ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ

Ετήσια έκθεση ανταγωνιστικότητας και διαρθρωτικής προσαρμογής στον τομέα του τουρισμού για το έτος 2022

Δεκέμβριος 2023

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ελληνική Δημοκρατία
Υπουργείο Ανάπτυσης και Επενδύσεων
ΕΠΑνΕΚ 2014-2020
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανταγωνιστικότητα Επιχειρηματικότητα Καινοτομία
ΕΣΠΑ 2014-2020
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

© INSETE Intelligence – Επιτρέπεται η αναδημοσίευση με την προϋπόθεση της αναφοράς στην πηγή

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΟΡΙΣΜΟΙ 8
ΕΙΣΑΓΩΓΗ 10
1 ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ 13
1.1 Γεωμορφολογία της Περιφέρειας Αττικής 13
1.2 Διοικητικά Στοιχεία 15
1.3 Μεταφορικές Υποδομές 17
1.3.1 Αεροδρόμια 17
1.3.2 Λιμένες 19
1.3.3 Οδικοί άξονες 21
1.4 Δημογραφικά Χαρακτηριστικά, 2011-2021 23
1.4.1 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 23
1.4.2 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα 25
1.5 Ηλικιακή Κατανομή, 2011 και 2021 27
1.5.1 Ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Ελλάδας 27
1.5.2 Ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Περιφέρειας Αττικής 29
1.6 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2016 και 2022 31
1.6.1 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Ελλάδας ανά Περιφέρεια 31
1.7 Μακροικονομικά Στοιχεία, 2015-2020 33
1.7.1 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της Ελλάδας ανά Περιφέρεια 33
1.7.2 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν στην Περιφέρεια Αττικής 35
1.7.3 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια 37
1.7.4 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Αττικής 38
1.7.5 Περιφερειακή κατανομή και συμβολή του τουρισμού ανά Περιφέρεια, 2022 39
1.8 Απασχόληση, 2019-2022 40
1.8.1 Αριθμός απασχολούμενων ανά Περιφέρεια 41
1.8.2 Αριθμός απασχολούμενων στην Περιφέρεια Αττικής ανά κατηγορία απασχόλησης 43
1.8.3 Τύπος απασχόλησης ανά Περιφέρεια 45
1.8.4 Τύπος απασχόλησης και ανά κατηγορία απασχόλησης στην Περιφέρεια Αττικής 49
1.8.5 Φύλο απασχολούμενων ανά Περιφέρεια 52

1.8.6 Φύλο απασχολούμενων ανά κατηγορία απασχόλησης στην Περιφέρεια Αττικής 56
1.8.7 Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια 59
1.8.8 Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Αττικής ανά κατηγορία απασχόλησης 63
1.8.9 Εξέλιξη της ανεργίας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019-2022 67
2 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ 70
2.1 Ξενοδοχειακό Δυναμικό 2022 70
2.1.1 Ξενοδοχειακό δυναμικό Ελλάδας ανά Περιφέρεια 70
2.1.2 Ξενοδοχειακό δυναμικό Περιφέρειας Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα 73
2.2 Δυναμικό Ενοικιαζόμενων Δωματίων, 2019 76
2.2.1 Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια 76
2.2.2 Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Περιφέρειας Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα 79
2.3 Δυναμικό Τουριστικών Επιπλωμένων Κατοικιών και Επαύλεων, 2018 82
2.3.1 Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια 82
2.3.2 Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Περιφέρειας Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα 84
2.4 Κύριες και Δευτερεύουσες Κατοικίες, 2001-2011 86
2.5 Δυναμικό καταλυμάτων βραχυχρόνιας Μίσθωσης, Ιούλιος 2023 89
2.5.1 Δυναμικό καταλυμάτων βραχυχρόνιας μίσθωσης στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 89
2.5.2 Δυναμικό καταλυμάτων βραχυχρόνιας μίσθωσης στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα 91
2.6 Δυναμικό κάμπινγκ, 2022 93
2.6.1 Δυναμικό κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 93
2.6.2 Δυναμικό κάμπινγκ στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα 97
3 ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ 99
3.1 Παραδοσιακοί Οικισμοί 99
3.2 Αρχαιολογικοί Χώροι και Μουσεία 100

3.2.1 Αρχαιολογικοί χώροι της Περιφέρειας Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα 100
3.2.2 Μουσεία της Περιφέρειας Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα 102
3.3 Γαλάζιες Σημαίες, 2022 104
3.4 Μαρίνες 105
3.5 Ιαματικοί φυσικοί πόροι 106
3.6 Σπηλαιολογία 107
3.7 Γκολφ 108
3.8 Καζίνο 108
3.9 Καταδυτικοί προορισμοί 109
3.10 Πεζοπορία 111
3.11 Ποδήλατο Βουνού – Downhill 116
3.12 Αναρριχητικά πεδία 118
3.13 Ορειβατικά Καταφύγια 120
3.14 Θαλάσσιο ΚΑΥΑΚ 120
3.15 Γαστρονομία - Οινοτουρισμός 121
4 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ 123
4.1 Διεθνείς Αεροπορικές Αφίξεις, 2019-2022 123
4.1.1 Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 123
4.1.2 Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Περιφέρεια Αττικής 126
4.2 Αεροπορικες Αφίξεις Εσωτερικού, 2019-2022 127
4.2.1 Αεροπορικές αφίξεις εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 127
4.2.2 Αεροπορικές αφίξεις εσωτερικού στην Περιφέρεια Αττικής 129
4.3 Ακτοπλοϊκή Κίνηση Εσωτερικού, 2019-2022 130
4.3.1 Ακτοπλοϊκή κίνηση εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 130
4.3.2 Ακτοπλοϊκή κίνηση εσωτερικού στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα 132
4.4 Ακτοπλοϊκή Κίνηση Εξωτερικού, 2019-2022 134
4.5 Στοιχεία Κρουαζιέρας, 2019-2022 136
4.5.1 Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 136
4.5.2 Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Περιφέρεια Αττικής ανά λιμάνι 138

4.5.3 Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 140
4.5.4 Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα 142
4.6 Επισκέπτες σε Μουσεία, 2019-2022 144
4.6.1 Επισκέπτες σε μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 144
4.6.2 Επισκέπτες σε μουσεία στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα 146
4.7 Επισκέπτες σε Αρχαιολογικούς Χώρους, 2019-2022 148
4.7.1 Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 148
4.7.2 Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα 150
4.8 Εισπράξεις σε Μουσεία (σε €), 2019-2022 152
4.8.1 Εισπράξεις σε μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 152
4.8.2 Εισπράξεις σε μουσεία στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα 154
4.9 Εισπράξεις σε Αρχαιολογικούς Χώρους (σε €), 2019-2022 156
4.9.1 Εισπράξεις σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 156
4.9.2 Εισπράξεις σε αρχαιολογικούς χώρους στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα 158
5 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ, 2019-2022 160
5.1 Βασικά Μεγέθη Εισερχόμενου Τουρισμού, 2019-2022 160
5.1.1 Επισκέψεις στην Ελλάδα 160
5.1.2 Επισκέψεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Αττικής 163
5.1.3 Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 165
5.1.4 Διανυκτερεύσεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Αττικής 167
5.1.5 Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 169
5.1.6 Εισπράξεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Αττικής 171
5.2 Βασικοί Δείκτες Εισερχόμενου Τουρισμού, 2019-2022 173
5.2.1 Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα 173
5.2.2 Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Αττικής 175

5.2.3 Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 177
5.2.4 Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Αττικής 179
5.2.5 Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Περιφέρεια στην Ελλάδα. 182
5.2.6 Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Αττικής 185
5.3 Στοιχεία Αφίξεων–Διανυκτερεύσεων–Μέσης διαρκειας Παραμονής-Πληρότητας σε Ξενοδοχειακά Καταλύματα, 2019-2022..... 188
5.3.1 Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 188
5.3.2 Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα..... 191
5.3.3 Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 194
5.3.4 Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα 197
5.3.5 Μέση Διάρκεια Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα της Ελλάδας ανά Περιφέρεια 199
5.3.6 Μέση Διάρκεια Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα 201
5.3.7 Πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια 203
5.3.8 Πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Περιφέρειας Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα..... 205
5.4 Αφίξεις-Διανυκτερεύσεις-Μέση Διάρκεια Παραμονής σε Καταλύματα Σύντομης Διαμονής, 2019-2022 206
5.4.1 Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 206
5.4.2 Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 209
5.4.3 Μέση Διάρκεια Παραμονής σε καταλύματα σύντομης διαμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 212
5.5 Στοιχεία αφίξεων-διανυκτερεύσεων-Μέσης Διάρκειας Παραμονής σε κάμπινγκ, 2019-2022..... 215
5.5.1 Αφίξεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 215
5.5.2 Αφίξεις σε κάμπινγκ στην Περιφέρεια Αττικής ανά Ενότητα... 217

5.5.3 Διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 219
5.5.4 Διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα 221
5.5.5 Μέση Διάρκεια Παραμονής σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 223
5.5.6 Μέση Διάρκεια Παραμονής σε κάμπινγκ στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα 225
6 ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ 227
6.1 Οικονομικοί Δείκτες Απόδοσης Ξενοδοχείων, 2021 227
6.1.1 Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στην Ελλάδα 228
6.1.2 Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Αττικής 230
6.2 Δείκτες Ποιότητας Ξενοδοχείων, 2019-2022 232
6.2.1 Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 233
6.2.2 Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Αττικής ανά κατηγορία αστεριού 234
7 ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ 235
8 ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ/ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ 251

ΟΡΙΣΜΟΙ

- **ΑΕΠ**: Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν
- **Αεροπορικές αφίξεις εσωτερικού**: στις αεροπορικές αφίξεις εσωτερικού καταγράφονται και αλλοδαποί.
- **Αφίξεις**: ορίζονται ως οι διεθνείς αφίξεις που καταγράφονται στα κατά τόπους σημεία εισόδου (αεροδρόμια, μεθοριακοί σταθμοί, λιμάνια) της χώρας.
- **Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής**: είναι οι αφίξεις (Κατοίκων και Μη κατοίκων) σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια).
- **Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα**: το σύνολο των αφίξεων (Κατοίκων και Μη Κατοίκων) σε ξενοδοχειακά καταλύματα ανά Περιφέρεια.
- **Αφίξεις σε κάμπινγκ**: το σύνολο των αφίξεων (Κατοίκων και Μη Κατοίκων) σε κάμπινγκ ανά Περιφέρεια.
- **Απασχολούμενοι**: ορίζονται τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω, τα οποία την εβδομάδα αναφοράς είτε εργάστηκαν έστω και μια ώρα με σκοπό την αμοιβή ή το κέρδος, είτε εργάστηκαν στην οικογενειακή επιχείρηση, είτε δεν εργάστηκαν αλλά είχαν μια εργασία ή επιχείρηση από την οποίαν απουσίαζαν προσωρινά.
- **Διανυκτερεύσεις**: το σύνολο των διανυκτερεύσεων (Μη κατοίκων) ανά Περιφέρεια στα επιμέρους καταλύματα.
- **Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής**: είναι οι διανυκτερεύσεις (Κατοίκων και Μη Κατοίκων) σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια).
- **Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα**: το σύνολο των διανυκτερεύσεων (Κατοίκων και Μη Κατοίκων)σε ξενοδοχειακά καταλύματα ανά Περιφέρεια.
- **Διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ**: το σύνολο των διανυκτερεύσεων (Κατοίκων και Μη Κατοίκων) σε κάμπινγκ ανά Περιφέρεια.
- **Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις**: οι διεθνείς αεροπορικές αφίξεις δεν καταγράφουν εθνικότητα αλλά χώρα προέλευσης.
- **Εισπράξεις**: το σύνολο των τουριστικών εισπράξεων (Μη κατοίκων) ανά Περιφέρεια. Στο σύνολο των εισπράξεων δεν **περιλαμβάνεται το μεταφορικό κόστος (αεροπορικό, θαλάσσιο και σιδηροδρομικό) ακόμα και αν η εταιρεία είναι Ελληνική**.

- **Επισκέψεις**: ορίζονται ως οι επισκέψεις (Μη κατοίκων) που κάνει ένας τουρίστας στις επιμέρους Περιφέρειες της χώρας. Για παράδειγμα ένας τουρίστας που ταξιδεύει στην Ελλάδα και επισκέπτεται 2 Περιφέρειες (π.χ. Αττικής και Νοτίου Αιγαίου) στην Έρευνα Συνόρων καταγράφεται ως μια άφιξη και δύο επισκέψεις.
- **Ίδια Κεφάλαια**: περιλαμβάνει τα κεφάλαια που έχουν συνεισφέρει οι μέτοχοι στην εταιρεία είτε άμεσα είτε έμμεσα.
- **Καθαρά Πάγια**: στα καθαρά πάγια περιλαμβάνονται τα πάγια περιουσιακά στοιχεία της εταιρείας (ακίνητα, εξοπλισμός κλπ.) και τυχόν έξοδα ιδρύσεως μετά την αφαίρεση των αποσβέσεων.
- **ΚΠΦ**: Κέρδος προ Φόρων.
- **ΚΠΦΤΑ**: Κέρδος προ Φόρων Τόκων και Αποσβέσεων.
- **Κύκλος Εργασιών**: είναι ο τζίρος που κάνει ένα ξενοδοχείο κατά την διάρκεια ενός έτους.
- **Μακροπρόθεσμα Δάνεια**: μακροπρόθεσμα ονομάζονται τα δάνεια με χρονική διάρκεια αποπληρωμής μεγαλύτερη του ενός έτους.
- **Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη**: ορίζεται ως η Μέση Δαπάνη που κάνει ένας επισκέπτης (Μη κάτοικος) ανά Περιφέρεια. Αντίθετα, η Μέση κατά Κεφαλήν Δαπάνη αντιπροσωπεύει το σύνολο της δαπάνης που κάνει ο τουρίστας στην χώρα (που μπορεί να επισκέπτεται δύο ή περισσότερες Περιφέρειες).
- **Μέση Διάρκεια Παραμονής**: ορίζεται ως η Μέση Διάρκεια παραμονής των επισκεπτών (Μη κατοίκων) ανά Περιφέρεια.
- **Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση**: ορίζεται ως η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση που κάνει ένας επισκέπτης (Μη κάτοικος) ανά Περιφέρεια.
- **Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός**: αποτελεί το εργατικό δυναμικό της οικονομίας και περιλαμβάνει τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω τα οποία είναι ικανά προς εργασία και ταυτόχρονα θέλουν να εργαστούν.
- **Πληρότητα ξενοδοχειακών καταλυμάτων**: η ετήσια πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων ανά Περιφέρεια.
- **ΠΟΠ:** Προστατευόμενη Ονομασία Προέλευσης,
- **ΠΓΕ:** Προστατευόμενη Γεωγραφική Ένδειξη.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα έκθεση με τίτλο: Ετήσια έκθεση ανταγωνιστικότητας και διαρθρωτικής προσαρμογής στον τομέα του Τουρισμού για το έτος 2022 – Περιφέρεια Αττικής υλοποιείται στο πλαίσιο της Πράξης «*Δράσεις πρόγνωσης και παρακολούθησης μεταβολών του Τουριστικού Τομέα για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του*» με κωδικό ΟΠΣ (MIS) 5003333[1]. Η μελέτη αποσκοπεί στην τεκμηρίωση του τομέα και μέσω αυτής στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, ιδιαίτερα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Το περιεχόμενο του παρόντος Παραδοτέου αφορά στην διαγνωστική ανάλυση και στις κατευθύνσεις του τουριστικού κλάδου στην Περιφέρεια Αττικής και ειδικότερα περιλαμβάνει:

Η καταγραφή των ακόλουθων στοιχείων αναφορικά με τους τουριστικούς πόρους, τις τουριστικές υποδομές, τη ζήτηση κλπ. πραγματοποιήθηκε με έρευνα από το γραφείο (desk research). Για τυχόν παρατηρήσεις / συμπληρώσεις, παρακαλούμε στείλτε μας email στο Regionreports@insete.gr.

- ανάλυση των δημογραφικών χαρακτηριστικών (πληθυσμός, ηλικιακή διάρθρωση),
- ανάλυση των βασικών μακροοικονομικών στοιχείων (ΑΕΠ, κατά Κεφαλήν ΑΕΠ),
- ανάλυση των τουριστικών υποδομών (ξενοδοχεία, ενοικιαζόμενα δωμάτια, τουριστικές επιπλωμένες κατοικίες και επαύλεις, κύριες & δευτερεύουσες κατοικίες, καταλυμάτα βραχυχρόνιας μίσθωσης, κάμπινγκ)
- ανάλυση των βασικών μεγεθών του εισερχόμενου τουρισμού στην Ελλάδα (αφίξεις, διανυκτερεύσεις, εισπράξεις),
- ανάλυση των βασικών δεικτών του εισερχόμενου τουρισμού στην Ελλάδα (Μέση κατά Κεφαλή Δαπάνη, Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση, Μέση Διάρκεια Παραμονής),
- ανάλυση της απασχόλησης (αριθμός απασχολούμενων, φύλο, ηλικία και τύπος απασχόλησης ανά κλάδο δραστηριότητας), της εξέλιξη της ανεργίας και του οικονομικά ενεργού πληθυσμού,
- ανάλυση της αεροπορικής κίνησης (διεθνείς αφίξεις και αφίξεις εσωτερικού),

[1] Η παρούσα έκθεση αποτελεί το παραδοτέο Π.2.2.9.1 του Υποέργου 3: Δράσεις παρακολούθησης της δυναμικότητας των τουριστικών προορισμών και των επιχειρήσεων του τουριστικού κλάδου, Δράσεις Διάχυσης/προβολής της Πράξης & Δράσεις Συντονισμού και Επιστημονικής υποστήριξης της υλοποίησης της Πράξης: Δράσεις πρόγνωσης και παρακολούθησης μεταβολών του Τουριστικού τομέα για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του (MIS 5003333).

- ανάλυση της ακτοπλοϊκής κίνησης (διακινηθέντες κατά την επιβίβαση και την αποβίβαση),
- ανάλυση της οδικής κίνησης στους μεθοριακούς σταθμούς (αφίξεις Μη – Κατοίκων),
- ανάλυση της κρουαζιέρας (κίνηση κρουαζιερόπλοιων και αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας),
- ανάλυση της επισκεψιμότητας σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους,
- ανάλυση των εισπράξεων σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους,
- καταγραφή αφίξεων–διανυκτερεύσεων–πληρότητας-Μέσης Διάρκειας Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα,
- καταγραφή αφίξεων-διανυκτερεύσεων-Μέσης Διάρκειας Παραμονής σε καταλύματα σύντομης διαμονής,
- καταγραφή αφίξεων-διανυκτερεύσεων-Μέσης Διάρκειας Παραμονής σε καμπινγκ,
- ανάλυση βασικών δεικτών απόδοσης (Οικονομικοί και Ποιοτικοί δείκτες απόδοσης).

Για την ανάλυση του τουριστικού κλάδου της Περιφέρειας Αττικής συλλέχθηκαν τα ακόλουθα στοιχεία:

- μακροοικονομικά στοιχεία από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τις τουριστικές υποδομές από το ΞΕΕ (Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδας), το ΜΗΤΕ (Μητρώο Τουριστικών Επιχειρήσεων), την Transparent και την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τα βασικά μεγέθη και τους βασικούς δείκτες του ελληνικού τουρισμού από την Τράπεζα της Ελλάδος,
- στοιχεία για την απασχόληση, τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό και την ανεργία από την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού (ΕΕΔ) της ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τις διεθνείς αεροπορικές αφίξεις και την κίνηση εσωτερικού από την FRAPORT, την ΥΠΑ (Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας) και τον ΔΑΑ (Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών),
- στοιχεία για την οδική κίνηση από τους Μεθοριακούς Σταθμούς,
- στοιχεία ακτοπλοϊκής κίνησης από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία κρουαζιέρας από την Ένωση Λιμένων Ελλάδος,
- στοιχεία αφίξεων, διανυκτερεύσεων, πληρότητας και Μέσης Διάρκειας Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία αφίξεων, διανυκτερεύσεων και Μέσης Διάρκειας Παραμονής σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία αφίξεων, διανυκτερεύσεων και Μέσης Διάρκειας Παραμονής σε κάμπινγκ από την ΕΛΣΤΑΤ,

- στοιχεία επισκέψεων σε Μουσεία και Αρχαιολογικούς Χώρους από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τα δημογραφικά χαρακτηριστικά από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τους Παραδοσιακούς Οικισμούς από το Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας,
- στοιχεία για τους αρχαιολογικούς χώρους και τα μουσεία από το Υπουργείο Πολιτισμού,
- στοιχεία για τους δείκτες απόδοσης των ξενοδοχείων από την ICAP,
- στοιχεία για τους δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων από την Review Pro,
- στοιχεία για τις μαρίνες και τους ιαματικούς φυσικούς πόρους από το Υπουργείο Τουρισμού.

1 ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

1.1 ΓΕΩΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

Χάρτης 1: Γεωγραφική αποτύπωση της Περιφέρειας Αττικής

Η Περιφέρεια Αττικής, με έκταση 3.808 km^2 (2,9% του συνόλου της χώρας), τοποθετείται γεωγραφικά στο κεντρικό τμήμα της χώρας, καταλαμβάνοντας το νοτιοανατολικό τμήμα της Στερεάς Ελλάδας. Έδρα της είναι η Αθήνα, πρωτεύουσα της Ελλάδας, η οποία συγκροτεί και τη μία εκ των δύο μεγάλων υπό-Ενοτήτων της, την «Περιφέρεια Πρωτευούσης».

Η Αττική είναι τριγωνική, ως προς το σχήμα χερσόνησος, η οποία εισέρχεται στο Αιγαίο Πέλαγος. Η οροσειρά του Κιθαιρώνα μήκους 16χλμ. τη χωρίζει στα βόρεια από την Βοιωτία, στα δυτικά βρίσκεται η θάλασσα και η διώρυγα της Κορίνθου, στο νότο ο Σαρωνικός κόλπος και το νησί της Εύβοιας βρίσκεται προς το βορρά και τις ανατολικές ακτές.

Τα κύρια στοιχεία του **ανάγλυφου**, που δίνουν και τη γενική μορφολογική εικόνα (ηπειρωτική και θαλάσσια) της Αττικής είναι τα βουνά (με κυριότερα την Πεντέλη, τον Υμηττό και την Πάρνηθα), οι λόφοι, οι πεδιάδες, οι κοιλάδες, τα ποτάμια (με κυριότερα τον Ασωπό, τον Ιλισό και τον Κηφισό), οι χείμαρροι, οι λίμνες (με σπουδαιότερη την τεχνητή λίμνη του Μαραθώνα, η οποία αποτελεί την κατεξοχήν δεξαμενή νερού της Αθήνας), οι υγρότοποι καθώς και η θάλασσα (κόλποι και όρμοι) με τις πολυσχιδείς ακτές. 60% της έκτασης της Αττικής χαρακτηρίζεται ως ημιορεινό, 30% περίπου ως πεδινό και μόλις 10% ως ορεινό.

Στην περιοχή της Αττικής το κλίμα είναι εύκρατο και χαρακτηρίζεται ως μεσογειακό, ενώ είναι γενικά ήπιο το μεγαλύτερο μέρος του χρόνου. Παρόλο όμως που είναι μεσογειακό, το κλίμα της Αθήνας έχει αρκετά μεγάλη διαφορά στο εύρος των θερμοκρασιών μεταξύ καλοκαιριού και χειμώνα σε σχέση με άλλες περιοχές της χώρας.

Το φυσικό περιβάλλον της Περιφέρειας Αττικής παρουσιάζει μεγάλη βιοποικιλότητα. Πολλά απειλούμενα είδη χλωρίδας και πανίδας καθώς και περιοχές που έχουν χαρακτηριστεί ως οικότοποι προτεραιότητας από την Ευρωπαϊκή νομοθεσία, σε συνδυασμό με τα γενικότερα τοπικά χαρακτηριστικά, συνθέτουν το αποκαλούμενο «Αττικό Τοπίο». Συγκεκριμένα, οι θεσμοθετημένες περιοχές προστασίας στην Περιφέρεια Αττικής, με βάση την υφιστάμενη εθνική και διεθνή νομοθεσία είναι:

- Εθνικό πάρκο Σχοινιά-Μαραθώνα (ΦΕΚ 395/Δ/3700),
- Ορεινός Όγκος Πάρνηθας (ΦΕΚ 336/Δ/24-07-2007, Εθνικός Δρυμός),
- Εθνικός Δρυμός Σουνίου (ΦΕΚ: ΠΔ 182/1974),
- 1 Ειδικά Προστατευόμενη Περιοχή σύμφωνα με τη Σύμβαση της Βαρκελώνης (Εθνικός Δρυμός Σουνίου),
- Αισθητικό Δάσος Καισαριανής Αττικής (ΦΕΚ 31/Α/1974),
- Όρος Υμηττός (ΦΕΚ 187/Δ/16-09-2011) και
- 24 Παραδοσιακοί Οικισμοί.

Επίσης, σημαντική αναφορά θα πρέπει να γίνει για τον υδροβιότοπο του Βουρκαρίου Μεγάρων και τον υδροβιότοπο Αλυκής στα Μεσόγεια, τα οποία αποτελούν καταφύγιο για εκατοντάδες ζώα, κυρίως μεταναστευτικά ή ενδημικά πτηνά.

1.2 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Η Περιφέρεια Αττικής χωρίζεται σε 8 Περιφερειακές Ενότητες:

Η **Π.Ε. Ανατολικής Αττικής,** περιλαμβάνει το ανατολικό τμήμα της Περιφέρειας Αττικής με 13 Δήμους. Η έδρα της Ενότητας είναι ο Δήμος της Παλλήνης και η έκταση της 1.513km^2.

Η Π.Ε. Βορείου Τομέα Αθηνών, είναι σύμπλεγμα 12 αυτοδιοικητικών οντοτήτων οι οποίες εκτείνονται στο βορειοανατολικό τμήμα του λεκανοπεδίου Αττικής, το οποίο περικλείεται από την Πάρνηθα, το Πεντελικό, τον Υμηττό και τα Τουρκοβούνια. Το συγκρότημα συνορεύει με τον Κεντρικό Τομέα Αθηνών και την Ενότητα Ανατολικής Αττικής. Η έκταση του Βόρειου Τομέα Αθηνών ανέρχεται στα 138,78km^2.

Η **Π.Ε Δυτικού Τομέα Αθηνών**, είναι μια από τις οκτώ Περιφερειακές Ενότητες στις οποίες διαιρείται η Περιφέρεια Αττικής. Περιλαμβάνει το δυτικό τμήμα του λεκανοπεδίου των Αθηνών που περικλείεται από την Εθνική Οδό Αθηνών – Λαμίας και τα όρη Αιγάλεω και Ποικίλο. Συνορεύει με τις Ενότητες Κεντρικού Τομέα Αθηνών, Πειραιώς και Δυτικής Αττικής. Η έκταση της Ενότητας είναι 66,8km^2 και η έδρα της είναι ο Δήμος Περιστερίου.

Η **Π.Ε. Κεντρικού Τομέα Αθηνών**, περιλαμβάνει το αστικό τμήμα του κέντρου του λεκανοπεδίου των Αθηνών που περικλείεται από την Εθνική Οδό Αθηνών – Λαμίας, τα Τουρκοβούνια, τον Υμηττό και τον Ιλισό ποταμό. Το συγκρότημα συνορεύει με τις Ενότητες Βορείου Τομέα Αθηνών, Δυτικού Τομέα Αθηνών και Νοτίου Τομέα Αθηνών. Έδρα της Ενότητας είναι ο δήμος Αθηνών και η έκταση της είναι 87,3km^2.

Η **Π.Ε. Νοτίου Τομέα Αθηνών**, περιλαμβάνει το νοτιότερο τμήμα του λεκανοπεδίου των Αθηνών. Το συγκρότημα συνορεύει με τις Ενότητες Πειραιώς και Κεντρικού Τομέα Αθηνών. Έδρα της Ενότητας είναι ο Δήμος Γλυφάδας και η έκταση της είναι 68,9km^2.

Η **Π.Ε. Δυτικής Αττικής**, περιλαμβάνει το δυτικό τμήμα της Περιφέρειας Αττικής. Η Ενότητα περιλαμβάνει διοικητικά 5 Δήμους με έδρα τον Δήμο Ελευσίνας και η έκταση της είναι 1.004 km^2.

Η **Π.Ε. Πειραιώς**, περιλαμβάνει το αστικό τμήμα της πρώην Νομαρχίας Πειραιώς και αποτελεί το νοτιοδυτικό τμήμα του πολεοδομικού συγκροτήματος της Αθήνας.

Συνορεύει με τις Ενότητες Νοτίου και Κεντρικού Τομέα Αθηνών. Έδρα της Ενότητας είναι ο Δήμος Πειραιά και η έκταση της είναι 50,41km^2.

Η **Π.Ε. Νήσων**, περιλαμβάνει το νησιωτικό χώρο που περιγράφεται γεωγραφικά ως Αργοσαρωνικός, την περιοχή της Τροιζηνίας και τα νησιά των Κυθήρων. Προέρχεται ουσιαστικά από την απόσπαση του νησιωτικού τμήματος από την παλαιότερη Νομαρχία Πειραιά. Έδρα της Ενότητας είναι η Σαλαμίνα και η έκταση της είναι 878,9km^2.

1.3 ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Χάρτης 2: Μεταφορικές υποδομές της Περιφέρειας Αττικής

1.3.1 Αεροδρόμια

Αναφορικά με τις αεροπορικές υποδομές, η Περιφέρεια Αττικής διαθέτει 2 αεροδρόμια, τον Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών «Ελευθέριος Βενιζέλος» και τον Κρατικό Αερολιμένα Κυθήρων «Αλέξανδρος Ωνάσης».

Ο Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών βρίσκεται 30χλμ. ανατολικά από το κέντρο της Αθήνας, στα Σπάτα. Ξεκίνησε τη λειτουργία του στις 28 Μαρτίου 2001 και αντικατέστησε το Διεθνές Αεροδρόμιο του Ελληνικού που εξυπηρετούσε την Αθήνα για 60 χρόνια. Το αεροδρόμιο έχει έναν κύριο τερματικό σταθμό, έναν δορυφορικό και δύο ασφαλτοστρωμένους διαδρόμους απογειώσεων – προσγειώσεων, τον 03R / 21L με διαστάσεις 4.000μ. μήκος και 45μ. πλάτος και τον 03L / 21R με μήκος

3.800μ. και πλάτος 45μ., και οι δύο διάδρομοι διαθέτουν σύστημα προσγείωσης ILS. Ο δορυφορικός τερματικός σταθμός χρησιμοποιείται από εταιρείες χαμηλού κόστους.

Ο Κρατικός Αερολιμένας Κυθήρων βρίσκεται στα Σύμπετρα και απέχει από την πόλη των Κυθήρων 24χλμ. Άρχισε να λειτουργεί από το 1972 και το εμβαδόν των κτιριακών του εγκαταστάσεων είναι 1.720μ. Το μήκος του αεροδιαδρόμου είναι 1.480μ. και το πλάτος 30μ. ενώ διαθέτει έναν επιβατικό και έναν πυροσβεστικό σταθμό.

1.3.2 Λιμένες

Αναφορικά με τις λιμενικές υποδομές, η Περιφέρεια Αττικής διαθέτει 2 κύρια λιμάνια, το λιμάνι του Πειραιά και το λιμάνι της Ραφήνας. Ο Πειραιάς αποτελεί το σημαντικότερο λιμάνι της Αττικής και εν γένει της Ελλάδας. Ο Οργανισμός Λιμένα Πειραιά διαχειρίζεται το μεγαλύτερο όγκο εμπορευματοκιβωτίων της χώρας και εμφανίζει το μεγαλύτερο όγκο επιβατικής κίνησης. Επίσης αποτελεί, με διαφορά, τον πρώτο σε μέγεθος και διακίνηση λιμένα της χώρας και συνιστά το σπουδαιότερο κόμβο για ανεφοδιασμό σε πρώτες ύλες και τελικά προϊόντα, για την εξυπηρέτηση της επιβατικής και τουριστικής κίνησης, αλλά και για την μεταφορά πρώτων υλών και αγαθών προς την Κρήτη και τα νησιά του Αιγαίου.

Παράλληλα αποτελεί διεθνές κέντρο διαμετακομιστικού εμπορίου αφού βρίσκεται στη διασταύρωση των θαλάσσιων οδών που συνδέουν την Μεσόγειο με τη Βόρεια Ευρώπη. Επίσης ο λιμένας του Πειραιά συνιστά τη σπουδαιότερη και μεγαλύτερη ναυπηγοεπισκευαστική βάση της χώρας. Τέλος, μια από τις δραστηριότητες του ΟΛΠ αφορά και στον ελλιμενισμό των κρουαζιερόπλοιων, μια δραστηριότητα η οποία τα τελευταία χρόνια εμφανίζει μεγάλη άνθιση, με πολλαπλά οφέλη και για την τοπική κοινωνία.

Σημαντικό λιμάνι της Περιφέρειας Αττικής αποτελεί και το λιμάνι της Ραφήνας που βρίσκεται μέσα στον αστικό ιστό του Δήμου Ραφήνας–Πικερμίου, διαθέτει 13 προβλήτες πρόσδεσης για ΕΓ/ΟΓ πλοία και 2 προβλήτες για ταχύπλοα σκάφη, αλιευτικό καταφύγιο και χερσαίους χώρους που έχουν τη δυνατότητα να εξυπηρετήσουν πολλαπλές δραστηριότητες τόσο της ακτοπλοΐας (εμπορευματική, επιβατική κίνηση) όσο και της αλιείας.

Τα υπόλοιπα λιμάνια της Περιφέρειας είναι:

- Λιμάνι Λαυρίου, εξυπηρετεί την ακτοπλοϊκή και εμπορευματική κίνηση με νησιά κοντά στην Αθήνα καθώς και τον ελλιμενισμό σκαφών αναψυχής και κρουαζιερόπλοιων,
- Λιμάνι Ελευσίνας, θεωρείται λιμένας μείζονος ενδιαφέροντος με έργα αναβάθμισης μικρής προτεραιότητας. Χρησιμοποιείται κυρίως για τη διακίνηση εμπορευμάτων αλλά και την ακτοπλοΐα,
- Λιμάνι Αίγινας, εξυπηρετεί κυρίως την ακτοπλοϊκή κίνηση με το λιμάνι του Πειραιά,
- Λιμένας Σπετσών, εξυπηρετεί κυρίως την ακτοπλοϊκή κίνηση με το λιμάνι του Πειραιά,

- Λιμένας Ύδρας, εξυπηρετεί κυρίως την ακτοπλοϊκή κίνηση με το λιμάνι του Πειραιά,
- Λιμένας Κυθήρων, εξυπηρετεί κυρίως την ακτοπλοϊκή κίνηση με το λιμάνι του Πειραιά, του Κίσσαμου Χανίων και της Νεάπολης Λακωνίας,
- Λιμένας Πόρου Τροιζηνίας, εξυπηρετεί κυρίως την ακτοπλοϊκή κίνηση με το λιμάνι του Πειραιά,
- Λιμένας Γαλατάς Τροιζηνίας, εξυπηρετεί κυρίως την ακτοπλοϊκή κίνηση με τον Πόρο,
- Λιμένας Φανερωμένης Σαλαμίνας, εξυπηρετεί κυρίως την ακτοπλοϊκή σύνδεση με τον Πειραιά (μικρά καράβια και Ferry Boats),
- Λιμένας Μεθάνων, εξυπηρετεί κυρίως την ακτοπλοϊκή κίνηση με το λιμάνι του Πειραιά.

1.3.3 Οδικοί άξονες

Η Αθήνα αποτελεί το κύριο κέντρο διοικητικών υπηρεσιών ως Πρωτεύουσα και κέντρο παροχής προηγμένων υπηρεσιών προς τις επιχειρήσεις, είναι ισχυρός διαμετακομιστικός σταθμός εμπορευμάτων και συγκοινωνιακός κόμβος διεθνούς επιρροής.

Το οδικό δίκτυο της Περιφέρειας Αττικής αποτελείται από μεγάλες οδικές αρτηρίες, λεωφόρους και ασφαλτοστρωμένους δρόμους.

Οι κύριες οδικές αρτηρίες που συνδέουν την Αθήνα με άλλες μεγάλες πόλεις της Ελλάδας είναι:

- Αυτοκινητόδρομος Α1, είναι ο κυριότερος οδικός άξονας της χώρας οριζόμενος ως άξονας διαπεριφερειακής σημασίας (πέραν του τμήματος βόρεια της Αττικής Οδού). Συνδέει την Αθήνα με τη δεύτερη μεγαλύτερη πόλη, τη Θεσσαλονίκη και έχει συνολικό μήκος 550χλμ. Αποτελεί τμήμα της Ευρωπαϊκής Οδού Ε75. Ξεκινάει από το Νέο Φάληρο και καταλήγει στο συνοριακό σταθμό των Ευζώνων.
- Αυτοκινητόδρομος Α8, είναι ο οδικός άξονας που ενώνει την Αθήνα με την Πάτρα, με συνολικό μήκος 205 χλμ. Ξεκινάει από την Ελευσίνα διέρχεται από την Κόρινθο και καταλήγει στην Πάτρα. Πρόκειται για αναβάθμιση της Νέας Εθνικής Οδού Αθηνών-Πατρών. Αποτελεί τμήμα της Ευρωπαϊκής Οδού 94. Ο Αυτοκινητόδρομος Α8 συνδέεται με τον Αυτοκινητόδρομο 7 (Κεντρικής Πελοποννήσου, γνωστός και ως Μορέας) και τον Αυτοκινητόδρομο 5 (γνωστός και ως Ιονία Οδό).

Η Αττική Οδός είναι ένας κλειστός αυτοκινητόδρομος που αποτελεί το περιφερειακό οδικό δίκτυο του Μητροπολιτικού Κέντρου της Αθήνας και κόμβο σύνδεσης των δύο κύριων αυτοκινητοδρόμων που ενώνουν την Αθήνα με την υπόλοιπη Ελλάδα, Αυτοκινητόδρομος Α1 προς τη Θεσσαλονίκη και Α8 προς την Πελοπόννησο. Το συνολικό μήκος της είναι 70 χλμ., ξεκινώντας από την Ελευσίνα (το τμήμα Διεθνής Αερολιμένας Ελευθέριος Βενιζέλος-Ελευσίνα ορίζεται ως άξονας Διαπεριφερειακής Σημασίας) και καταλήγοντας στα Σπάτα. Ο κύριος οδικός άξονας συνδέεται με δευτερεύοντες δρόμους όπως η σύνδεση Μαρκόπουλο-Λαύριο, Κορωπί-Αεροδρόμιο, την Περιφερειακή Οδό Υμηττού και την Περιφερειακή Λεωφόρο Αιγάλεω.

Η Αττική Οδός αποτελεί βασικό τόπο σύνδεσης των σημείων πρόσβασης της Περιφέρειας όπως λιμάνια (Λαύριο, Ραφήνα), μέσα σταθερής τροχιάς, το Διεθνές Αεροδρόμιο Ελ. Βενιζέλος και τους βασικούς οδικούς άξονες. Επιπλέον, έχει

συμβάλει σημαντικά στην διαχείριση της κυκλοφορίας της Περιφέρειας και στη γενικότερη ανάπτυξη της.

Αναφορά θα πρέπει να γίνει για το σιδηροδρομικό και προαστιακό σιδηρόδρομο καθώς και για το τραμ της Αττικής. Το σιδηροδρομικό δίκτυο ενώνει Πειραιά – Αθήνα – Πελοπόννησο με μήκος γραμμής 726χλμ. Ο προαστιακός σιδηρόδρομος της Αθήνας αποτελεί μια υπηρεσία που εξυπηρετεί αστικά, προαστιακά και Περιφερειακά κέντρα στην Αττική και στις όμορες Ενότητες. Το 1ο δίκτυο προαστιακού σιδηροδρόμου στην Αθήνα ήταν αυτό που ένωνε το λιμάνι του Πειραιά με το Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών «Ελευθέριος Βενιζέλος». Αργότερα το δίκτυο επεκτάθηκε μέχρι την Κόρινθο και το Κιάτο, ενώ σήμερα στο προαστιακό δίκτυο εντάσσεται και η γραμμή προς τη Χαλκίδα.

Το τραμ της Αθήνας είναι ένα μεταφορικό μέσο σταθερής τροχιάς στην πρωτεύουσα. Το τραμ διαθέτει 3 γραμμές, οι δύο από αυτές, έχοντας αρχικά κοινή πορεία, συνδέουν το κέντρο της Αθήνας μέσω Νέου Κόσμου και Νέας Σμύρνης, με το Παλαιό Φάληρο, και από εκεί ακολουθούν χωριστές, αλλά παραλιακές διαδρομές, με τη μια γραμμή να κατευθύνεται προς το Νέο Φάληρο και την άλλη προς τη Βούλα. Η 3η γραμμή συνδυάζει τα παραλιακά τμήματα των άλλων δύο, συνδέοντας απευθείας το Νέο Φάληρο με τη Βούλα.

Στην Περιφέρεια Αττικής, λειτουργεί το Μετρό της Αθήνας, το μοναδικό δίκτυο μετρό στην Ελλάδα. Το Μετρό της Αθήνας είναι το δίκτυο υπόγειου και επίγειου μητροπολιτικού σιδηροδρόμου της πόλης των Αθηνών, του Πειραιά και των προαστίων τους. Εξυπηρετεί το πολεοδομικό συγκρότημα Αθήνας-Πειραιά ενώ προσφέρει και πρόσβαση στο Διεθνές Αεροδρόμιο Αθηνών «Ελευθέριος Βενιζέλος» που βρίσκεται στην Ανατολική Αττική. Το δίκτυο του Μετρό αποτελείται από 3 γραμμές με συνολικά 64 σταθμούς. Οι τελευταίοι χρονικά σταθμοί του μετρού που δόθηκαν σε εμπορική λειτουργία (6 Ιουλίου του 2020) αφορούσαν στην επέκταση της Γραμμής 3 προς Πειραιά και αφορούσε τους σταθμούς Αγ. Βαρβάρα, Κορυδαλλός και Νίκαια. Οι υπόλοιποι τρείς σταθμοί της επέκτασης της Γραμμής 3 (Δημοτικό Θέατρο, Μανιάτικα και Πειραιάς) θα δοθούν σε εμπορική λειτουργία το καλοκαίρι του 2022.

1.4 ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ, 2011-2021

1.4.1 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Σύμφωνα με τα οριστικά στοιχεία απογραφής πληθυσμού που ανακοίνωσε η ΕΛΣΤΑΤ, ο πληθυσμός της Ελλάδας την περίοδο 2011-2021 σημείωσε μείωση κατά -3% (από 10,8 εκατ. το 2011 σε 10,5 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες εμφάνισαν μείωση την περίοδο 2011-2021, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (+6%, από 309 χιλ. το 2011 σε 328 χιλ. το 2021) και Κρήτης (+0,2%, από 623 χιλ. το 2011 σε 624 χιλ. το 2021). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Δυτικής Μακεδονίας (-10%, από 284 χιλ. το 2011 σε 255 χιλ. το 2021), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-8%, από 608 χιλ. το 2011 σε 562 χιλ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-7%, από 547 χιλ. το 2011 σε 508 χιλ. το 2021), Πελοποννήσου (-7%, από 578 χιλ. το 2011 σε 540 χιλ. το 2021), Θεσσαλίας (-6%, από 733 χιλ. το 2011 σε 688 χιλ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-5%, από 1,9 εκατ. το 2011 σε 1,8 εκατ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (-5%, από 680 χιλ. το 2011 σε 648 χιλ. το 2021), Ηπείρου (-5%, από 337 χιλ. το 2011 σε 320 χιλ. το 2021), Ιονίων Νήσων (-2%, από 208 χιλ. το 2011 σε 205 χιλ. το 2021), Βορείου Αιγαίου (-2%, από 199 χιλ. το 2011 σε 195 χιλ. το 2021) και Αττικής (-0,4%, από 3,8 εκατ. το 2011 σε 3,8 εκατ. το 2021).

Πίνακας 1: Εξέλιξη του πληθυσμού της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2011-2021

Περιφέρεια	2011	2021	%Δ 2011 - 2021
Αττική	**3.828.434**	**3.814.064**	**0%**
Κεντρική Μακεδονία	1.882.108	1.795.669	-5%
Θεσσαλία	732.762	688.255	-6%
Δυτική Ελλάδα	679.796	648.220	-5%
Κρήτη	623.065	624.408	0%
Ανατολική Μακεδονία & Θράκη	608.182	562.201	-8%
Πελοπόννησος	577.903	539.535	-7%
Στερεά Ελλάδα	547.390	508.254	-7%
Νότιο Αιγαίο	309.015	327.820	6%
Ήπειρος	336.856	319.991	-5%
Δυτική Μακεδονία	283.689	254.595	-10%
Ιόνια Νησιά	207.855	204.532	-2%
Βόρειο Αιγαίο	199.231	194.943	-2%
Ελλάδα	**10.816.286**	**10.482.487**	**-3%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Απογραφή Πληθυσμού - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού στις 13 Περιφέρειες της χώρας για το 2021, παρατηρούμε ότι το 54% του συνόλου είναι συγκεντρωμένο στις Περιφέρειες Αττικής (36%) και Κεντρικής Μακεδονίας (17%), στις οποίες ανήκουν και τα 2 μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας (Αθήνα και Θεσσαλονίκη).

Διάγραμμα 1: Ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2021

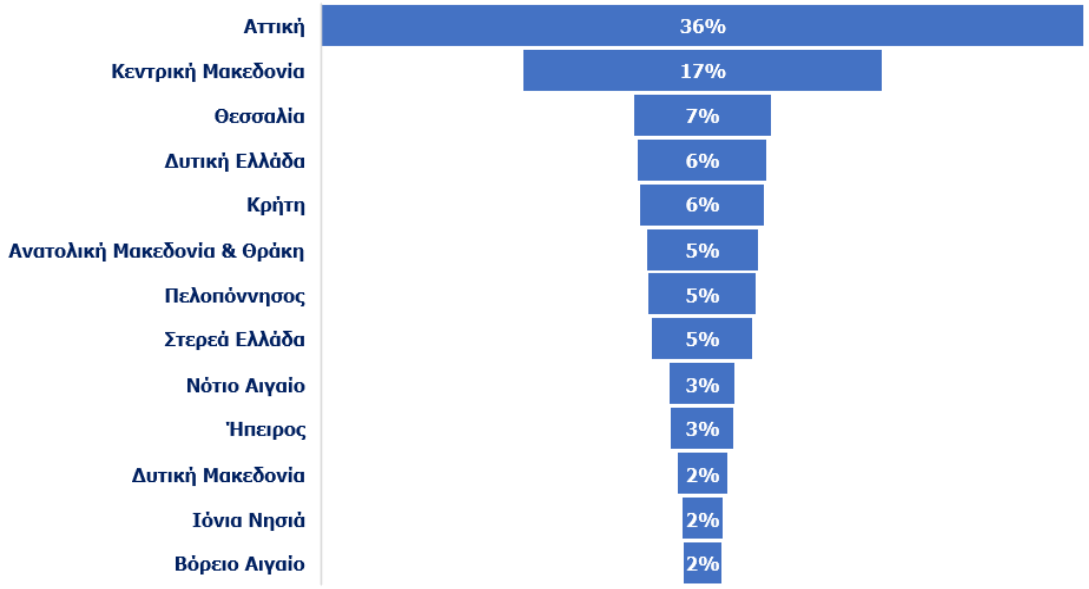

1.4.2 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα

Ο πληθυσμός της Περιφέρειας Αττικής την περίοδο 2011-2021, σημείωσε οριακή μείωση κατά -0,4% (από 3,8 εκατ. το 2011 σε 3,8 εκατ. το 2021). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφερειακές Ενότητες Κεντρικού Τομέα Αθηνών (-3%, από 1,0 εκατ. το 2011 σε 1,0 εκατ. το 2021), Νοτίου Τομέα Αθηνών (-0,1%, από 530 χιλ. το 2011 σε 529 χιλ. το 2021), Δυτικού Τομέα Αθηνών (-2%, από 490 χιλ. το 2011 σε 479 χιλ. το 2021), Πειραιώς (-0,2%, από 449 χιλ. το 2011 σε 448 χιλ. το 2021) και Νήσων (-6%, από 75 χιλ. το 2011 σε 70 χιλ. το 2021) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι Ενότητες Βορείου Τομέα Αθηνών (+1%, από 592 χιλ. το 2011 σε 601 χιλ. το 2021), Ανατολικής Αττικής (+3%, από 502 χιλ. το 2011 σε 519 χιλ. το 2021) και Δυτικής Αττικής (+3%, από 161 χιλ. το 2011 σε 166 χιλ. το 2021) αύξηση.

Πίνακας 2: Εξέλιξη του πληθυσμού της Περιφέρειας Αττικής, 2011-2021

Ενότητα	2011	2021	%Δ 2011 - 2021
Κεντρικός Τομέας Αθηνών	1.029.520	1.002.212	-3%
Βόρειος Τομέας Αθηνών	592.490	601.163	1%
Νότιος Τομέας Αθηνών	529.826	529.455	0%
Ανατολικής Αττικής	502.348	518.755	3%
Δυτικός Τομέας Αθηνών	489.675	478.883	-2%
Πειραιώς	448.997	448.051	0%
Δυτικής Αττικής	160.927	165.540	3%
Νήσων	74.651	70.005	-6%
Αττική	**3.828.434**	**3.814.064**	**0%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Απογραφή Πληθυσμού - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2021, η Ενότητα Κεντρικός Τομέας Αθηνών αντιπροσωπεύει το 26% του πληθυσμού της Περιφέρειας και ακολουθούν οι Ενότητες Βορείου Τομέα Αθηνών (16%), Νοτίου Τομέα Αθηνών (14%), Ανατολικής Ατικής (14%), Δυτικού Τομέα Αθηνών (13%), Πειραιώς (12%), Δυτικής Αττικής (4%) και Νήσων (2%).

Διάγραμμα 2: Ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού της Περιφέρειας Αττικής, 2021

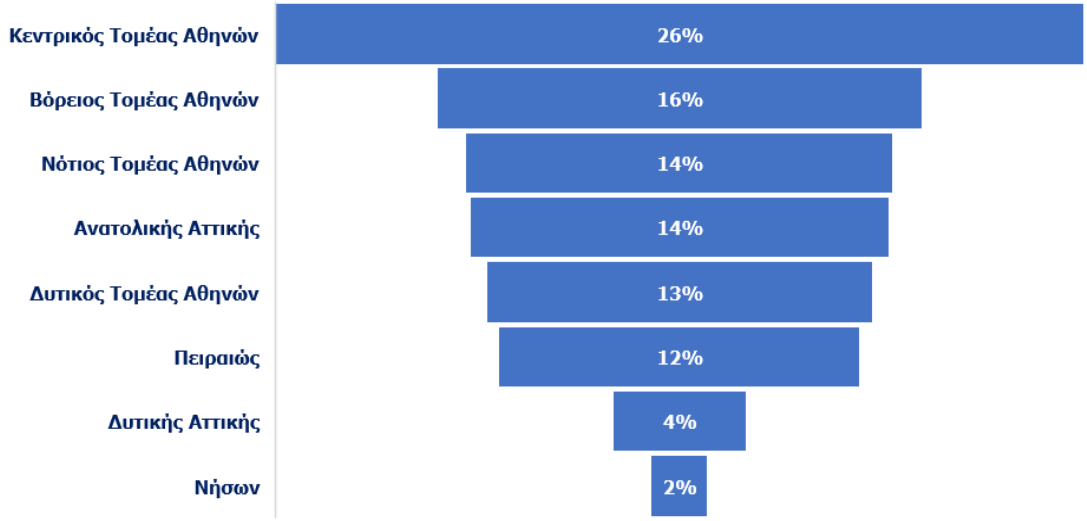

1.5 ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ, 2011 ΚΑΙ 2021

1.5.1 Ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Ελλάδας

Αναφορικά με την ηλικιακή κατανομή, παρατηρούμε γήρανση του πληθυσμού της Ελλάδας την περίοδο 2011-2021. Συγκεκριμένα, οι ηλικίες 0-39 ετών εμφανίζουν μείωση του πληθυσμού τους ενώ αντίθετα οι ηλικίες 40-80+ ετών αύξηση, με εξαίρεση τις ηλικίες 70-79 ετών που σημειώνουν μείωση. Ειδικότερα: 0-9 ετών (-16%, από 1,0 εκατ. το 2011 σε 878 χιλ. το 2021), 10-19 ετών (-0,4%, από 1,1 εκατ. το 2011 σε 1,1 εκατ. το 2021), 20-29 ετών (-22%, από 1,4 εκατ. το 2011 σε 1,1 εκατ. το 2021), 30-39 ετών (-23%, από 1,6 εκατ. το 2011 σε 1,3 εκατ. το 2021), 40-49 ετών (+1%, από 1,6 εκατ. το 2011 σε 1,6 εκατ. το 2021), 50-59 ετών (+11%, από 1,4 εκατ. το 2011 σε 1,5 εκατ. το 2021), 60-69 ετών (+17%, από 1,1 εκατ. το 2011 σε 1,3 εκατ. το 2021), 70-79 ετών (-2%, από 1,0 εκατ. το 2011 σε 996 χιλ. το 2021) και 80+ ετών (+31%, από 583 χιλ. το 2011 σε 766 χιλ. το 2021).

Πίνακας 3: Κατανομή του πληθυσμού της Ελλάδας ανά ηλικιακή κατηγορία, 2011-2021

Ηλικιακή κατηγορία	2011	2021	%Δ 2011-2021
0-9	1.049.839	878.491	-16%
10-19	1.072.705	1.068.216	0%
20-29	1.350.868	1.053.304	-22%
30-39	1.635.304	1.256.393	-23%
40-49	1.581.095	1.596.028	1%
50-59	1.391.854	1.543.340	11%
60-69	1.134.045	1.324.635	17%
70-79	1.017.242	996.037	-2%
80+	583.334	766.043	31%
Σύνολο	**10.816.286**	**10.482.487**	**-3%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Απογραφή Πληθυσμου 2021-Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τα μερίδια των επιμέρους ηλικιών για το 2021, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο μερίδιο κατέχουν οι ηλικίες 40-49 και 50-59 ετών με 15% αντίστοιχα και ακολουθούν οι ηλικίες 60-69 ετών (13%), 30-39 ετών (12%), 10-19, 20-29 και 70-79 ετών (10% αντίστοιχα), 0-9 ετών (8%) και 80+ ετών (7%).

Διάγραμμα 3: Ποσοστιαία ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Ελλάδας, 2011 και 2021

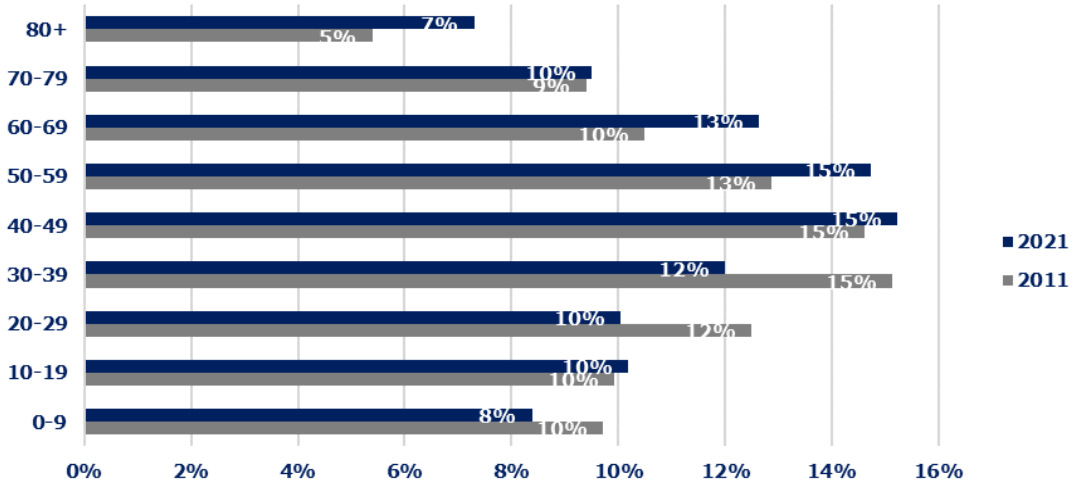

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ Απογραφή Πληθυσμού 2021 - Επεξεργασία INSETE Intelligence

1.5.2 Ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Περιφέρειας Αττικής

Η Περιφέρεια Αττικής εμφανίζει υψηλότερο ρυθμό γήρανσης του πληθυσμού της σε σύγκριση με το σύνολο της χώρας. Συγκεκριμένα, η εικόνα στις επιμέρους ηλικιακές κατηγορίες είναι θετική, με εξαίρεση τις ηλικίες 0-9 ετών (-13%, από 363 χιλ. το 2011 σε 317 χιλ. το 2021), 20-29 ετών (-23%, από 500 χιλ. το 2011 σε 387 χιλ. το 2021) και 30-39 ετών (-22%, από 631 χιλ. το 2011 σε 491 χιλ. το 2021). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες ηλικιακές κατηγορίες: 10-19 ετών (+5%, από 354 χιλ. το 2011 σε 371 χιλ. το 2021), 40-49 ετών (+5%, από 587 χιλ. το 2011 σε 618 χιλ. το 2021), 50-59 ετών (+13%, από 506 χιλ. το 2011 σε 572 χιλ. το 2021), 60-69 ετών (+19%, από 392 χιλ. το 2011 σε 468 χιλ. το 2021), 70-79 ετών (+11%, από 311 χιλ. το 2011 σε 344 χιλ. το 2021) και 80+ ετών (+34%, από 184 χιλ. το 2011 σε 246 χιλ. το 2021).

Πίνακας 4: Κατανομή του πληθυσμού της Περιφέρειας Αττικής ανά ηλικιακή κατηγορία, 2011-2021

Ηλικιακή κατηγορία	2011	2021	%Δ 2011-2021
0-9	362.540	316.523	-13%
10-19	353.737	370.725	5%
20-29	500.210	387.480	-23%
30-39	631.478	490.981	-22%
40-49	586.803	618.150	5%
50-59	506.249	571.930	13%
60-69	392.349	468.453	19%
70-79	311.221	344.200	11%
80+	183.847	245.622	34%
Σύνολο	**3.828.434**	**3.814.064**	**0%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Απογραφή Πληθυσμου 2021-Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τα μερίδια των επιμέρους ηλικιών για το 2021, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο μερίδιο κατέχουν οι ηλικίες 40-49 ετών (16%) και ακολουθούν οι ηλικίες 50-59 ετών (15%), 30-39 ετών (13%), 60-69 ετών (12%), 10-19 και 20-29 ετών (10% αντίστοιχα), 70-79 ετών (9%), 0-9 ετών (8%) και 80+ ετών (6%).

Διάγραμμα 4: Ποσοστιαία ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Περιφέρειας Αττικής, 2011 και 2021

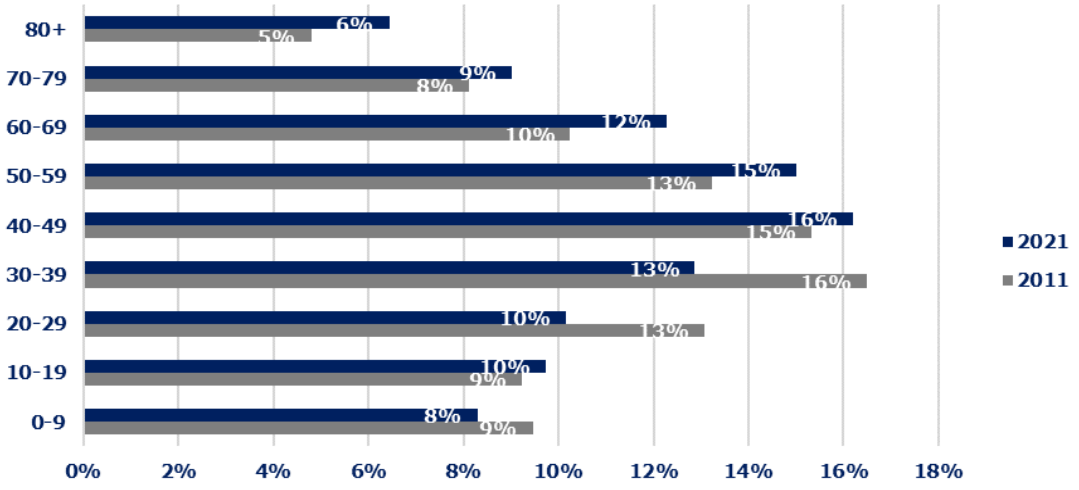

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ Απογραφή Πληθυσμού 2021 - Επεξεργασία INSETE Intelligence

1.6 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΝΕΡΓΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ, 2016 ΚΑΙ 2022

Η ΕΛΣΤΑΤ διενεργεί κάθε χρόνο την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού, η οποία εκτός από στοιχεία απασχόλησης περιλαμβάνει εκτιμήσεις για τον πληθυσμό, τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό, δείκτες απασχόλησης και ανεργίας κ.α. Ο **Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός** αποτελεί το εργατικό δυναμικό της οικονομίας και περιλαμβάνει τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω τα οποία είναι ικανά προς εργασία και ταυτόχρονα θέλουν να εργαστούν.

1.6.1 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Οι ηλικίες άνω των 15 ετών αντιπροσωπεύουν το 85% του πληθυσμού της χώρας τα έτη 2016 και 2022 αντίστοιχα, εκ των οποίων το 52% και για τα δύο έτη αποτελεί τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό της. Στις επιμέρους Περιφέρειες, δεν παρατηρούνται μεγάλες διαφοροποιήσεις και για τα δύο έτη, με το ποσοστό των ηλικιών 15+ ετών για το 2016 να κυμαίνεται μεταξύ 83%-87% ενώ για το 2022 μεταξύ 83%-86%.

Αναφορικά με τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε την περίοδο 2016-2022 μικτή εικόνα, με τις Περιφέρειες Αττικής, Θεσσαλίας, Κρήτης, Στερεάς Ελλάδας, Πελοποννήσου και Βορείου Αιγαίου να εμφανίζουν αύξηση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Δυτικής Ελλάδας, Αν. Μακεδονίας & Θράκης, Ηπείρου, Νοτίου Αιγαίου, Δυτικής Μακεδονίας και Ιονίων Νήσων μείωση. Ειδικότερα, το υψηλότερο ποσοστό οικονομικά ενεργού πληθυσμού το 2022 καταγράφεται στις Περιφέρειες Αττικής και Κρήτης (55% αντίστοιχα) ενώ το χαμηλότερο στις Περιφέρειες Ηπείρου και Δυτικής Μακεδονίας (47% αντίστοιχα). Οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Πελοπόννησος (53%), Θεσσαλία, Στερεά Ελλάδα και Νότιο Αιγαίο (52% αντίστοιχα), Κεντρική Μακεδονία, Ιόνια Νησιά και Βόρειο Αιγαίο (51% αντίστοιχα), Αν. Μακεδονία & Θράκη (50%) και Δυτική Ελλάδα (49%).

Η πλειοψηφία του οικονομικά ενεργού πληθυσμού όπως είναι φυσικό απαντάται και για τα 2 έτη στις μεγάλες αστικές Περιφέρειες της χώρας (53% και για τα δύο έτη), Αττικής (36%/35% αντίστοιχα) και Κεντρικής Μακεδονίας (17%/18% αντίστοιχα), ενώ οι υπόλοιπες Περιφέρειες σημειώνουν μικρότερα μερίδια κάτω από το 7%.

Πίνακας 5: Οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2016 και 2022

	2016			2022		
	% Ηλικιών 15+	% Οικονομικά Ενεργού Πληθυσμού*	% κατανομή ενεργού πληθυσμού	% Ηλικιών 15+	% Οικονομικά Ενεργού Πληθυσμού*	% κατανομή ενεργού πληθυσμού
Αττική	**86%**	**54%**	**36%**	**85%**	**55%**	**35%**
Κεντρική Μακεδονία	85%	51%	17%	85%	51%	18%
Θεσσαλία	86%	50%	7%	85%	52%	7%
Δυτική Ελλάδα	85%	51%	6%	85%	49%	6%
Κρήτη	83%	55%	6%	83%	55%	6%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	85%	51%	6%	85%	50%	6%
Στερεά Ελλάδα	86%	50%	5%	85%	52%	5%
Πελοπόννησος	86%	52%	5%	85%	53%	5%
Ήπειρος	87%	48%	3%	86%	47%	3%
Νότιο Αιγαίο	83%	57%	3%	83%	52%	3%
Δυτική Μακεδονία	86%	50%	3%	85%	47%	3%
Ιόνια Νησιά	85%	52%	2%	84%	51%	2%
Βόρειο Αιγαίο	86%	49%	2%	85%	51%	2%
Ελλάδα	**85%**	**52%**	**100%**	**85%**	**52%**	**100%**

Πηγή: ΕΕΔ - ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

***επί του συνόλου των ηλικιών 15+**

Η Περιφέρεια Αττικής καταγράφει τον υψηλότερο οικονομικά ενεργό πληθυσμό στο σύνολο της χώρας (36% και 35% αντίστοιχα), ενώ το ποσοστό του οικονομικά ενεργού πληθυσμού της ως προς τον πληθυσμό της ηλικίας 15+ ετών ήταν 54% το 2016 και 55% το 2022. Τέλος, η Περιφέρεια Αττικής εμφανίζει το 2ο υψηλότερο ποσοστό οικονομικά ενεργού πληθυσμού για το 2016 και το υψηλότερο ποσοστό, μαζί με την Περιφέρεια Κρήτης για το 2022.

1.7 ΜΑΚΡΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ, 2015-2020

1.7.1 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της Ελλάδας, παρατηρούμε ότι την περίοδο 2015-2020 το ΑΕΠ της χώρας σημείωσε μείωση κατά -6% (από € 176.369 εκατ. το 2015 σε € 165.406 εκατ. το 2020), η εικόνα αναστράφηκε το 2020 μετά από 3 συνεχόμενα έτη ανάπτυξης λόγω της επίδρασης της πανδημίας του κορονοϊού. Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση του ΑΕΠ τους, με εξαίρεση την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας (+6%, από € 8,0 δισ. το 2015 σε € 8,5 δισ. το 2020). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Αττικής (-6%, από € 83,6 δισ. το 2015 σε € 79,0 δισ. το 2020), Κεντρικής Μακεδονίας (-5%, από € 23,8 δισ. το 2015 σε € 22,6 δισ. το 2020), Θεσσαλίας (-4%, από € 9,0 δισ. το 2015 σε € 8,7 δισ. το 2020), Κρήτης (-11%, από € 8,8 δισ. το 2015 σε € 7,9 δισ. το 2020), Πελοποννήσου (-4%, από € 8,0 δισ. το 2015 σε € 7,7 δισ. το 2020), Δυτικής Ελλάδας (-6%, από € 8,0 δισ. το 2015 σε € 7,5 δισ. το 2020), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-4%, από € 6,8 δισ. το 2015 σε € 6,5 δισ. το 2020), Νοτίου Αιγαίου (-17%, από € 6,1 δισ. το 2015 σε € 5,1 δισ. το 2020), Ηπείρου (-6%, από € 3,9 δισ. το 2015 σε € 3,7 δισ. το 2020), Δυτικής Μακεδονίας (-28%, από € 4,7 δισ. το 2015 σε € 3,4 δισ. το 2020), Ιονίων Νήσων (-15%, από € 3,1 δισ. το 2015 σε € 2,6 δισ. το 2020) και Βορείου Αιγαίου (-7%, από € 2,5 δισ. το 2015 σε € 2,3 δισ. το 2020).

Πίνακας 6: ΑΕΠ Περιφερειών της Χώρας, 2015-2020 (σε εκατ. €, τρέχουσες τιμές)

Περιφέρεια	2015	2016	2017	2018	2019	2020*	%Δ 2015-2020
Αττικής	**83.617**	**83.007**	**84.535**	**85.688**	**87.642**	**78.993**	**-6%**
Κεντρικής Μακεδονίας	23.817	23.801	24.037	24.601	24.990	22.556	-5%
Θεσσαλίας	8.988	8.843	8.918	9.081	9.365	8.672	-4%
Στερεάς Ελλάδας	8.027	8.136	8.313	8.434	8.616	8.498	6%
Κρήτης	8.826	8.606	8.824	9.013	9.212	7.878	-11%
Πελοποννήσου	7.972	7.934	8.060	8.056	8.343	7.680	-4%
Δυτικής Ελλάδας	8.034	7.832	7.838	7.948	8.115	7.538	-6%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	6.786	6.808	6.807	6.888	6.976	6.509	-4%
Νοτίου Αιγαίου	6.088	5.855	5.920	6.134	6.339	5.066	-17%
Ηπείρου	3.929	3.892	3.870	3.935	4.034	3.685	-6%
Δυτικής Μακεδονίας	4.705	4.313	4.298	4.159	3.896	3.381	-28%
Ιονίων Νήσων	3.086	3.034	3.050	3.155	3.265	2.619	-15%
Βορείου Αιγαίου	2.495	2.433	2.433	2.467	2.558	2.331	-7%
Ελλάδα	**176.369**	**174.494**	**176.903**	**179.558**	**183.351**	**165.406**	**-6%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Προσωρινά στοιχεία

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2020, όπως είναι φυσιολογικό την μεγαλύτερη συμβολή στο ΑΕΠ της χώρας έχουν οι Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας, που αποτελούν και την καρδιά της οικονομικής δραστηριότητας, συνεισφέροντας το 61% του ΑΕΠ της. Η Περιφέρεια Αττικής αντιπροσωπεύει το 48% του ΑΕΠ της χώρας.

Διάγραμμα 5: Ποσοστιαία κατανομή του ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2020

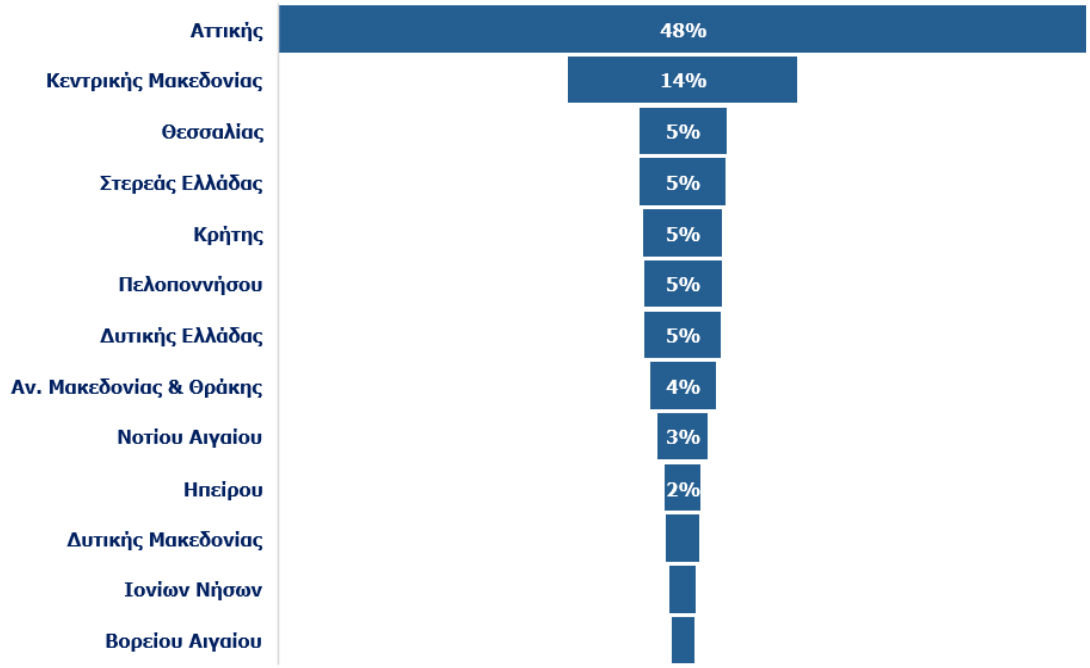

1.7.2 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν στην Περιφέρεια Αττικής

Η εξέλιξη του ΑΕΠ της Περιφέρειας Αττικής την περίοδο 2015-2020 εμφανίζει παρόμοια εικόνα με αυτή που παρουσιάζει το σύνολο της χώρας. Συγκεκριμένα, την περίοδο 2015-2020 η Περιφέρεια Αττικής σημείωσε μείωση του ΑΕΠ της κατά -6% (από € 83.617 εκατ. το 2015 σε € 78.993 εκατ. το 2020).

Διάγραμμα 6: Εξέλιξη του ΑΕΠ της Ελλάδας και της Περιφέρειας Αττικής (σε εκατ. €), 2015-2020

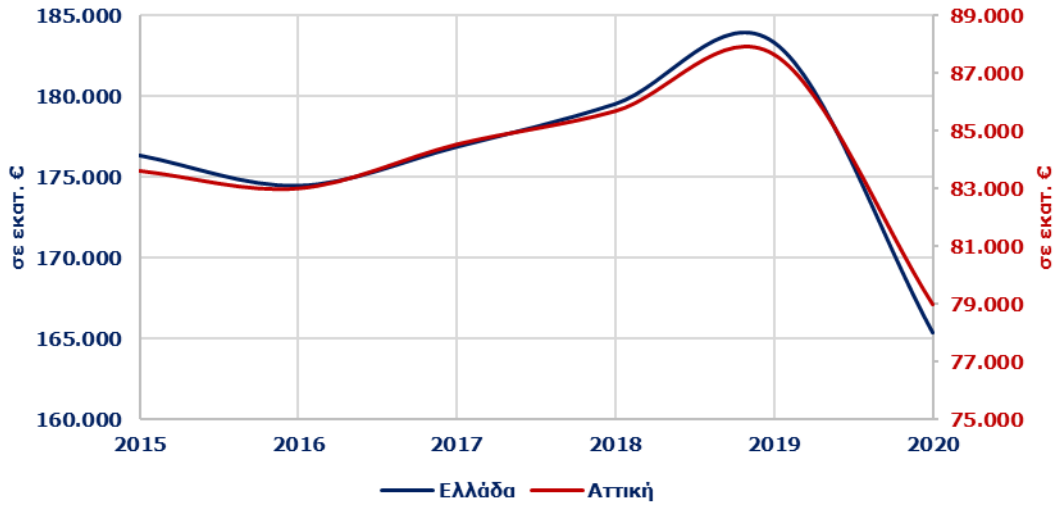

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Στις επιμέρους Περιφερειακές Ενότητες την περίοδο 2015-2020 η εικόνα είναι αρνητική: Κεντρικός Τομέας Αθηνών (-6%, από € 29.704 εκατ. το 2015 σε € 27.953 εκατ. το 2020), Βόρειος Τομέας Αθηνών (-5%, από € 15.456 εκατ. το 2015 σε € 14.623 εκατ. το 2020), Νότιος Τομέας Αθηνών (-4%, από € 9.782 εκατ. το 2015 σε € 9.363 εκατ. το 2020), Ανατολική Αττική (-8%, από 9.959 εκατ. το 2015 σε € 9.177 εκατ. το 2020), Περαιώς & Νήσων (-5%, από € 9.342 το 2015 σε € 8.851 το 2020), Δυτικός Τομέας Αθηνών (-6%, από € 5.469 εκατ. το 2015 σε € 5.160 εκατ. το 2020) και Δυτική Αττική (-1%, από € 3.904 εκατ. το 2015 σε € 3.867 εκατ. το 2020).

Πίνακας 7: ΑΕΠ της Περιφέρειας Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2020 (σε εκατ. €, τρέχουσες τιμές)

Ενότητα	2015	2016	2017	2018	2019	2020*	%Δ 2015-2020
Κεντρικός Τομέας Αθηνών	29.704	29.447	29.967	30.384	31.112	27.953	-6%
Βόρειος Τομέας Αθηνών	15.456	15.326	15.630	15.489	16.085	14.623	-5%
Νότιος Τομέας Αθηνών	9.782	9.800	10.125	10.256	10.468	9.363	-4%
Ανατολική Αττική	9.959	9.890	9.920	10.137	10.207	9.177	-8%
Πειραιώς & Νήσων	9.342	9.220	9.537	9.731	9.838	8.851	-5%
Δυτικός Τομέας Αθηνών	5.469	5.465	5.515	5.625	5.745	5.160	-6%
Δυτική Αττική	3.904	3.859	3.841	4.067	4.186	3.867	-1%
Αττική	**83.617**	**83.007**	**84.535**	**85.688**	**87.642**	**78.993**	**-6%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Προσωρινά στοιχεία

1.7.3 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Το κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας την περίοδο 2015-2020 μειώθηκε κατά -5% (από € 16.299 το 2015 σε € 15.461 το 2020). Επιμέρους η εικόνα είναι αρνητική, με εξαίρεση την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας (+6%, από € 14.416 το 2015 σε € 15.322 το 2020). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Αττικής (-4%, από € 21.992 το 2015 σε € 21.134 το 2020), Νοτίου Αιγαίου (-20%, από € 18.182 το 2015 σε € 14.572 το 2020), Ιονίων Νήσων (-14%, από € 14.935 το 2015 σε € 12.914 το 2020), Κρήτης (-11%, από € 13.972 το 2015 σε € 12.374 το 2020), Πελοποννήσου (-2%, από € 13.693 το 2015 σε € 13.456 το 2020), Δυτικής Μακεδονίας (-25%, από € 17.102 το 2015 σε € 12.838 το 2020), Κεντρικής Μακεδονίας (-4%, από € 12.611 το 2015 σε € 12.092 το 2020), Θεσσαλίας (-1%, από € 12.286 το 2015 σε € 12.172 το 2020), Δυτικής Ελλάδας (-3%, από € 11.977 το 2015 σε € 11.616 το 2020), Ηπείρου (-5%, από € 11.624 το 2015 σε € 11.097 το 2020), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-3%, από € 11.207 το 2015 σε € 10.908 το 2020) και Βορείου Αιγαίου (-20%, από € 12.654 το 2015 σε € 10.163 το 2020).

Πίνακας 8: Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2015-2020 (σε €)

Περιφέρεια	2015	2016	2017	2018	2019*	2020*	%Δ 2015-2020
Αττικής	**21.992**	**21.975**	**22.453**	**22.854**	**23.430**	**21.134**	**-4%**
Στερεάς Ελλάδας	14.416	14.639	14.959	15.175	15.497	15.322	6%
Νοτίου Αιγαίου	18.182	17.395	17.431	17.911	18.332	14.572	-20%
Πελοποννήσου	13.693	13.677	13.946	13.995	14.553	13.456	-2%
Ιονίων Νήσων	14.935	14.743	14.877	15.447	16.041	12.914	-14%
Δυτικής Μακεδονίας	17.102	15.817	15.895	15.513	14.656	12.838	-25%
Κρήτης	13.972	13.611	13.939	14.212	14.490	12.374	-11%
Θεσσαλίας	12.286	12.152	12.318	12.606	13.064	12.172	-1%
Κεντρικής Μακεδονίας	12.611	12.649	12.799	13.121	13.343	12.092	-4%
Δυτικής Ελλάδας	11.977	11.758	11.845	12.091	12.424	11.616	-3%
Ηπείρου	11.624	11.583	11.560	11.781	12.098	11.097	-5%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	11.207	11.277	11.308	11.472	11.643	10.908	-3%
Βορείου Αιγαίου	12.654	12.154	11.732	11.415	11.355	10.163	-20%
Ελλάδα	**16.299**	**16.193**	**16.449**	**16.730**	**17.101**	**15.461**	**-5%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Προσωρινά στοιχεία

1.7.4 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Αττικής

Η εξέλιξη του κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Αττικής εμφάνισε παρόμοια εικόνα με αυτήν που καταγράφηκε στο σύνολο της χώρας. Συγκεκριμένα, την περίοδο 2015-2020 η Περιφέρεια Αττικής σημείωσε μείωση του κατά κεφαλήν ΑΕΠ της κατά -4% (από € 21.992 το 2015 σε € 21.134 το 2020).

Διάγραμμα 7: Εξέλιξη του κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας και της Περιφέρειας Αττικής (σε €), 2015-2020

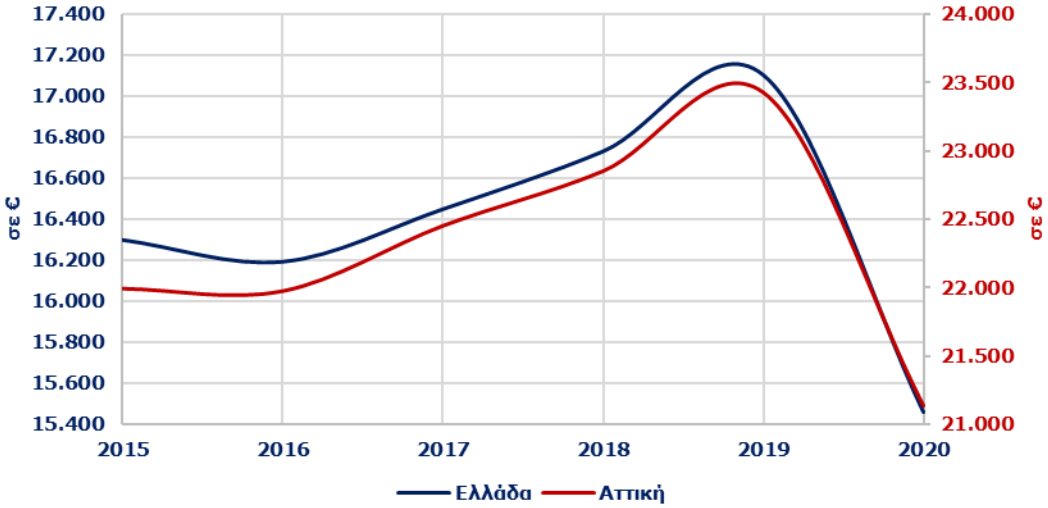

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Επιμέρους, την περίοδο 2015-2020 όλες οι Περιφερειακές Ενότητες κατέγραψαν μείωση του ΑΕΠ τους: Κεντρικός Τομέας Αθηνών (-2%, από € 31.231 το 2015 σε € 30.454 το 2020), Βόρειος Τομέας Αθηνών (-1%, από € 25.977 το 2015 σε € 25.665 το 2020), Δυτική Αττική (-6%, από € 22.195 το 2015 σε € 20.854 το 2020), Πειραιώς & Νήσων (-0,2%, από € 18.182 το 2015 σε € 18.143 το 2020), Νότιος Τομέας Αθηνών (-1%, από € 18.381 το 2015 σε € 18.127 το 2020), Ανατολική Αττική (-12%, από € 18.066 το 2015 σε € 15.987 το 2020) και Δυτικός Τομέας Αθηνών (-6%, από € 11.327 το 2015 σε € 10.608 το 2020).

Πίνακας 9: Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα (σε €), 2015-2020

Ενότητα	2015	2016	2017	2018	2019	2020*	%Δ 2015-2020
Κεντρικός Τομέας Αθηνών	31.231	31.577	32.507	33.084	33.843	30.454	-2%
Βόρειος Τομέας Αθηνών	25.977	26.003	26.759	26.757	28.014	25.665	-1%
Δυτική Αττική	22.195	21.727	21.422	22.571	23.129	20.854	-6%
Πειραιώς και Νήσων	18.182	18.153	18.950	19.549	19.964	18.143	0%
Νότιος Τομέας Αθηνών	18.381	18.466	19.122	19.541	20.111	18.127	-1%
Ανατολική Αττική	18.066	17.751	17.627	17.923	17.958	15.987	-12%
Δυτικός Τομέας Αθηνών	11.327	11.336	11.391	11.628	11.862	10.608	-6%
Αττική	**21.992**	**21.975**	**22.453**	**22.854**	**23.430**	**21.134**	**-4%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Προσωρινά στοιχεία

1.7.5 Περιφερειακή κατανομή και συμβολή του τουρισμού ανά Περιφέρεια, 2022

Η άμεση συμβολή του τουρισμού στο ΑΕΠ της χώρας το 2022 ήταν της τάξης του 11,5% ή € 23,9 δισ. Λόγω της προσεγγιστικής φύσης των στοιχείων του πίνακα, η εικόνα που αναδεικνύει είναι κατά κύριο λόγο ενδεικτική. Παρόλα αυτά είναι εντυπωσιακή η συνεισφορά του τουρισμού στο ΑΕΠ των Περιφερειών του Νοτίου Αιγαίου, των Ιονίων Νήσων και της Κρήτης.

Τα έσοδα της Περιφέρειας Αττικής από τον τουρισμό το 2022, αντιπροσώπευαν το 17% (€ 3,9 δισ.) των συνολικών εσόδων της χώρας ενώ η άμεση συμβολή του τουρισμού στο ΑΕΠ της Περιφέρειας ανήλθε σε 4%.

Πίνακας 10: Συμβολή του τουρισμού ανά Περιφέρεια, 2022

Περιφέρεια	% κατανομή εσόδων εισερχόμενου τουρισμού 2022	αναλογία άμεσης τουριστικής δαπάνης 2022 - σε € εκ.	ΑΕΠ Περιφερειών 2022*- σε εκ.	% ΑΕΠ στο οποίο αντιστοιχεί η τουριστική δαπάνη	κατά κεφαλήν ΑΕΠ 2020 - σε €
Ν. Αιγαίο	27%	6.522	6.372	102%	14.572
Κρήτη	21%	5.073	9.908	51%	12.374
Αττική	**17%**	**3.948**	**99.349**	**4%**	**21.134**
Ιόνια Νησιά	15%	3.614	3.293	110%	12.914
Κεντ. Μακεδονία	9%	2.094	28.368	7%	12.092
Πελοπόννησος	3%	628	9.659	6%	13.456
Αν. Μακεδονία & Θράκη	2%	508	8.187	6%	10.908
Ήπειρος	2%	361	4.635	8%	11.097
Θεσσαλία	1%	320	10.907	3%	12.172
Δυτ. Ελλάδα	1%	306	9.480	3%	11.616
Στερεά Ελλάδα	1%	301	10.688	3%	15.322
Β. Αιγαίο	1%	173	2.931	6%	10.163
Δυτ. Μακεδονία	0%	67	4.253	2%	12.838
Σύνολο Χώρας	**100%**	**23.914**	**208.030**	**11,5%**	**15.461**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Η κατανομή του ΑΕΠ των Περιφερειών είναι εκτίμηση λαμβάνοντας υπόψιν την ποσοστιαία κατανομή του 2020

*Το ΑΕΠ των Περιφερειών είναι προσωρινό και υπόκειται σε αλλαγή

1.8 ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ[2], 2019-2022

Στην ενότητα αυτή δίδονται στοιχεία για την εξέλιξη του συνόλου της απασχόλησης ανά Περιφέρεια καθώς επίσης και στοιχεία για την εξέλιξη της απασχόλησης στους κλάδους των καταλυμάτων, της εστίασης και των λοιπών κλάδων. Επίσης, αναλύονται στοιχεία απασχόλησης ανά τύπο (πλήρης-μερικής), ηλικιακή διάρθρωση και φύλο απασχολούμενων τόσο συνολικά όσο και στα καταλύματα, την εστίαση και τους λοιπούς κλάδους. Τέλος, παρέχονται στοιχεία ανεργίας ανά Περιφέρεια.

Αν και μέρος της δραστηριότητας της εστίασης δεν αφορά στον τουρισμό, η εποχικότητα που παρουσιάζουν τα στοιχεία απασχόλησης σε αυτήν ταυτίζεται με την εποχικότητα του Ελληνικού τουρισμού. Ως εκ τούτου θεωρούμε την δραστηριότητα της εστίασης ως κλάδο του τουρισμού. Επίσης, σημειώνουμε ότι υπάρχουν άλλες τουριστικές δραστηριότητες (πχ μεταφορές, ταξιδιωτικά γραφεία) που περιλαμβάνονται σε άλλες κατηγορίες και δεν καταγράφονται στα παρόντα στοιχεία. Τέλος, τα στοιχεία προέρχονται από την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού (ΕΕΔ) της ΕΛΣΤΑΤ και η περίοδος αναφοράς είναι τα έτη 2019, 2021 και 2022. Αναφορικά με την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού, σημειώνουμε τα εξής:

- Η Έρευνα Εργατικού Δυναμικού είναι δειγματοληπτική και διεξάγεται από την ΕΛΣΤΑΤ,
- Ως απασχολούμενοι ορίζονται τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω, τα οποία την εβδομάδα αναφοράς είτε εργάστηκαν έστω και μια ώρα με σκοπό την αμοιβή ή το κέρδος, είτε εργάστηκαν στην οικογενειακή επιχείρηση, είτε δεν εργάστηκαν αλλά είχαν μια εργασία ή επιχείρηση από την οποία απουσίαζαν προσωρινά.

[2] Λόγω της δειγματοληπτικής μεθόδου της ΕΕΔ, εκτιμήσεις <5.000 πρέπει να λαμβάνονται ενδεικτικά καθώς συνοδεύονται από μεγάλα δειγματοληπτικά σφάλματα (CV~20%).

1.8.1 Αριθμός απασχολούμενων ανά Περιφέρεια

Ο αριθμός των απασχολούμενων την περίοδο 2019-2021 στο σύνολο της χώρας κατέγραψε οριακή αύξηση κατά +0,4% (από 3,9 εκατ. το 2019 σε 3,9 εκατ. το 2021). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Αττικής (+4%, από 1,4 εκατ. το 2019 σε 1,5 εκατ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (+0,1%, από 643 χιλ. το 2019 σε 643 χιλ. το 2021), Θεσσαλίας (+2%, από 253 χιλ. το 2019 σε 258 χιλ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (+7%, από 215 χιλ. το 2019 σε 231 χιλ. το 2021), Πελοποννήσου (+0,3%, από 211 χιλ. το 2019 σε 212 χιλ. το 2021) και Δυτικής Μακεδονίας (+3%, από 87 χιλ. το 2019 σε 90 χιλ. το 2021) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Κρήτης (-9%, από 253 χιλ. το 2019 σε 231 χιλ. το 2021), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-7%, από 215 χιλ. το 2019 σε 200 χιλ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-1%, από 194 χιλ. το 2019 σε 192 χιλ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-12%, από 133 χιλ. το 2019 σε 117 χιλ. το 2021), Ηπείρου (-8%, από 113 χιλ. το 2019 σε 104 χιλ. το 2021), Ιονίων Νήσων (-6%, από 77 χιλ. το 2019 σε 72 χιλ. το 2021) και Βορείου Αιγαίου (-4%, από 75 χιλ. το 2019 σε 72 χιλ. το 2021) μείωση.

Την περίοδο 2019-2022, οι απασχολούμενοι στο σύνολο της χώρας σημείωσαν αύξηση κατά +6% (από 3,9 εκατ. το 2019 σε 4,1 εκατ. το 2022). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κρήτης (-1%, από 253 χιλ. το 2019 σε 251 χιλ. το 2022), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-0,5%, από 215 χιλ. το 2019 σε 214 χιλ. το 2022), Νοτίου Αιγαίου (-5%, από 133 χιλ. το 2019 σε 126 χιλ. το 2022), Ιονίων Νήσων (-3%, από 77 χιλ. το 2019 σε 75 χιλ. το 2022) και Βορείου Αιγαίου (-0,3%, από 75 χιλ. το 2019 σε 75 χιλ. το 2022). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Αττικής (+9%, από 1,4 εκατ. το 2019 σε 1,6 εκατ. το 2022), Κεντρικής Μακεδονίας (+6%, από 643 χιλ. το 2019 σε 683 χιλ. το 2022), Θεσσαλίας (+6%, από 253 χιλ. το 2019 σε 270 χιλ. το 2022), Δυτικής Ελλάδας (+12%, από 215 χιλ. το 2019 σε 241 χιλ. το 2022), Πελοποννήσου (+2%, από 211 χιλ. το 2019 σε 216 χιλ. το 2022), Στερεάς Ελλάδας (+8%, από 194 χιλ. το 2019 σε 209 χιλ. το 2022), Ηπείρου (+5%, από 113 χιλ. το 2019 σε 118 χιλ. το 2022) και Δυτικής Μακεδονίας (+2%, από 87 χιλ. το 2019 σε 89 χιλ. το 2022).

Πίνακας 11: Εξέλιξη του αριθμού των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια, 2019-2022

Περιφέρεια	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Αττική	**1.442.366**	**1.506.223**	**1.575.373**	**4%**	**9%**
Κεντρική Μακεδονία	642.691	643.027	682.713	0%	6%
Θεσσαλία	253.248	257.653	269.582	2%	6%
Κρήτης	252.984	230.649	250.519	-9%	-1%
Δυτική Ελλάδα	214.683	230.668	241.144	7%	12%
Πελοπόννησος	211.431	212.001	216.391	0%	2%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	214.647	200.305	213.617	-7%	0%
Στερεά Ελλάδα	194.168	192.212	209.080	-1%	8%
Νότιο Αιγαίο	132.973	117.433	126.107	-12%	-5%
Ήπειρος	112.748	103.875	117.833	-8%	5%
Δυτική Μακεδονία	87.085	89.665	89.020	3%	2%
Ιόνια Νησιά	77.188	72.349	74.689	-6%	-3%
Βόρειο Αιγαίο	74.817	71.920	74.565	-4%	0%
Σύνολο	**3.911.030**	**3.927.980**	**4.140.633**	**0%**	**6%**

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια για το 2022, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (38%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (16%), Θεσσαλίας (7%), Κρήτης (6%), Δυτικής Ελλάδας (6%), Πελοποννήσου (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5%), Στερεάς Ελλάδας (5%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Ηπείρου (3%), Δυτικής Μακεδονίας (2%), Ιονίων Νήσων (2%) και Βορείου Αιγαίου (2%).

Διάγραμμα 8: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια, 2022

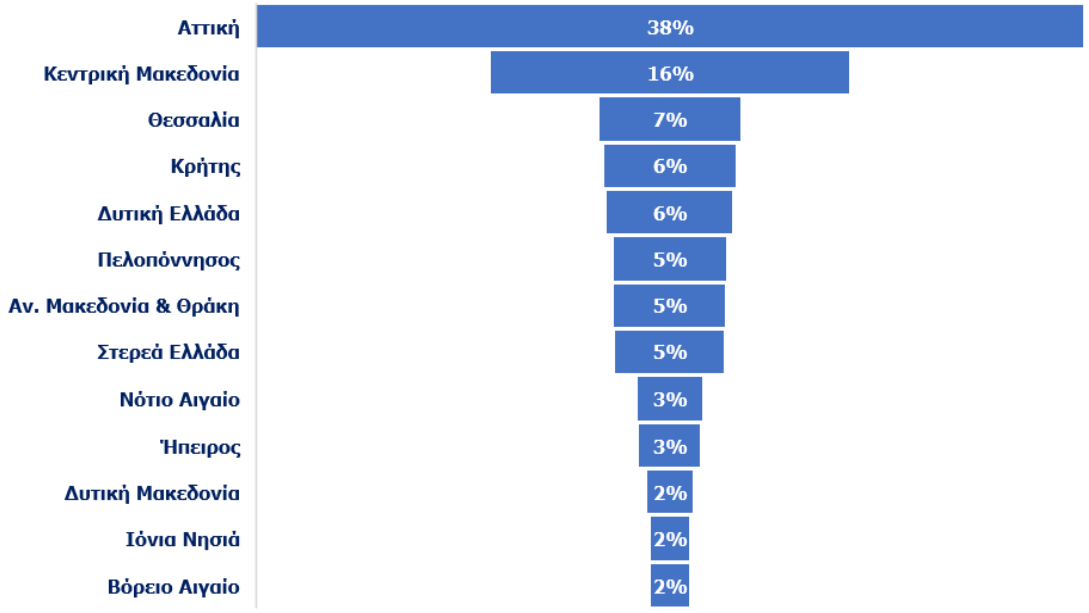

1.8.2 Αριθμός απασχολούμενων στην Περιφέρεια Αττικής ανά κατηγορία απασχόλησης

Οι απασχολούμενοι στην Περιφέρεια Αττικής την περίοδο 2019-2021 σημείωσαν αύξηση κατά +4% (από 1,4 εκατ. το 2019 σε 1,5 εκατ. το 2021). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τους απασχολούμενους στους Λοιπούς κλάδους (+5%, από 1,3 εκατ. το 2019 σε 1,4 εκατ. το 2021) και τα καταλύματα (+17%, από 14 χιλ. το 2019 σε 16 χιλ. το 2021) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι απασχολούμενοι στην εστίαση (-10%, από 100 χιλ. το 2019 σε 90 χιλ. το 2021) μείωση.

Την περίοδο 2019-2022, οι απασχολούμενοι στην Περιφέρεια Αττικής σημείωσαν αύξηση κατά +9% (από 1,4 εκατ. το 2019 σε 1,6 εκατ. το 2022). Επιμέρους, η εικόνα είναι επίσης μικτή, με τους απασχολούμενους στους Λοιπούς κλάδους (+11%, από 1,3 εκατ. το 2019 σε 1,5 εκατ. το 2022) και τα καταλύματα (+19%, από 14 χιλ. το 2019 σε 17 χιλ. το 2022) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι απασχολούμενοι στην εστίαση (-14%, από 100 χιλ. το 2019 σε 87 χιλ. το 2022) μείωση.

Πίνακας 12: Εξέλιξη των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Αττικής ανά κατηγορία απασχόλησης, 2019-2022

Κλάδος	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Λοιποί Κλάδοι	1.328.117	1.399.602	1.472.029	5%	11%
Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης	100.188	90.130	86.573	-10%	-14%
Καταλύματα	14.061	16.490	16.771	17%	19%
Σύνολο	**1.442.366**	**1.506.223**	**1.575.373**	**4%**	**9%**

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για την Περιφέρεια Αττικής, παρατηρούμε ότι η πλειοψηφία των απασχολούμενων όπως είναι φυσικό εντοπίζεται στους Λοιπούς κλάδους (από 92% το 2019 σε 93% το 2022) ενώ μικρότερα είναι τα μερίδια στην εστίαση (από 7% το 2019 σε 5% το 2022) και τα καταλύματα (1% καθ' όλη την εξεταζόμενη περίοδο).

Διάγραμμα 9: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Αττικής ανά κατηγορία απασχόλησης, 2019-2022

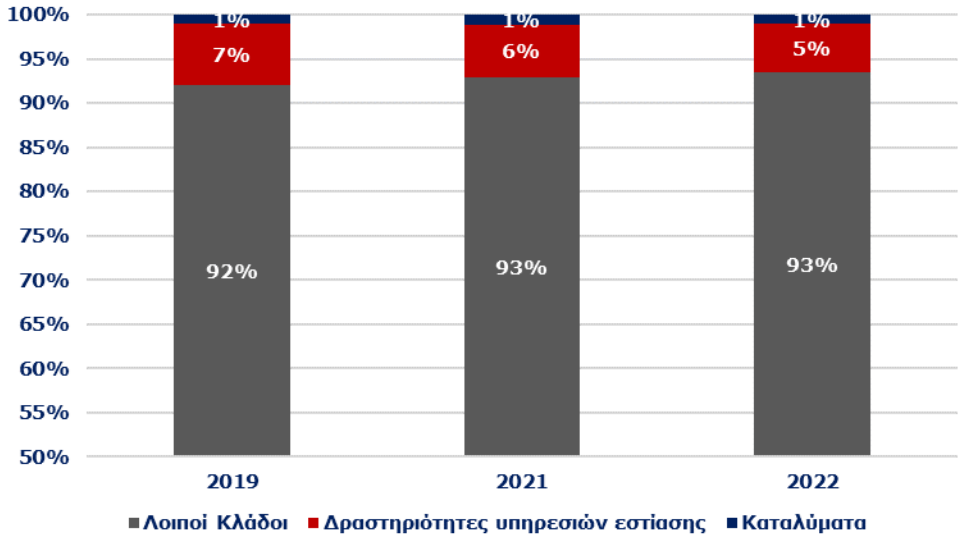

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

1.8.3 Τύπος απασχόλησης ανά Περιφέρεια

Αναφορικά με τον τύπο απασχόλησης στο σύνολο της χώρας την περίοδο 2019-2021, οι απασχολούμενοι πλήρης απασχόλησης σημείωσαν αύξηση κατά +1% (από 3,6 εκατ. το 2019 σε 3,6 εκατ. το 2021) ενώ της μερικής μείωση κατά -9% (από 361 χιλ. το 2019 σε 327 χιλ. το 2021). Επιμέρους, η εικόνα στην πλήρη απασχόληση είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Αττικής (+7%, από 1,3 εκατ. το 2019 σε 1,4 εκατ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (+2%, από 576 χιλ. το 2019 σε 587 χιλ. το 2021), Θεσσαλίας (+2%, από 220 χιλ. το 2019 σε 225 χιλ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (+7%, από 197 χιλ. το 2019 σε 210 χιλ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (+2%, από 177 χιλ. το 2019 σε 180 χιλ. το 2021) και Δυτικής Μακεδονίας (+3%, από 80 χιλ. το 2019 σε 82 χιλ. το 2021) να καταγράφουν αύξηση απασχολούμενων ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Κρήτης (-10%, από 239 χιλ. το 2019 σε 216 χιλ. το 2021), Πελοποννήσου (-1%, από 199 χιλ. το 2019 σε 198 χιλ. το 2021), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-7%, από 200 χιλ. το 2019 σε 186 χιλ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-10%, από 121 χιλ. το 2019 σε 109 χιλ. το 2021), Ηπείρου (-9%, από 105 χιλ. το 2019 σε 95 χιλ. το 2021), Ιονίων Νήσων (-7%, από 74 χιλ. το 2019 σε 69 χιλ. το 2021) και Βορείου Αιγαίου (-6%, από 70 χιλ. το 2019 σε 66 χιλ. το 2021) μείωση.

Αναφορικά με τους μερικής απασχόλησης την περίοδο 2019-2021, η εικόνα στις επιμέρους Περιφέρειες είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Αττικής (-15%, από 151 χιλ. το 2019 σε 128 χιλ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-16%, από 66 χιλ. το 2019 σε 56 χιλ. το 2021), Θεσσαλίας (-2%, από 34 χιλ. το 2019 σε 33 χιλ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-29%, από 18 χιλ. το 2019 σε 12 χιλ. το 2021) και Νοτίου Αιγαίου (-27%, από 12 χιλ. το 2019 σε 8 χιλ. το 2021) να καταγράφουν μείωση απασχολούμενων ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας (+16%, από 18 χιλ. το 2019 σε 20 χιλ. το 2021), Κρήτης (+7%, από 14 χιλ. το 2019 σε 15 χιλ. το 2021), Πελοποννήσου (+21%, από 12 χιλ. το 2019 σε 14 χιλ. το 2021), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+0,4%, από 14 χιλ. το 2019 σε 14 χιλ. το 2021), Ηπείρου (+16%, από 7 χιλ. το 2019 σε 8 χιλ. το 2021), Δυτικής Μακεδονίας (+6%, από 7 χιλ. το 2019 σε 8 χιλ. το 2021), Ιονίων Νήσων (+8%, από 3 χιλ. το 2019 σε 3 χιλ. το 2021) και Βορείου Αιγαίου (+21%, από 5 χιλ. το 2019 σε 6 χιλ. το 2021) αύξηση.

Την περίοδο 2019-2022, οι απασχολούμενοι πλήρης απασχόλησης σημείωσαν αύξηση κατά +7% (από 3,6 εκατ. το 2019 σε 3,8 εκατ. το 2022) ενώ οι μερικής μείωση κατά -6% (από 361 χιλ. το 2019 σε 340 χιλ. το 2022). Επιμέρους, η εικόνα στην πλήρη απασχόληση είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Αττικής (+12%, από 1,3 εκατ. το 2019 σε 1,4 εκατ. το 2022), Κεντρικής Μακεδονίας (+9%, από 576 χιλ. το 2019 σε 627 χιλ. το 2022), Θεσσαλίας (+7%, από 220 χιλ. το 2019 σε 236 χιλ. το

2022), Δυτικής Ελλάδας (+15%, από 197 χιλ. το 2019 σε 226 χιλ. το 2022), Πελοποννήσου (+0,4%, από 199 χιλ. το 2019 σε 200 χιλ. το 2022), Στερεάς Ελλάδας (+10%, από 177 χιλ. το 2019 σε 194 χιλ. το 2022) και Ηπείρου (+3%, από 105 χιλ. το 2019 σε 109 χιλ. το 2022) να καταγράφουν αύξηση απασχολούμενων ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Κρήτης (-3%, από 239 χιλ. το 2019 σε 231 χιλ. το 2022), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-1%, από 200 χιλ. το 2019 σε 198 χιλ. το 2022), Νοτίου Αιγαίου (-5%, από 121 χιλ. το 2019 σε 116 χιλ. το 2022), Δυτικής Μακεδονίας (-3%, από 80 χιλ. το 2019 σε 78 χιλ. το 2022), Ιονίων Νήσων (-5%, από 74 χιλ. το 2019 σε 70 χιλ. το 2022) και Βορείου Αιγαίου (-3%, από 70 χιλ. το 2019 σε 68 χιλ. το 2022) μείωση.

Σε ότι αφορά τους απασχολούμενους μερικής απασχόλησης την περίοδο 2019-2022, η εικόνα είναι επίσης μικτή, με τις Περιφέρειες Αττικής (-15%, από 151 χιλ. το 2019 σε 128 χιλ. το 2022), Κεντρικής Μακεδονίας (-16%, από 66 χιλ. το 2019 σε 55 χιλ. το 2022), Δυτικής Ελλάδας (-13%, από 18 χιλ. το 2019 σε 15 χιλ. το 2022), Στερεάς Ελλάδας (-16%, από 18 χιλ. το 2019 σε 15 χιλ. το 2022) και Νοτίου Αιγαίου (-10%, από 12 χιλ. το 2019 σε 10 χιλ. το 2022) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Θεσσαλίας (+1%, από 34 χιλ. το 2019 σε 34 χιλ. το 2022), Κρήτης (+35%, από 14 χιλ. το 2019 σε 19 χιλ. το 2022), Πελοποννήσου (+34%, από 12 χιλ. το 2019 σε 16 χιλ. το 2022), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+10%, από 14 χιλ. το 2019 σε 16 χιλ. το 2022), Ηπείρου (+25%, από 7 χιλ. το 2019 σε 9 χιλ. το 2022), Δυτικής Μακεδονίας (+56%, από 7 χιλ. το 2019 σε 11 χιλ. το 2022), Ιονίων Νήσων (+39%, από 3 χιλ. το 2019 σε 4 χιλ. το 2022) και Βορείου Αιγαίου (+36%, από 5 χιλ. το 2019 σε 6 χιλ. το 2022) αύξηση.

Πίνακας 13: Εξέλιξη των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια και ανά τύπο απασχόλησης, 2019-2022

Περιφέρεια	Τύπος Απασχόλησης	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Αττικής	**Πλήρης**	**1.290.923**	**1.378.192**	**1.447.359**	**7%**	**12%**
	Μερική	**151.444**	**128.030**	**128.014**	**-15%**	**-15%**
Κεντρικής Μακεδονίας	Πλήρης	576.379	587.216	627.252	2%	9%
	Μερική	66.313	55.811	55.461	-16%	-16%
Θεσσαλίας	Πλήρης	219.707	224.619	235.719	2%	7%
	Μερική	33.541	33.033	33.863	-2%	1%
Κρήτης	Πλήρης	238.866	215.552	231.443	-10%	-3%
	Μερική	14.118	15.097	19.076	7%	35%
Δυτικής Ελλάδας	Πλήρης	197.020	210.259	225.696	7%	15%
	Μερική	17.663	20.409	15.449	16%	-13%
Πελοποννήσου	Πλήρης	199.489	197.587	200.352	-1%	0%
	Μερική	11.942	14.414	16.039	21%	34%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Πλήρης	200.265	185.869	197.806	-7%	-1%
	Μερική	14.383	14.437	15.811	0%	10%
Στερεάς Ελλάδας	Πλήρης	176.667	179.820	194.319	2%	10%
	Μερική	17.501	12.392	14.761	-29%	-16%
Νοτίου Αιγαίου	Πλήρης	121.418	108.950	115.753	-10%	-5%
	Μερική	11.555	8.483	10.354	-27%	-10%
Ηπείρου	Πλήρης	105.495	95.487	108.787	-9%	3%
	Μερική	7.253	8.388	9.046	16%	25%
Δυτικής Μακεδονίας	Πλήρης	79.978	82.141	77.942	3%	-3%
	Μερική	7.107	7.524	11.078	6%	56%
Ιονίων Νήσων	Πλήρης	74.137	69.064	70.441	-7%	-5%
	Μερική	3.050	3.285	4.248	8%	39%
Βορείου Αιγαίου	Πλήρης	70.071	66.175	68.113	-6%	-3%
	Μερική	4.746	5.746	6.452	21%	36%
Ελλάδα	**Πλήρης**	**3.550.414**	**3.600.931**	**3.800.983**	**1%**	**7%**
	Μερική	**360.616**	**327.049**	**339.650**	**-9%**	**-6%**

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Στην πλήρη απασχόληση το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (38%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (17%), Θεσσαλίας (6%), Κρήτης (6%), Δυτικής Ελλάδας (6%), Πελοποννήσου (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5%), Στερεάς Ελλάδας (5%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Ηπείρου (3%), Δυτικής Μακεδονίας (2%), Ιονίων Νήσων (2%) και Βορείου Αιγαίου (2%).

Διάγραμμα 10: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων πλήρους απασχόλησης ανά Περιφέρεια, 2022

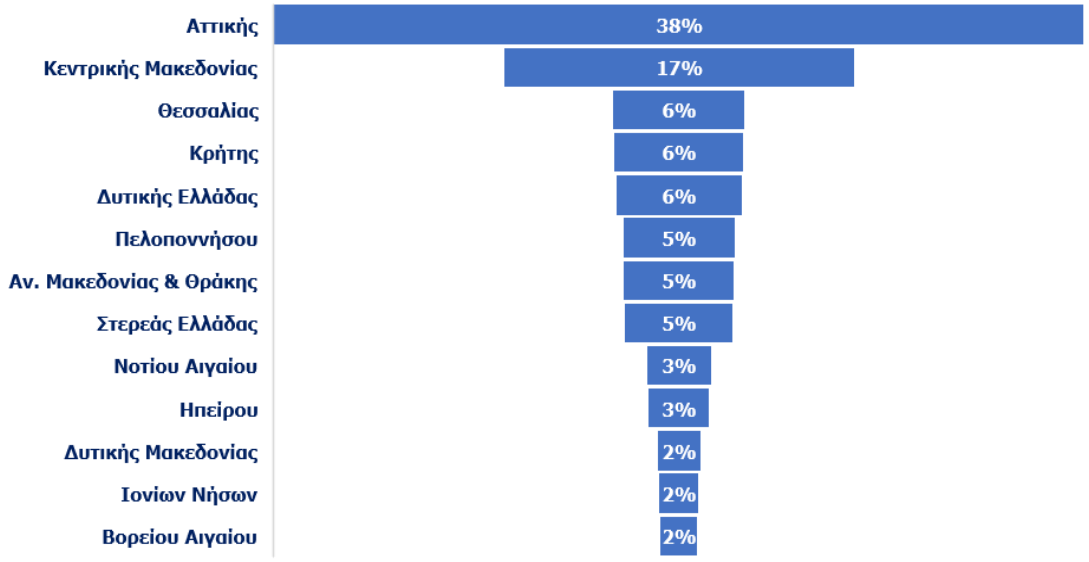

Στην μερική απασχόληση το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (38%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (16%), Θεσσαλίας (10%), Κρήτης (6%), Πελοποννήσου (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5%), Δυτικής Ελλάδας (5%), Στερεάς Ελλάδας (4%), Δυτικής Μακεδονίας (3%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Ηπείρου (3%), Ιονίων Νήσων (2%) και Βορείου Αιγαίου (1%).

Διάγραμμα 11: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων μερικής απασχόλησης ανά Περιφέρεια, 2022

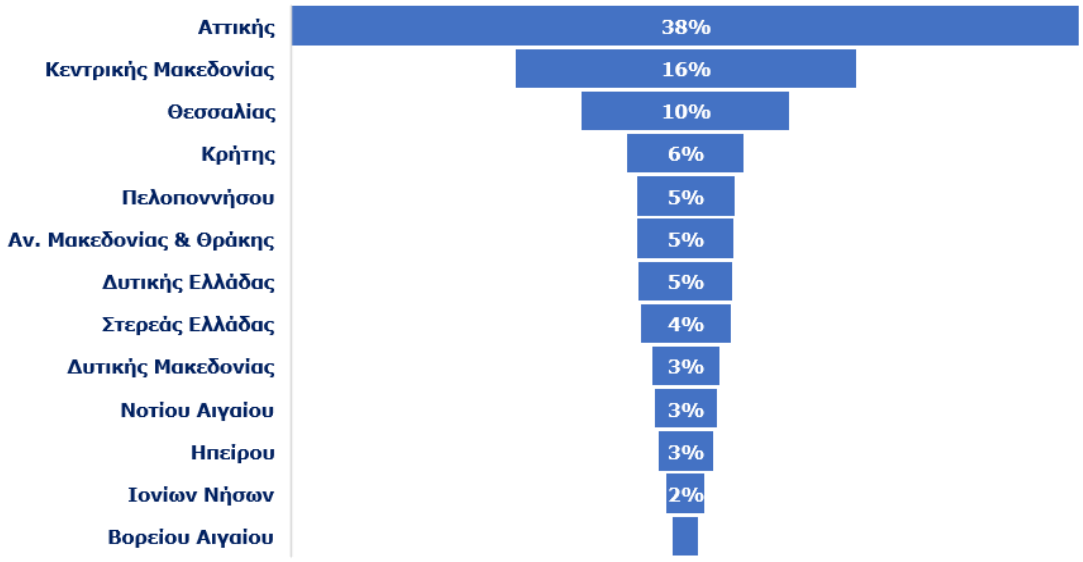

1.8.4 Τύπος απασχόλησης και ανά κατηγορία απασχόλησης στην Περιφέρεια Αττικής

Οι εργαζόμενοι πλήρης απασχόλησης στην Περιφέρεια Αττικής την περίοδο 2019-2021, σημείωσαν αύξηση κατά +7% (από 1,3 εκατ. το 2019 σε 1,4 εκατ. το 2021) ενώ οι μερικής μείωση κατά -15% (από 151 χιλ. το 2019 σε 128 χιλ. το 2021). Επιμέρους, οι απασχολούμενοι πλήρης απασχόλησης σημείωσαν αύξηση στους λοιπούς κλάδους (+8%, από 1,2 εκατ. το 2019 σε 1,3 εκατ. το 2021) και στα καταλύματα (+16%, από 13 χιλ. το 2019 σε 15 χιλ. το 2021) και μείωση στην εστίαση (-8%, από 73 χιλ. το 2019 σε 67 χιλ. το 2021). Σε ότι αφορά την μερική απασχόληση, οι λοιποί κλάδοι (-16%, από 123 χιλ. το 2019 σε 103 χιλ. το 2021) και η εστίαση (-15%, από 27 χιλ. το 2019 σε 23 χιλ. το 2021) σημείωσαν μείωση απασχολούμενων ενώ τα καταλύματα (+36%, από 1.037 απασχολούμενους το 2019 σε 1.408 απασχολούμενους το 2021) αύξηση.

Την περίοδο 2019-2022, οι απασχολούμενοι πλήρης απασχόλησης στην Περιφέρεια Αττικής κατέγραψαν αύξηση κατά +12% (από 1,3 εκατ. το 2019 σε 1,4 εκατ. το 2022) ενώ οι μερικής μείωση κατά -15% (από 151 χιλ. το 2019 σε 128 χιλ. το 2022). Επιμέρους, οι απασχολούμενοι πλήρης απασχόλησης σημείωσαν αύξηση στους λοιπούς κλάδους (+13%, από 1,2 εκατ. το 2019 σε 1,4 εκατ. το 2022) και στα καταλύματα (+14%, από 13 χιλ. το 2019 σε 15 χιλ. το 2022) και μείωση στην εστίαση (-8%, από 73 χιλ. το 2019 σε 67 χιλ. το 2022). Σε ότι αφορά την μερική απασχόληση, οι λοιποί κλάδοι (-13%, από 123 χιλ. το 2019 σε 107 χιλ. το 2022) και η εστίαση (-29%, από 27 χιλ. το 2019 σε 20 χιλ. το 2022) σημείωσαν μείωση απασχολούμενων ενώ τα καταλύματα (+82% από 1.037 απασχολούμενους το 2019 σε 1.883 απασχολούμενους το 2022) αύξηση.

Πίνακας 14: Εξέλιξη των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Αττικής ανά τύπο απασχόλησης και ανά κατηγορία απασχόλησης, 2019-2022

Κλάδος	Τύπος απασχόλησης	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Λοιποί κλάδοι	Πλήρης	1.205.180	1.296.423	1.365.436	8%	13%
	Μερική	122.937	103.179	106.593	-16%	-13%
Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης	Πλήρης	72.718	66.687	67.036	-8%	-8%
	Μερική	27.470	23.443	19.537	-15%	-29%
Καταλύματα	Πλήρης	13.025	15.082	14.888	16%	14%
	Μερική	1.037	1.408	1.883	36%	82%
Αττική	**Πλήρης**	**1.290.923**	**1.378.192**	**1.447.359**	**7%**	**12%**
	Μερική	**151.444**	**128.030**	**128.014**	**-15%**	**-15%**

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Επιμέρους την περίοδο 2019-2022, οι εργαζόμενοι πλήρης απασχόλησης στους λοιπούς κλάδους (από 91% το 2019 σε 93% το 2022) εμφάνισαν υψηλότερο μερίδιο έναντι των μερικής απασχόλησης (από 9% το 2019 σε 7% 2022).

Διάγραμμα 12: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στους Λοιπούς κλάδους ανά τύπο απασχόλησης στην Περιφέρεια Αττικής, 2019-2022

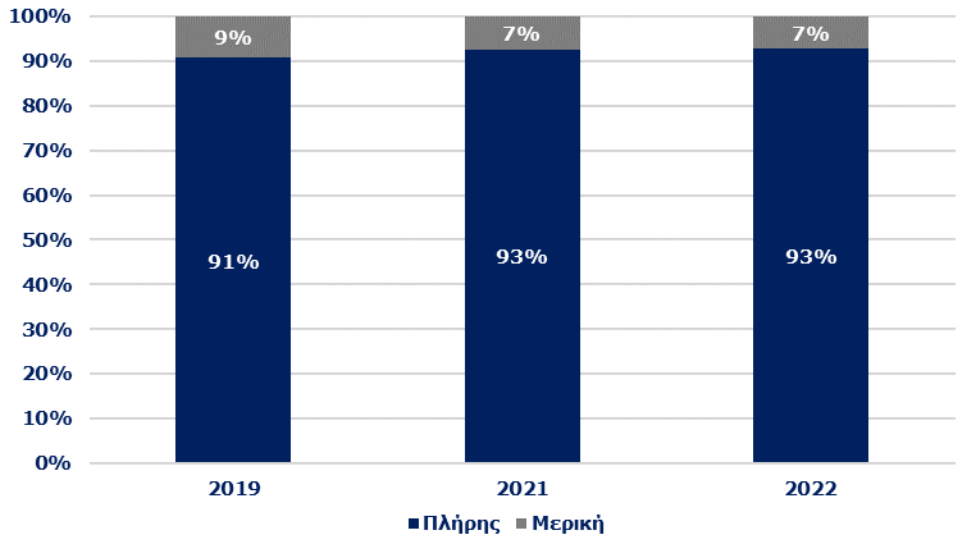

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά τους απασχολούμενους στην εστίαση, οι εργαζόμενοι πλήρης απασχόλησης (από 73% το 2019 σε 77% το 2022) καταγράφουν τα υψηλότερα μερίδια σε σύγκριση με τους εργαζόμενους μερικής απασχόλησης (από 27% το 2019 σε 23% το 2022).

Διάγραμμα 13: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην εστίαση ανά τύπο απασχόλησης στην Περιφέρεια Αττικής, 2019-2022

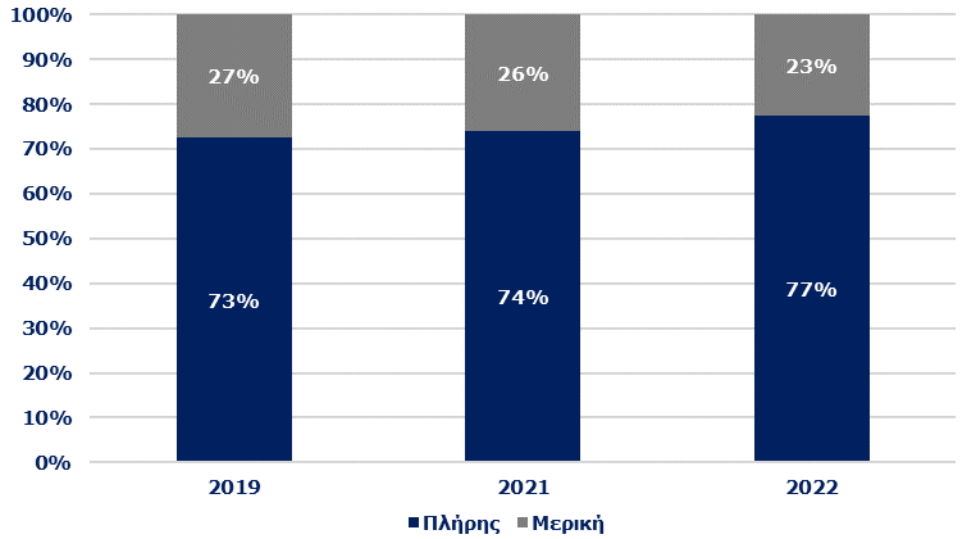

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τους απασχολούμενους στα καταλύματα, οι εργαζόμενοι πλήρης απασχόλησης (από 93% το 2019 σε 89% το 2022) καταγράφουν τα υψηλότερα μερίδια σε σύγκριση με τους εργαζόμενους μερικής απασχόλησης (από 7% το 2019 σε 11% το 2022).

Διάγραμμα 14: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στα καταλύματα ανά τύπο απασχόλησης στην Περιφέρεια Αττικής, 2019-2022

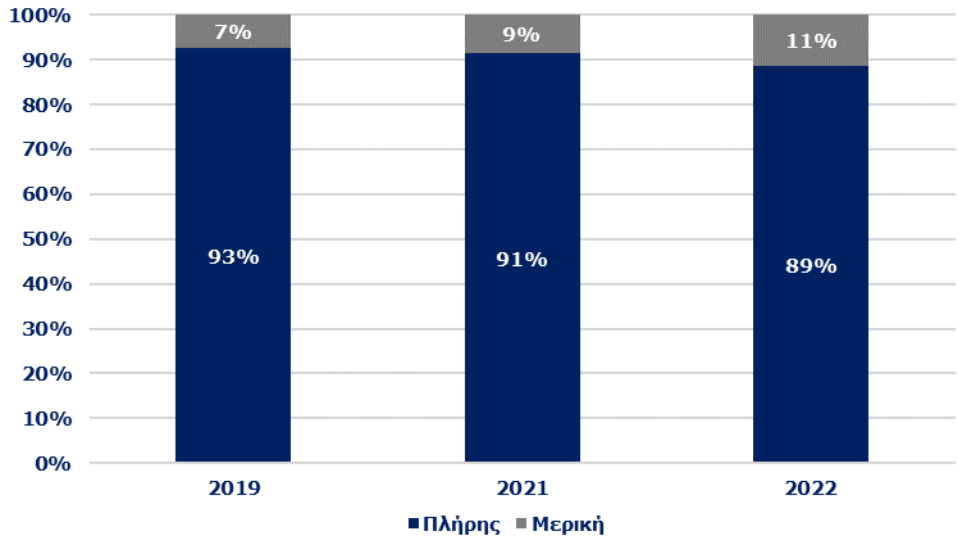

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Συμπερασματικά, στην Περιφέρεια Αττικής η μερική απασχόληση είναι πιο έντονη στις δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης απ' ότι στους λοιπούς κλάδους και τα καταλύματα.

1.8.5 Φύλο απασχολούμενων ανά Περιφέρεια

Αναφορικά με το φύλο των απασχολούμενων στο σύνολο της χώρας την περίοδο 2019-2021, παρατηρούμε ότι οι άνδρες απασχολούμενοι σημείωσαν οριακή αύξηση κατά +0,2% (από 2,3 εκατ. το 2019 σε 2,3 εκατ. το 2021) ενώ οι γυναίκες αύξηση κατά +1% (από 1,6 εκατ. το 2019 σε 1,7 εκατ. το 2021). Επιμέρους, η εικόνα στους άνδρες απασχολούμενους είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Αττικής (+3%, από 808 χιλ. το 2019 σε 834 χιλ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (+1%, από 372 χιλ. το 2019 σε 376 χιλ. το 2021), Θεσσαλίας (+0,1%, από 150 χιλ. το 2019 σε 150 χιλ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (+6%, από 133 χιλ. το 2019 σε 141 χιλ. το 2021) και Πελοποννήσου (+1%, από 123 χιλ. το 2019 σε 125 χιλ. το 2021) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Κρήτης (-6%, από 143 χιλ. το 2019 σε 135 χιλ. το 2021), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-7%, από 127 χιλ. το 2019 σε 118 χιλ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-1%, από 125 χιλ. το 2019 σε 124 χιλ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-12%, από 78 χιλ. το 2019 σε 69 χιλ. το 2021), Ηπείρου (-3%, από 65 χιλ. το 2019 σε 63 χιλ. το 2021), Δυτικής Μακεδονίας (-1%, από 53 χιλ. το 2019 σε 53 χιλ. το 2021), Βορείου Αιγαίου (-5%, από 45 χιλ. το 2019 σε 42 χιλ. το 2021) και Ιονίων Νήσων (-7%, από 45 χιλ. το 2019 σε 41 χιλ. το 2021) μείωση.

Σε ότι αφορά τις γυναίκες, η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Αττικής (+6%, από 634 χιλ. το 2019 σε 672 χιλ. το 2021), Θεσσαλίας (+4%, από 103 χιλ. το 2019 σε 107 χιλ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (+10%, από 82 χιλ. το 2019 σε 90 χιλ. το 2021) και Δυτικής Μακεδονίας (+9%, από 34 χιλ. το 2019 σε 37 χιλ. το 2021) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (-1%, από 271 χιλ. το 2019 σε 267 χιλ. το 2021), Κρήτης (-13%, από 110 χιλ. το 2019 σε 96 χιλ. το 2021), Πελοποννήσου (-1%, από 88 χιλ. το 2019 σε 87 χιλ. το 2021), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-6%, από 88 χιλ. το 2019 σε 83 χιλ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-1%, από 69 χιλ. το 2019 σε 68 χιλ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-12%, από 55 χιλ. το 2019 σε 49 χιλ. το 2021), Ηπείρου (-15%, από 48 χιλ. το 2019 σε 41 χιλ. το 2021), Ιονίων Νήσων (-5%, από 32 χιλ. το 2019 σε 31 χιλ. το 2021) και Βορείου Αιγαίου (-2%, από 30 χιλ. το 2019 σε 30 χιλ. το 2021) μείωση.

Την περίοδο 2019-2022, οι άνδρες απασχολούμενοι στο σύνολο της χώρας σημείωσαν αύξηση κατά +6% (από 2,3 εκατ. το 2019 σε 2,4 εκατ. το 2022) ενώ οι γυναίκες αύξηση κατά +6% (από 1,6 εκατ. το 2019 σε 1,7 εκατ. το 2022). Επιμέρους, η εικόνα στους άνδρες απασχολούμενους είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Αττικής (+7%, από 808 χιλ. το 2019 σε 864 χιλ. το 2022), Κεντρικής Μακεδονίας (+8%, από 372 χιλ. το 2019 σε 403 χιλ. το 2022), Θεσσαλίας (+6%, από 150 χιλ. το 2019 σε 159 χιλ. το 2022), Δυτικής Ελλάδας (+12%, από 133 χιλ. το 2019 σε

149 χιλ. το 2022), Κρήτης (+0,2%, από 143 χιλ. το 2019 σε 143 χιλ. το 2022), Πελοποννήσου (+2%, από 123 χιλ. το 2019 σε 126 χιλ. το 2022), Στερεάς Ελλάδας (+6%, από 126 χιλ. το 2019 σε 133 χιλ. το 2022), Ηπείρου (+6%, από 65 χιλ. το 2019 σε 69 χιλ. το 2022), Δυτικής Μακεδονίας (+2%, από 53 χιλ. το 2019 σε 54 χιλ. το 2022) και Ιονίων Νήσων (+0,5%, από 45 χιλ. το 2019 σε 45 χιλ. το 2022) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-0,2%, από 127 χιλ. το 2019 σε 126 χιλ. το 2022), Νοτίου Αιγαίου (-1%, από 78 χιλ. το 2019 σε 77 χιλ. το 2022) και Βορείου Αιγαίου (-2%, από 45 χιλ. το 2019 σε 44 χιλ. το 2022) μείωση.

Σε ότι αφορά τις γυναίκες, η εικόνα είναι επίσης μικτή, με τις Περιφέρειες Αττικής (+12%, από 634 χιλ. το 2019 σε 711 χιλ. το 2022), Κεντρικής Μακεδονίας (+3%, από 271 χιλ. το 2019 σε 280 χιλ. το 2022), Θεσσαλίας (+8%, από 103 χιλ. το 2019 σε 111 χιλ. το 2022), Δυτικής Ελλάδας (+12%, από 82 χιλ. το 2019 σε 92 χιλ. το 2022), Πελοποννήσου (+3%, από 88 χιλ. το 2019 σε 90 χιλ. το 2022), Στερεάς Ελλάδας (+11%, από 69 χιλ. το 2019 σε 76 χιλ. το 2022), Ηπείρου (+3%, από 48 χιλ. το 2019 σε 49 χιλ. το 2022), Δυτικής Μακεδονίας (+3%, από 34 χιλ. το 2019 σε 35 χιλ. το 2022) και Βορείου Αιγαίου (+2%, από 30 χιλ. το 2019 σε 31 χιλ. το 2022) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Κρήτης (-2%, από 110 χιλ. το 2019 σε 107 χιλ. το 2022), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-1%, από 88 χιλ. το 2019 σε 87 χιλ. το 2022), Νοτίου Αιγαίου (-11%, από 55 χιλ. το 2019 σε 49 χιλ. το 2022) και Ιονίων Νήσων (-8%, από 32 χιλ. το 2019 σε 30 χιλ. το 2022) μείωση.

Πίνακας 15: Εξέλιξη των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια και ανά φύλο απασχολούμενων, 2019-2022

Περιφέρεια	Φύλο απασχολούμενων	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Αττική	**Άνδρες**	**808.049**	**833.876**	**864.217**	**3%**	**7%**
	Γυναίκες	**634.317**	**672.347**	**711.156**	**6%**	**12%**
Κεντρική Μακεδονία	Άνδρες	371.786	375.945	402.968	1%	8%
	Γυναίκες	270.905	267.082	279.745	-1%	3%
Θεσσαλία	Άνδρες	150.333	150.444	158.832	0%	6%
	Γυναίκες	102.915	107.209	110.750	4%	8%
Δυτική Ελλάδα	Άνδρες	132.765	140.701	149.226	6%	12%
	Γυναίκες	81.918	89.967	91.919	10%	12%
Κρήτη	Άνδρες	143.067	135.119	143.333	-6%	0%
	Γυναίκες	109.917	95.530	107.186	-13%	-2%
Πελοπόννησος	Άνδρες	123.344	124.757	125.927	1%	2%
	Γυναίκες	88.087	87.244	90.464	-1%	3%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Άνδρες	126.742	117.661	126.481	-7%	0%
	Γυναίκες	87.906	82.645	87.136	-6%	-1%
Στερεά Ελλάδα	Άνδρες	125.121	123.745	132.659	-1%	6%
	Γυναίκες	69.047	68.467	76.421	-1%	11%
Νότιο Αιγαίο	Άνδρες	77.847	68.657	77.007	-12%	-1%
	Γυναίκες	55.126	48.776	49.099	-12%	-11%
Ήπειρος	Άνδρες	64.717	62.829	68.591	-3%	6%
	Γυναίκες	48.031	41.046	49.242	-15%	3%
Δυτική Μακεδονία	Άνδρες	53.017	52.677	54.072	-1%	2%
	Γυναίκες	34.068	36.987	34.948	9%	3%
Ιόνια Νησιά	Άνδρες	44.712	41.380	44.918	-7%	0%
	Γυναίκες	32.476	30.969	29.771	-5%	-8%
Βόρειο Αιγαίο	Άνδρες	44.827	42.388	43.957	-5%	-2%
	Γυναίκες	29.989	29.532	30.607	-2%	2%
Ελλάδα	**Άνδρες**	**2.266.326**	**2.270.181**	**2.392.189**	**0%**	**6%**
	Γυναίκες	**1.644.704**	**1.657.800**	**1.748.444**	**1%**	**6%**

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των ανδρών απασχολούμενων ανά Περιφέρεια για το 2022, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (36%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (17%), Θεσσαλίας (7%), Δυτικής Ελλάδας (6%), Κρήτης (6%), Στερεάς Ελλάδας (6%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5%), Πελοποννήσου (5%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Ηπείρου (3%), Δυτικής Μακεδονίας (2%), Βορείου Αιγαίου (2%) και Ιονίων Νήσων (2%).

Διάγραμμα 15: Ποσοστιαία κατανομή των ανδρών απασχολούμενων ανά Περιφέρεια, 2022

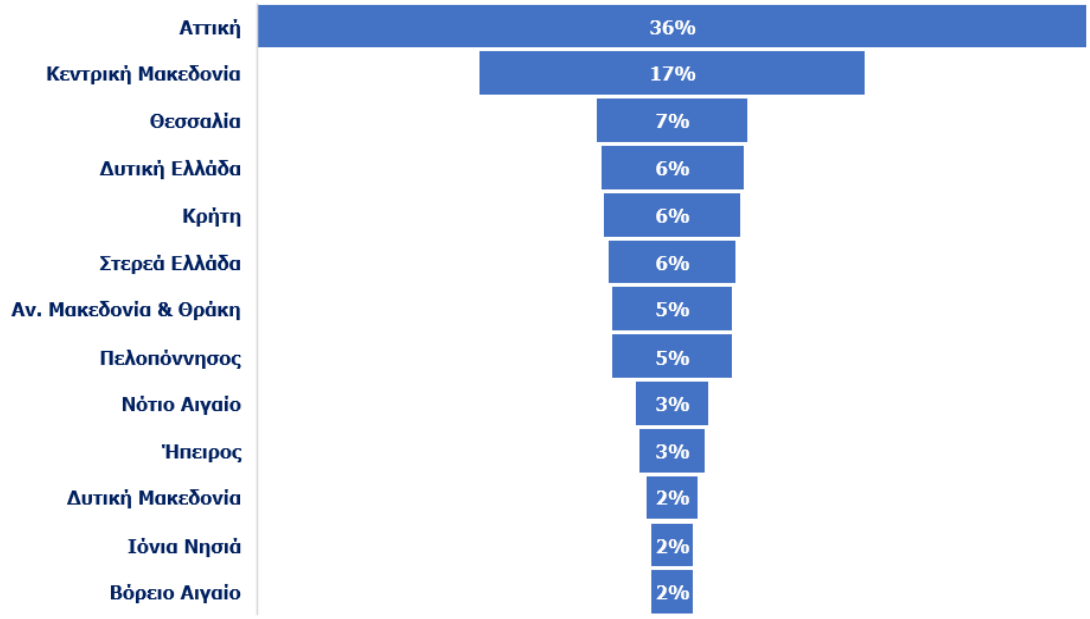

Σε ότι αφορά την ποσοστιαία κατανομή των γυναικών απασχολούμενων ανά Περιφέρεια για το 2022, το υψηλότερο ποσοστό σημειώνεται στην Περιφέρεια Αττικής (41%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (16%), Θεσσαλίας (6%), Κρήτης (6%), Δυτικής Ελλάδας (5%), Πελοποννήσου (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5%), Στερεάς Ελλάδας (4%), Ηπείρου (3%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Δυτικής Μακεδονίας (2%), Ιονίων Νήσων (2%) και Βορείου Αιγαίου (2%).

Διάγραμμα 16: Ποσοστιαία κατανομή των γυναικών απασχολούμενων ανά Περιφέρεια, 2022

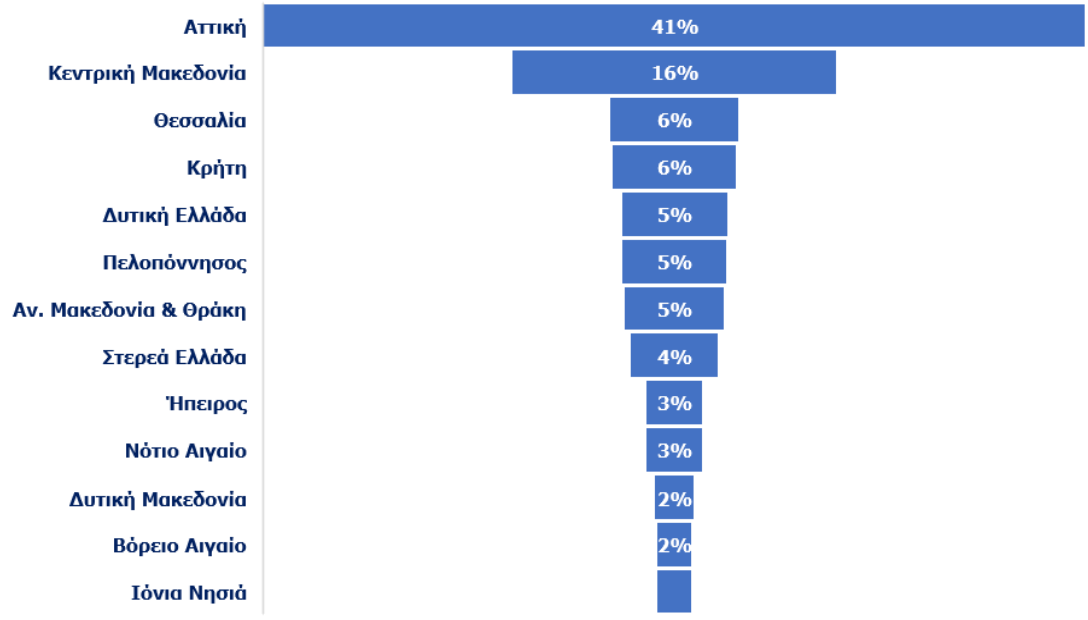

1.8.6 Φύλο απασχολούμενων ανά κατηγορία απασχόλησης στην Περιφέρεια Αττικής

Οι άνδρες απασχολούμενοι στην Περιφέρεια Αττικής την περίοδο 2019-2021, σημείωσαν αύξηση κατά +3% (από 808 χιλ. το 2019 σε 834 χιλ. το 2021) ενώ οι γυναίκες αύξηση κατά +6% (από 634 χιλ. το 2019 σε 672 χιλ. το 2021). Επιμέρους, οι άνδρες απασχολούμενοι στην εστίαση (-13%, από 58 χιλ. το 2019 σε 50 χιλ. το 2021) σημείωσαν μείωση ενώ στους λοιπούς κλάδους (+4%, από 743 χιλ. το 2019 σε 776 χιλ. το 2021) και στα καταλύματα (+10%, από 7 χιλ. το 2019 σε 8 χιλ. το 2021) αύξηση. Σε ότι αφορά τις γυναίκες, οι λοιποί κλάδοι (+7%, από 585 χιλ. το 2019 σε 624 χιλ. το 2021) και τα καταλύματα (+24%, από 7 χιλ. το 2019 σε 9 χιλ. το 2021) κατέγραψαν αύξηση ενώ αντίθετα η εστίαση (-6%, από 42 χιλ. το 2019 σε 40 χιλ. το 2021) μείωση.

Την περίοδο 2019-2022, οι άνδρες απασχολούμενοι στην Περιφέρεια Αττικής σημείωσαν αύξηση κατά +7% (από 808 χιλ. το 2019 σε 864 χιλ. το 2022) ενώ οι γυναίκες αύξηση κατά +12% (από 634 χιλ. το 2019 σε 711 χιλ. το 2022). Επιμέρους, οι άνδρες απασχολούμενοι στην εστίαση (-22%, από 58 χιλ. το 2019 σε 45 χιλ. το 2022) σημείωσαν μείωση ενώ στους λοιπούς κλάδους (+9%, από 743 χιλ. το 2019 σε 811 χιλ. το 2022) και στα καταλύματα (+12%, από 7 χιλ. το 2019 σε 8 χιλ. το 2022) αύξηση. Σε ότι αφορά τις γυναίκες, οι λοιποί κλάδοι (+13%, από 585 χιλ. το 2019 σε 661 χιλ. το 2022) και τα καταλύματα (+26%, από 7 χιλ. το 2019 σε 9 χιλ. το 2022) κατέγραψαν αύξηση ενώ αντίθετα η εστίαση (-2%, από 42 χιλ. το 2019 σε 42 χιλ. το 2022) μείωση.

Πίνακας 16: Εξέλιξη των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Αττικής ανά φύλο απασχολούμενων και ανά κατηγορία απασχόλησης, 2019-2022

Κλάδος	Φύλο απασχολούμενων	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Λοιποί κλάδοι	Άνδρες	743.156	775.918	811.449	4%	9%
	Γυναίκες	584.961	623.684	660.580	7%	13%
Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης	Άνδρες	58.019	50.393	45.047	-13%	-22%
	Γυναίκες	42.169	39.737	41.526	-6%	-2%
Καταλύματα	Άνδρες	6.874	7.564	7.721	10%	12%
	Γυναίκες	7.188	8.926	9.050	24%	26%
Αττική	**Άνδρες**	**808.049**	**833.876**	**864.217**	**3%**	**7%**
	Γυναίκες	**634.317**	**672.347**	**711.156**	**6%**	**12%**

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με το φύλο των απασχολούμενων στους λοιπούς κλάδους την περίοδο 2019-2022, οι άνδρες απασχολούμενοι (από 56% το 2019 σε 55% το 2022) εμφανίζουν υψηλότερα μερίδια σε σύγκριση με τις γυναίκες (από 44% το 2019 σε 45% το 2022).

Διάγραμμα 17: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στους Λοιπούς Κλάδους ανά φύλο απασχολούμενων, 2019-2022

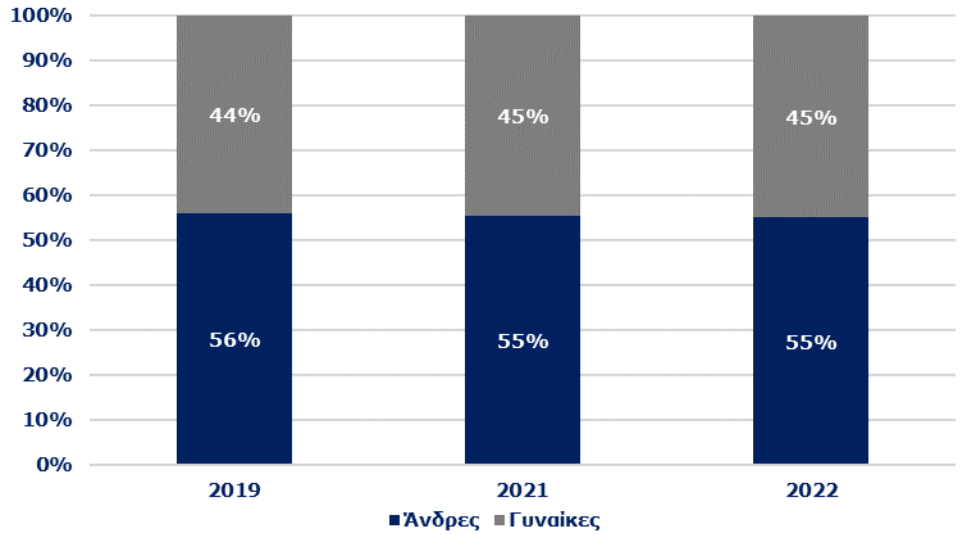

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Παρόμοια είναι η εικόνα στην εστίαση, με τους άνδρες απασχολούμενους να εμφανίζουν υψηλότερα μερίδια (από 58% το 2019 σε 52% το 2022) σε σύγκριση με αυτά των γυναικών (από 42% το 2019 σε 48% το 2022).

Διάγραμμα 18: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Εστίαση ανά φύλο απασχολούμενων, 2019-2022

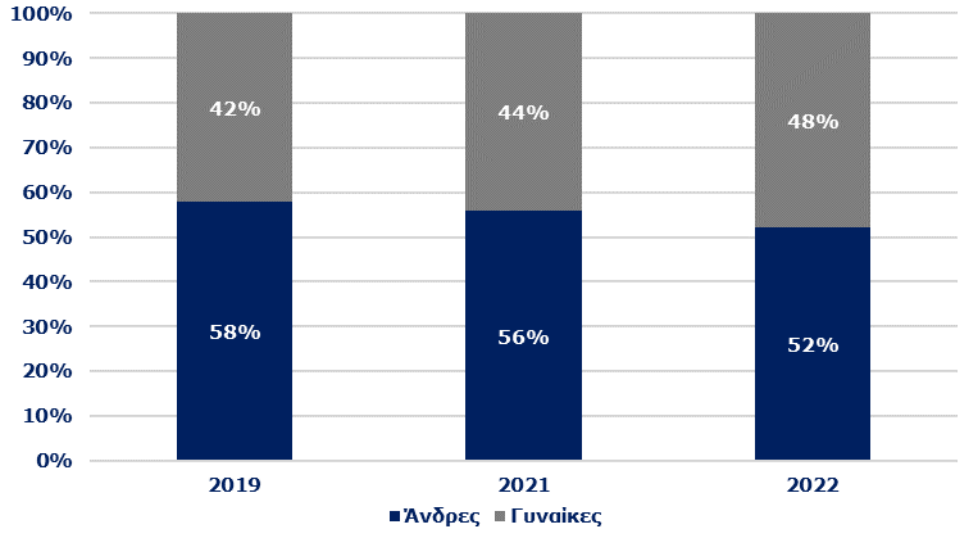

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σε αντίθεση με τους λοιπούς κλάδους και την εστίαση, οι γυναίκες απασχολούμενες στον κλάδο των καταλυμάτων εμφανίζουν υψηλότερα μερίδια (από 51% το 2019 σε 54% το 2022) σε σύγκριση με αυτά των ανδρών (από 49% το 2019 σε 46% το 2022)).

Διάγραμμα 19: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στα Καταλύματα ανά φύλο απασχολούμενων, 2019-2022

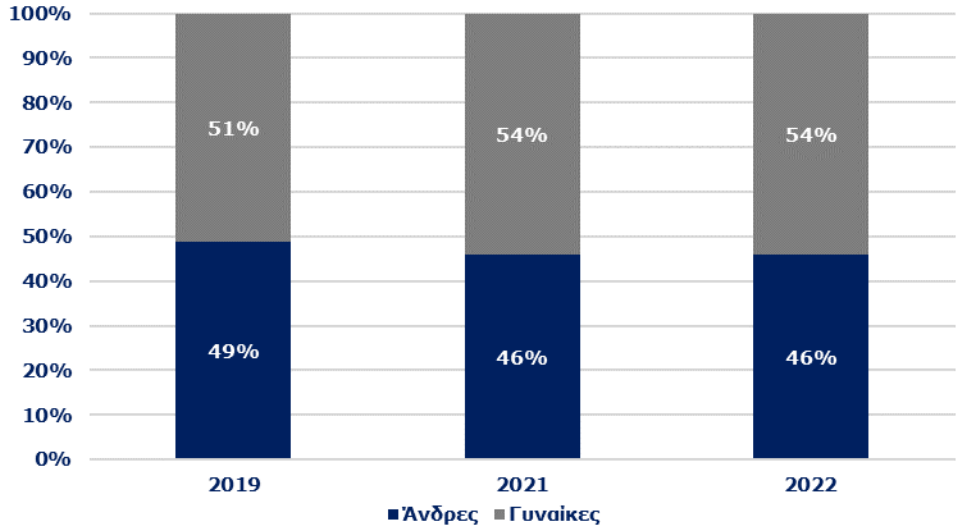

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

1.8.7 Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια

Αναφορικά με την ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων την περίοδο 2019-2021, παρατηρούμε ότι η εικόνα είναι μικτή, με τις ηλικίες 15-24 ετών (-8%, από 151 χιλ. το 2019 σε 140 χιλ. το 2021), 25-34 ετών (-6%, από 786 χιλ. το 2019 σε 737 χιλ. το 2021) και 35-44 ετών (-7%, από 1,2 εκατ. το 2019 σε 1,1 εκατ. το 2021) να καταγράφουν πτώση ενώ αντίθετα οι ηλικίες 45-54 ετών (+5%, από 1,1 εκατ. το 2019 σε 1,2 εκατ. το 2021) και 55+ (+14%, από 687 χιλ. το 2019 σε 786 χιλ. το 2021).

Οι υψηλότερες ποσοστιαίες μειώσεις την περίοδο 2019-2021, σημειώθηκαν για τις ηλικίες 15-24 ετών στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-43%, από 7 χιλ. το 2019 σε 4 χιλ. το 2021), Ιονίων Νήσων (-40%, από 4 χιλ. το 2019 σε 2 χιλ. το 2021), Κρήτης (-30%, από 12 χιλ. το 2019 σε 8 χιλ. το 2021) και Βορείου Αιγαίου (-22%, από 4 χιλ. το 2019 σε 3 χιλ. το 2021), για τις ηλικίες 25-34 ετών στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-25%, από 30 χιλ. το 2019 σε 23 χιλ. το 2021), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-20%, από 45 χιλ. το 2019 σε 36 χιλ. το 2021) και Κρήτης (-19%, από 52 χιλ. το 2019 σε 42 χιλ. το 2021), για τις ηλικίες 35-44 ετών στην Περιφέρεια Ηπείρου (-24%, από 35 χιλ. το 2019 σε 27 χιλ. το 2021) και για τις ηλικίες 45-54 ετών στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων (-8%, από 22 χιλ. το 2019 σε 21 χιλ. το 2021).

Οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις την περίοδο 2019-2021, σημειώθηκαν για τις ηλικίες 15-24 ετών στην Περιφέρει Δυτικής Ελλάδας (+56%, από 7 χιλ. το 2019 σε 11 χιλ. το 2021), για τις ηλικίες 25-34 ετών στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας (+21%, από 12 χιλ. το 2019 σε 15 χιλ. το 2021), για τις ηλικίες 45-54 ετών στις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (+8%, από 193 χιλ. το 2019 σε 209 χιλ. το 2021) και Θεσσαλίας (+6%, από 74 χιλ. το 2019 σε 78 χιλ. το 2021) και για τις ηλικίες 55+ ετών στις Περιφέρειες Αττικής (+24%, από 218 χιλ. το 2019 σε 271 χιλ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (+21%, από 35 χιλ. το 2019 σε 42 χιλ. το 2021) και Θεσσαλίας (+15%, από 52 χιλ. το 2019 σε 60 χιλ. το 2021).

Την περίοδο 2019-2022, η εικόνα είναι θετική, με εξαίρεση τις ηλικίες 35-44 ετών (-6%, από 1,2 εκατ. το 2019 σε 1,1 εκατ. το 2022). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες ηλικιακές κατηγορίες: 15-24 ετών (+11%, από 151 χιλ. το 2019 σε 169 χιλ. το 2022), 25-34 ετών (+2%, από 786 χιλ. το 2019 σε 805 χιλ. το 2022), 45-54 ετών (+8%, από 1,1 εκατ. το 2019 σε 1,2 εκατ. το 2022) και 55+ ετών (+24%, από 687 χιλ. το 2019 σε 852 χιλ. το 2022).

Οι υψηλότερες ποσοστιαίες μειώσεις την περίοδο 2019-2022, σημειώθηκαν για τις ηλικίες 15-24 ετών στις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (-20%, από 4 χιλ. το 2019 σε 3 χιλ. το 2022), Βορείου Αιγαίου (-36%, από 4 χιλ. το 2019 σε 3 χιλ. το 2022) και Κρήτης (-17%, από 12 χιλ. το 2019 σε 10 χιλ. το 2022), για τις ηλικίες 25-34 ετών στις Περιφέρειες Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-13%, από 45 χιλ. το 2019 σε 39 χιλ. το 2022) και Νοτίου Αιγαίου (-12%, από 30 χιλ. το 2019 σε 27 χιλ. το 2022), για τις ηλικίες 35-44 ετών στις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας (-20%, από 26 χιλ. το 2019 σε 20 χιλ. το 2022), Νοτίου Αιγαίου (-15%, από 38 χιλ. το 2019 σε 32 χιλ. το 2022) και Ηπείρου (-12%, από 35 χιλ. το 2019 σε 31 χιλ. το 2022) και για τις ηλικίες 45-54 ετών στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων (-7%, από 22 χιλ. το 2019 σε 21 χιλ. το 2022).

Οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις την περίοδο 2019-2022, σημειώθηκαν για τις ηλικίες 15-24 ετών στις Περιφέρειες Πελοποννήσου (+55%, από 5 χιλ. το 2019 σε 8 χιλ. το 2022), Δυτικής Ελλάδας (+50%, από 7 χιλ. το 2019 σε 11 χιλ. το 2022), Ηπείρου (+33%, από 3 χιλ. το 2019 σε 4 χιλ. το 2022) και Δυτικής Μακεδονίας (+32%, από 3 χιλ. το 2019 σε 4 χιλ. το 2022), για τις ηλικίες 25-34 ετών στις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας (+15%, από 12 χιλ. το 2019 σε 14 χιλ. το 2022) και Δυτικής Ελλάδας (+11%, από 43 χιλ. το 2019 σε 47 χιλ. το 2022), για τις ηλικίες 35-44 ετών στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας (+2%, από 59 χιλ. το 2019 σε 60 χιλ. το 2022), για τις ηλικίες 45-54 ετών στις Περιφέρειες Ηπείρου (+13%, από 32 χιλ. το 2019 σε 37 χιλ. το 2022), Θεσσαλίας (+12%, από 74 χιλ. το 2019 σε 82 χιλ. το 2022) και Κεντρικής Μακεδονίας (+11%, από 193 χιλ. το 2019 σε 215 χιλ. το 2022) και για τις ηλικίες 55+ ετών στις Περιφέρειες Αττικής (+32%, από 218 χιλ. το 2019 σε 291 χιλ. το 2022), Στερεάς Ελλάδας (+32%, από 35 χιλ. το 2019 σε 46 χιλ. το 2022) και Δυτικής Ελλάδας (+25%, από 45 χιλ. το 2019 σε 56 χιλ. το 2022).

Πίνακας 17: Εξέλιξη των απασχολούμενων ανά ηλικιακή διάρθρωση και ανά Περιφέρεια, 2019-2022

Περιφέρεια	Ηλικιακή διάρθρωση	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Αν. Μακεδονία & Θράκη	15-24	9.036	8.354	9.927	-8%	10%
	25-34	44.998	36.002	39.085	-20%	-13%
	35-44	59.987	52.687	55.260	-12%	-8%
	45-54	58.758	61.269	61.889	4%	5%
	55+	41.869	41.994	47.456	0%	13%
Αττική	**15-24**	**57.161**	**58.170**	**66.095**	**2%**	**16%**
	25-34	**301.567**	**296.867**	**326.432**	**-2%**	**8%**
	35-44	**449.035**	**432.312**	**432.585**	**-4%**	**-4%**
	45-54	**416.252**	**447.507**	**458.883**	**8%**	**10%**
	55+	**218.351**	**271.367**	**291.378**	**24%**	**33%**
Ιόνια Νησιά	15-24	3.971	2.395	3.174	-40%	-20%
	25-34	13.302	12.724	12.920	-4%	-3%
	35-44	21.066	19.586	18.877	-7%	-10%
	45-54	22.465	20.684	20.887	-8%	-7%
	55+	16.383	16.959	18.831	4%	15%
Βόρειο Αιγαίο	15-24	4.246	3.314	2.722	-22%	-36%
	25-34	18.107	15.964	17.752	-12%	-2%
	35-44	19.772	18.074	17.555	-9%	-11%
	45-54	18.812	19.532	20.073	4%	7%
	55+	13.879	15.037	16.463	8%	19%
Δυτική Ελλάδα	15-24	7.122	11.076	10.695	56%	50%
	25-34	42.604	45.576	47.305	7%	11%
	35-44	58.683	59.524	59.686	1%	2%
	45-54	61.730	63.601	67.706	3%	10%
	55+	44.545	50.892	55.752	14%	25%
Δυτική Μακεδονία	15-24	2.727	2.795	3.587	2%	32%
	25-34	12.196	14.771	14.077	21%	15%
	35-44	25.596	23.458	20.428	-8%	-20%
	45-54	29.727	29.662	31.608	0%	6%
	55+	16.838	18.980	19.320	13%	15%
Ήπειρος	15-24	2.963	2.417	3.942	-18%	33%
	25-34	19.796	16.892	18.950	-15%	-4%
	35-44	34.789	26.609	30.708	-24%	-12%
	45-54	32.437	33.648	36.515	4%	13%
	55+	22.764	24.309	27.717	7%	22%
Θεσσαλία	15-24	9.373	10.031	11.355	7%	21%
	25-34	50.918	42.898	46.134	-16%	-9%
	35-44	67.239	66.784	66.675	-1%	-1%
	45-54	73.557	77.793	82.128	6%	12%
	55+	52.162	60.148	63.289	15%	21%
Κεντρική Μακεδονία	15-24	23.636	17.410	25.073	-26%	6%
	25-34	126.150	118.780	128.446	-6%	2%
	35-44	187.775	173.500	179.001	-8%	-5%
	45-54	193.294	208.697	214.682	8%	11%
	55+	111.836	124.640	135.510	11%	21%
Κρήτη	15-24	11.792	8.291	9.812	-30%	-17%
	25-34	51.598	41.958	50.129	-19%	-3%
	35-44	76.167	65.786	67.786	-14%	-11%
	45-54	70.319	69.770	70.524	-1%	0%
	55+	43.109	44.844	52.269	4%	21%
Νότιο Αιγαίο	15-24	7.445	4.268	6.628	-43%	-11%
	25-34	30.316	22.624	26.777	-25%	-12%
	35-44	37.849	33.040	32.357	-13%	-15%
	45-54	34.697	34.228	35.257	-1%	2%
	55+	22.665	23.273	25.088	3%	11%
Πελοπόννησος	15-24	4.861	4.241	7.515	-13%	55%
	25-34	36.827	37.405	38.234	2%	4%
	35-44	57.402	52.964	52.984	-8%	-8%
	45-54	64.851	66.164	64.957	2%	0%
	55+	47.490	51.227	52.701	8%	11%
Στερεά Ελλάδα	15-24	7.082	6.927	8.113	-2%	15%
	25-34	37.929	34.140	39.198	-10%	3%
	35-44	57.861	51.224	54.642	-11%	-6%
	45-54	56.595	57.874	61.163	2%	8%
	55+	34.701	42.047	45.964	21%	32%
Ελλάδα	**15-24**	**151.415**	**139.688**	**168.637**	**-8%**	**11%**
	25-34	**786.309**	**736.601**	**805.439**	**-6%**	**2%**
	35-44	**1.153.220**	**1.075.548**	**1.088.545**	**-7%**	**-6%**
	45-54	**1.133.493**	**1.190.428**	**1.226.273**	**5%**	**8%**
	55+	**686.593**	**785.716**	**851.739**	**14%**	**24%**

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων ανά ηλικιακή κατηγορία για το 2022, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο μερίδιο κατέχουν οι ηλικιακές ομάδες 45-54 ετών (30%) και 35-44 ετών (26%) και ακολουθούν οι ηλικίες 55+ ετών (21%), 25-34 ετών (19%) και 15-24 ετών (4%).

Διάγραμμα 20: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων ανά ηλικιακή ομάδα, 2022

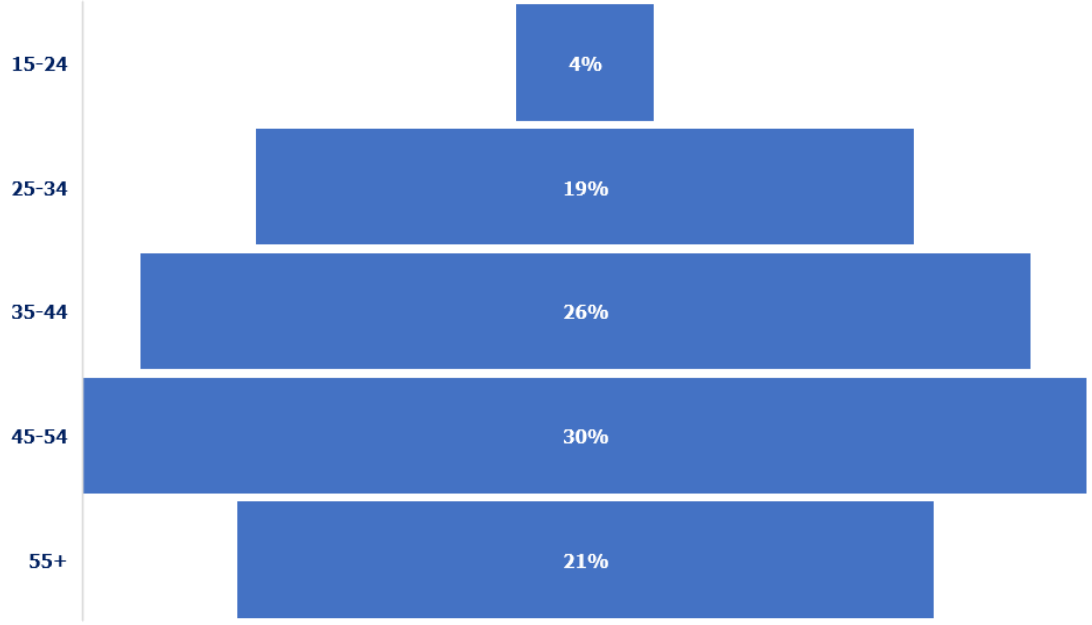

1.8.8 Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Αττικής ανά κατηγορία απασχόλησης

Η εικόνα στις ηλικιακές ομάδες για την Περιφέρεια Αττικής την περίοδο 2019-2021 η εικόνα είναι μικτή, με τις ηλικίες 15-24 ετών (+2%, από 57 χιλ. το 2019 σε 58 χιλ. το 2021), 45-54 ετών (+8%, από 416 χιλ. το 2019 σε 448 χιλ. το 2021) και 55+ ετών (+24%, από 218 χιλ. το 2019 σε 271 χιλ. το 2021) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι ηλικίες 25-34 ετών (-2%, από 302 χιλ. το 2019 σε 297 χιλ. το 2021) και 35-44 ετών (-4%, από 449 χιλ. το 2019 σε 432 χιλ. το 2021) μείωση.

Στους επιμέρους κλάδους, η εικόνα στους Λοιπούς είναι μικτή, με τις ηλικίες 15-24 ετών (-5%, από 41 χιλ. το 2019 σε 38 χιλ. το 2021) και 35-44 ετών (-4%, από 427 χιλ. το 2019 σε 412 χιλ. το 2021) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι ηλικίες 25-34 ετών (+5%, από 258 χιλ. το 2019 σε 270 χιλ. το 2021), 45-54 ετών (+7%, από 393 χιλ. το 2019 σε 422 χιλ. το 2021) και 55+ ετών (+23%, από 210 χιλ. το 2019 σε 258 χιλ. το 2021) αύξηση. Στην εστίαση επίσης η εικόνα είναι μικτή, με τις ηλικίες 25-34 ετών (-39%, από 39 χιλ. το 2019 σε 24 χιλ. το 2021) και 35-44 ετών (-18%, από 20 χιλ. το 2019 σε 16 χιλ. το 2021) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι ηλικίες 15-24 ετών (+12%, από 16 χιλ. το 2019 σε 17 χιλ. το 2021), 45-54 ετών (+14%, από 20 χιλ. το 2019 σε 23 χιλ. το 2021) και 55+ ετών (+73%, από 6 χιλ. το 2019 σε 10 χιλ. το 2021) αύξηση. Στα καταλύματα η εικόνα είναι μικτή, με τις ηλικίες 15-24 ετών (+107%, από 1 χιλ. το 2019 σε 2 χιλ. το 2021), 35-44 ετών (+77%, από 3 χιλ. το 2019 σε 5 χιλ. το 2021) και 55+ ετών (+45%, από 2 χιλ. το 2019 σε 3 χιλ. το 2021) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι ηλικίες 25-34 ετών (-40%, από 4 χιλ. το 2019 σε 3 χιλ. το 2021) και 45-54 ετών (-4%, από 4 χιλ. το 2019 σε 3 χιλ. το 2021) μείωση.

Την περίοδο 2019-2022, η εικόνα είναι θετική, με εξαίρεση τις ηλικίες 35-44 ετών (-4%, από 449 χιλ. το 2019 σε 433 χιλ. το 2022). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες ηλικιακές κατηγορίες: 15-24 ετών (+16%, από 57 χιλ. το 2019 σε 66 χιλ. το 2022), 25-34 ετών (+8%, από 302 χιλ. το 2019 σε 326 χιλ. το 2022), 45-54 ετών (+10%, από 416 χιλ. το 2019 σε 459 χιλ. το 2022) και 55+ ετών (+33%, από 218 χιλ. το 2019 σε 291 χιλ. το 2022).

Στους επιμέρους κλάδους, η εικόνα στους Λοιπούς είναι θετική, με εξαίρεση τις ηλικίες 35-44 ετών (-4%, από 427 χιλ. το 2019 σε 408 χιλ. το 2022). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες κατηγορίες: 15-24 ετών (+21%, από 41 χιλ. το 2019 σε 49 χιλ. το 2022), 25-34 ετών (+15%, από 258 χιλ. το 2019 σε 297 χιλ. το 2022), 45-54 ετών (+12%, από 393 χιλ. το 2019 σε 438 χιλ. το 2022) και 55+ ετών (+33%, από 210

χιλ. το 2019 σε 280 χιλ. το 2022). Στην εστίαση η εικόνα είναι μικτή, με τις ηλικίες 15-24 ετών (-4%, από 16 χιλ. το 2019 σε 15 χιλ. το 2022), 25-34 ετών (-32%, από 39 χιλ. το 2019 σε 27 χιλ. το 2022) και 45-54 ετών (-20%, από 20 χιλ. το 2019 σε 16 χιλ. το 2022) να καταγράφουν πτώση ενώ αντίθετα οι ηλικίες 35-44 ετών (+2%, από 20 χιλ. το 2019 σε 20 χιλ. το 2022) και 55+ ετών (+54%, από 6 χιλ. το 2019 σε 9 χιλ. το 2021) αύξηση. Στα καταλύματα η εικόνα είναι θετική, με εξαίρεση τις ηλικίες 25-34 ετών (-43%, από 4 χιλ. το 2019 σε 2 χιλ. το 2022). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες κατηγορίες: 15-24 ετών (+82%, από 1 χιλ. το 2019 σε 2 χιλ. το 2022), 35-44 ετών (+70%, από 3 χιλ. το 2019 σε 5 χιλ. το 2022), 45-54 ετών (+40%, από 4 χιλ. το 2019 σε 5 χιλ. το 2022) και 55+ ετών (+15%, από 2 χιλ. το 2019 σε 3 χιλ. το 2022).

Πίνακας 18: Εξέλιξη των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Αττικής ανά ηλικιακή διάρθρωση και ανά κατηγορία απασχόλησης, 2019-2022

Περιφέρεια	Ηλικιακή διάρθρωση	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Λοιποί κλάδοι	15-24	40.508	38.484	49.124	-5%	21%
	25-34	257.809	270.238	297.024	5%	15%
	35-44	426.723	411.520	408.042	-4%	-4%
	45-54	392.932	421.515	438.157	7%	12%
	55+	210.144	257.845	279.682	23%	33%
Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης	15-24	15.582	17.468	15.016	12%	-4%
	25-34	39.466	24.064	26.973	-39%	-32%
	35-44	19.600	15.987	19.929	-18%	2%
	45-54	19.731	22.559	15.719	14%	-20%
	55+	5.809	10.053	8.937	73%	54%
Καταλύματα	15-24	1.071	2.218	1.955	107%	82%
	25-34	4.292	2.566	2.435	-40%	-43%
	35-44	2.712	4.806	4.615	77%	70%
	45-54	3.588	3.433	5.007	-4%	40%
	55+	2.398	3.468	2.759	45%	15%
Αττική	**15-24**	**57.161**	**58.170**	**66.095**	**2%**	**16%**
	25-34	**301.567**	**296.867**	**326.432**	**-2%**	**8%**
	35-44	**449.035**	**432.312**	**432.585**	**-4%**	**-4%**
	45-54	**416.252**	**447.507**	**458.883**	**8%**	**10%**
	55+	**218.351**	**271.367**	**291.378**	**24%**	**33%**

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σύμφωνα με την ποσοστιαία κατανομή των ηλικιακών ομάδων για τους λοιπούς κλάδους της Περιφέρειας Αττικής, παρατηρούμε ότι σε όλη την εξεταζόμενη περίοδο τα υψηλότερα ποσοστά απασχολούμενων καταγράφονται στις ηλικίες 45-54 ετών (30% σε όλη την εξεταζόμενη περίοδο) και 35-44 ετών (από 32% το 2019 σε 28% το 2022) και ακολουθούν οι ηλικίες 25-34 ετών (από 19% το 2019 σε 20% το 2022) και 55+ ετών (από 16% το 2019 σε 19% το 2022). Μικρότερα μερίδια σημειώθηκαν στις ηλικίες 15-24 ετών (3% καθ ' όλην την εξεταζόμενη περίοδο).

Διάγραμμα 21: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στους Λοιπούς Κλάδους ανά ηλικιακή ομάδα για την Περιφέρεια Αττικής, 2019-2022

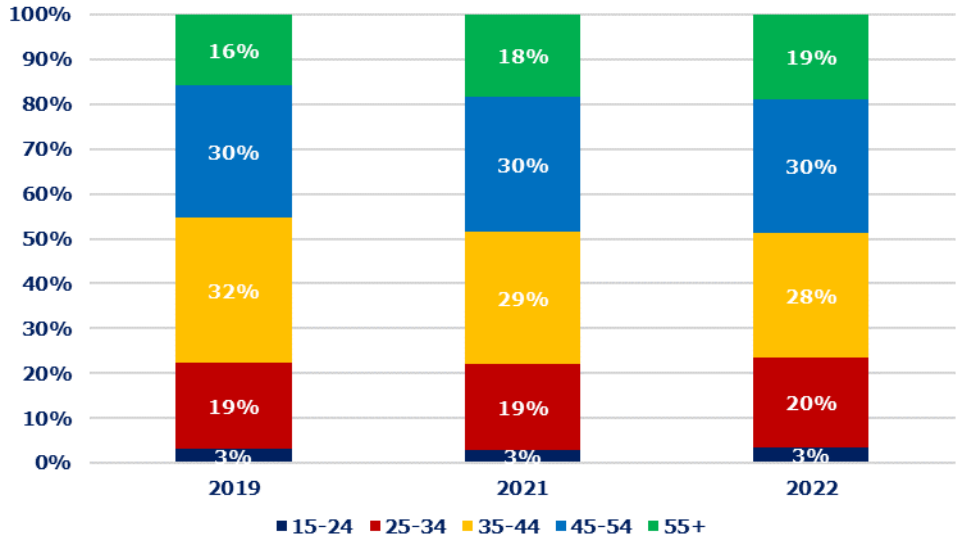

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σε ότι αφορά την ποσοστιαία κατανομή των ηλικιακών ομάδων στην εστίαση για την Περιφέρεια Αττικής, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά απασχολούμενων καταγράφονται στις ηλικίες 25-34 ετών (από 39% το 2019 σε 31% το 2022), 35-44 ετών (από 20% το 2019 σε 23% το 2022), 45-54 ετών (από 20% το 2019 σε 18% το 2022) και 15-24 ετών (από 16% το 2019 σε 17% το 2022). Μικρότερα μερίδια καταγράφηκαν στις ηλικίες 55+ ετών (από 6% το 2019 σε 10% το 2022).

Διάγραμμα 22: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Εστίαση ανά ηλικιακή ομάδα για την Περιφέρεια Αττικής, 2019-2022

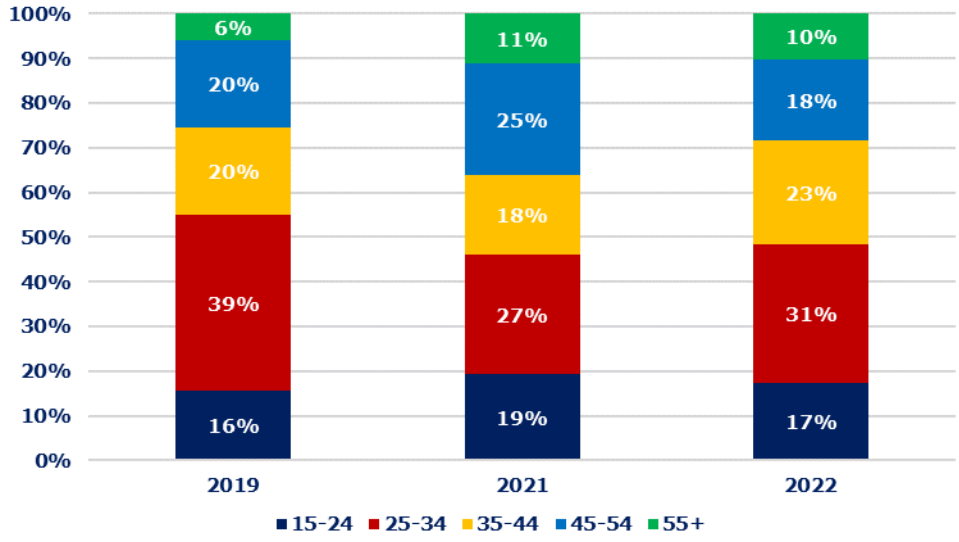

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των ηλικιακών ομάδων στα καταλύματα για την Περιφέρεια Αττικής, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά απασχολούμενων καταγράφονται στις ηλικίες 45-54 ετών (από 26% το 2019 σε 30% το 2022), 35-44 ετών (από 19% το 2019 σε 28% το 2022), 25-34 ετών (από 31% το 2019 σε 15% το 2022) και 55+ ετών (από 17% το 2019 σε 16% το 2022). Μικρότερα μερίδια καταγράφονται στις ηλικίες 15-24 ετών (από 8% το 2019 σε 12% το 2022).

Διάγραμμα 23: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στα Καταλύματα ανά ηλικιακή ομάδα για την Περιφέρεια Αττικής, 2019-2022

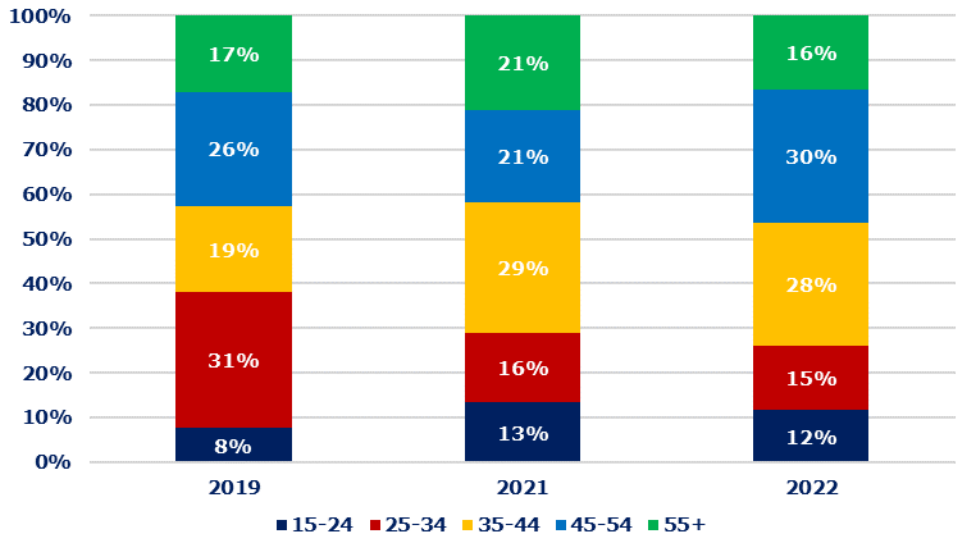

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Συμπερασματικά, μπορούμε να αναφέρουμε ότι στην Περιφέρεια Αττικής τα καταλύματα και η εστίαση προσφέρουν μεγαλύτερες ευκαιρίες απασχόλησης στις νεότερες ηλικίες (15-34 ετών) απ' ότι οι λοιποί κλάδοι.

1.8.9 Εξέλιξη της ανεργίας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019-2022

Η ανεργία στην Ελλάδα την περίοδο 2019-2021 σημείωσε μείωση κατά -17% (από 819 χιλ. το 2019 σε 678 χιλ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στον αριθμό των ανέργων τους, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+10%, από 41 χιλ. το 2019 σε 46 χιλ. το 2021), Κρήτης (+34%, από 33 χιλ. το 2019 σε 45 χιλ. το 2021), Πελοποννήσου (+7%, από 29 χιλ. το 2019 σε 31 χιλ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (+28%, από 21 χιλ. το 2019 σε 27 χιλ. το 2021) και Ιονίων Νήσων (+1%, από 11 χιλ. το 2019 σε 11 χιλ. το 2021). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Αττικής (-31%, από 294 χιλ. το 2019 σε 203 χιλ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-21%, από 157 χιλ. το 2019 σε 124 χιλ. το 2021), Θεσσαλίας (-11%, από 58 χιλ. το 2019 σε 51 χιλ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (-28%, από 68 χιλ. το 2019 σε 49 χιλ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-1%, από 40 χιλ. το 2019 σε 40 χιλ. το 2021), Δυτικής Μακεδονίας (-22%, από 28 χιλ. το 2019 σε 22 χιλ. το 2021), Ηπείρου (-16%, από 22 χιλ. το 2019 σε 19 χιλ. το 2021) και Βορείου Αιγαίου (-28%, από 16 χιλ. το 2019 σε 12 χιλ. το 2021).

Την περίοδο 2019-2022, η ανεργία σημείωσε μείωση κατά -28% (από 819 χιλ. το 2019 σε 588 χιλ. το 2022). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν πτώση, με εξαίρεση την Κρήτη (+3%, από 33 χιλ. το 2019 σε 34 χιλ. το 2022), την Πελοπόννησο (+8%, από 29 χιλ. το 2019 σε 31 χιλ. το 2022) και τα Ιόνια Νησιά (+2%, από 11 χιλ. το 2019 σε 11 χιλ. το 2022). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Αττικής (-41%, από 294 χιλ. το 2019 σε 175 χιλ. το 2022), Κεντρικής Μακεδονίας (-25%, από 157 χιλ. το 2019 σε 117 χιλ. το 2022), Θεσσαλίας (-9%, από 58 χιλ. το 2019 σε 52 χιλ. το 2022), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-11%, από 41 χιλ. το 2019 σε 37 χιλ. το 2022), Δυτικής Ελλάδας (-49%, από 68 χιλ. το 2019 σε 35 χιλ. το 2022), Στερεάς Ελλάδας (-17%, από 40 χιλ. το 2019 σε 33 χιλ. το 2022), Δυτικής Μακεδονίας (-33%, από 28 χιλ. το 2019 σε 19 χιλ. το 2022), Ηπείρου (-18%, από 22 χιλ. το 2019 σε 18 χιλ. το 2022), Νοτίου Αιγαίου (-28%, από 21 χιλ. το 2019 σε 15 χιλ. το 2022) και Βορείου Αιγαίου (-39%, από 16 χιλ. το 2019 σε 10 χιλ. το 2022).

Αναφορικά με το ποσοστό των ανέργων ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό για το 2022, παρατηρούμε ότι τα χαμηλότερα ποσοστά καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (10%), Νοτίου Αιγαίου (11%), Βορείου Αιγαίου (11%) και Κρήτης (12%) και τα υψηλότερα στις Περιφέρειες Θεσσαλίας (16%), Κεντρικής Μακεδονίας (15%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (15%) και Στερεάς Ελλάδας (14%).

Πίνακας 19: Εξέλιξη της ανεργίας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019-2022

Περιφέρεια	2019		2021		2022		%Δ	
	Αριθμός ανέργων (σε χιλ.)	% Ανέργων ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό	Αριθμός ανέργων (σε χιλ.)	% Ανέργων ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό	Αριθμός ανέργων (σε χιλ.)	% Ανέργων ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό	2019-2021	2019-2022
Αττική	**294**	**17%**	**203**	**12%**	**175**	**10%**	**-31%**	**-41%**
Κεντρική Μακεδονία	157	20%	124	16%	117	15%	-21%	-25%
Θεσσαλία	58	19%	51	17%	52	16%	-11%	-9%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	41	16%	46	19%	37	15%	10%	-11%
Δυτική Ελλάδα	68	24%	49	17%	35	13%	-28%	-49%
Κρήτη	33	12%	45	16%	34	12%	34%	3%
Στερεά Ελλάδα	40	17%	40	17%	33	14%	-1%	-17%
Πελοπόννησος	29	12%	31	13%	31	13%	7%	8%
Δυτική Μακεδονία	28	25%	22	20%	19	13%	-22%	-33%
Ήπειρος	22	16%	19	15%	18	13%	-16%	-18%
Νότιο Αιγαίο	21	14%	27	19%	15	11%	28%	-28%
Ιόνια Νησιά	11	12%	11	13%	11	13%	1%	2%
Βόρειο Αιγαίο	16	18%	12	14%	10	11%	-28%	-39%
Σύνολο	**819**	**17%**	**678**	**15%**	**588**	**12%**	**-17%**	**-28%**

Πηγή: ΕΕΔ ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των ανέργων στις Περιφέρειες για το 2022, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (30%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (20%), Θεσσαλίας (9%), Δυτικής Ελλάδας (6%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (6%), Κρήτης (6%), Στερεάς Ελλάδας (6%), Πελοποννήσου (5%), Ηπείρου (3%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Δυτικής Μακεδονίας (3%), Βορείου Αιγαίου (2%) και Ιονίων Νήσων (2%).

Διάγραμμα 24: Ποσοστιαία κατανομή των ανέργων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2022

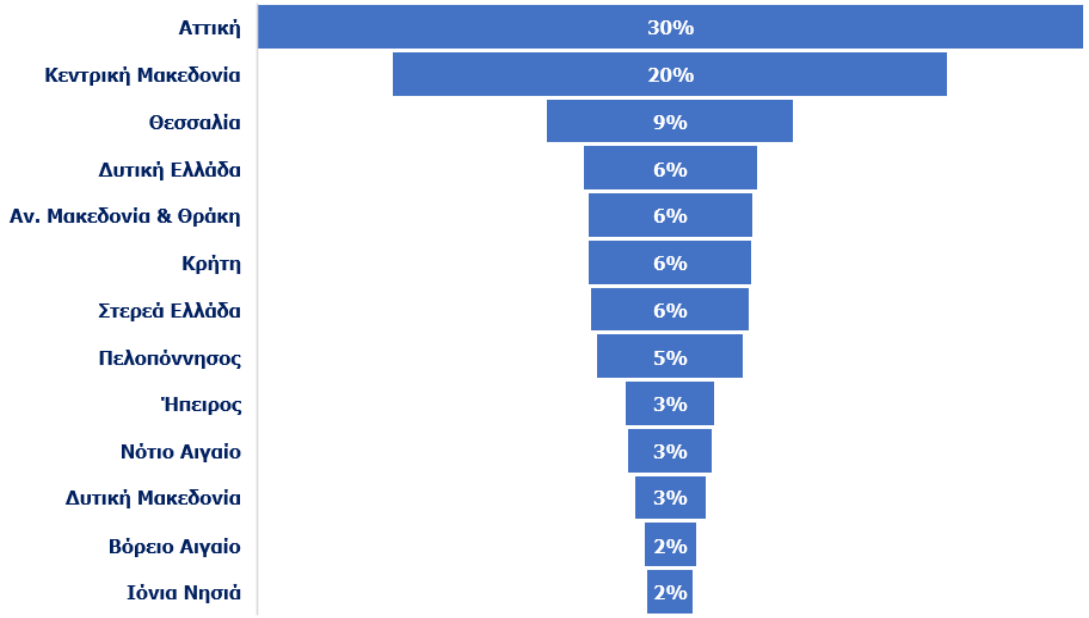

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των ανέργων στις Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Περιφέρεια Αττικής καταγράφει το 30% των ανέργων της χώρας, σημειώνοντας την περίοδο 2019-2022 μείωση κατά -41% (από 294 χιλ. το 2019 σε 175 χιλ. το 2022) ενώ την περίοδο 2019-2021 μείωση κατά -31% (από 294 χιλ. το 2019 σε 203 χιλ. το 2021). Παράλληλα εμφανίζει το 2022 και το χαμηλότερο ποσοστό ανεργίας ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό της (10% έναντι 17% το 2019 και 12% το 2021) στο σύνολο των 13 Περιφερειών.

2 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ

2.1 ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ 2022

2.1.1 Ξενοδοχειακό δυναμικό[3] Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Πίνακας 20: Ξενοδοχειακό δυναμικό της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2022

Περιφέρεια		5*	4*	3*	2*	1*	Σύνολο
Νότιο Αιγαίο	Μονάδες	274	457	586	754	185	2.256
	Δωμάτια	34.672	38.238	21.036	18.998	2.816	115.760
	Κλίνες	72.769	77.820	41.382	36.412	5.551	233.934
Κρήτη	Μονάδες	159	351	425	546	169	1.650
	Δωμάτια	25.973	33.638	18.259	17.636	3.992	99.498
	Κλίνες	55.266	66.848	34.553	31.560	7.752	195.979
Ιόνια Νησιά	Μονάδες	71	177	276	415	72	1.011
	Δωμάτια	10.275	13.960	14.555	12.572	1.500	52.862
	Κλίνες	21.263	27.873	28.946	24.482	2.932	105.496
Κεντρική Μακεδονία	Μονάδες	65	146	291	297	349	1.148
	Δωμάτια	10.109	11.076	10.079	7.664	7.406	46.334
	Κλίνες	21.320	22.419	20.617	15.220	14.981	94.557
Αττική	**Μονάδες**	**51**	**138**	**169**	**227**	**113**	**698**
	Δωμάτια	**7.820**	**10.125**	**7.482**	**6.836**	**2.314**	**34.577**
	Κλίνες	**15.104**	**19.787**	**14.250**	**12.620**	**5.041**	**66.802**
Πελοπόννησος	Μονάδες	32	144	240	203	59	678
	Δωμάτια	3.280	5.066	6.498	4.251	772	19.867
	Κλίνες	7.262	10.185	12.804	8.068	1.504	39.823
Στερεά Ελλάδα	Μονάδες	9	52	162	231	53	507
	Δωμάτια	706	3.741	4.457	5.186	859	14.949
	Κλίνες	1.559	7.676	8.696	9.799	1.624	29.354
Θεσσαλία	Μονάδες	30	119	145	186	68	548
	Δωμάτια	1.651	3.960	3.884	4.134	1.202	14.831
	Κλίνες	3.410	7.927	7.596	7.971	2.475	29.379
Βόρειο Αιγαίο	Μονάδες	10	34	138	159	40	381
	Δωμάτια	1.097	1.850	4.876	3.715	615	12.153
	Κλίνες	2.175	3.602	9.478	6.991	1.181	23.427
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Μονάδες	14	34	123	144	66	381
	Δωμάτια	1.316	2.068	3.909	2.980	971	11.244
	Κλίνες	2.728	4.293	7.727	5.843	1.896	22.487
Δυτική Ελλάδα	Μονάδες	7	43	110	91	21	272
	Δωμάτια	1.500	2.705	3.317	2.064	267	9.853
	Κλίνες	3.206	5.457	6.297	3.965	522	19.447
Ήπειρος	Μονάδες	18	98	176	125	18	435
	Δωμάτια	1.487	1.784	3.481	2.121	293	9.166
	Κλίνες	3.139	3.846	7.098	4.151	565	18.799
Δυτική Μακεδονία	Μονάδες	4	14	62	33	9	122
	Δωμάτια	99	356	1.403	687	196	2.741
	Κλίνες	219	773	2.977	1.528	643	6.140
Σύνολο	**Μονάδες**	**744**	**1.807**	**2.903**	**3.411**	**1.222**	**10.087**
	Δωμάτια	**99.985**	**128.567**	**103.236**	**88.844**	**23.203**	**443.835**
	Κλίνες	**209.420**	**258.506**	**202.421**	**168.610**	**46.667**	**885.624**

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

[3] Λόγω μη δημοσίευσης πλέον των στοιχείων του ΜΗΤΕ, τα στοιχεία που παρατίθενται σε αυτή την Ενότητα προέρχονται αποκλειστικά και μόνο από την βάση του ΞΕΕ.

Η Ελλάδα το 2022 διέθετε 10.087 ξενοδοχειακές μονάδες με 443.835 δωμάτια και 885.624 κλίνες. Οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κρήτης, των Ιονίων Νήσων, της Κεντρικής Μακεδονίας και της Αττικής, που δέχονται και τον μεγαλύτερο αριθμό τουριστών, αντιπροσωπεύουν το 67% του ξενοδοχειακού δυναμικού της χώρας (6.763 ξενοδοχειακές μονάδες).

Στις επιμέρους κατηγορίες αστεριών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στα 2* (34%) και 3* (29%) ξενοδοχεία και χαμηλή στα 5* (7%). Οι υπόλοιπες κατηγορίες 4* (18%) και 1* (12%).

Η εικόνα στα ξενοδοχειακά δωμάτια είναι πιο ισοκατανεμημένη, με εξαίρεση τα 1*. Συγκεκριμένα: 5* το 23%, 4* το 29%, 3* το 23%, 2* το 20% και 1* μόλις το 5%. Παρόμοια εικόνα και στις κλίνες 5* το 24%, 4* το 29%, 3* το 23%, 2* το 19% και 1* το 5%.

Συμπερασματικά, μπορούμε να πούμε ότι τα 5* παρόλο που αντιπροσωπεύουν μόλις το 7% των ξενοδοχειακών μονάδων εντούτοις κατέχουν το 23% των δωματίων και το 24% των κλινών.

Τέλος, οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (37%) και της Κρήτης (21%) έχουν τον μεγαλύτερο αριθμό 5* ξενοδοχείων αντιπροσωπεύοντας το 58% του συνόλου.

Διάγραμμα 25: Κατανομή ξενοδοχειακών μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία αστεριών στην Ελλάδα, 2022

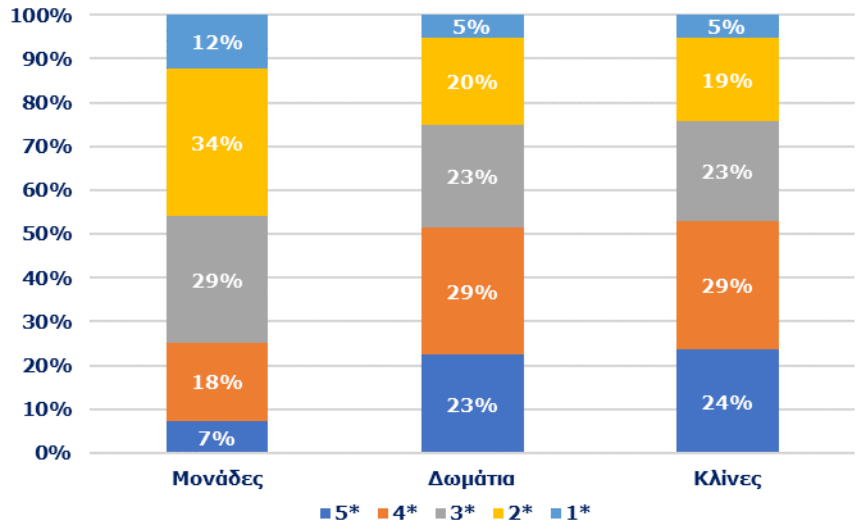

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την κατανομή των δωματίων, οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κρήτης, των Ιονίων Νήσων, της Κεντρικής Μακεδονίας και της Αττικής αντιπροσωπεύουν και το 2022 το 79% των ξενοδοχειακών δωματίων της χώρας.

Διάγραμμα 26: Ποσοστιαία κατανομή ξενοδοχειακών δωματίων ανά Περιφέρεια, 2022

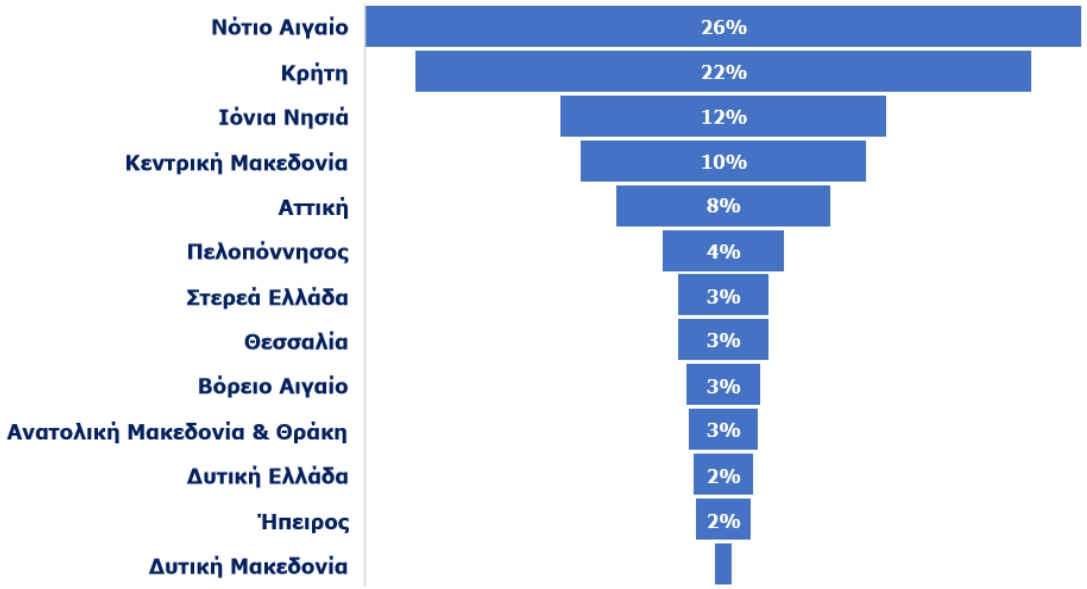

Όσον αφορά την εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στο σύνολο της χώρας την περίοδο 2010-2022, παρατηρούμε αύξηση στα 5* (+96%), 4* (+26%) και 3* (+11%) και μείωση στα 2* (-28%) και 1* (-21%).

Διάγραμμα 27: Εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στο σύνολο της Ελλάδας (2010=100), 2010-2022

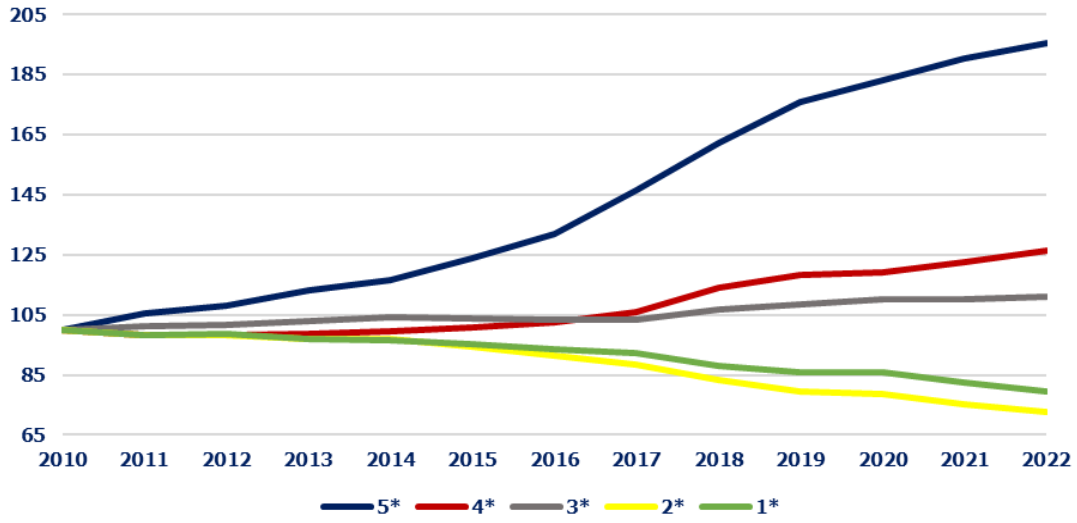

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2.1.2 Ξενοδοχειακό δυναμικό Περιφέρειας Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Αττικής αντιπροσωπεύει το 2022 το 7% των μονάδων, το 8% των δωματίων και το 8% των κλινών της χώρας. Συνολικά διαθέτει 698 μονάδες με 34.577 δωμάτια και 66.802 κλίνες.

Πίνακας 21: Ξενοδοχειακό δυναμικό της Περιφέρειας Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2022

Ενότητα		5*	4*	3*	2*	1*	Σύνολο
Κεντρικός Τομέας Αθηνών	Μονάδες	28	75	72	62	55	**292**
	Δωμάτια	4.803	6.117	3.682	2.016	1.286	**17.904**
	Κλίνες	9.117	11.627	6.734	3.648	3.039	**34.165**
Ανατολική Αττική	Μονάδες	10	17	18	28	2	**75**
	Δωμάτια	2.067	1.745	1.160	1.020	36	**6.028**
	Κλίνες	4.079	3.804	2.576	1.954	68	**12.481**
Νησιά Αττικής	Μονάδες	5	21	54	72	39	**191**
	Δωμάτια	175	526	1.347	1.549	569	**4.166**
	Κλίνες	358	1.018	2.572	2.937	1.126	**8.011**
Νότιος Τομέας Αθηνών	Μονάδες	3	15	10	15	3	**46**
	Δωμάτια	436	1.085	572	534	61	**2.688**
	Κλίνες	927	2.072	1.037	919	136	**5.091**
Πειραιάς	Μονάδες	1	2	8	22	10	**43**
	Δωμάτια	77	87	496	807	278	**1.745**
	Κλίνες	125	177	907	1.455	512	**3.176**
Βόρειος Τομέας Αθηνών	Μονάδες	4	6	5	11	3	**29**
	Δωμάτια	262	229	197	421	63	**1.172**
	Κλίνες	498	427	365	805	118	**2.213**
Δυτική Αττική	Μονάδες	0	2	2	9	0	**13**
	Δωμάτια	0	336	28	234	0	**598**
	Κλίνες	0	662	59	432	0	**1.153**
Δυτικός Τομέας Αθηνών	Μονάδες	0	0	0	8	1	**9**
	Δωμάτια	0	0	0	255	21	**276**
	Κλίνες	0	0	0	470	42	**512**
Σύνολο	**Μονάδες**	**51**	**138**	**169**	**227**	**113**	**698**
	Δωμάτια	**7.820**	**10.125**	**7.482**	**6.836**	**2.314**	**34.577**
	Κλίνες	**15.104**	**19.787**	**14.250**	**12.620**	**5.041**	**66.802**

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Στις επιμέρους κατηγορίες αστεριών, παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στα 2* (33%), 3* (24%), 4* (20%) και 1* (16%) ξενοδοχεία και χαμηλή στα 5* (7%). Η εικόνα στα ξενοδοχειακά δωμάτια είναι πιο ισοκατανεμημένη, με εξαίρεση τα 1*: 5* (23%), 4* (29%), 3* (22%), 2* (20%) και 1* (7%).

Παρόμοια εικόνα με τα δωμάτια συναντάμε και στις κλίνες, 5* (23%), 4* (30%), 3* (21%), 2* (19%) και 1* (8%).

Διάγραμμα 28: Κατανομή ξενοδοχειακών μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία αστεριών στην Περιφέρεια Αττικής, 2022

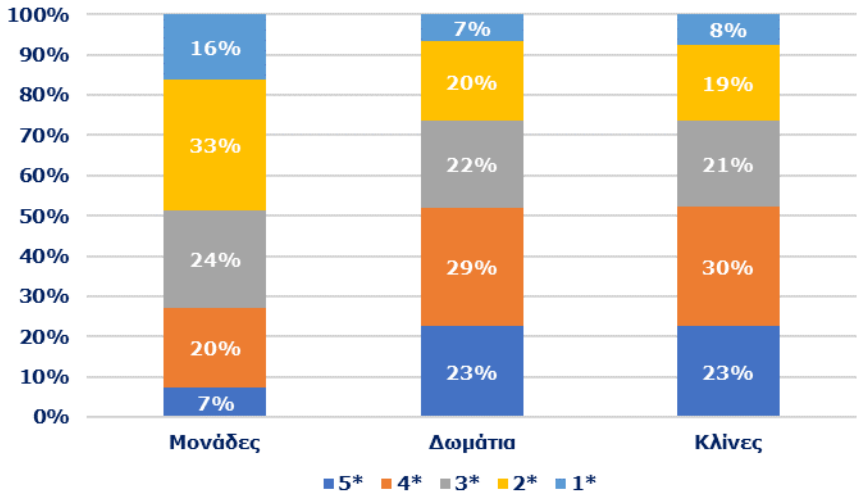

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Περιφερειακές Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Κεντρικού Τομέα Αθηνών αντιπροσωπεύει το 52% των δωματίων της Περιφέρειας με 292 μονάδες, 17.904 δωμάτια και 34.165 κλίνες,
- Η Ενότητα Ανατολικής Αττικής διαθέτει το 17% του δυναμικού της Περιφέρειας με 75 μονάδες, 6.028 δωμάτια και 12.481 κλίνες,
- Η Ενότητα Νήσων αντιπροσωπεύει το 12% του δυναμικού της Περιφέρειας με 191 μονάδες, 4.166 δωμάτια και 8.011 κλίνες,
- Η Ενότητα Νοτίου Τομέα Αθηνών διαθέτει το 8% του δυναμικού της Περιφέρειας με 46 μονάδες, 2.688 δωμάτια και 5.091 κλίνες,
- Η Ενότητα Πειραιώς διαθέτει το 5% του δυναμικού με 43 μονάδες, 1.745 δωμάτια και 3.176 κλίνες,
- Η Ενότητα Βορείου Τομέα Αθηνών διαθέτει το 3% του δυναμικού της Περιφέρειας με 29 μονάδες, 1.172 δωμάτια και 2.213 κλίνες,
- Η Ενότητα Δυτικής Αττικής αντιπροσωπεύει το 2% του δυναμικού με 13 μονάδες, 598 δωμάτια και 1.153 κλίνες και
- Η Ενότητα Δυτικού Τομέα Αθηνών διαθέτει το 1% του δυναμικού με 9 μονάδες, 276 δωμάτια και 512 κλίνες.

Διάγραμμα 29: Ποσοστιαία κατανομή του ξενοδοχειακού δυναμικού σε δωμάτια της Περιφέρειας Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2022

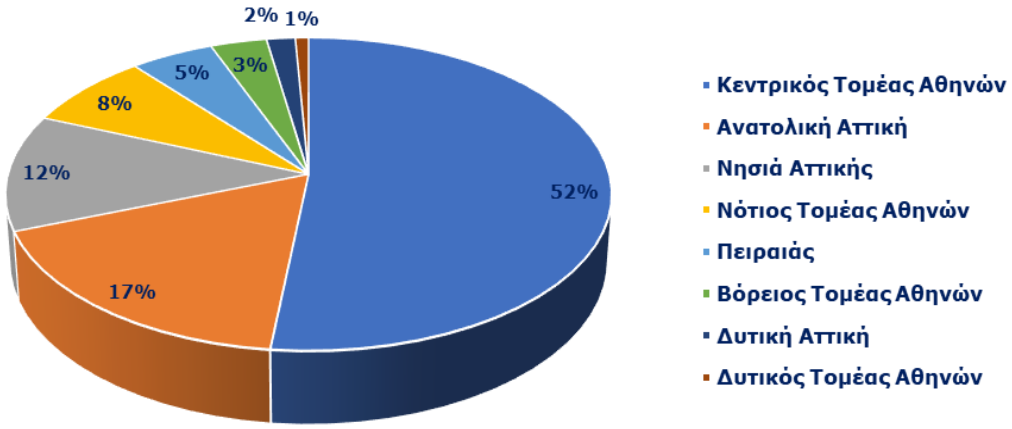

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στην Περιφέρεια Αττικής την περίοδο 2010-2022, παρατηρούμε αύξηση στα 5* (+23%), 4* (+27%) και 3* (+5%) και μείωση στα 2* (-26%) και 1* (-6%).

Διάγραμμα 30: Εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στην Περιφέρεια Αττικής (2010=100), 2010-2022

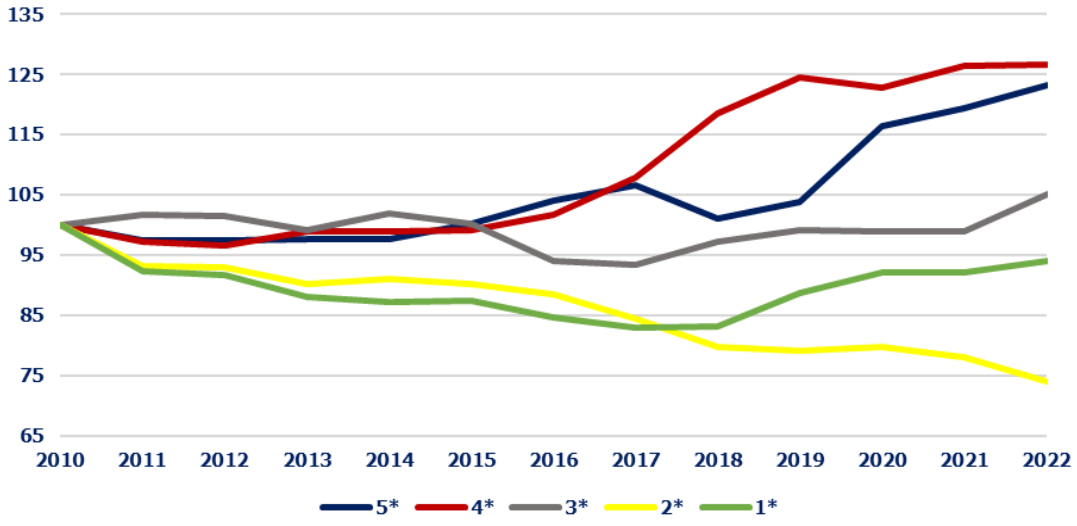

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2.2 ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΩΝ ΔΩΜΑΤΙΩΝ, 2019

2.2.1 Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Πίνακας 22: Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019

Δυναμικό Ενοικιαζόμενων Δωματίων ανά Περιφέρεια, 2019						
Περιφέρεια		**4Κ**	**3Κ**	**2Κ**	**1Κ**	**Σύνολο**
Νότιο Αιγαίο	Μονάδες	582	2.060	3.517	1.165	7.324
	Δωμάτια	4.564	15.892	23.591	6.891	50.938
	Κλίνες	11.060	36.879	53.146	15.229	116.314
Κεντρική Μακεδονία	Μονάδες	103	977	1.857	1.128	4.065
	Δωμάτια	869	7.688	13.249	7.255	29.061
	Κλίνες	2.144	17.211	31.707	17.225	68.287
Ιόνια Νησιά	Μονάδες	157	812	2.063	1.222	4.254
	Δωμάτια	1.320	5.767	12.398	6.331	25.816
	Κλίνες	3.296	14.411	29.350	15.067	62.124
Κρήτη	Μονάδες	137	1.171	1.507	523	3.338
	Δωμάτια	1.243	9.294	10.470	3.135	24.142
	Κλίνες	2.987	22.037	23.698	7.036	55.758
Θεσσαλία	Μονάδες	48	375	922	348	1.693
	Δωμάτια	401	2.267	6.096	2.175	10.939
	Κλίνες	1.089	5.602	13.901	4.788	25.380
Στερεά Ελλάδα	Μονάδες	49	447	532	238	1.266
	Δωμάτια	346	3.567	3.494	1.271	8.678
	Κλίνες	826	7.804	7.621	2.690	18.941
Ήπειρος	Μονάδες	132	480	523	192	1.327
	Δωμάτια	1.189	2.880	2.917	993	7.979
	Κλίνες	2.914	7.238	6.766	2.196	19.114
Πελοπόννησος	Μονάδες	66	411	608	196	1.281
	Δωμάτια	508	2.814	3.518	939	7.779
	Κλίνες	1.336	6.878	8.494	2.267	18.975
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Μονάδες	25	210	676	241	1.152
	Δωμάτια	240	1.546	4.221	1.315	7.322
	Κλίνες	549	3.921	9.858	2.832	17.160
Βόρειο Αιγαίο	Μονάδες	10	157	669	121	957
	Δωμάτια	64	1.181	4.408	658	6.311
	Κλίνες	179	2.896	9.843	1.396	14.314
Αττική	**Μονάδες**	**124**	**133**	**338**	**180**	**775**
	Δωμάτια	**1.211**	**1.233**	**2.425**	**1.008**	**5.877**
	Κλίνες	**2.863**	**2.786**	**5.329**	**2.226**	**13.204**
Δυτική Ελλάδα	Μονάδες	21	102	105	45	273
	Δωμάτια	141	731	639	232	1.743
	Κλίνες	345	1.674	1.493	543	4.055
Δυτική Μακεδονία	Μονάδες	18	38	32	3	91
	Δωμάτια	113	274	224	14	625
	Κλίνες	244	612	524	33	1.413
Σύνολο	**Μονάδες**	**1.472**	**7.373**	**13.349**	**5.602**	**27.796**
	Δωμάτια	**12.209**	**55.134**	**87.650**	**32.217**	**187.210**
	Κλίνες	**29.832**	**129.949**	**201.730**	**73.528**	**435.039**

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Λόγω μη δημοσίευσης νέων στοιχείων από την βάση του ΜΗΤΕ, τα στοιχεία που παρατίθενται στην συγκεκριμένη Ενότητα είναι τα τελευταία διαθέσιμα.

Η Ελλάδα το 2019 διέθετε 27.796 μονάδες ενοικιαζόμενων δωματίων με 187.210 δωμάτια και 435.039 κλίνες. Οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κεντρικής Μακεδονίας, των Ιονίων Νήσων, της Κρήτης και της Θεσσαλίας αντιπροσώπευαν το 2019 το 74% του δυναμικού ενοικιαζόμενων δωματίων της χώρας (20.674 μονάδες). Το top-5 των Περιφερειών, με εξαίρεση την Θεσσαλία αντί για την Αττική, παραμένει ίδιο και για το δυναμικό των ενοικιαζόμενων δωματίων.

Στις επιμέρους κατηγορίες κλειδιών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στις μονάδες 2Κ (48%), 3Κ (27%) και 1Κ (20%) και χαμηλή στις μονάδες με 4Κ (5%).

Η εικόνα στα δωμάτια δεν αλλάζει σημαντικά: 4Κ (7%), 3Κ (29%), 2Κ (47%) και 1Κ (17%) ενώ παρόμοια είναι η εικόνα και στις κλίνες: 4Κ (7%), 3Κ (30%), 2Κ (46%) και 1Κ (17%). Σε αντίθεση με το ξενοδοχειακό δυναμικό και τα 5* ξενοδοχεία, που αν και αποτελούν μόλις το 6% των μονάδων κατέχουν το 21% των δωματίων και το 22% των κλινών, τα ενοικιαζόμενα δωμάτια με 4Κ δεν εμφανίζουν σημαντικές διαφοροποιήσεις στα δωμάτια και στις κλίνες.

Διάγραμμα 31: Κατανομή ενοικιαζόμενων μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία κλειδιών στην Ελλάδα, 2019

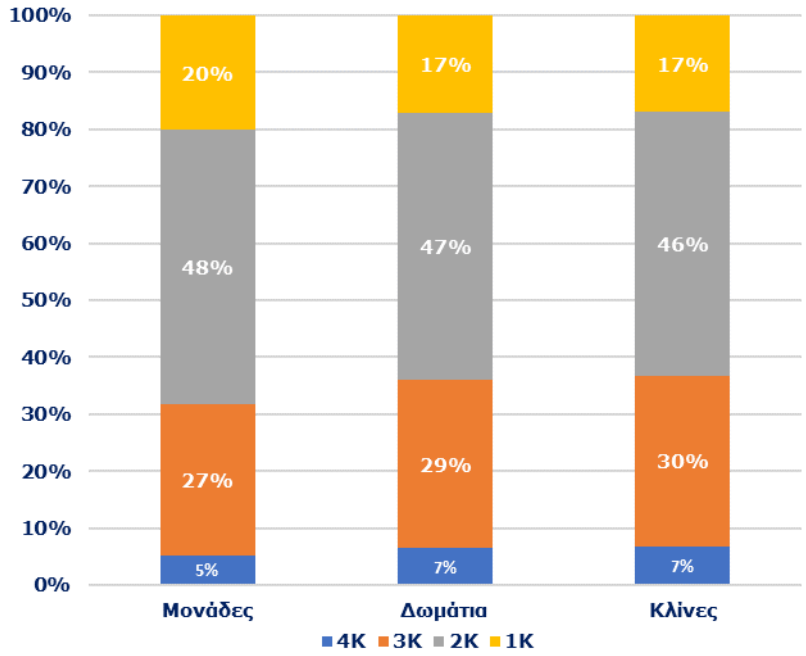

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Την μεγαλύτερη συγκέντρωση σε μονάδες με 4Κ έχουν οι Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (40%), Ιονίων Νήσων (11%), Κρήτης (9%) και Ηπείρου (9%) αντιπροσωπεύοντας το 68% των μονάδων με 4Κ. Ενώ οι Περιφέρειες με την μεγαλύτερη συγκέντρωση στις μονάδες με 3 Κ είναι το Νότιο Αιγαίο (28%), η Κρήτη (16%), η Κεντρική Μακεδονία (13%) και τα Ιόνια Νησιά (11%) αντιπροσωπεύοντας το 68% των μονάδων με 3Κ.

Αναφορικά με την κατανομή των δωματίων, αξιοσημείωτο είναι ότι οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κεντρικής Μακεδονίας, των Ιονίων Νήσων, της Κρήτης και της Θεσσαλίας αντιπροσωπεύουν το 2019 το 75% των δωματίων της χώρας. Παρόμοια είναι η εικόνα και για τις κλίνες στις επιμέρους Περιφέρειες.

Διάγραμμα 32: Ποσοστιαία κατανομή των ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019

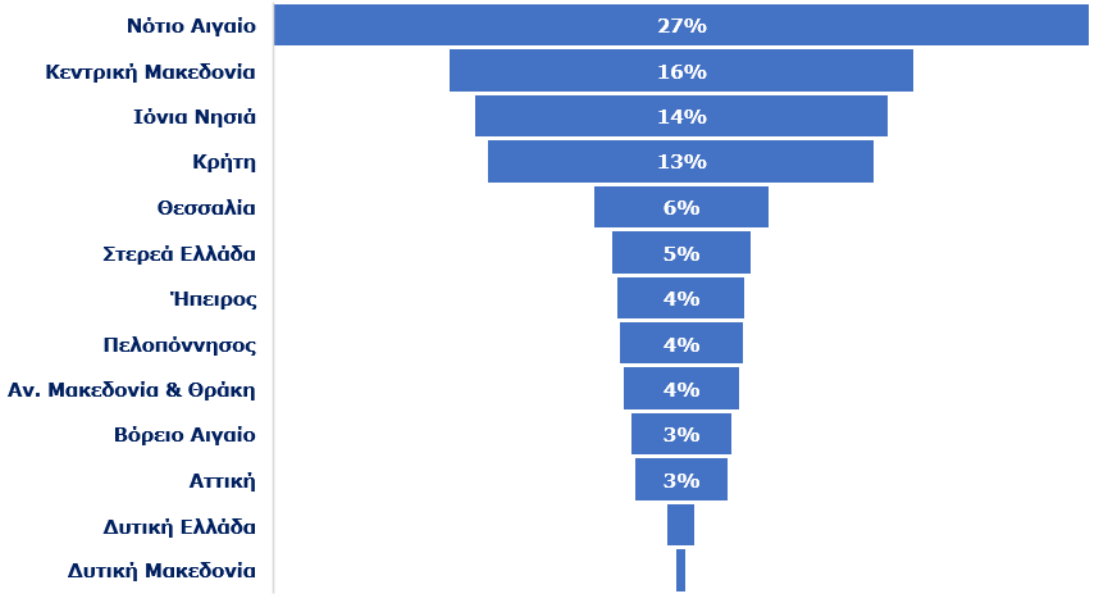

2.2.2 Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Περιφέρειας Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Αττικής αντιπροσωπεύει το 2019 το 3% των μονάδων, το 3% των δωματίων και το 3% των κλινών της χώρας. Συνολικά διαθέτει 775 μονάδες με 5.877 δωμάτια και 13.204 κλίνες.

Πίνακας 23: Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Περιφέρειας Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ Ενοικιαζόμενα δωμάτια 2019						
Ενότητα		**4Κ**	**3Κ**	**2Κ**	**1Κ**	**Σύνολο**
Νήσων	Μονάδες	53	113	302	133	**601**
	Δωμάτια	471	1.053	2.207	735	**4.466**
	Κλίνες	1.092	2.359	4.844	1.641	**9.936**
Κεντρικού Τομέα Αθηνών	Μονάδες	44	1	4	12	**61**
	Δωμάτια	489	15	21	65	**590**
	Κλίνες	1.209	19	70	166	**1.464**
Πειραιώς	Μονάδες	2	3	25	31	**61**
	Δωμάτια	13	22	155	177	**367**
	Κλίνες	31	50	318	357	**756**
Ανατολικής Αττικής	Μονάδες	4	12	5	3	**24**
	Δωμάτια	28	112	28	25	**193**
	Κλίνες	67	288	62	44	**461**
Βόρειου Τομέα Αθηνών	Μονάδες	12	2	1	0	**15**
	Δωμάτια	149	16	11	0	**176**
	Κλίνες	308	40	28	0	**376**
Νοτίου Τομέα Αθηνών	Μονάδες	7	0	0	0	**7**
	Δωμάτια	47	0	0	0	**47**
	Κλίνες	119	0	0	0	**119**
Δυτικής Αττικής	Μονάδες	1	2	1	1	**5**
	Δωμάτια	5	15	3	6	**29**
	Κλίνες	20	30	7	18	**75**
Δυτικού Τομέα Αθηνών	Μονάδες	1	0	0	0	**1**
	Δωμάτια	9	0	0	0	**9**
	Κλίνες	17	0	0	0	**17**
Σύνολο	**Μονάδες**	**124**	**133**	**338**	**180**	**775**
	Δωμάτια	**1.211**	**1.233**	**2.425**	**1.008**	**5.877**
	Κλίνες	**2.863**	**2.786**	**5.329**	**2.226**	**13.204**

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Στις επιμέρους κατηγορίες κλειδιών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στις μονάδες με 2Κ (44%) και χαμηλότερη στις μονάδες με 1Κ (23%), 3Κ (17%) και 4Κ (16%).

Η εικόνα στα δωμάτια δεν αλλάζει σημαντικά: 4Κ (21%), 3Κ (21%), 2Κ (41%) και 1Κ (17%) ενώ παρόμοια είναι η εικόνα και στις κλίνες: 4Κ (22%), 3Κ (21%), 2Κ (40%) και 1Κ (17%).

Διάγραμμα 33: Κατανομή ενοικιαζόμενων μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία κλειδιών στην Περιφέρεια Αττικής, 2019

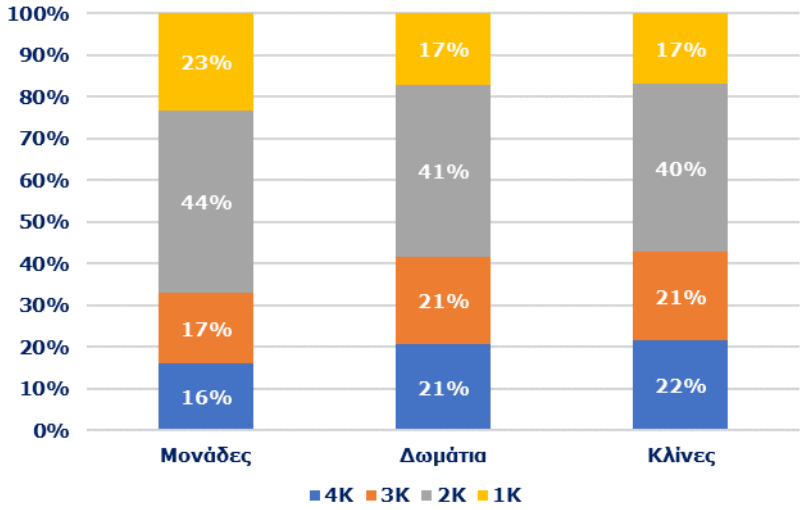

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Νήσων αντιπροσωπεύει το 76% του δυναμικού δωματίων της Περιφέρειας με 601 μονάδες, 4.466 δωμάτια και 9.936 κλίνες,
- Η Ενότητα Κεντρικού Τομέα Αθηνών διαθέτει το 10% του δυναμικού της Περιφέρειας με 61 μονάδες, 590 δωμάτια και 1.464 κλίνες,
- Η Ενότητα Πειραιά αντιπροσωπεύει το 6% του δυναμικού της Περιφέρειας με 61 μονάδες, 367 δωμάτια και 756 κλίνες,
- Η Ενότητα Ανατολικής Αττικής διαθέτει το 3% του δυναμικού της Περιφέρειας με 24 μονάδες, 193 δωμάτια και 461 κλίνες,
- Η Ενότητα Βορείου Τομέα Αθηνών διαθέτει το 3% του δυναμικού με 15 μονάδες, 176 δωμάτια και 376 κλίνες,
- Η Ενότητα Νοτίου Τομέα Αθηνών αντιπροσωπεύει το 1% του δυναμικού της Περιφέρειας με 7 μονάδες, 47 δωμάτια και 119 κλίνες,
- Η Ενότητα Δυτικής Αττικής διαθέτει το 0,5% του δυναμικού της Περιφέρειας με 5 μονάδες, 29 δωμάτια και 75 κλίνες και

- Η Ενότητα Δυτικού Τομέα Αθηνών διαθέτει το 0,2% του δυναμικού με 1 μονάδα, 9 δωμάτια και 17 κλίνες.

Διάγραμμα 34: Ποσοστιαία κατανομή των δωματίων της Περιφέρειας Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

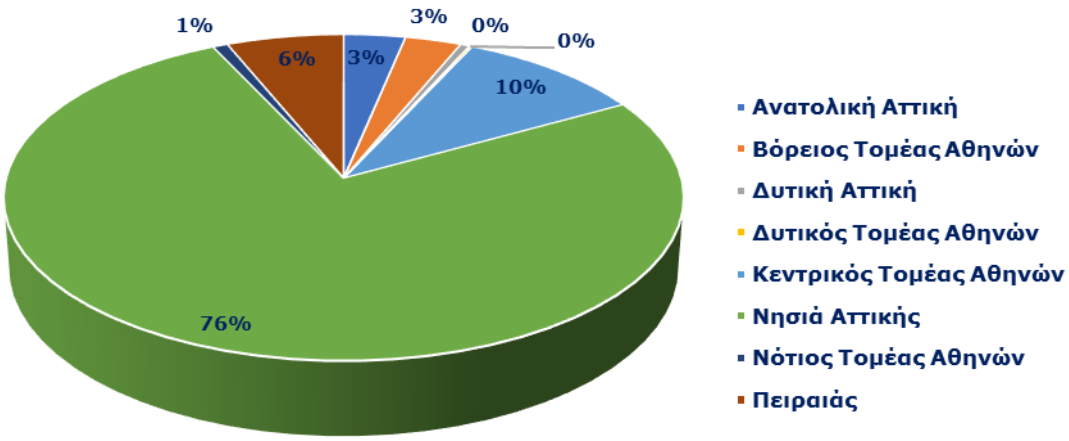

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2.3 ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΛΩΜΕΝΩΝ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΑΥΛΕΩΝ, 2018

2.3.1 Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Λόγω μη δημοσίευσης νέων στοιχείων από την βάση του ΜΗΤΕ, τα στοιχεία που παρατίθενται στην συγκεκριμένη Ενότητα είναι τα τελευταία διαθέσιμα.

Η Ελλάδα το 2018 διέθετε και 11.415 τουριστικές επιπλωμένες κατοικίες και επαύλεις με 17.300 δωμάτια και 90.910 κλίνες. Οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, των Ιονίων Νήσων, της Κρήτης και της Πελοποννήσου αντιπροσώπευαν το 2018 το 79% του δυναμικού των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της χώρας (9.055 δωμάτια).

Πίνακας 24: Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018			
Περιφέρεια	**Μονάδες**	**Δωμάτια**	**Κλίνες**
Νοτίου Αιγαίου	3.862	4.972	28.326
Ιονίων Νησιών	2.235	3.432	18.691
Κρήτης	2.306	3.159	17.623
Πελοποννήσου	652	1.384	6.125
Αττικής	**483**	**744**	**4.232**
Στερεάς Ελλάδας	240	709	2.763
Κεντρικής Μακεδονίας	411	672	3.445
Θεσσαλίας	502	648	3.531
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	242	599	2.383
Βορείου Αιγαίου	228	384	1.473
Δυτικής Ελλάδας	129	277	1.084
Ηπείρου	98	256	949
Δυτικής Μακεδονίας	27	64	285
Σύνολο	**11.415**	**17.300**	**90.910**

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την κατανομή των δωματίων, παρατηρούμε ότι οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (29%), των Ιονίων Νήσων (20%), της Κρήτης (18%) και της Πελοποννήσου (8%) αντιπροσώπευαν το 2018 το 75% των δωματίων της χώρας.

Διάγραμμα 35: Ποσοστιαία κατανομή των δωματίων των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

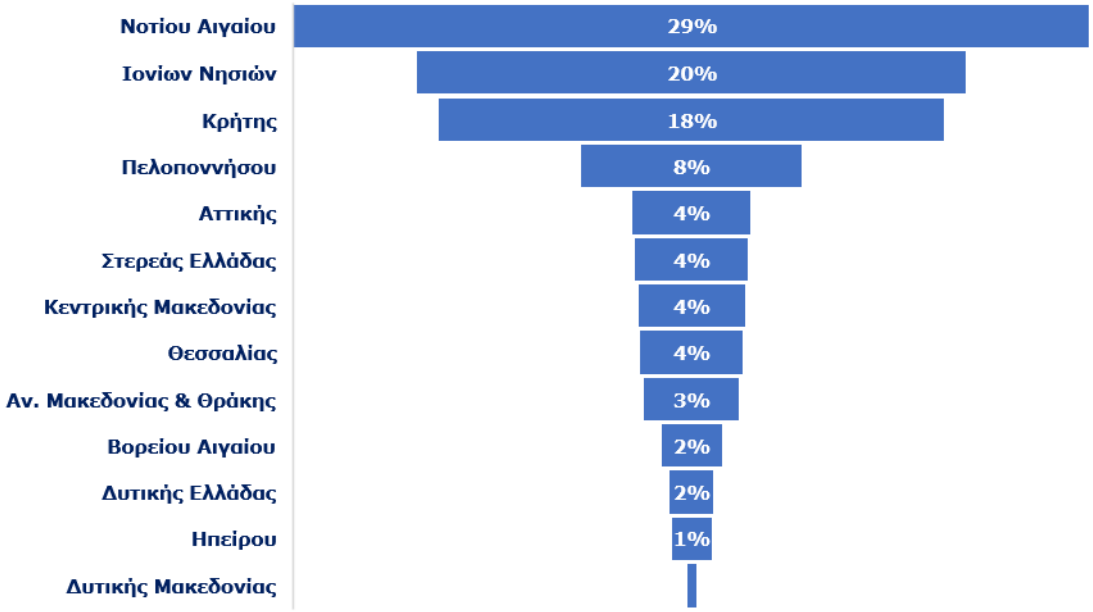

Η εικόνα διαφοροποιείται ελαφρώς στις κλίνες με τις Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (31%), των Ιονίων Νήσων (21%), της Κρήτης (19%) και της Πελοποννήσου (7%) να αντιπροσωπεύουν για το 2018 το 78% των κλινών της χώρας.

Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσώπευαν για το 2018 το 79% των μονάδων, το 75% των δωματίων και το 78% των κλινών.

2.3.2 Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Περιφέρειας Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Αττικής αντιπροσωπεύει το 2018 το 4% των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της χώρας, το 4% των δωματίων και το 5% των κλινών. Συνολικά διαθέτει 483 μονάδες με 744 δωμάτια και 4.232 κλίνες.

Πίνακας 25: Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Περιφέρειας Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων στην Περιφέρεια Αττικής ανά Ενότητα, 2018			
Ενότητα	**Μονάδες**	**Δωμάτια**	**Κλίνες**
Νήσων	256	444	2.312
Ανατολική Αττική	175	242	1.568
Κεντρικός Τομέας Αθηνών	27	28	160
Νότιος Τομέας Αθηνών	14	15	103
Βόρειος Τομέας Αθηνών	5	5	33
Πειραιώς	1	5	17
Δυτική Αττική	3	3	30
Δυτικός Τομέας Αθηνών	2	2	9
Σύνολο	**483**	**744**	**4.232**

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Νήσων αντιπροσώπευε το 60% του δυναμικού δωματίων της Περιφέρειας με 256 μονάδες, 444 δωμάτια και 2.312 κλίνες,
- Η Ενότητα Ανατολικής Αττικής διέθετε το 33% του δυναμικού της Περιφέρειας με 175 μονάδες, 242 δωμάτια και 1.568 κλίνες,
- Η Ενότητα Κεντρικού Τομέα Αθηνών αντιπροσώπευε το 4% του δυναμικού της Περιφέρειας με 27 μονάδες, 28 δωμάτια και 160 κλίνες,
- Η Ενότητα Νοτίου Τομέα Αθηνών διέθετε το 2% του δυναμικού με 14 μονάδες, 15 δωμάτια και 103 κλίνες,
- Η Ενότητα Βορείου Τομέα Αθηνών αντιπροσώπευε το 1% του δυναμικού με 5 μονάδες, 5 δωμάτια και 33 κλίνες,
- Η Ενότητα Πειραιώς διέθετε το 1% του δυναμικού με 1 μονάδες, 5 δωμάτια και 17 κλίνες,
- Η Ενότητα Δυτικής Αττικής διέθετε το 0,4% του δυναμικού με 3 μονάδες, 3 δωμάτια και 30 κλίνες και
- Η Ενότητα Δυτικού Τομέα Αθηνών αντιπροσώπευε το 0,3% του δυναμικού με 2 μονάδες, 2 δωμάτια και 9 κλίνες.

Διάγραμμα 36: Ποσοστιαία κατανομή των δωματίων των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Περιφέρειας Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

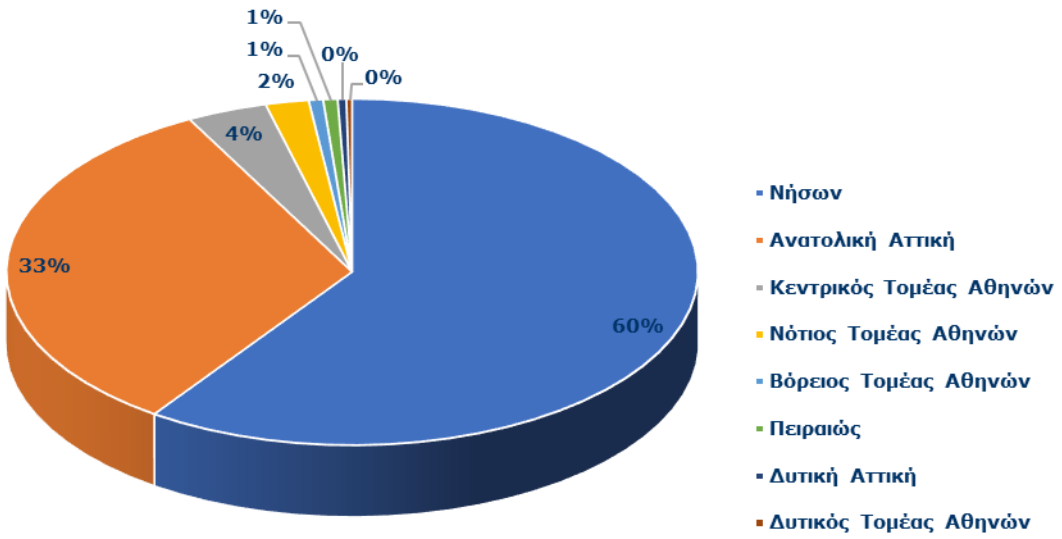

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2.4 ΚΥΡΙΕΣ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΕΣ ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ, 2001-2011

Στην Ενότητα αυτή γίνεται η καταγραφή του συνόλου των κατοικιών καθώς επίσης των κενών και των δευτερεύουσων και εξοχικών κατοικιών. Η καταγραφή αυτή γίνεται λόγω της σημαντικής αύξησης των βραχυχρόνιων μισθώσεων (μέσω Airbnb κ.α.) στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια. Οι κενές και οι εξοχικές & δευτερεύουσες κατοικίες αποτελούν ή μπορούν να αποτελέσουν καταλύματα βραχυχρόνιας μίσθωσης.

Σύμφωνα με την τελευταία απογραφή κατοικιών που διενεργήθηκε το 2011, η Ελλάδα σημείωσε αύξηση στο σύνολο των κατοικιών της κατά +17% (από 5.476.162 το 2001 σε 6.384.353 το 2011). Σε απόλυτες τιμές, οι μεγαλύτερες αυξήσεις εντοπίστηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (+290.780 κατοικίες ή +16%), Κεντρικής Μακεδονίας (+163.354 κατοικίες ή +18%) και Κρήτης (+70.989 ή +23%). Σημαντικά υψηλότερη αύξηση (+56%) παρουσίασαν οι κενές κατοικίες (από 1.439.041 το 2001 σε 2.249.813 το 2011) και οι εξοχικές & δευτερεύουσες κατοικίες κατά +47% (από 922.228 το 2001 σε 1.351.845 το 2011). Επίσης, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι οι κενές κατοικίες μαζί με τις εξοχικές και δευτερεύουσες αντιπροσώπευαν το 56% του συνόλου των κατοικιών, με τα υψηλότερα ποσοστά να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (14%) και Κεντρικής Μακεδονίας (9%).

Η Περιφέρεια Αττικής εμφάνισε αύξηση στις κατοικίες της κατά +16% (από 1,8 εκατ. το 2001 σε 2,1 εκατ. το 2011), κατά +78% στις κενές κατοικίες (από 343 χιλ. το 2001 σε 609 χιλ. το 2011) και +64% στις δευτερεύουσες & εξοχικές κατοικίες (από 180 χιλ. το 2001 σε 295 χιλ. το 2011).

Πίνακας 26: Δυναμικό κύριων και δευτερευουσών κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2001-2011

Περιφέρεια	Σύνολο Κατοικιών, 2011	Σύνολο Κενών, 2011	Εξοχικές & Δευτερεύουσες κατοικίες, 2011	Κενές & Εξοχικές & Δευτερεύουσες κατοικίες ως % επί του συνόλου, 2011	%Δ Σύνολο Κατοικιών 2001 - 2011	%Δ Σύνολο Κενών 2001 - 2011	%Δ Εξοχικές & Δευτερ. 2001 - 2011
Αττικής	**2.121.155**	**609.058**	**295.178**	**14%**	**16%**	**78%**	**64%**
Κεντρική Μακεδονία	1.076.148	360.990	200.295	9%	18%	62%	56%
Πελοποννήσου	411.462	198.386	148.239	5%	14%	35%	28%
Θεσσαλίας	397.301	132.749	87.891	3%	14%	54%	43%
Δυτικής Ελλάδας	390.609	148.250	100.941	4%	14%	56%	54%
Κρήτης	381.737	140.099	81.656	3%	23%	61%	44%
Στερεάς Ελλάδας	359.236	158.234	115.324	4%	15%	43%	35%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	340.682	105.333	64.864	3%	20%	63%	85%
Νοτίου Αιγαίου	229.919	113.284	75.257	3%	22%	41%	32%
Ηπείρου	204.948	76.560	53.682	2%	16%	46%	40%
Ιονίων Νήσων	160.298	79.591	43.839	2%	22%	50%	41%
Δυτική Μακεδονία	159.409	55.294	34.087	1%	15%	58%	52%
Βορείου Αιγαίου	151.449	71.985	50.592	2%	7%	17%	13%
Ελλάδα	**6.384.353**	**2.249.813**	**1.351.845**	**56%**	**17%**	**56%**	**47%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των κατοικιών της Ελλάδας, παρατηρούμε ότι η πλειοψηφία των κατοικιών βρίσκονται στις Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας όπου εντοπίζονται και τα 2 μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας (Αθήνα και Θεσσαλονίκη). Συγκεκριμένα, οι Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσώπευαν για το 2011 το 50% των κατοικιών της Ελλάδας.

Διάγραμμα 37: Ποσοστιαία κατανομή των κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2011

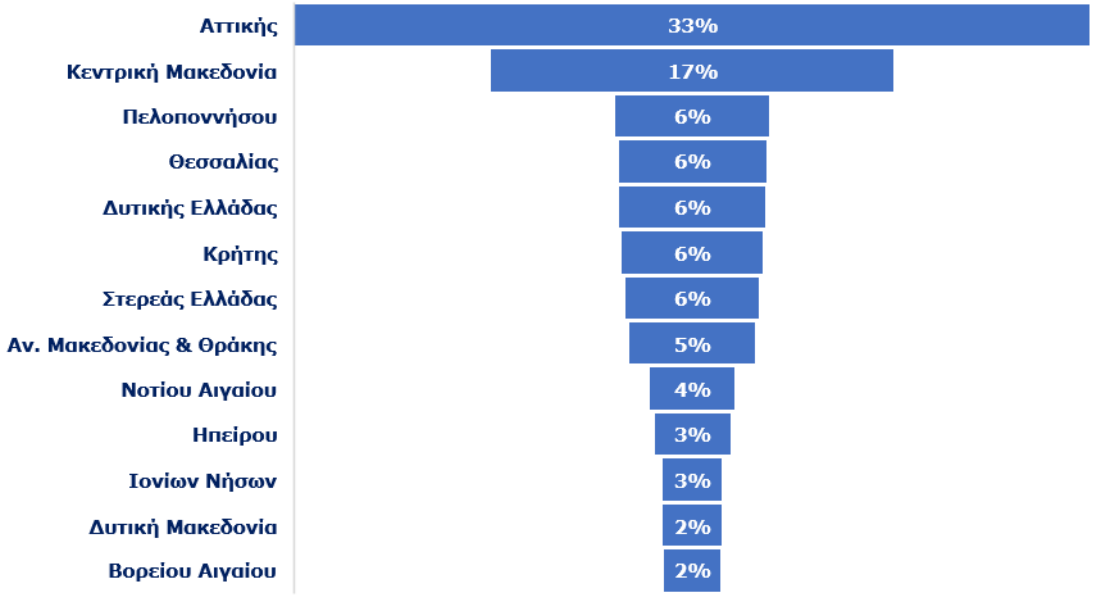

Η εικόνα στην ποσοστιαία κατανομή των κενών κατοικιών είναι παρόμοια με το σύνολο των κατοικιών, με μικρές διαφοροποιήσεις ανά Περιφέρεια. Η μεγαλύτερη διαφοροποίηση εντοπίζεται στην Περιφέρεια Αττικής.

Διάγραμμα 38: Ποσοστιαία κατανομή των κενών κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2011

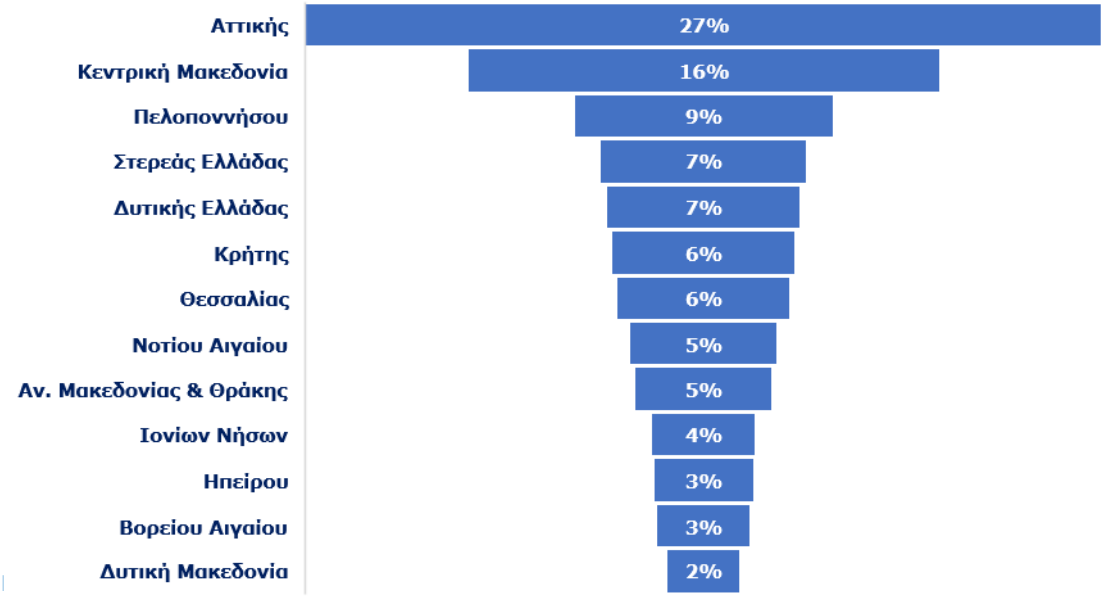

Αναφορικά με τις εξοχικές & δευτερεύουσες κατοικίες παρατηρούμε ότι η Αττική (22%), η Κεντρική Μακεδονία (15%) και η Πελοπόννησος (11%) σημειώνουν τα μεγαλύτερα μερίδια, αντιπροσωπεύοντας το 48% του συνόλου της χώρας.

Διάγραμμα 39: Ποσοστιαία κατανομή των εξοχικών & δευτερεύουσων κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2011

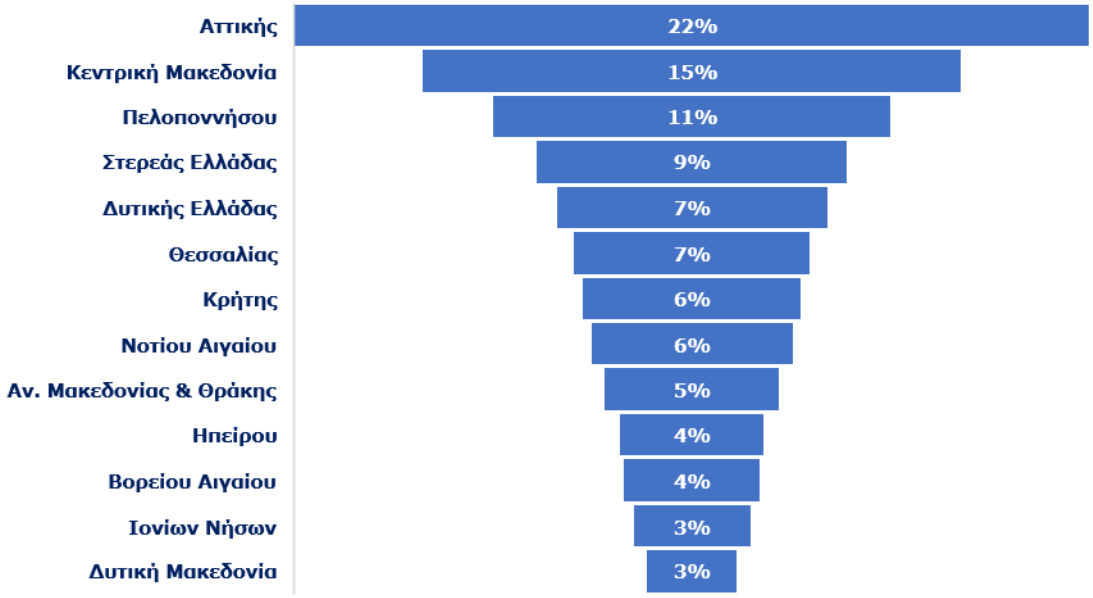

Συμπερασματικά, οι Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσωπεύουν για το 2011 το 50% των κατοικιών της Ελλάδας εκ των οποίων το 43% των κενών κατοικιών και το 37% των εξοχικών και δευτερεύουσων κατοικιών.

Η Περιφέρεια Αττικής αντιπροσωπεύει το 2011 το 33% των κατοικιών της Ελλάδας, εκ των οποίων το 27% των κενών κατοικιών και το 22% των εξοχικών και δευτερεύουσων κατοικιών.

2.5 ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ ΒΡΑΧΥΧΡΟΝΙΑΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ[4], ΙΟΥΛΙΟΣ 2023

Τα στοιχεία του δυναμικού των καταλυμάτων βραχυχρόνιας μίσθωσης προέρχονται από την εταιρεία Transparent και αφορούν στον μήνα Ιούλιο του 2023 (peak season). Η Transparent είναι εταιρεία η οποία παρακολουθεί και καταγράφει τις καταχωρήσεις καταλυμάτων βραχυχρόνιας μίσθωσης στις πλατφόρμες Aribnb, Vrbo, Booking.com και TripAdvisor.

2.5.1 Δυναμικό καταλυμάτων βραχυχρόνιας μίσθωσης στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Πίνακας 27: Δυναμικό καταλυμάτων βραχυχρόνιας μίσθωσης στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, Ιούλιος 2023

Περιφέρεια	Μονάδες	Δωμάτια	Κλίνες
Νοτίου Αιγαίου	46.370	89.232	208.202
Κρήτης	32.242	64.776	155.235
Ιονίων Νήσων	33.618	64.065	151.269
Αττικής	**27.820**	**45.712**	**113.998**
Κεντρικής Μακεδονίας	23.594	42.117	103.924
Πελοποννήσου	11.970	21.961	51.789
Θεσσαλίας	9.983	17.170	41.571
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	7.725	14.047	33.274
Στερεάς Ελλάδας	5.345	10.504	25.199
Ηπείρου	4.976	8.086	19.579
Βορείου Αιγαίου	4.383	6.920	16.675
Δυτικής Ελλάδας	3.706	6.806	16.553
Δυτικής Μακεδονίας	467	722	1.899
Σύνολο	**212.199**	**392.118**	**939.167**

Πηγή: Transparent - Επεξεργασία ΙΝΣΕΤΕ Intelligence

Η Ελλάδα τον Ιούλιο του 2023 διέθετε 212.199 καταλύματα βραχυχρόνιας μίσθωσης με 392.118 δωμάτια και 939.167 κλίνες. Οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, των Ιονίων Νήσων, της Κρήτης, της Αττικής και της Κεντρικής Μακεδονίας, που δέχονται και τον υψηλότερο αριθμό τουριστών, αντιπροσωπεύουν το 77% του δυναμικού της χώρας (163.644 μονάδες).

[4] Στο δυναμικό καταλυμάτων βραχυχρόνιας μίσθωσης περιλαμβάνονται οι κατηγορίες: Διαμέρισμα, Bed & Breakfast, Σκάφος, Bungalow, Κάστρο, Σαλέ, Κοιτώνας, Glamping, Ξενώνας, Σπίτι, RV, Αρχοντικό, Βίλα και Λοιπά. Οι κατηγορίες Σκάφος, Glamping και RV αντιπροσωπεύουν λιγότερο από το 0,5% του δυναμικού.

Σε ότι αφορά τα δωμάτια και τις κλίνες, το 78% του δυναμικού της χώρας αντίστοιχα εντοπίζεται στις Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κρήτης, των Ιονίων Νήσων, της Αττικής και της Κεντρικής Μακεδονίας.

Διάγραμμα 40: Ποσοστιαία κατανομή των κλινών βραχυχρόνιας μίσθωσης της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, Ιούλιος 2023

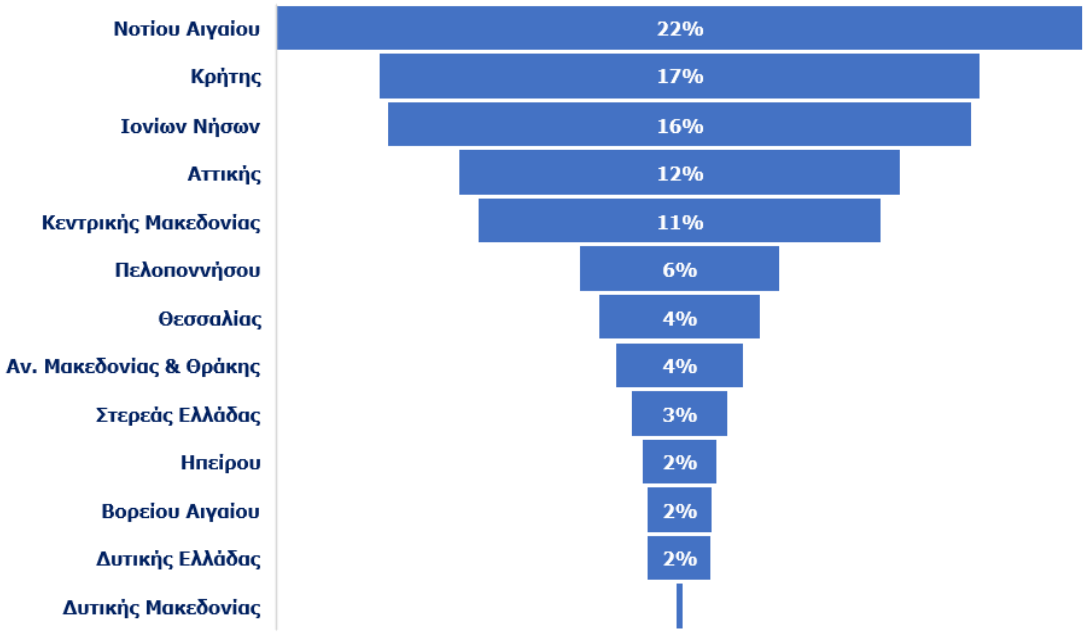

2.5.2 Δυναμικό καταλυμάτων βραχυχρόνιας μίσθωσης στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Αττικής αντιπροσωπεύει τον Ιούλιο του 2023 το 13% των μονάδων της χώρας, το 12% των δωματίων και το 12% των κλινών. Συνολικά διαθέτει 27.820 μονάδες με 45.712 δωμάτια και 113.998 κλίνες.

Πίνακας 28: Δυναμικό καταλυμάτων βραχυχρόνιας μίσθωσης στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα, Ιούλιος 2023

Περιφερειακή Ενότητα	Μονάδες	Δωμάτια	Κλίνες
Κεντρικός Τομέας Αθηνών	14.651	20.893	55.056
Ανατολική Αττική	4.961	10.743	25.333
Νήσων	3.758	6.870	16.104
Νότιος Τομέας Αθηνών	2.178	3.685	8.848
Βόρειος Τομέας Αθηνών	1.008	1.624	3.811
Περαιώς	774	1.053	2.843
Δυτική Αττική	238	511	1.168
Δυτικός Τομέας Αθηνών	252	333	835
Σύνολο	**27.820**	**45.712**	**113.998**

Πηγή: Transparent - Επεξεργασία ΙΝΣΕΤΕ Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Κεντρικού Τομέα Αθηνών αντιπροσωπεύει το 48% των κλινών της Περιφέρειας με 14.651 μονάδες, 20.893 δωμάτια και 55.056 κλίνες,
- Η Ενότητα Ανατολικής Αττικής διαθέτει το 22% των κλινών της Περιφέρειας με 4.961 μονάδες, 10.743 δωμάτια και 25.333 κλίνες,
- Η Ενότητα Νήσων διαθέτει το 14% των κλινών της Περιφέρειας με 3.758 μονάδες, 6.870 δωμάτια και 16.104 κλίνες,
- Η Ενότητα Νοτίου Τομέα Αθηνών διαθέτει το 8% των κλινών της Περιφέρειας με 2.178 μονάδες, 3.685 δωμάτια και 8.848 κλίνες,
- Η Ενότητα Βορείου Τομέα Αθηνών διαθέτει το 3% των κλινών της Περιφέρειας με 1.008 μονάδες, 1.624 δωμάτια και 3.811 κλίνες,
- Η Ενότητα Πειραιώς διαθέτει το 2% των κλινών της Περιφέρειας με 774 μονάδες, 1.053 δωμάτια και 2.843 κλίνες,
- Η Ενότητα Δυτικής Αττικής διαθέτει το 1% των κλινών της Περιφέρειας με 238 μονάδες, 511 δωμάτια και 1.168 κλίνες και
- Η Ενότητα Δυτικού Τομέα Αθηνών διαθέτει το 1% των κλινών της Περιφέρειας με 252 μονάδες, 333 δωμάτια και 835 κλίνες.

Διάγραμμα 41: Ποσοστιαία κατανομή των κλινών βραχυχρόνιας μίσθωσης της Περιφέρειας Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα, Ιούλιος 2023

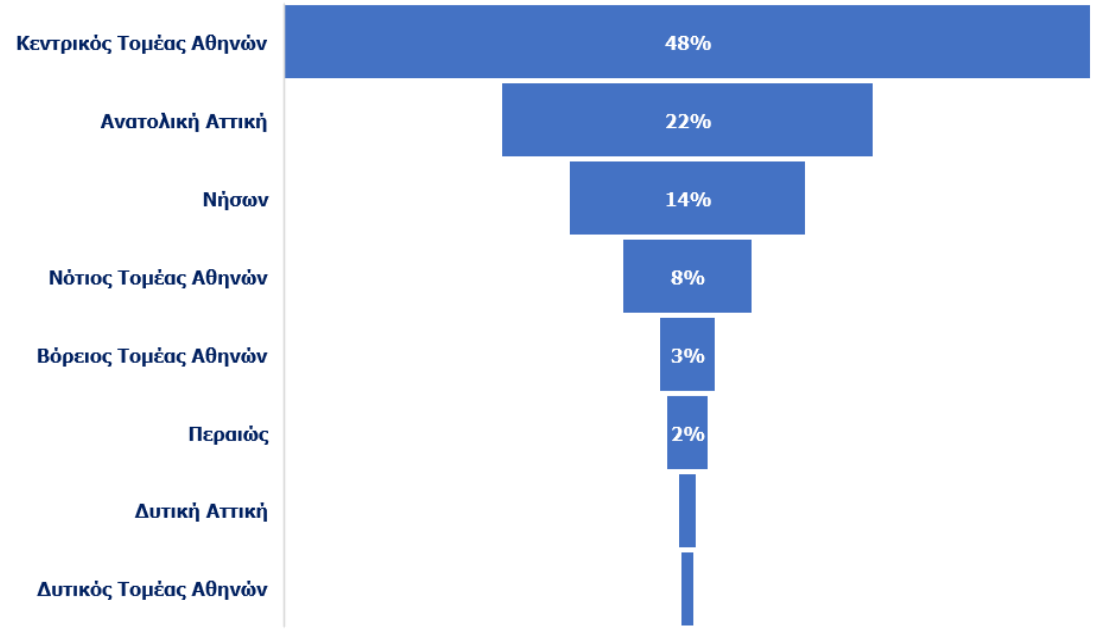

2.6 ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΚΑΜΠΙΝΓΚ, 2022

2.6.1 Δυναμικό κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Πίνακας 29: Δυναμικό κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2022

Περιφέρεια		5*	4*	3*	2*	1*	Σύνολο
Κεντρική Μακεδονία	Μονάδες	0	10	9	43	6	68
	Οικίσκοι	0	28	83	222	26	359
	Θέσεις	0	1.751	1.170	3.092	329	6.342
Πελοπόννησος	Μονάδες	0	1	9	46	1	57
	Οικίσκοι	0	11	17	26	0	54
	Θέσεις	0	50	1.001	3.062	31	4.144
Νότιο Αιγαίο	Μονάδες	0	2	5	22	3	32
	Οικίσκοι	0	0	114	172	0	286
	Θέσεις	0	22	371	1.489	540	2.422
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Μονάδες	0	6	2	6	2	16
	Οικίσκοι	0	16	0	1	0	17
	Θέσεις	0	975	266	557	242	2.040
Ιόνια Νησιά	Μονάδες	0	1	3	19	0	23
	Οικίσκοι	0	26	0	93	0	119
	Θέσεις	0	101	259	1.399	0	1.759
Δυτική Ελλάδα	Μονάδες	0	1	5	17	0	23
	Οικίσκοι	0	41	22	12	0	75
	Θέσεις	0	120	408	1.129	0	1.657
Στερεά Ελλάδα	Μονάδες	0	3	8	9	1	21
	Οικίσκοι	0	50	52	0	0	102
	Θέσεις	0	406	474	572	30	1.482
Ήπειρος	Μονάδες	0	0	4	13	0	17
	Οικίσκοι	0	0	11	21	0	32
	Θέσεις	0	0	288	898	0	1.186
Θεσσαλία	Μονάδες	1	0	1	12	1	15
	Οικίσκοι	0	0	1	9	0	10
	Θέσεις	75	0	98	702	196	1.071
Κρήτη	Μονάδες	0	1	2	11	1	15
	Οικίσκοι	0	0	0	14	0	14
	Θέσεις	0	90	58	512	100	760
Αττική	**Μονάδες**	**0**	**2**	**2**	**3**	**2**	**9**
	Οικίσκοι	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
	Θέσεις	**0**	**222**	**128**	**241**	**80**	**671**
Βόρειο Αιγαίο	Μονάδες	0	0	0	1	0	1
	Οικίσκοι	0	0	0	0	0	0
	Θέσεις	0	0	0	53	0	53
Σύνολο	**Μονάδες**	**1**	**27**	**50**	**202**	**17**	**297**
	Οικίσκοι	**0**	**172**	**300**	**570**	**26**	**1.068**
	Θέσεις	**75**	**3.737**	**4.521**	**13.706**	**1.548**	**23.587**

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η Ελλάδα το 2022 διέθετε 297 μονάδες κάμπινγκ με 1.068 οικίσκους και 23.587 θέσεις. Στις επιμέρους κατηγορίες αστεριών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στα 2* (68%) και 3* (17%) κάμπινγκ και χαμηλή στα 4* (9%), 1* (6%) και 5* (0,3%).

Η εικόνα στους οικίσκους ανά κατηγορία αστεριού είναι: 4* (16%), 3* (28%), 2* (53%) και 1* (2%) ενώ παρόμοια είναι και η εικόνα στις θέσεις 5* (0,3%), 4*

(16%), 3* (19%), 2* (58%) και 1* (7%). Επίσης, αξιοσημείωτο είναι ότι το μοναδικό 5* κάμπινγκ καταγράφεται στην Περιφέρεια Θεσσαλίας.

Διάγραμμα 42: Κατανομή μονάδων, οικίσκων και θέσεων ανά κατηγορία αστεριού στην Ελλάδα, 2022

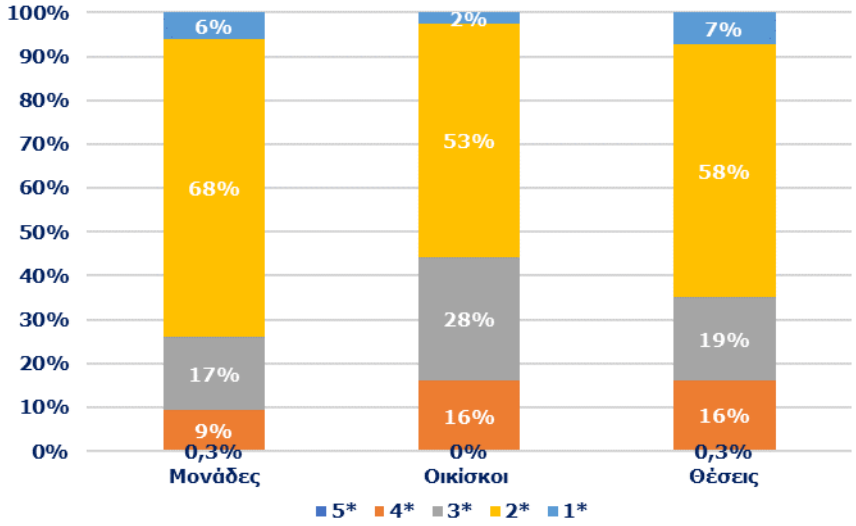

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των μονάδων των κάμπινγκ ανά Περιφέρεια, παρατηρούμε ότι για το 2022 η πλειοψηφία βρίσκεται στις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Πελοποννήσου και Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύοντας το 53% του συνόλου της χώρας. Αξιοσημείωτο είναι, ότι τουριστικές Περιφέρειες όπως τα Ιόνια Νησιά (8%) και η Κρήτη (5%) καταγράφουν μικρό δυναμικό στα κάμπινγκ.

Διάγραμμα 43: Ποσοστιαία κατανομή των μονάδων κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2022

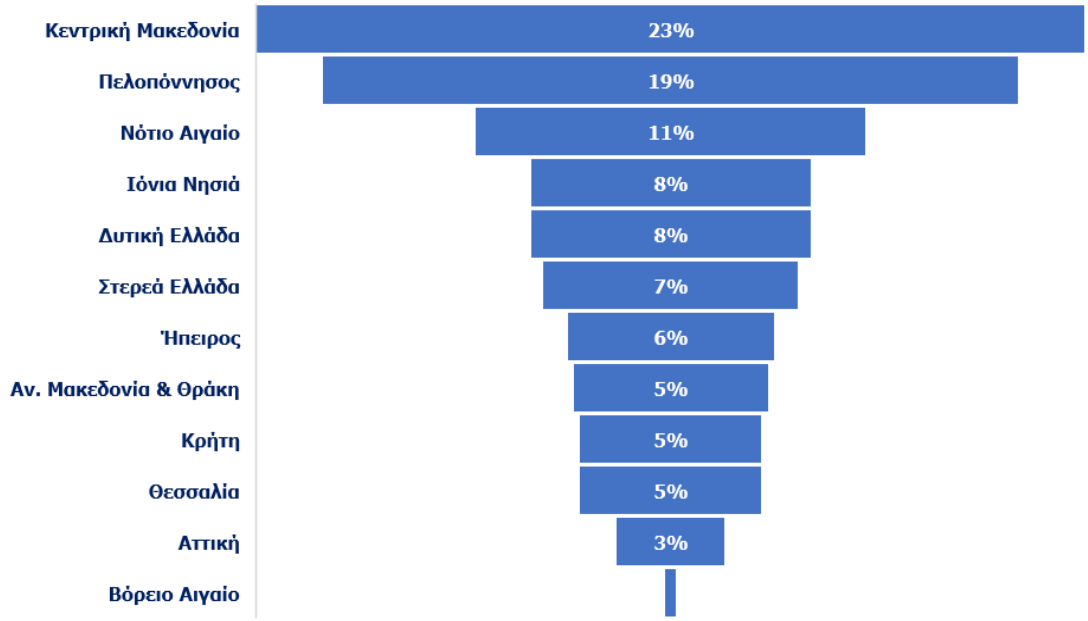

Όσον αναφορά τους οικίσκους, η εικόνα διαφοροποιείται, με τις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Νοτίου Αιγαίου, Ιονίων Νήσων και Στερεάς Ελλάδας να καταγράφουν τα υψηλότερα μερίδια αντιπροσωπεύοντας το 81% του δυναμικού της χώρας.

Διάγραμμα 44: Ποσοστιαία κατανομή των οικίσκων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2022

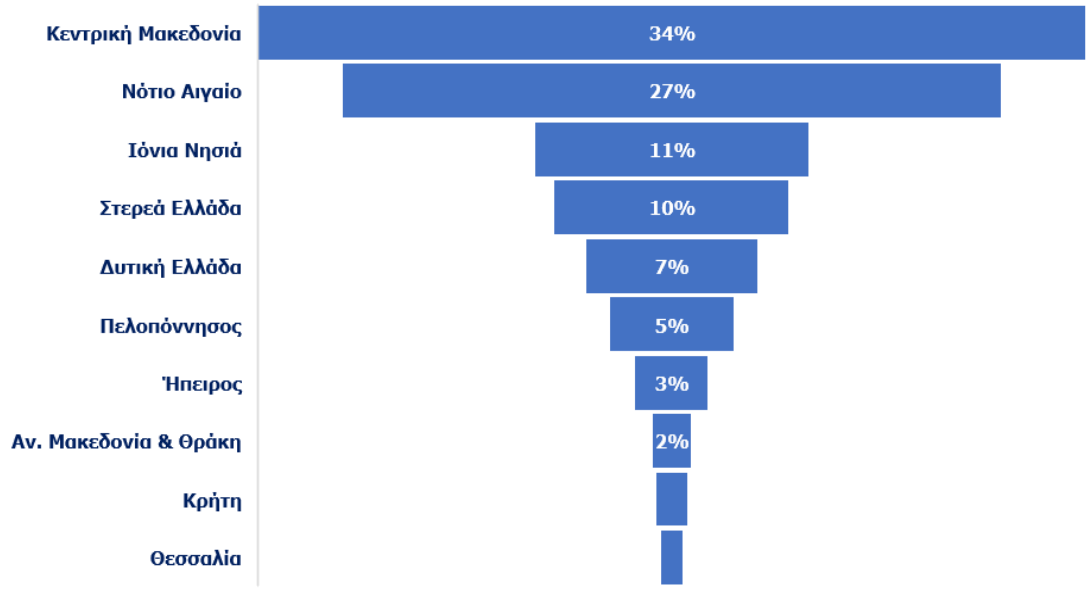

Τέλος, στις θέσεις των κάμπινγκ, τα μεγαλύτερα μερίδια καταγράφονται στις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Πελοποννήσου και Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύοντας το 55% του δυναμικού της χώρας.

Διάγραμμα 45: Ποσοστιαία κατανομή των θέσεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2022

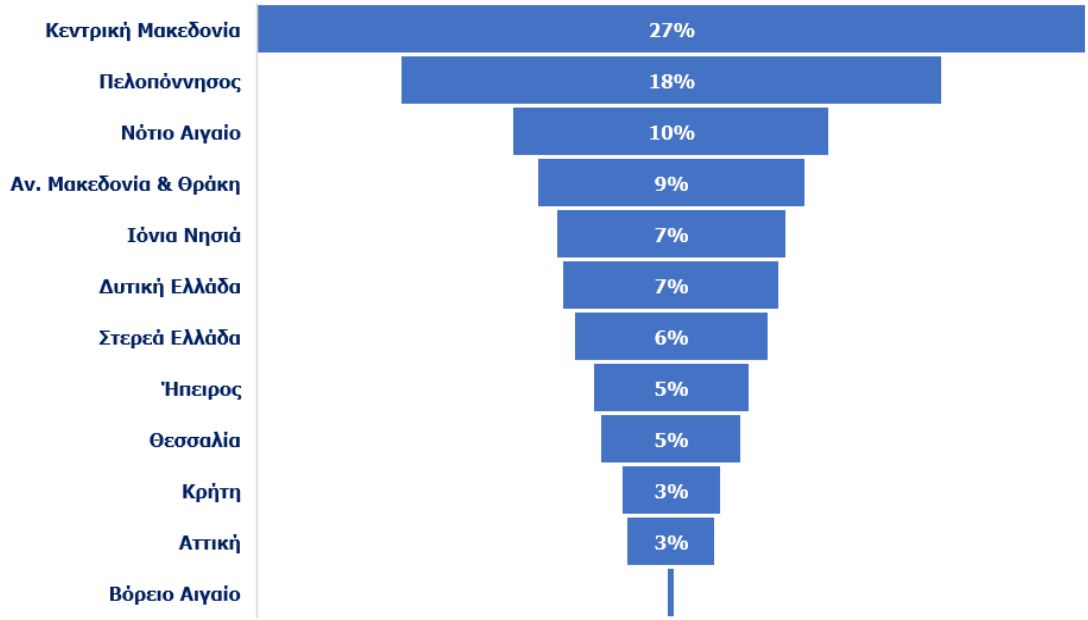

2.6.2 Δυναμικό κάμπινγκ στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Αττικής αντιπροσωπεύει το 2022 το 3% των μονάδων της χώρας, το 0% των οικίσκων και το 3% των θέσεων. Συνολικά διαθέτει 9 μονάδες με 0 οικίσκους και 671 θέσεις.

Πίνακας 30: Δυναμικό κάμπινγκ στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2022

Ενότητα		4*	3*	2*	1*	Σύνολο
Ανατολική Αττική	Μονάδες	1	2	2	0	**5**
	Οικίσκοι	0	0	0	0	**0**
	Θέσεις	100	128	175	0	**403**
Βόρειος Τομέας Αθηνών	Μονάδες	1	0	0	0	**1**
	Οικίσκοι	0	0	0	0	**0**
	Θέσεις	122	0	0	0	**122**
Νησιά Αττικής	Μονάδες	0	0	0	2	**2**
	Οικίσκοι	0	0	0	0	**0**
	Θέσεις	0	0	0	80	**80**
Δυτικός Τομέας Αθηνών	Μονάδες	0	0	1	0	**1**
	Οικίσκοι	0	0	0	0	**0**
	Θέσεις	0	0	66	0	**66**
Σύνολο	**Μονάδες**	**2**	**2**	**3**	**2**	**9**
	Οικίσκοι	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
	Θέσεις	**222**	**128**	**241**	**80**	**671**

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Περιφερειακές Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Ανατολικής Αττικής αντιπροσωπεύει το 60% του δυναμικού των θέσεων της Περιφέρειας με 5 μονάδες, 0 οικίσκους και 403 θέσεις,
- Η Ενότητα Βορείου Τομέα Αθηνών διαθέτει το 18% του δυναμικού της Περιφέρειας με 1 μονάδα, 0 οικίσκους και 122 θέσεις,
- Η Ενότητα Νήσων διαθέτει το 12% του δυναμικού της Περιφέρειας με 2 μονάδα, 0 οικίσκους και 80 θέσεις και
- Η Ενότητα Δυτικού Τομέα Αθηνών διαθέτει το 10% του δυναμικού της Περιφέρειας με 1 μονάδα, 0 οικίσκους και 66 θέσεις.

Διάγραμμα 46: Ποσοστιαία κατανομή των θέσεων στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2022

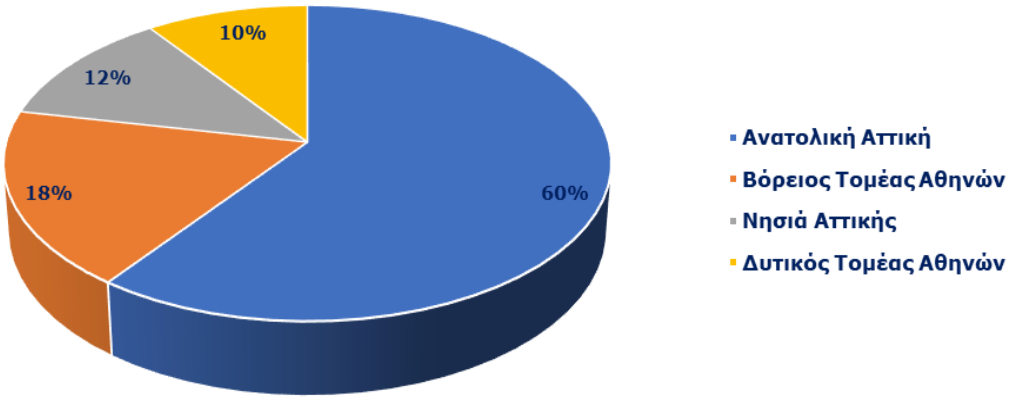

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

3 ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

3.1 ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ

Οι Παραδοσιακοί οικισμοί, είναι οικισμοί με ιδιαίτερη «ιστορική, πολεοδομική, αρχιτεκτονική, λαογραφική, κοινωνική και αισθητική» φυσιογνωμία διατηρώντας αναλλοίωτη την εικόνα που είχαν στον παρελθόν καθώς και τον τοπικό τους χαρακτήρα. Με ευθύνη του ΥΠΕΚΑ (Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας), 867 οικισμοί έχουν χαρακτηριστεί ως παραδοσιακοί. Στην Περιφέρεια Πελοποννήσου καταγράφονται 24 παραδοσιακοί οικισμοί.

Πίνακας 31: Παραδοσιακοί Οικισμοί

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ						
ΑΤΤΙΚΗ	**ΠΕΙΡΑΙΑΣ**	**ΑΙΓΙΝΑ**	**ΚΥΘΗΡΑ**	**ΠΟΡΟΣ**	**ΣΠΕΤΣΕΣ**	**ΥΔΡΑ**
ΑΘΗΝΑ (ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ)	ΑΚΤΗ ΠΡΩΤΟΨΑΛΤΗ (ΚΑΣΤΕΛΛΑ)	ΠΑΧΕΙΑ ΡΑΧΗ	ΑΡΩΝΙΑΔΙΚΑ	ΠΟΛΗ ΤΟΥ ΠΟΡΟΥ	ΠΟΛΗ ΤΩΝ ΣΠΕΤΣΩΝ	ΠΟΛΗ ΤΗΣ ΥΔΡΑΣ
ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΤΡΙΓΩΝΟ ΑΘΗΝΩΝ	ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΕΙΡΑΙΑ	ΠΟΛΗ ΤΗΣ ΑΙΓΙΝΑΣ	ΚΑΣΤΡΙΣΙΑΝΙΚΑ			
ΕΞΑΡΧΕΙΑ-ΜΟΥΣΕΙΟ-ΣΤΡΕΦΗ	ΠΕΙΡΑΙΑΣ		ΚΑΤΩ ΧΩΡΑ			
ΘΗΣΕΙΟ	ΠΟΡΟΣ ΠΕΙΡΑΙΑ		ΜΥΛΟΠΟΤΑΜΟΣ			
ΚΗΦΗΣΙΑ (ΤΜΗΜΑ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ)			ΧΩΡΑ ΚΥΘΗΡΩΝ			
ΛΑΥΡΙΟ (ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟ ΤΜΗΜΑ ΛΑΥΡΙΟΥ)						
ΜΕΤΑΞΟΥΡΓΕΙΟ						
ΝΕΑ ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑ (ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟΣ ΟΙΚΙΣΜΟΣ)						
ΠΕΡΙΟΧΗ ΨΥΡΡΗ						
ΠΛΑΚΑ						

Πηγή: Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας - Επεξεργασία INSETE Intelligence

3.2 ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΑ

3.2.1 Αρχαιολογικοί χώροι της Περιφέρειας Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Αττικής συσσωρεύει έναν μεγάλο αριθμό ιστορικών και λατρευτικών χώρων στην δικαιοδοσία της, που αποτελούν κάθε χρόνο πόλο έλξης για εκατομμύρια τουρίστες τόσο από το εξωτερικό όσο και από το εσωτερικό. Ένας από τους πλέον εμβληματικούς αρχαιολογικούς χώρους είναι αυτός της Ακρόπολης, που δεσπόζει στον ομώνυμο βράχο, που αποτελεί το μνημείο της φωτεινότερης περιόδου που γνώρισε η ανθρώπινη ιστορία, του χρυσού Αθηναϊκού αιώνα. Οι ενοποιημένοι αρχαιολογικοί χώροι γύρω από την Ακρόπολη, η Αγορά και ο Άρειος Πάγος, οι Λόφοι και οι Δήμοι της Αρχαίας Αθήνας, ο Κεραμεικός, η Βιβλιοθήκη του Αδριανού, η ρωμαϊκή αγορά, το Ολυμπιείο, η Πύλη του Αδριανού και το Καλλιμάρμαρο αποτελούν μια ενότητα γεμάτη από την ηχώ σπουδαίων φιλοσόφων, ρητόρων, καλλιτεχνών και επιστημόνων. Εδώ θα πρέπει να αναφέρουμε ότι η Ακρόπολη χαρακτηρίστηκε το 1987 ως Μνημείο Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO. Επίσης, στην Περιφέρεια Αττικής συναντάμε την Μονή Δαφνίου η οποία έχει χαρακτηριστεί το 1990 ως Μνημείο Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO, ως σειριακή εγγραφή μαζί με την Μονή Οσίου Λουκά στο Στείρι Βοιωτίας και τη Νέα Μονή Χίου.

Επίσης, σημαντικούς λατρευτικούς χώρους συναντάμε στην Ενότητα Ανατολικής Αττικής όπως ο Ναός του Ποσειδώνα στο Σούνιο, ο Ναός της Αρτέμιδος στην Αρχαία Βραυρώνα, ο αρχαίος οικισμός Ραμνούς ή Ραμνούντας στον Δήμο Μαραθώνα όπου υπήρχε και λατρευτικός χώρος της θεάς Νέμεσης, ο αρχαιολογικός χώρος Αμφιαράειο όπου υπήρχε ιερός χώρος και μαντείο αφιερωμένο στον μυθικό ήρωα Αμφιάραο κ.α.

Τέλος, στην Ενότητα Νήσων οι σημαντικότεροι αρχαιολογικοί χώροι είναι ο Ναός της Αφαίας στην Αίγινα, ο Αρχαιολογικός Χώρος Κολώνας και ο Ναός του Απόλλωνα στην Αίγινα, η Αρχαία Σαλαμίνα, το Ιερό των Μουσών/Αρδαλίδων στην Τροιζήνα, ο Αρχαιολογικός Χώρος Ιερού του Ποσειδώνα στον Πόρο κ.α.

Οι χαρακτηρισμένοι από το Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού αρχαιολογικοί χώροι της Περιφέρειας Αττικής παρατίθενται κατωτέρω.

Πίνακας 32: Αρχαιολογικοί χώροι στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα

Αρχαιολογικο Χώροι - Μνημεία στην Περιφέρεια Αττικής									
Κεντρικός Τομέας Αθηνών			**Βόρειος Τομέας Αθηνών**	**Δυτικός Τομέας Αθηνών**	**Δυτικής Αττικής**	**Ανατολικής Αττικής**	**Πειραιά**	**Νήσων**	
74ο Δημοτικό Σχολείο στην Πλάκα	Δημαρχείο Αθηνών	Ναός του Άρη	Εκκλησία Αγίου Γεωργίου	Ιερό του Απόλλωνα στο Δαφνί	Αγία Τριάδα Μεγάρων (σημερινό Νέο Μέλι)	Αμφιάρειο Ωρωπού	21ο Δημοτικό Σχολείο	Αρχαία Τροιζήνα	Αρχοντικό Σωτηρίου Αναργύρου (Ντάπια Σπετσών)
Αγορανομείο	Δυτικοί Λόφοι Αθηνών	Ναός του Ηφαίστου	Κτήριο Δημοτικού Σχολείου στην οδό Ελ. Βενιζέλου της Νέας Ερυθραίας	Ιερό του Απόλλωνος	Αρχαία Ελευσίνα	Αρχαία Βραυρώνα		Αρχαιολογικός Χώρος Αφαίας	Ρώσικος Ναύσταθμος
Αέρηδες (μνημείο)	Εθνική Βιβλιοθήκη	Ναός του Ολυμπίου Διός	Σπήλαιο Νταβέλη ή Αμώμων	Μονή Δαφνίου	Αρχαίες Παγαί (Αλεποχώρι)	1ο Δημοτικό Σχολείο Κορωπίου		Αρχοντικό Παύλου Κουντουριώτη (Ύδρα)	Το Παλιό Λιμάνι Σπετσών
Ακαδημία Αθηνών	Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών	Νομική Σχολή Αθηνών		Ναός της Αφροδίτης Δαφνίου	Αρχαίο Θέατρο στις Αχαρνές	Θολωτός τάφος στον Αρνό Μαραθώνα		1ο Δημοτικό Σχολείο Πόρου	Νεοκλασική κατοικία του Σωτήριου Ανάργυρου
Ακαδημία Αθηνών	Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο	Οδός των Παναθηναίων			Αρχαίο Φρούριο Αιγοσθένων	Θορικός		Εϋνάρδειον Διδασκαλείον	Βασιλικοί Τάφοι της Μαγούλας
Ακαδημία Πλάτωνος	Η Νότια Κλιτύς της Ακρόπολης	Οι Καρυάτιδες			Αρχαιολογικός Χώρος Ελευθερών	Ιερό Ποσειδώνος και Αθηνάς στο Σούνιο		Ευριπίδειο Θέατρο	Η Σπηλιά του Μπεκίρη
Ακρόπολη Αθηνών	Η Πνύκα	Οι φιλοσοφικές σχολές και η Οικία Ω			Φρούριο Φυλής	Ικάριον Αττικής		Η Μητρόπολη της Αίγινας	Αναργύρειος-Κοργιαλένειος Σχολή Σπετσών
Άρειος Πάγος	Η Ρωμαϊκή Αγορά της Αθήνας	Οφθαλμιατρείο Αθηνών				Κτήριο στην Οινόη Μαραθώνα		Ιερό Ποσειδώνος στην Καλαυρεία Πόρου	Ιστορικό Αρχείο Κυθήρων
Αρσάκειο Αθηνών	Ηρώδειο	Παλαιό Πιλοποιείο Πουλόπουλου				Μαραθώνας, Μπρεζίζα: Ιερό των Αιγύπτιων Θεών		Μοναστήρι της Ζωοδόχου Πηγής	Μηλαπιδέα Κυθήρων
Αρχαία Ιερά οδός	Θέατρο Διονύσου	Πύλη του Αδριανού				Μεταλλευτικό Συγκρότημα Καμάριζας Λαυρίου		Μοναστήρι Φανερωμένης	Το Κάστρο των Αντικυθήρων
Αρχαιολογικός Χώρος Δημόσιου Σήματος	Θόλος Αρχαίας Αγοράς	Ρωμαϊκά Λουτρά Ζαππείου				Ραμνούς		Μονή Αγίου Νικολάου Λεμονιών	Γέφυρα Κατουνίου Κυθήρων
Αρχαιολογικός χώρος Κεραμεικού	Ιερά Σπήλαια Πανός Διός Απόλλωνα Υπακραίου	Σιδηροδρομικός σταθμός Πειραιώς - Αθηνών - Πελοποννήσου				Σούριζα (Δρυμός) Λαυρεωτικής		Οικία Άγγελου Σικελιανού	Αρχαιολογικός χώρος Κολώνας
Αρχαιολογικός Χώρος Λυκείου	Ιερό της Αγλαύρου	Σπήλαιο Προφήτη Ηλία Ριζούπολης				Σπήλαιο (Δολίνη) Βραώνας		Πόλη της Αρχαίας Σαλαμίνας	Το Αρχοντικό του Χατζηγιάννη Μέξη στις Σπέτσες
Αρχαιολογικός χώρος Οδού Αιόλου	Ιλίου Μέλαθρον, κατοικία Ερ. Σλήμαν	Σταθμός ΜΕΤΡΟ ¨Ελαιώνας¨				Σπήλαιο Κίτσου		Πύργος του Μαρκέλλου	Μινωικό Ιερό Κορυφής στα Κύθηρα
Αρχαιολογικός χώρος Πλατείας Κοτζιά	Κτήριο Γυμνασίου στην Κυψέλη Αθηνών	Στοά Ελευθερίου Διός				Σπήλαιο Κουτούκι		Τάφος του Γεωργίου Καραϊσκάκη	
Αρχαίος Ναός της Αθηνάς	Μαράσλειος Παιδαγωγική Ακαδημία	Στοά του Αττάλου				Σπήλαιο Λεοντάρι		Το Σπήλαιο του Ευριπίδη	
Ασκληπιείο	Μέγαρο της Παλαιάς Βουλής	Σχολικά κτήρια του 54ου και του 55ου Δημοτικού Σχολείου Αθηνών				Σπήλαιο Νυμφολήπτου ή Πάνος ή Αρχεδήμου			
Βάθρο του Αγρίππα	Μενδρεσές Αθηνών	Τα Προπύλαια				Σπήλαιο Πανός (Οινόη ΙΙ)			
Βιβλιοθήκη του Αδριανού	Μνημείο Λυσικράτους	Το Παναθηναϊκό Στάδιο				Τύμβος Αθηναίων στο Μαραθώνα			
Βόρεια κλιτύς Ακροπόλεως	Μνημείο του Λυσικράτη	Υδραγωγείο-υδατογέφυρα στην Αλσούπολη				Φρούριο Σουνίου			
Βουλευτήριο Αρχαίας Αγοράς	Μνημείο Φιλοπάππου	Υδραγωγείο-υδατογέφυρα στην Ελευθερούπολη							
Βουλή των Ελλήνων	Ναός της Αγροτέρας Αρτέμιδος	Υπαίθριος Εκθεσιακός χώρος Πλατείας Συντάγματος							
Γκάζι	Ναός της Αθηνάς Νίκης	Χορηγικό Μνημείο του Θρασύλλου							
Γυμνάσιο ή «Ανάκτορο των Γιγάντων»	Ναός της Ρώμης και του Αυγούστου	Χορηγικό Μνημείο του Νικία							
		Ωρολόγιο Ανδρονίκου Κυρρήστου							

Πηγή: Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού - Επεξεργασία INSETE Intelligence

3.2.2 Μουσεία της Περιφέρειας Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα

Στο ανωτέρω πολιτιστικό απόθεμα της Περιφέρειας Αττικής θα πρέπει να προστεθούν πλήθος εξειδικευμένων μουσείων, που φωτίζουν όλες τις πτυχές της αρχαίας και νεότερης ιστορίας της Περιφέρειας. Συγκεκριμένα, το μεγαλύτερο σε επισκεψιμότητα Μουσείο της Ακρόπολης, το οποίο περιλαμβάνει μοναδικά αριστουργήματα, κυρίως πρωτότυπα έργα της αρχαϊκής και κλασσικής ελληνικής τέχνης που συνδέονται άμεσα με τον ιερό βράχο της αθηναϊκής Ακρόπολης.

Άλλα σημαντικά μουσεία της Περιφέρειας είναι το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο το οποίο απαριθμεί πάνω από 11.000 εκθέματα, κυρίως από την Αττική αλλά και από άλλες περιοχές της Ελλάδας, προσφέροντας στον επισκέπτη ένα πανόραμα του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού από τις αρχές της προϊστορίας έως την ύστερη αρχαιότητα. Το Επιγραφικό Μουσείο, στο οποίο φυλάσσονται 14.078 επιγραφές από τους πρώιμους ιστορικούς χρόνους έως τους παλαιοχριστιανικούς, το Μουσείο της Αρχαίας Αγοράς το οποίο περιλαμβάνει ευρήματα των ανασκαφών της Αμερικανικής Σχολής Κλασικών Σπουδών στην Αρχαία Αγορά, το Αρχαιολογικό Μουσείο Βραυρώνας στο οποίο εκθέτονται ευρήματα από την ανασκαφή του Ιερού της Βραυρώνας, το Αρχαιολογικό Μουσείο της Αίγινας στο οποίο εκθέτονται ευρήματα από τις ανασκαφές στον αρχαιολογικό χώρο της Κολώνας κ.α.

Τα χαρακτηρισμένα από το Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού Μουσεία της Περιφέρειας Αττικής παρατίθενται κατωτέρω.

Πίνακας 33: Μουσεία στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα

Μουσεία στην Περιφέρεια Αττικής							
Κεντρικός Τομέας Αθηνών		**Νότιος Τομέας Αθηνών**	**Βόρειος Τομέας Αθηνών**	**Πειραιώς**	**Νήσων**	**Δυτικής Αττικής**	**Ανατολικής Αττικής**
Αρχαιολογικό Μουσείο Κεραμεικού	Αρχαιολογική Έκθεση στο σταθμό Μετρό ¨Ακρόπολις¨	Πινακοθήκη Δημήτρη Πιερίδη	Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Γουλανδρή	Αρχαιολογικό Μουσείο Πειραιά	Αρχαιολογικό Μουσείο Κολώνας Αίγινας	Αρχαιολογικό Μουσείο Ελευσίνας	Αρχαιολογική Συλλογή Αχαρνών
Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο	Δημοτική Βιβλιοθήκη Αθηνών		Σπαθάρειο Μουσείο Θεάτρου Σκιών	Δημοτική Πινακοθήκη Πειραιά	Αρχαιολογικό Μουσείο Κυθήρων	Αρχαιολογικό Μουσείο Μεγάρων	Αρχαιολογική Συλλογή στον Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών ¨Ελευθέριος Βενιζέλος¨
Δημοτική Πινακοθήκη Αθηνών	Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο			Ελληνικό Ναυτικό Μουσείο	Αρχαιολογικό Μουσείο Σαλαμίνας	Μουσείο Σκίτσου	Αρχαιολογικό Μουσείο Βραυρώνας
Εθνική Πινακοθήκη-Μουσείου Αλεξάνδρου Σούτζου	Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης				Αρχαιολογικό Μουσείο του Πόρου	Σιδηροδρομικό Μουσείο Αθηνών	Αρχαιολογικό Μουσείο Λαυρίου
Εθνικό Ιστορικό Μουσείο	Επιγραφικό Μουσείο				Αρχοντικό Παύλου Κουντουριώτη		Αρχαιολογικό Μουσείο Μαραθώνα
Ελληνικό Εβραϊκό Μουσείο	Μουσείο Γουναροπούλου				Ιστορικό Αρχείο-Μουσείο Ύδρας		Διαδραστικό Αγροτικό Λαογραφικό Μουσείο Βαρνάβα
Θεατρικό Μουσείο	Μουσείο Ελληνικών Λαϊκών Οργάνων				Μουσείο Μεταβυζαντινής Τέχνης και Ιστορίας Ύδρας		Ευρωπαϊκό Μουσείο Άρτου
Ίδρυμα Νικολάου Π. Γουλανδρή-Μουσείο Κυκλαδίτικης Τέχνης	Μουσείο και Κέντρο Μελέτης του Ελληνικού Θεάτρου				Μουσείο Σπετσών		Μουσείο Βορρέ
Κανελλοπούλειο Μουσείο	Μουσείο Κοσμήματος Ηλία Λαλαούνη				Μουσείο Χρήστου Καπράλου		Μουσείο Ζυγομαλά
Μουσείο Αρχαίας Αγοράς Αθηνών	Μουσείο Λαϊκής Τέχνης και Ιστορίας				Σπίτι-Μουσείο της Λασκαρίνας Μπουμπουλίνας		Ορυκτολογικό Μουσείο Λαυρίου
Μουσείο Ελευθερίου Βενιζέλου	Μουσείο Μαρίνας Κοτοπούλη				Το Ιστορικό Μουσείο της Αίγινας		
Μουσείο Ελληνικής Παραδοσιακής Τέχνης	Μουσείο Μικρασιατικού Ελληνισμού ¨Φιλιώ Χαϊδεμένου¨				Χατζοπούλειο Δημοτική Βιβλιοθήκη		
Μουσείο Μπενάκη	Μουσείο Νεώτερης Κεραμικής						
Μουσείο της Ιστορίας της Ελληνικής Ενδυμασίας	Μουσείο Τηλεπικοινωνιών ΟΤΕ						
Νέο Μουσείο Ακρόπολης	Μουσείο Χαρακτικής και Γραφικών Τεχνών						
Νομισματικό Μουσείο	Μουσείο-Καλλιτεχνική Συλλογή Εθνικής Τραπέζης						
Πινακοθήκη Νίκου Χατζηκυριάκου-Γκίκα	Φιλοτελικό Μουσείο						
Πολεμικό Μουσείο							

Πηγή: Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού - Επεξεργασία INSETE Intelligence

3.3 ΓΑΛΑΖΙΕΣ ΣΗΜΑΙΕΣ, 2022

Στην Περιφέρεια Αττικής βραβεύτηκαν το 2022 δέκα οκτώ παραλίες με γαλάζια σημαία[5]. Συγκεκριμένα:

- Ενότητα Νοτίου Τομέα Αθηνών (3): Γλυφάδα, Γλυφάδα Α, Γλυφάδα Β,
- Ενότητα Ανατολικής Αττικής (13): Μπρεξίδα, Διασταύρωση, Λίμνη, Αυλάκι, 1ο Λιμανάκι Δασκαλειό Κερατέας/Solo Pino, Μαύρο Λιθάρι/Eden Beach, Αστέρας Βουλιαγμένης/Astir Beach Vouliagmenis, Βάρκιζα, Βούλα Α, Βουλιαγμένη, Λαγονήσι 1-Grand Beach/Grand Resort Lagonissi, Λαγονήσι 2-Mediterraneo/Grand Resort Lagonissi, Λαγονήσι 3-Κοχύλια/Grand Resort Lagonissi
- Ενότητα Νήσων (2): Αγ. Μαρίνα και Ασκέλι/Νέα Αίγλη.

[5] Τα στοιχεία για τις γαλάζιες σημαίες προέρχονται από την ιστοσελίδα blueflag.gr

3.4 ΜΑΡΙΝΕΣ

Σύμφωνα με το Τμήμα Χωροθέτησης Υποδομών Θαλάσσιου Τουρισμού του Υπουργείου Τουρισμού, στην Ελλάδα έχουν χωροθετηθεί με πράξη χαρακτηρισμού 60 μαρίνες με δυναμικό 18.661 θέσεων. Αρκετές από τις μαρίνες, είναι βραβευμένες από το πρόγραμμα «Γαλάζιες Σημαίες της Ευρώπης». Επίσης, έχουν χωροθετηθεί 95 Καταφύγια ή Αγκυροβόλια τουριστικών σκαφών με 6.624 θέσεις ελλιμενισμού καθώς και 12 ξενοδοχειακοί λιμένες/τουριστικές λιμενικές εγκαταστάσεις με δυναμικότητα 362 θέσεων.

Στην Περιφέρεια Αττικής καταγράφονται δέκα μαρίνες με 4.528 θέσεις ελλιμενισμού. Συγκεκριμένα, οι μαρίνες ανά Ενότητα είναι:

- Ενότητα Νοτίου Τομέα Αθηνών: Αγ. Κοσμάς (337 θέσεις), Άλιμος (1.080 θέσεις), Βουλιαγμένη (59 θέσεις), Γλυφάδα (780 θέσεις), Καλλιθέα (415 θέσεις) και Παλαιό Φάληρο/Μαρίνα Φλοίσβου (315 θέσεις),
- Ενότητα Πειραιώς: Ζέα (625 θέσεις) και Φάληρο ΣΕΦ (162 θέσεις),
- Ενότητα Ανατολικής Αττικής: Όρμος Πάνορμος Λαυρεωτικής (685 θέσεις) και
- Ενότητα Νήσων: Μέθανα (70 θέσεις).

Επίσης, στην Περιφέρεια Αττικής έχουν χωροθετηθεί και έξι Καταφύγια ή Αγκυροβόλια τουριστικών σκαφών (4 στην Ενότητα Νήσων, 1 στην Ενότητα Νοτίου Τομέα Αθηνών και 1 στην Ενότητα Δυτικής Αττικής) με 445 θέσεις ελλιμενισμού.

3.5 ΙΑΜΑΤΙΚΟΙ ΦΥΣΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ

Ιαματικές πηγές ονομάζονται οι πηγές τα νερά των οποίων έχουν θεραπευτικές ιδιότητες. Τα ιαματικά νερά πηγάζουν από πετρώματα και κατά τη διαδρομή τους μέχρι την επιφάνεια της Γης, αποκτούν τα μεταλλικά συστατικά τους στα οποία οφείλεται και η θεραπευτική τους δράση. Το Ελληνικό Κράτος μέσω της Ειδικής Επιτροπής Προστασίας Φυσικών Ιαματικών Πόρων του Υπουργείου Τουρισμού είχε προβεί στην αναγνώριση 82 Ιαματικών Φυσικών Πόρων.

Συγκεκριμένα, στην Περιφέρεια Αττικής έχουν αναγνωριστεί πέντε Ιαματικοί Φυσικοί Πόροι:

- Νερό Λίμνης Βουλιαγμένης,
- Πηγή Αιξώνης (Γλυφάδα),
- Πηγή Αγίου Νικολάου, Δήμου Τροιζηνίας,
- Πηγή Αγίων Αναργύρων, Δήμου Τροιζηνίας και
- Πηγή Μεθάνων (Αι Πηγαί), Δήμου Τροιζηνίας.

3.6 ΣΠΗΛΑΙΟΛΟΓΙΑ

Στην Περιφέρεια Αττικής εντοπίζονται περίπου 60 σπήλαια εκ των οποίων μόνο τα τέσσερα είναι επισκέψιμα από το κοινό. Συγκεκριμένα, τα επισκέψιμα σπήλαια είναι:

- Το σπήλαιο Κουτούκι της Παιανίας, στις ανατολικές παρυφές του Υμηττού, σε υψόμετρο 510 μέτρων, απέχει μόλις 35 χλμ. από την Αθήνα. Ανακαλύφθηκε το 1936 και χαρτογραφήθηκε το 1954. Ξεκίνησε να αξιοποιείται τουριστικά τη δεκαετία του ’60, ενώ από το 2000 η χρήση του έχει ανατεθεί στο Υπουργείο Πολιτισμού. Η μοναδική του αίθουσα, διαστάσεων 60χ60, χωρίζεται φυσικά σε μικρότερες, με ποικιλία σταλακτικών σχηματισμών. Η πρόσβαση του γίνεται από τεχνητή σήραγγα 17 μέτρων διότι η φυσική του είσοδος βρίσκεται στην οροφή του σπηλαίου.
- Το σπήλαιο Πανός, στους πρόποδες της Πάρνηθας, στο δήμο Φυλής, εντοπίζεται σε χαράδρα σε υψόμετρο 620 μέτρων. Το σπήλαιο αποτελείται από δύο αίθουσες που συνδέονται με ένα πολύ στενό και χαμηλό διάδρομο τον οποίο μπορούμε να περάσουμε έρποντας. Διαθέτει σταλακτικές λεκάνες -η δεύτερη αίθουσα έχει μια μεγάλη λεκάνη με σταλακτικό υλικό- και πολυάριθμα λυχνάρια, περίπου 2.000, τα οποία βρέθηκαν από την αρχαιολογική έρευνα, για αυτό αποκαλείται και Λυχνοσπηλιά.
- Η σπηλιά της Πεντέλης, γνωστή και ως σπηλιά του Νταβέλη, αλλά και ως σπηλιά των Αμώμων, διότι σε αυτήν έβρισκαν ησυχαστήριο ασκητές στα βυζαντινά χρόνια, βρίσκεται στη νοτιοδυτική πλευρά του βουνού, σε υψόμετρο 700 μέτρων. Υπήρξε ιερό του Πανός, ανακαλύφθηκε από τους αρχαίους Έλληνες καθώς λάξευαν για την παραγωγή του πεντελικού μαρμάρου, ενώ εξερευνήθηκε πλήρως από τους σπηλαιολόγους Ιώαννη και Άννα Πετρόχειλου. Η εντυπωσιακή είσοδος οδηγεί σε κατηφορικό θάλαμο μήκους 112 μέτρων, με κατακόρυφο βάραθρο15 μέτρων. Στην σημερινή του είσοδο βρίσκονται δύο μικροί, εντυπωσιακοί ναοί, το εκκλησάκι του Αγίου Σπυρίδωνα και το παρεκκλήσι του Αγίου Νικολάου, τα οποία αποτελούν τους μόνους επισκέψιμους χώρους του σπηλαίου.
- Το σπήλαιο της Αγίας Σοφίας Μυλοποτάμου, αποτελεί το μόνο τουριστικά αξιοποιημένο σπήλαιο των Κυθηρων. Βρίσκεται σε μια απόκρημνη περιοχή δυτικά των Κυθήρων, 60 περίπου μέτρα πάνω από την θάλασσα. Κάποτε ήταν ιερό των Νυμφών και μετέπειτα λατρευτικός χώρος στα χριστιανικά χρόνια. Το σπήλαιο έχει συνολική έκταση 2.000 τετρ. Μέτρα. Οι σταλακτίτες και σταλαγμίτες προσφέρουν θέαμα μοναδικό με τη χρωματική τους ποικιλία, σε

αποχρώσεις του κόκκινου, του άσπρου και του μαύρου. Εντός του σπηλαίου βρίσκεται το εκκλησάκι της ομώνυμης Αγίας.

3.7 ΓΚΟΛΦ

Στην Περιφέρεια Αττικής και συγκεκριμένα στην περιοχή της Γλυφάδας της Ενότητας Νοτίου Τομέα Αθηνών συναντάμε ένα γήπεδο γκολφ. Το par 72 γήπεδο «Κ. Καραμανλής» σχεδιάστηκε από τον Donald Harradine είναι 18 οπών και άνοιξε για πρώτη φορά το 1966. Οι εγκαταστάσεις του γκολφ είναι έκτασης 530 περίπου στρεμμάτων. Το γήπεδο απέχει από το κέντρο της πόλης των Αθηνών μόλις 12χλμ.

3.8 ΚΑΖΙΝΟ

Η Περιφέρεια Αττικής διαθέτει στην επικράτεια της 1 Καζίνο, το Καζίνο Mont Parnes. Το καζίνο βρίσκεται στο βουνό της Πάρνηθας σε υψόμετρο 1.055μ, σε απόσταση μόλις 17χλμ. από το κέντρο της Αθήνας. Το καζίνο της Πάρνηθας εγκαινιάστηκε στα τέλη της δεκαετίας του 1960 και αποτελεί ένα από τα παλαιότερα χερσαία καζίνο της Ελλάδας.

Στις 15 Αυγούστου 2013 το καζίνο κατέθεσε αίτηση μετακίνησης του από την Πάρνηθα και μετεγκατάσταση του σε νέο χώρο.

3.9 ΚΑΤΑΔΥΤΙΚΟΙ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΙ

Σύμφωνα με γνωμοδότηση του Κεντρικού Συμβουλίου Νεωτέρων Μνημείων του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού απελευθερώθηκαν μέσω ΚΥΑ, οι οργανωμένες και καθοδηγούμενες καταδύσεις σε 91 ναυάγια πλοίων και αεροπλάνων. Τα ναυάγια (16) που αποδίδονται στην καταδυτική κοινότητα της Περιφέρειας Αττικής είναι:

- Ελληνικό επιβατηγό ατμόπλοιο ΠΑΤΡΙΣ. Βυθίστηκε, από ατύχημα, την 15η Ιουνίου 1927, πλησίον της νησίδας Πάτροκλος στον Σαρωνικό Κόλπο. Μέγιστο βάθος 72 μέτρα.
- Βρετανικό καλωδιακό πλοίο RETRIEVER. Βυθίστηκε από τη γερμανική αεροπορία, τον Απρίλιο του 1941, πλησίον του αεροδρομίου του Ελληνικού. Μέγιστο βάθος 54 μέτρα.
- Βρετανικό φορτηγό ατμόπλοιο CLAN CUMMING. Βυθίστηκε από πρόσκρουση σε νάρκη, τον Απρίλιο του 1941, ανατολικά της Αίγινας. Μέγιστο βάθος 90 μέτρα.
- Ιταλικό ναρκαλιευτικό R.D.7. Βυθίστηκε από πρόσκρουση σε νάρκη, την 15η Ιουνίου 1942, νοτιοδυτικά της Αίγινας. Μέγιστο βάθος 100 μέτρα. Πολεμικό πλοίο.
- Ιταλικό φορτηγό ατμόπλοιο MONROSA. Βυθίστηκε την 25η Οκτωβρίου 1941, ανοικτά της Αναβύσσου, από βρετανικό υποβρύχιο. Μέγιστο βάθος 92 μέτρα.
- Ελληνικό φορτηγό ατμόπλοιο ΠΕΤΑΛΛΟΙ. Βυθίστηκε από τη γερμανική αεροπορία την 6η Απριλίου 1941, βορειοανατολικά της Αίγινας. Μέγιστο βάθος 76 μέτρα.
- Ιταλικό τορπιλοβόλο ALDEBARAN. Βυθίστηκε από πρόσκρουση σε βρετανική νάρκη την 20η Οκτωβρίου 1941 πλησίον της νησίδας Σαν Τζώρτζης. Μέγιστο βάθος 102 μέτρα. Πολεμικό πλοίο.
- Γερμανικό αποβατικό LOKFÄHRE. Βυθίστηκε από συμμαχικά πυρά πλησίον της νήσου Αρσίδας, την 10η Οκτωβρίου 1944. Μέγιστο βάθος 108 μέτρα. Πολεμικό πλοίο.
- Ιταλικό αντιτορπιλικό CURTATONE. Βυθίστηκε από πρόσκρουση σε νάρκη πλησίον των Φλεβών, την 20ή Μαίου 1941. Μέγιστο βάθος 96 μέτρα. Πολεμικό πλοίο.
- Ελληνικό αντιτορπιλικό ΥΔΡΑ. Βυθίστηκε πλησίον της νησίδας Λαγούσα (Αίγινα), την 22α Απριλίου 1941. Μέγιστο βάθος 54 μέτρα. Πολεμικό πλοίο.
- Ελληνικό ατμόπλοιο ΡΟΖΑ ΒΛΑΣΗ. Βυθίστηκε από μετατόπιση φορτίου ,νότια του Σουνίου, την 24η Δεκεμβρίου 1959. Μέγιστο βάθος 60 μέτρα.

- Ελληνικό ναυαγοσωστικό ΜΙΜΗΣ. Βυθίστηκε από πρόσκρουση σε νάρκη ανατολικά της Αίγινας, την 29η Μαρτίου 1941. Μέγιστο βάθος 80 μέτρα.
- ΑΓΙΟΣ ΜΑΡΚΟΣ, Σαλαμίνα. Βυθίστηκε την 21ή Απριλίου 1941, στη θέση Κακή Βίγλα Σαλαμίνας. Μέγιστο Βάθος 45 μέτρα.
- Ιταλικό τορπιλοβόλο ALTAIR. Βυθίστηκε από πρόσκρουση σε βρετανική νάρκη, την 20ή Οκτωβρίου 1941, πλησίον της νησίδας Πάτροκλος. Μέγιστο βάθος 130 μέτρα. Πολεμικό πλοίο.
- Ιταλικό αεροσκάφος Savoia-Marchetti SM 79 «Sparviero». Κατέπεσε από έλλειψη καυσίμων, την 5η Αυγούστου 1944, πλησίον του Πόρου. Μέγιστο βάθος 60 μέτρα. Πολεμικό αεροπλάνο.
- Γερμανικό υποβρύχιο U-133. Βυθίστηκε από πρόσκρουση σε νάρκη την 14η Μαρτίου 1942, ανατολικά της Αίγινας. Μέγιστο βάθος 74 μέτρα. Πολεμικό υποβρύχιο.

Τέλος, στα νότια παράλια της Αττικής (Ανάβυσσος, Λαγονήσι, Βάρη) έχουν ανοίξει καταδυτικές σχολές εκμάθησης αλλά και ενοικίασης καταδυτικού εξοπλισμού τα οποία προσφέρουν εκπαιδευτικά προγράμματα και εκδρομές κατάδυσης. Μερικοί καταδυτικοί προορισμοί είναι οι νήσοι Πάτροκλος, Ποθητός, Ποθητάκι, Αρσίδα, Μαρκέλου, Μακρόνησος κ.α.

3.10 ΠΕΖΟΠΟΡΙΑ[6]

Οι κυριότερες πεζοπορικές διαδρομές που καταγράφονται στην Περιφέρεια Αττικής ανά Ενότητα είναι:

Βόρειος Τομέας Αθηνών

- Θρακομακεδόνες-Χούνη-καταφύγιο Μπάφι,
- Θρακομακεδόνες-Χούνη-καταφύγιο Φλαμπούρι,
- Θρακομακεδόνες-Χούνη-Αγ. Τριάδα,
- Θρακομακεδόνες-Κορομηλιά-καταφύγιο Φλαμπούρι,
- Καταφύγιο Μπάφι-Κορομηλιά-Σφάκιζα-Θρακομακεδόνες,
- Καταφύγιο Μπάφι-Χαράδρα Χούνης-Θρακομακεδόνες,
- Καταφύγιο Φλάμπουρι-Χαράδρα Χούνης-Θρακομακεδόνες,
- Κοψη Φλαμπουριού-καταφύγιο Φλαμπούρι,
- Θέση Μέλια-Κεραμίδι-κορυφή Κυρά-Αγ. Τριάδα,
- Ρέμα Αγ. Τριάδας-τελεφερίκ,
- Αγ. Τριάδα-καταφύγιο Μπάφι-Λυκοποριά-Μόλα,
- Αγ. Τριάδα-διασταύρωση Μον Παρνές-Ναυτικό-Σκίπιζα,
- Αγίας Τριάδα-Αυχένας Καμπέρας-Άγιος Γεώργιος Κεραμιδίου-Ρέμα Αγίου Γεωργίου-Μετόχι,
- Μετόχι-Κεραμίδι-Ταμίλθι-Σπήλαιο Πάνος-Άρμα-μονή Κλειστών,
- Άγιος Κυπριανός-Ταμιλθί-Ρέμα Μπόντιας-Πετράλωνα-Αυχένας Πάνος,
- Via ferrata στο Άρμα,
- Αυχένας Πάνος (Πλάτανα)-Λοιμικό-Αγ. Νικόλαος-Βούτημα-Αυλώνας,
- Μόλα-Σαλονίκη-Αυλώνας,
- Μόλα-Παλιομήλεσι-Σφενδάλη,
- Γαλάζιο μονοπάτι (από την Παλιά Πεντέλη στα αρχαία λατομεία),
- Κηφισιά-κορυφή Άγιος Παντελεήμων,
- Μόλα-Μεσιανό Νερό-Ρέμα Γκούρας-Κατσιμίδι,
- Πηγή Παλιοχώρι-Σκίπιζα-Περιφερειακό Μονοπάτι,
- Σκίπιζα-διάσελο Πάνα-Μαυρόρεμα – Λοιμικό,
- Σκίπιζα-Πλατύ βουνό-Πηγή Γκούρα-Ντράσιζα-Λοιμικό,
- Κλημέντι-Σπήλαιο Πανός,
- Αγία Παρασκευή-Σπήλαιο Πανός,
- Μόλα-Λοιμικό,

[6] TopoGuide & google search.

- Αγία Παρασκευή-Τερψιθέα,
- Κορακοβούνι-Αγία Ελεούσα,
- Πράσινο Μονοπάτι,
- Παπάγου-Παιανία,
- Παπάγου-Πύργος Ανθούσας
- Vrilissia Trail,
    1. Ρεματιά Χαλανδρίου-Ναυτική Βάση,
    2. Ποδηλατόδρομος Χαλανδρίου-Άγιος Παντελεήμονας,
    3. Κυκλική διαδρομή στη Ρεματιά Χαλανδρίου,
    4. Σταθμός Δ. Πλακεντίας-Γεφύρι Δ. Πλακεντίας,
    5. Ρεματιά Χαλανδρίου-Δάσος Άνω Βριλησσίων,
    6. Αρχαία Οδός Λιθαγωγίας και
    7. Ναυτική βάση-ποδηλατόδρομος.

Ανατολική Αττική

- Σφενδάλη-Παλιομήλεσι-Μόλα,
- Σφενδάλη-Παλιομήλεσι-Σαλονίκι-Λοιμικό,
- Βρυσάκι-Πύργος Ανθούσας,
- Πύργος-Σπηλιά της Νυχτερίδας,
- ΟΤΕ-Σπηλιά του Λιονταριού,
- Πύργος Ανθούσας-Ι.Μ. Αστερίου,
- Χαλιδούς-Εύζωνας,
- Πύργος Ανθούσας-Καλοπούλα.

Δυτική Αττική

- Χασιά-πηγή Ταμίλθι-Αγ. Παρασκευή-Ρουμάνι-Διάσελο Πάνα-Σκίπιζα,
- Χασιά-πηγή Ταμίλθι-Σπήλαιο Πανός-Αγ. Παρασκευή-πηγή Γκούρα,
- Πηγή Φυλής-Φρούριο Φυλής-Ελευσίνα,
- Στέρνα-Ηραίο,
- Ηραίο-Μελαγκάβι,
- Ηραίο-Άγιος Νικόλαος,
- Διάσχιση Λάκκα Τζαραβή-Μακρυπλάγι,
- Κυκλική πορεία Πράρθι-Τρεις Πόρτες-Ντάρτιζα,
- Ανάβαση στο Μακρυπλάγι,
- Δερβένι-πηγή Γκούρα
- Λουτράκι-Κόλπος Αλκυονιδών,
- Φυλή-Κελαδώνας-Σπήλαιο Πάνος-Άρμα-Μονή Κλειστών,

- Φυλή-Ασπρόπυργος (πορεία στον αρχαίο δρόμο Ελευσίνας-Φυλής),
- Φυλή-Σπήλαιο Πανός,
- Ο δρόμος των Πύργων,
- Βίλια-Κιάφα Φίχθι,
- Ερυθρές-Κιάφα Φίχθι,
- Βίλια-Πόρτο Γερμενό,
- Λιβαδόστρα-Αλυκή,
- Μύτικας Πόρτο Γερμενού,
- Ο22,
- Ερυθρές-Βίλια.

Νότιος Τομέας Αθηνών

- Τερψιθέα-διάσελο Σταυρού-Κορωπί
- Τερψιθέα-Στραβαετός,
- Σφηττία Οδός.

Κεντρικός Τομέας Αθηνών

- Κυκλική πορεία στο Λυκαβηττό,
- Διάσχιση του Λυκαβητού από δυτικά προς Ανατολικά,
- Μονή Καισαριανής-πηγή Καλοπούλα-Γλυκά Νερά,
- Μονή Καισαριανής-κορυφή Υμηττού,
- Προφήτης Ηλίας-Ίσωμα-Σπηλιά Μητρομάρα-Τερψιθέα,
- Προφήτης Ηλίας Ηλιούπολης-Μνημείο Μιχαηλίδη.

Νήσων

<u>Μέθανα</u>

- Ηφαιστειακή διαδρομή στο νησί των Μεθάνων,
- Κάστρο Φαβιέρου,
- Καμένη Χώρα-Άγιος Ανδρέας,
- Άγιος Νικόλαος-Προφήτης Ηλίας,
- Καμένη Χώρα-Ηφαίστειο-Καστέλι,
- Παλιά Λουτρά-Μακρύλογγος-Προφήτης Ηλίας,
- Μεγαλοχώρι-Παναγίτσα-Μακρύλογγος,
- Μεγαλοχώρι-Σταυρόλογγος,
- Μέθανα-Μάλι Μπάρδι,
- Σταυρόλογγος-Καμένη Χώρα,

- Σκάλα Τροιζήνας,
- Διαβολογέφυρο,
- Μπελέσι-Βρωμοσυκιά,
- Κυκλική στις Αδέρες.

Ύδρα

- Καστράκι-Κάστρο,
- Άγιος Νικόλαος,
- Χούντα του Ρήγα,
- Ζούβρα-Φάρος Ζούβρας,
- Αγία Φωτεινή-Αγία Ματρώνα- Αγία Τριάδα,
- Αγία Ευπραξία-Προφήτης Ηλίας-Έρος,
- Βλυχός-Παλαμίδας,
- Χώρα-Άγιος Μάμμας-Νίσιζα-Επισκοπή,
- Χώρα-Κλιμάκι,
- Χώρα-Μανδράκι,
- Χώρα-Καμίνια-Χώρα,
- Επισκοπή-Ζογέρι-Μπίστι-Νίσιζα-Άγιος Νικόλαος,
- Άγιος Μάμας-Κλιμάκι.

Αίγινα

- Ανάβαση στο Όρος,
- Ανιτσαίου-Παρατηρητήριο Αγ. Αντωνίου,
- Προφήτης Ηλίας Πέρδικας-Ελλάνιος Δίας,
- Βλάχηδες-Κήποι,
- Κυκλική πορεία στους Μπενάκηδες.

Σαλαμίνα

- Κυνόσαυρα,
- Αιάντειο-Σταυρός,
- Σταυρός-Κανάκια,
- Κανάκια-Σατερλί,
- Σατερλί-Σταυρός,
- Σταυρός-Σπήλαιο Ευριπίδη,
- Κολώνες-Σπήλαιο Ευριπίδη και
- Μυκηναϊκή Ακρόπολη.

Σπέτσες

- Κτήμα Χαρά από Μακριά Ράχη,
- Κτήμα Χαρά από Χοιροστάσιο,
- Κτήμα Χαρά από Παναγία Έλωνα,
- Κτήμα Χαρά από Βρωμοκρόθι,
- Κτήμα Χαρά από τα μοναστήρια,
- Κτήμα Χαρά από τη ράχη Μόδι,
- Κτήμα Χαρά από την πηγή Συκιά,
- Συνάντηση Κυνηγών από Λουβιάρα,
- Συνάντηση Κυνηγών από σπηλιά Κοντού,
- Προφήτης Ηλίας από Αστεροσκοπείο,
- Προφήτης Ηλίας από Αναργύρειο Σχολή,
- Προφήτης Ηλίας από Μανταίικα,
- Προφήτης Ηλίας από Μπούμπουλη,
- Ριγάνι από Αγίους Αναργύρους,
- Ριγάνι από Ράχη Μπόταση,
- Ριγάνι από Βρέλλο,
- Ζογεριά από Μανταίικα,
- Ζογεριά από κορυφογραμμή.

Πόρος

- Πόρος-Μύλος-Άγιοι Ανάργυροι,
- Πόρος-Άγιος Αθανάσιος & Ανάργυροι,
- Κάτω Ακτή-Προφήτης Ηλίας-Ιερό Ποσειδώνα,
- Κυανή Ακτή-Ιερό Ποσειδώνα,
- Κύκλος στη Βαγιωνιά,
- Ακρωτήρι Κοκορέλλι,
- Ανάβαση στο Μόδι.

3.11 ΠΟΔΗΛΑΤΟ ΒΟΥΝΟΥ – DOWNHILL

Ποδήλατο Βουνού στην Πάρνηθα[7]. Η διαδρομή ξεκινάει στο καταφύγιο του Μπάφι και συνεχίζει διασχίζοντας το ελατόδασος ακολουθώντας τον περιφερειακό δρόμο του Εθνικού Δρυμού. Η συνολική απόσταση της διαδρομής είναι 16 χλμ. Επίσης, άλλες δύο γνωστές διαδρομές ορεινής ποδηλασίας στην Πάρνηθα[8] είναι η κυκλική διαδρομή στην περιοχή Κιθάρα στο Τατόι και η διαδρομή Μετόχι-Αγ. Γεώργιος-Ταμίλθι. Τέλος, στην Πάρνηθα[9], οι φίλοι του downhill έχουν ενοπίσει και χαράξει μια σειρά από διαδρομές έντονης κατάβασης. Οι περισσότερες ακολουθούν υπάρχοντα μονοπάτια, στα οποία έχουν προστεθεί μερικά μικρά άλματα. Οι διαδρομές αυτές είναι:

- Μεσαίος κύκλος downhill στο Μετόχι,
- The Elevator,
- Κατσιμίδι-Αφίδνες-Μπελέτσι και
- Μικρός κύκλος downhill στο Μετόχι.

Ποδήλατο Βουνού στον Υμηττό[10]. Οι διαδρομές στο βουνό του Υμηττού για ποδηλασία Βουνού και downhill είναι:

- Πύργος Ανθούσας,
- Downhill από άσφαλτο κορυφής προς Μ. Αστερίου,
- Downhill από άσφαλτο κορυφής προς Καλοπούλα,
- Downhill από Καλοπούλα προς είσοδο Καισαριανής,
- Downhill από ΟΤΕ προς Προσήλιο,
- Downhill από ΟΤΕ προς κόμβο Καισαριανής,
- Downhill στους Ταξιάρχες,
- Downhill Πυροφυλάκειο Καισαριανής-Καράβι,
- Downhill Ταξιάρχες-Κουταλάδες,
- Downhill στους Κουταλάδες,
- Downhill Σέσι-Βύλιζα,
- Downhill από δρόμο κουρφής προς μονή Καισαριανής,
- Μεσαίος Κύκλος Υμηττού,
- Δύσκολη διαδρομή MTB στον Υμηττό,

[7] Trekking Hellas

[8] http://www.parnitha-np.gr/oreini_podilasia.htm

[9] http://www.topoguide.gr/mountains/attiki/advs_parnitha/parnitha_mtb.php

[10] TopoGuide

- HYM47 κυκλική διαδρομή MTB στην Καλοπούλα,
- Μεγάλος Κύκλος Υμηττού,
- Μικρός κύκλος Υμηττού,
- Η Δεκατεσσάρα του Υμηττού,
- Καλοπούλα-Μονή Καισαριανής.

Ποδηλασία Βουνού στο βουνό της Πεντέλης[11]. Το βουνό της Πεντέλης προσφέρει την δυνατότητα για ποδήλατο βουνού μέσα από 5 διαδρομές. Ειδικότερα:

- 1η διαδρομή: Μεγάλος Κύκλος. Η διαδρομή ξεκινάει από την άρκη της Ραπεντώσας, δρασκελίζει το Αγριλίκι, διασχίζει τη Μαυρηνόρα, διατρέχει όλη την Πεντέλη περνώντας από τη Σπηλιά του Νταβέλη κατεβαίνει στο Διόνυσο και ξαναγυρνά στην Ραπεντώσα. Η διαδρομή έχει απόσταση 46 χλμ.,
- 2η διαδρομή: Άγ. Πέτρος-Αγριλίκι. Η διαδρομή ξεκινά από το διάσελο Πεντέλης-Αγριλικίου συνεχίζουμε οριζόντια πάνω στο δρόμο Αγίου Πέτρου-Διονύσου κατηφορίζοντας στην άκρη του οικισμού της Ραπεντώσας στην ομώνυμη τεχνητή λίμνη και στη συνέχεια ξεκινάει ανάβαση μέχρι τον ώμο Αγριλικίου για να καταλήξει στον Άγιο Πέτρο,
- 3η διαδρομή: Μικρός Κύκλος. Η διαδρομή ξεκινά από την πηγή πάνω στον δρόμο Πεντέλης-Άγιος Πέτρος και προχωράει πάνω από την εκκλησία των Ασωμάτων φτάνοντας στο διάσελο κάτω από την υψηλότερη κορυφή της Πεντέλης και συνεχίζει στο Διόνυσο για να επιστρέψει στην αφετηρία,
- 4η διαδρομή: Κηφισιά Διόνυσος,
- 5η διαδρομή: Μεγάλος γύρος Μαραθώνα.

Ποδήλατο Βουνού στα Γεράνεια Όρη[12]. Οι διαδρομές που προσφέρουν τα Γεράνεια Όρη για ποδήλατο βουνού είναι:

- Κυκλική στο οροπέδιο Σέλκι και
- Γύρω από τις Ντουσκιές.

[11] TopoGuide.gr

[12] TopGuide

3.12 ΑΝΑΡΡΙΧΗΤΙΚΑ ΠΕΔΙΑ

Τα κυριότερα αναρριχητικά πεδία[13] στην Περιφέρεια Αττικής ανά Ενότητα είναι:

Ανατολική Αττική

- Αναρριχητικό πεδίο Κακιά Θάλασσα, το πεδίο βρίσκεται στην Κερατέα Αττικής με βορειοδυτικό προσανατολισμό το οποίο είναι κατάλληλο για σκαρφάλωμα το καλοκαίρι. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι VI – IX,
- Αναρριχητικό πεδίο Αγ. Μαρίνα, το πεδίο βρίσκεται στην Αγ. Μαρίνα λίγο μετά τη Βάρκιζα. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι 5c – 7b,
- Αναρριχητικό πεδίο Βραχόκηπος, το πεδίο βρίσκεται κοντά στο Κορωπί σε ρήγμα βράχου. Το σκαρφάλωμα κινείται κυρίως σε αρνητικά και κάποια κάθετα τμήματα. Λόγω της συγκεκριμένης μορφολογίας του βράχου, οι περισσότερες διαδρομές είναι υψηλής δυσκολίας ενώ απουσιάζουν οι εύκολες. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών κυμαίνεται από 6a – 7c,
- Αναρριχητικό πεδίο Μαυροσουβάλας, το πεδίο βρίσκεται βορειοανατολικά της Αθήνας σε απόσταση 3χλμ. από τον οικισμό της Μαυροσουβάλας του Δήμου Ωρωπού. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι 5b – 8c.

Κεντρικός Τομέας Αθηνών

- Αναρριχητικό πεδίο Προφήτης Ηλίας, το πεδίο βρίσκεται στο βουνό του Υμηττού και ενδείκνυται για παραδοσιακή αναρρίχηση. Το πεδίο έχει βόρειο προσανατολισμό και η αναρρίχηση γίνεται όλο τον χρόνο. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών κυμαίνεται από IV – VIII,
- Αναρριχητικό πεδίο Καράβι Πλώρη, το πεδίο βρίσκεται στην δυτική πλευρά του Υμηττού, πάνω από τον δήμο Βύρωνα. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι V – VII,
- Αναρριχητικό πεδίο Κόκκινο πεδίο, το πεδίο βρίσκεται 100μ. χαμηλότερα από το πεδίο Καράβι Πλώρη. Ήταν αρχαίο λατομείο ενώ παρουσιάζει μεγάλο ενδιαφέρον λόγω της εναλλασσόμενης δυσκολίας. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι V – VII.

[13] Τα στοιχεία για τα αναρριχητικά πεδία προέρχονται από την ιστοσελίδα sportsmag.gr

Βόρειος Τομέας Αθηνών

- Αναρριχητικό πεδίο Σπηλιά Νταβέλη, πρόκειται για πεδίο που βρίσκεται στην νοτιοδυτική πλευρά του όρους Πεντέλη σε υψόμετρο 700μ. στην είσοδο του ομώνυμου σπηλαίου. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι V – IX.

Δυτική Αττική

- Αναρριχητικό πάρκο Πλάτωσι, το πεδίο βρίσκεται κοντά στην Αθήνα και είναι για αθλητική αναρρίχηση. Ο προσανατολισμός του πεδίου το κάνει μια καλή επιλογή για αναρρίχηση και τους ζεστούς μήνες του χρόνου καθώς οι περισσότερες διαδρομές δεν βλέπουν ποτέ ήλιο. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι 6b – 8a,
- Αναρριχητικό πεδίο Βαρυμπόμπης, το πεδίο βρίσκεται κοντά στον οικισμό των Θρακομακεδόνων, 20χλμ. περίπου από το κέντρο της Αθήνας στους πρόποδες της Πάρνηθας. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι 2 – 7+,
- Αναρριχητικό πεδίο Χούνη, το πεδίο βρίσκεται βόρεια της Αθήνας στις παρυφές της Πάρνηθας και συνορεύει με τον οικισμό των Θρακομακεδόνων. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι VI – IX,
- Αναρριχητικό πεδίο Πηγή Αβράμη, το πεδίο βρίσκεται στην Δυτική Πάρνηθα. Τα βράχια της πηγής Αβράμη έχουν νότιο προσανατολισμό και η καλύτερη εποχή για σκαρφάλωμα είναι από τον Μάρτιο έως τον Οκτώβριο. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι V – IX,
- Αναρριχητικό πεδίο Αλογόπετρα, το πεδίο βρίσκεται στην Δυτική Πάρνηθα, διαθέτει 38 διαδρομές με βαθμό δυσκολίας 4c – 7a/7a+,
- Αναρριχητικό πεδίο Αχαρνείς, το πεδίο βρίσκεται πάνω από την νότια πλευρά του οικισμού της Φυλής. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι 4a – 7b.

3.13 ΟΡΕΙΒΑΤΙΚΑ ΚΑΤΑΦΥΓΙΑ

Τα ορειβατικά καταφύγια[14] που καταγράφονται στην Περιφέρεια Αττικής είναι:

- Καταφύγιο **Μπάφι**, το καταφύγιο βρίσκεται στο όρος Πάρνηθα σε υψόμετρο 1.138μ. και σε απόσταση 2,5χλμ. από το καζίνο της Πάρνηθας Mont Parnes. Το καταφύγιο έχει δυναμικότητα 70 ατόμων,
- Καταφύγιο **Φλαμπούρι**, το καταφύγιο βρίσκεται στο όρος Πάρνηθα σε υψόμετρο 1.143μ. και σε απόσταση 35χλμ. από την Αθήνα. Το καταφύγιο έχει δυναμικότητα 40 ατόμων,
- Καταφύγιο **Κωνσταντίνος Αυγουστίνος**, το καταφύγιο βρίσκεται στην Πάρνηθα στην τοποθεσία Κατσιμίδι σε υψόμετρο 639μ. και ανήκει στο Σύστημα Προσκόπων Αθηνών από το 1990. Το καταφύγιο έχει δυναμικότητα 20 ατόμων.

3.14 ΘΑΛΑΣΣΙΟ ΚΑΥΑΚ

Θαλάσσιο Kayak στο Σούνιο[15] – η επιβίβαση γίνεται στην παραλία του Σουνίου. Η κωπηλασία γίνεται κατά μήκος της Αθηναϊκής Ριβιέρας απολαμβάνοντας τα καταγάλανα νερά, τις επιβλητικές πλαγιές, τις κρυμμένες σπηλιές και τα αρχαιολογικά μνημεία της περιοχής (Ναός του Ποσειδώνα).

Θαλάσσιο Kayak στον Πόρο[16]. Η διαδρομή ξεκινάει από την πόλη του Γαλατά και συνεχίζει ανατολικά συναντώντας 4 μικρά νησάκια, ένα από αυτά ονομάζεται Μπούρτζι με έκταση 30 στρεμμάτων και βρίσκεται στην είσοδο του λιμανιού της Νήσου Πόρου.

[14] Τα στοιχεία για τα ορειβατικά καταφύγια προέρχονται από την ιστοσελίδα topoGuide.gr.

[15] Trekking Hellas

[16] https://www.xtremegreece.gr/el/canoe-kayak/sea-kayak-at-poros-canal.html

3.15 ΓΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑ - ΟΙΝΟΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Στην Αθήνα υπάρχουν τόσο ελληνική όσο και διεθνής κουζίνα (γαλλική, ιταλική, ινδική, γιαπωνέζικη, μεξικάνικη, ισπανική και χορτοφαγική κουζίνα ή φαγητό δρόμου με εδέσματα από όλο τον κόσμο). Υπάρχουν πολλά εστιατόρια, ταβέρνες, ψησταριές, σνακ μπαρ, και μεζεδοπωλεία για όλα τα γούστα και για όλα τα βαλάντια. Επίσης, θα βρείτε βραβευμένους σεφ και εστιατόρια με αστέρια του οδηγού της Michelin.

Στην Περιφέρεια Αττικής τα προϊόντα με ένδειξη ΠΟΠ και ΠΓΕ[17] είναι: το εξαιρετικό παρθένο ελαιόλαδο Τροιζηνίας (ΠΟΠ), το Φυστίκι Αίγινας (ΠΟΠ), το Φυστίκι Μεγάρων (ΠΟΠ), τα Σύκα Βραβρώνας Μαρκόπουλου Μεσογείων (ΠΓΕ) και η Φέτα (ΠΟΠ, όλες οι Ενότητες). Οι πρώτες ύλες και τα αγροτικά προϊόντα της Περιφέρειας αποτελούν την βάση για παραδοσιακά πιάτα όπως: η μελιτζανόπιτα στην Αίγινα, το ψάρι αλά Σπετσιώτα, οι τσίπιλιες, οι γκόγκλιες, οι κιούρλιες και τα πικάντικα μύδια σε Σπέτσες-Ύδρα-Πόρο-Μέθανα, η φρίσσα παστή, οι τηγανίτες Κούλουρης και το κουγκουλουάρι στην Σαλαμίνα και το Βενετσιάνικο παστίτσιο, τα ξεροτήγανα, η βεχτόλαδεια και το μπούντινο στα Κύθηρα. Επιπροσθέτως, στην Περιφέρεια συναντάμε και παραδοσιακά γλυκίσματα όπως: τα αμυγδαλωτά Σπετσών, τα αμυγδαλωτά Ύδρας, τα μουστοκούλουρα Σαλαμίνας, το αχλαδάκι, οι ροζέδες και ο Μαστός της Αφροδίτης στα Κύθηρα.

Ο αμπελώνας[18] της Αττικής είναι από τους μεγαλύτερους αμπελώνες στην Ελλάδα, που αναπτύσσεται περιμετρικά και ενίοτε πολύ κοντά στην πρωτεύουσα Αθήνα. Ο Αμπελώνας Μεσογείων είναι ο αρχαιότερος και μεγαλύτερος αμπελώνας στην Ελλάδα και απαρτίζεται από 26 οινοπαραγωγούς. Η κυρίαρχη ποικιλία σταφυλιού που καλλιεργείται και ευδοκιμεί σε αυτόν, χάρη στο μικρόκλιμα της περιοχής είναι το Σαββατιανό, από το οποίο παράγονται ανοιχτόχρωμα κρασιά, με ελαφριά γεύση, ντελικάτα αρώματα και χαμηλή οξύτητα. Το Σαββατιανό χρησιμοποιείται κύριως για την παραγωγή της ρετσίνας. Το σύνολο των αμπελώνων της Περιφέρειας Αττικής παράγει τους οίνους ΠΓΕ Αττική και ΠΓΕ Ρετσίνα Αττικής ενώ οι οίνοι που παράγονται από τους αμπελώνες των Ενοτήτων Αιτωλοακαρνανίας, Αττικής, Βοιωτίας, Εύβοιας, Ευρυτανίας, Φθιώτιδας και Φωκίδας φέρουν την ένδειξη ΠΓΕ Στερεά Ελλάδα.

[17] Τα προϊόντα με ένδειξη ΠΟΠ και ΠΓΕ προέρχονται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

[18] Οι πληροφορίες που αφορούν τον οινοτουρισμό προέρχονται από τις ιστοσελίδες Δρόμοι του κρασιού της Βορείου Ελλάδος και Οινικές εξερευνήσεις.

Επιμέρους στην Περιφερειακή Ενότητα Ανατολικής Αττικής παράγονται οι οίνοι ΠΓΕ Ανάβυσσος στην ευρύτερη περιοχή της δημοτικής κοινότητας Αναβύσσου, ΠΓΕ Βιλίτσα που βρίσκεται νοτιοδυτικά της Παιανίας (αποτελεί τον μόνο οίνο που περιέχει μόνο ξενική ποικιλία), ΠΓΕ Κορωπί στην δημοτική κοινότητα Κρωπίας, ΠΓΕ Μαρκόπουλο, ΠΓΕ Παιανία, ΠΓΕ Παλλήνη, ΠΓΕ Πλαγιές Πεντελικού και ΠΓΕ Σπάτα. Επίσης, από το 1979 η Ρετσίνα που παράγεται στην Περιφέρεια Αττικής απέκτησε το δικαίωμα να φέρει γεωγραφική ένδειξη και να εντάσσεται πλέον στην κατηγορία των οίνων ΠΓΕ της Ελλάδας. Οι ρετσίνες που παράγονται στην Ενότητα Ανατολικής Αττικής και φέρουν την ένδειξη ΠΓΕ είναι: η Ρετσίνα Μεσογείων, η Ρετσίνα Παιανίας, η Ρετσίνα Παλλήνης, η Ρετσίνα Πικερμίου και η Ρετσίνα Σπάτων.

Στην Περιφέρεια Δυτικής Αττικής, παράγονται οι οίνοι ΠΓΕ Γεράνια από αμπέλια που βρίσκονται στο βουνό Γεράνια στο νοτιοδυτικό τμήμα της Αττικής και ΠΓΕ Ίλιον από αμπέλια που βρίσκονται στην εξοχική κατοικία της πρωην βασιλικής οικογένειας της Ελλάδας. Η ρετσίνα που παράγεται στην Ενότητα Δυτικής Αττικής και φέρει την ένδειξη ΠΓΕ είναι η Ρετσίνα Μεγάρων.

Τέλος, στην Περιφέρεια συναντάμε το Μουσείο Οίνου ενώ παράλληλα υπάρχουν πολλά επισκέψιμα οινοποιεία όπως: το κτήμα Βασιλείου, η οινοποιία Παπαγιαννάκου, η οινοποιία Αναγνώστου, το κτήμα Κοκοτού, το Οινοποιείο Ζεγγίνης, το Οινοποιείο Νικολού, οι Αμπελώνες Μάρκου, η Οινοποιία Αλλαγιάννης, η Οινοποιία Μεγαπάνος, το Κελλάρι Παπαχρήστου και το Οινοποιείο Μπουτάρη.

4 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

4.1 ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΑΦΙΞΕΙΣ, 2019-2022

4.1.1 Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Το 2021, μετά από 1,5 χρόνο πανδημίας, η Ελλάδα υποδέχτηκε το 55% των διεθνών αφίξεων του 2019. Συγκεκριμένα, την περίοδο 2019-2021, οι διεθνείς αεροπορικές αφίξεις σημείωσαν πτώση κατά -45% (από 21,6 εκατ. το 2019 σε 11,8 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες εμφάνισαν αρνητικό πρόσημο, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτα μεγέθη να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (-54% ή -3,5 εκατ. αφίξεις, από 6,4 εκατ. το 2019 σε 2,9 εκατ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-36% ή -1,7 εκατ. αφίξεις, από 4,6 εκατ. το 2019 σε 3,0 εκατ. το 2021), Κρήτης (-37% ή -1,6 εκατ. αφίξεις, από 4,5 εκατ. το 2019 σε 2,8 εκατ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-53% ή -1,3 εκατ. αφίξεις, από 2,3 εκατ. το 2019 σε 1,1 εκατ. το 2021) και Ιονίων Νήσων (-44% ή -1,2 εκατ. αφίξεις, από 2,6 εκατ. το 2019 σε 1,5 εκατ. το 2021).

Το 2022, η Ελλάδα κάλυψε τις απώλειες που κατέγραψαν οι αεροπορικές αφίξεις τα έτη 2020 και 2021, υποδέχοντας στα αεροδρόμια της το 99,99% των διεθνών αεροπορικών αφίξεων που καταγράφηκαν το 2019. Συγκεκριμένα, την περίοδο 2019-2022, οι διεθνείς αεροπορικές αφίξεις σημείωσαν οριακή πτώση κατά -0,01% (από 21,6 εκατ. το 2019 σε 21,6 εκατ. το 2022). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Θεσσαλίας (+18% σε 242 χιλ.), Νοτίου Αιγαίου (+14% σε 5,3 εκατ.), Ιονίων Νήσων (+11% σε 2,9 εκατ.), Δυτικής Ελλάδας (+9% σε 422 χιλ.), Στερεάς Ελλάδας (+8% σε 3 χιλ.), Κρήτης (+6% σε 4,7 εκατ.) και Πελοποννήσου (+4% σε 160 χιλ.) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Ηπείρου (-54% σε 7 χιλ.), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-17% σε 102 χιλ.), Κεντρικής Μακεδονίας (-16% σε 2,0 εκατ.), Αττικής (-13% σε 5,6 εκατ.) και Βορείου Αιγαίου (-11% σε 185 χιλ.) μείωση. Αξιοσημείωτο είναι, ότι οι κατ᾽ εξοχήν παραδοσιακοί προορισμοί (Νότιο Αιγαίο, Κρήτη και Ιόνια Νησιά) της Ελλάδας για διακοπές Ήλιος & Θάλασσα σημείωσαν αύξηση.

Πίνακας 34: Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019-2022

Περιφέρεια	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Αττικής	**6.414.709**	**2.921.550**	**5.552.227**	**-54%**	**-13%**
Νοτίου Αιγαίου	4.617.315	2.959.297	5.266.578	-36%	14%
Κρήτης	4.455.810	2.808.814	4.702.687	-37%	6%
Ιονίων Νήσων	2.644.287	1.487.733	2.946.490	-44%	11%
Κεντρικής Μακεδονίας	2.341.743	1.089.351	1.975.959	-53%	-16%
Δυτικής Ελλάδας	385.152	207.566	421.560	-46%	9%
Θεσσαλίας	205.802	87.899	241.926	-57%	18%
Βορείου Αιγαίου	207.098	83.844	184.649	-60%	-11%
Πελοποννήσου	153.364	77.186	160.060	-50%	4%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	122.933	55.894	101.553	-55%	-17%
Ηπείρου	14.776	6.759	6.766	-54%	-54%
Στερεάς Ελλάδας	3.100	1.627	3.360	-48%	8%
Δυτικής Μακεδονίας	0	0	0		
Ελλάδα	**21.566.089**	**11.787.520**	**21.563.815**	**-45%**	**0%**

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ, FRAPORT- Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των διεθνών αφίξεων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά εντοπίζονται στις Περιφέρειες Αττικής[19] (26%), Νοτίου Αιγαίου (24%), Κρήτης (22%), Ιονίων Νήσων (14%) και Κεντρικής Μακεδονίας (9%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες υποδέχτηκαν το 2022 το 95% του συνόλου των διεθνών αεροπορικών αφίξεων της Ελλάδας.

[19] Για τα στοιχεία του αεροδρόμιου της Αθήνας ¨Ελευθέριος Βενιζέλος¨, λόγω των διαταραχών της συγκεκριμένης έρευνας ή/και του μικρού μεγέθους δείγματος κατά την περίοδο Μαρτίου 2020-Ιουνίου 2021, οι αντίστοιχες εκτιμήσεις του όγκου των επιβατών πρέπει να αντιμετωπίζονται με προσοχή και να αποφεύγονται οι συγκρίσεις.

Διάγραμμα 47: Ποσοστιαία κατανομή των διεθνών αεροπορικών αφίξεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2022

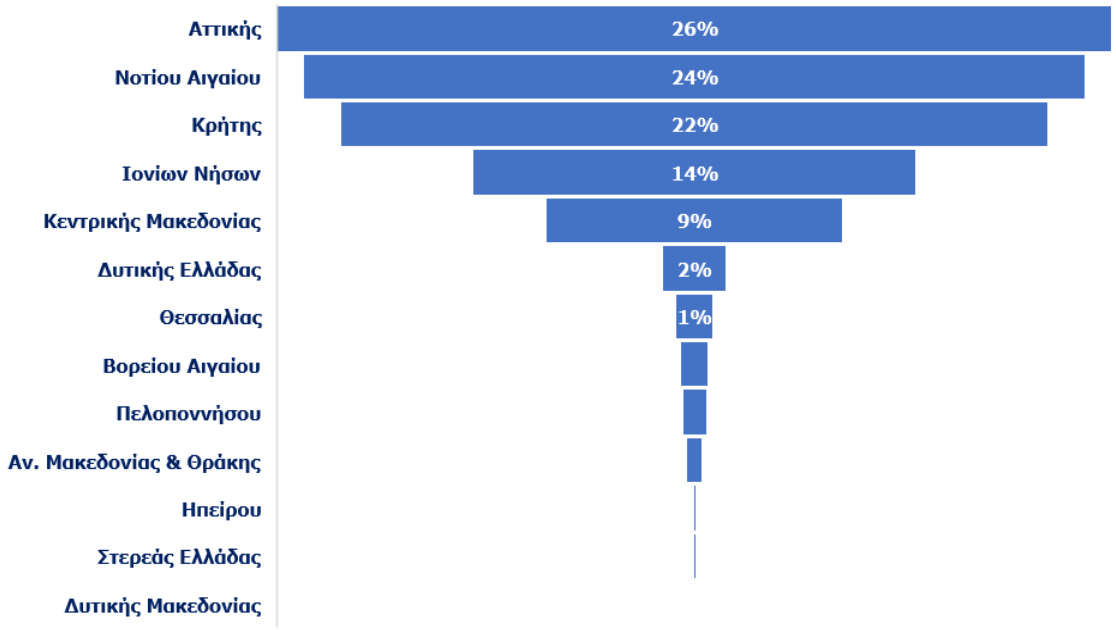

4.1.2 Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Περιφέρεια Αττικής

Η Περιφέρεια Αττικής αντιπροσωπεύει το 2022 το 26% των διεθνών αεροπορικών αφίξεων της χώρας. Την περίοδο 2019-2021, οι διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στα αεροδρόμια της Περιφέρειας σημείωσαν πτώση κατά -54% (από 6,4 εκατ. το 2019 σε 2,9 εκατ. το 2021). Επιμέρους, το αεροδρόμιο Ελευθέριος Βενιζέλος κατέγραψε μείωση των διεθνών αφίξεων κατά -54% (από 6,4 εκατ. το 2019 σε 2,9 εκατ. το 2021) ενώ το αεροδρόμιο των Κυθήρων μείωση κατά -100% (από 2 χιλ. το 2019 σε 0 αφίξεις το 2021).

Το 2022, η Περιφέρεια Αττικής υποδέχτηκε το 87% των διεθνών αφίξεων του 2019. Συγκεκριμένα, την περίοδο 2019-2022, οι διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στα αεροδρόμια της Περιφέρειας σημείωσαν πτώση κατά -13% (από 6,4 εκατ. το 2019 σε 5,6 εκατ. το 2022). Επιμέρους, το αεροδρόμιο Ελευθέριος Βενιζέλος κατέγραψε μείωση των διεθνών αφίξεων κατά -13% (από 6,4 εκατ. το 2019 σε 5,6 εκατ. το 2022) ενώ το αεροδρόμιο των Κυθήρων μείωση κατά -100% (από 2 χιλ. το 2019 σε 0 αφίξεις το 2022).

Πίνακας 35: Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019-2022

Ενότητα	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Ανατολικής Αττικής	6.412.593	2.921.550	5.552.227	-54%	-13%
Νήσων	2.116	0	0	-100%	-100%
Αττική	**6.414.709**	**2.921.550**	**5.552.227**	**-54%**	**-13%**

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ, FRAPORT- Επεξεργασία INSETE Intelligence

4.2 ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΑΦΙΞΕΙΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ, 2019-2022

4.2.1 Αεροπορικές αφίξεις εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Στα αεροδρόμια της Ελλάδας, την περίοδο 2019-2021, σημειώθηκε μείωση στις αφίξεις εσωτερικού κατά -40% (από 8,6 εκατ. το 2019 σε 5,2 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες εμφάνισαν αρνητικό πρόσημο, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτα μεγέθη να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (-41% ή -1,6 εκατ. αφίξεις, από 4,0 εκατ. το 2019 σε 2,4 εκατ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-40% ή -657 χιλ. αφίξεις, από 1,6 εκατ. το 2019 σε 973 χιλ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-42% ή -452 χιλ. αφίξεις, από 1,1 εκατ. το 2019 σε 619 χιλ. το 2021), Κρήτης (-40% ή -393 χιλ. αφίξεις, από 992 χιλ. το 2019 σε 599 χιλ. το 2021) και Βορείου Αιγαίου (-29% ή -127 χιλ. αφίξεις, από 443 χιλ. το 2019 σε 316 χιλ. το 2021).

Το 2022, η Ελλάδα υποδέχτηκε στα αεροδρόμια της το 94% της αεροπορικής κίνησης εσωτερικού του 2019 καταγράφοντας την περίοδο 2019-2022 μείωση κατά -6% (από 8,6 εκατ. το 2019 σε 8,1 εκατ. το 2022). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες εμφάνισαν αρνητικό πρόσημο, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (+0,02% σε 259 χιλ.), Πελοποννήσου (+2% σε 12 χιλ.) και Στερεάς Ελλάδας (+9% σε 5,5 χιλ.). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Αττικής (-5% σε 3,8 εκατ.), Νοτίου Αιγαίου (-9% σε 1,5 εκατ.), Κεντρικής Μακεδονίας (-11% σε 957 χιλ.), Κρήτης (-4% σε 948 χιλ.), Βορείου Αιγαίου (-3% σε 429 χιλ.), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-5% σε 144 χιλ.), Θεσσαλίας (-2% σε 26 χιλ.), Ηπείρου (-59% σε 21 χιλ.), Δυτικής Μακεδονίας (-18% σε 3 χιλ.) και Δυτικής Ελλάδας (-56% σε 2 χιλ.).

Πίνακας 36: Αφίξεις εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019-2022

Περιφέρεια	2019	2021	2022	%Δ 2019 - 2021	%Δ 2019 - 2022
Αττικής	**3.989.842**	**2.370.343**	**3.782.527**	**-41%**	**-5%**
Νοτίου Αιγαίου	1.630.081	972.763	1.490.138	-40%	-9%
Κεντρικής Μακεδονίας	1.070.857	618.905	956.897	-42%	-11%
Κρήτης	991.611	598.674	947.512	-40%	-4%
Βορείου Αιγαίου	442.720	315.588	428.824	-29%	-3%
Ιονίων Νήσων	259.208	161.091	259.252	-38%	0%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	151.263	94.151	143.517	-38%	-5%
Θεσσαλίας	26.594	18.359	26.044	-31%	-2%
Ηπείρου	50.993	21.428	21.114	-58%	-59%
Πελοποννήσου	12.013	8.395	12.238	-30%	2%
Στερεάς Ελλάδας	5.108	4.607	5.546	-10%	9%
Δυτικής Μακεδονίας	3.547	2.251	2.921	-37%	-18%
Δυτικής Ελλάδας	5.214	1.677	2.284	-68%	-56%
Ελλάδα	**8.639.051**	**5.188.232**	**8.078.814**	**-40%**	**-6%**

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ, FRAPORT Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των αεροπορικών αφίξεων εσωτερικού στις επιμέρους Περιφέρειες για το 2022, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά εντοπίζονται στις Περιφέρειες Αττικής (47%), Νοτίου Αιγαίου (18%), Κεντρικής Μακεδονίας (12%) και Κρήτης (12%). Δηλαδή τα αεροδρόμια των 4 αυτών Περιφερειών υποδέχτηκαν το 2022 το 89% των αφίξεων εσωτερικού της Ελλάδας.

Διάγραμμα 48: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων εσωτερικού στα αεροδρόμια της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2022

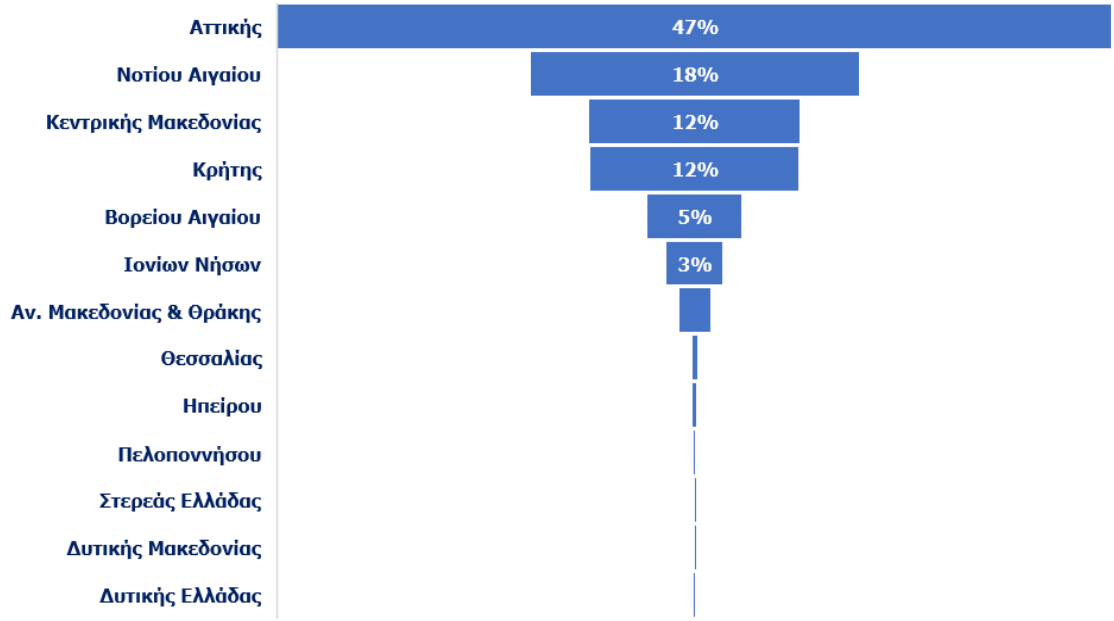

4.2.2 Αεροπορικές αφίξεις εσωτερικού στην Περιφέρεια Αττικής

Η Περιφέρεια Αττικής αντιπροσωπεύει το 2022 το 47% των αφίξεων εσωτερικού της χώρας. Την περίοδο 2019-2021, οι αφίξεις εσωτερικού στα αεροδρόμια της Περιφέρειας σημείωσαν πτώση κατά -41% (από 4,0 εκατ. το 2019 σε 2,4 εκατ. το 2021). Επιμέρους, το αεροδρόμιο Ελευθέριος Βενιζέλος κατέγραψε μείωση αφίξεων κατά -41% (από 4,0 εκατ. το 2019 σε 2,4 εκατ. το 2021) ενώ το αεροδρόμιο των Κυθήρων μείωση κατά -27% (από 16 χιλ. το 2019 σε 12 χιλ. το 2021).

Το 2022, η κίνηση εσωτερικού στα αεροδρόμια της Περιφέρειας Αττικής ανήλθε στο 95% της κίνησης του 2019 καταγράφοντας την περίοδο 2019-2022 μείωση κατά -5% (από 4,0 εκατ. το 2019 σε 3,8 εκατ. το 2022). Επιμέρους, το αεροδρόμιο Ελευθέριος Βενιζέλος κατέγραψε μείωση αφίξεων κατά -5% (από 4,0 εκατ. το 2019 σε 3,8 εκατ. το 2022) ενώ το αεροδρόμιο των Κυθήρων μείωση κατά -20% (από 16 χιλ. το 2019 σε 13 χιλ. το 2022).

Πίνακας 37: Αφίξεις εσωτερικού στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019-2022

Ενότητα	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Ανατολικής Αττικής	3.973.656	2.358.470	3.769.645	-41%	-5%
Νήσων	16.186	11.873	12.882	-27%	-20%
Αττική	**3.989.842**	**2.370.343**	**3.782.527**	**-41%**	**-5%**

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ, FRAPORT Επεξεργασία INSETE Intelligence

4.3 ΑΚΤΟΠΛΟΪΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ, 2019-2022

4.3.1 Ακτοπλοϊκή κίνηση εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Στην Ενότητα αυτή καταγράφονται οι διακινηθέντες (επιβίβαση και αποβίβαση με Ε/Γ και Ο/Γ) επιβάτες εσωτερικού από τους κατά τόπους λιμένες της χώρας.

Οι διακινηθέντες εσωτερικού την περίοδο 2019-2021, στους λιμένες της χώρας σημείωσαν πτώση κατά -29% (από 71,5 εκατ. το 2019 σε 50,8 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση: Αττικής (-24%, από 30,5 εκατ. το 2019 σε 23,2 εκατ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-31%, από 14,8 εκατ. το 2019 σε 10,2 εκατ. το 2021), Ιονίων Νήσων (-38%, από 5,5 εκατ. το 2019 σε 3,4 εκατ. το 2021), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-37%, από 4,6 εκατ. το 2019 σε 2,9 εκατ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (-32%, από 4,3 εκατ. το 2019 σε 3,0 εκατ. το 2021), Κρήτης (-38%, από 3,1 εκατ. το 2019 σε 1,9 εκατ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-28%, από 2,2 εκατ. το 2019 σε 1,6 εκατ. το 2021), Ηπείρου (-35%, από 1,8 εκατ. το 2019 σε 1,1 εκατ. το 2021), Βορείου Αιγαίου (-18%, από 1,3 εκατ. το 2019 σε 1,1 εκατ. το 2021), Θεσσαλίας (-34%, από 1,5 εκατ. το 2019 σε 1,0 εκατ. το 2021), Πελοποννήσου (-8%, από 985 χιλ. το 2019 σε 903 χιλ. το 2021) και Κεντρικής Μακεδονίας (-38%, από 878 χιλ. το 2019 σε 543 χιλ. το 2021).

Παρόμοια ήταν η εικόνα και την περίοδο 2019-2022, αν και με πιο ήπιους ρυθμούς μείωσης. Συγκεκριμένα, οι διακινηθέντες επιβάτες την περίοδο 2019-2022 κατέγραψαν μείωση κατά -5% (από 71,5 εκατ. το 2019 σε 67,8 εκατ. το 2022). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Βορείου Αιγαίου (+5%, από 1,3 εκατ. το 2019 σε 1,3 εκατ. το 2022) και Πελοποννήσου (+1%, από 985 χιλ. το 2019 σε 997 χιλ. το 2022). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Αττικής (-3%, από 30,5 εκατ. το 2019 σε 29,5 εκατ. το 2022), Νοτίου Αιγαίου (-3%, από 14,8 εκατ. το 2019 σε 14,3 εκατ. το 2022), Ιονίων Νήσων (-13%, από 5,5 εκατ. το 2019 σε 4,8 εκατ. το 2022), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-5%, από 4,6 εκατ. το 2019 σε 4,3 εκατ. το 2022), Δυτικής Ελλάδας (-6%, από 4,3 εκατ. το 2019 σε 4,1 εκατ. το 2022), Κρήτης (-17%, από 3,1 εκατ. το 2019 σε 2,6 εκατ. το 2022), Στερεάς Ελλάδας (-8%, από 2,2 εκατ. το 2019 σε 2,0 εκατ. το 2022), Ηπείρου (-4%, από 1,8 εκατ. το 2019 σε 1,7 εκατ. το 2022), Θεσσαλίας (-15%, από 1,5 εκατ. το 2019 σε 1,3 εκατ. το 2022) και Κεντρικής Μακεδονίας (-6%, από 878 χιλ. το 2019 σε 822 χιλ. το 2022).

Πίνακας 38: Διακινηθέντες εσωτερικού στους λιμένες της χώρας ανά Περιφέρεια, 2019-2022

Περιφέρεια	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Αττικής	**30.485.427**	**23.227.682**	**29.471.787**	**-24%**	**-3%**
Νοτίου Αιγαίου	14.793.013	10.202.414	14.321.848	-31%	-3%
Ιονίων Νήσων	5.500.435	3.387.896	4.763.893	-38%	-13%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	4.560.142	2.854.186	4.326.368	-37%	-5%
Δυτικής Ελλάδας	4.337.932	2.952.860	4.063.851	-32%	-6%
Κρήτης	3.137.320	1.949.815	2.600.519	-38%	-17%
Στερεάς Ελλάδας	2.219.910	1.596.925	2.049.541	-28%	-8%
Ηπείρου	1.760.639	1.147.626	1.690.474	-35%	-4%
Βορείου Αιγαίου	1.282.019	1.053.367	1.342.159	-18%	5%
Θεσσαλίας	1.546.644	1.026.352	1.309.899	-34%	-15%
Πελοποννήσου	984.872	903.211	997.215	-8%	1%
Κεντρικής Μακεδονίας	878.349	543.012	821.636	-38%	-6%
Ελλάδα	**71.486.702**	**50.845.346**	**67.759.190**	**-29%**	**-5%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά εντοπίζονται στις Περιφέρειες Αττικής (43%) και Νοτίου Αιγαίου (21%). Δηλαδή οι δύο αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 65% της συνολικής διακίνησης της Ελλάδας για το 2022.

Διάγραμμα 49: Ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στα λιμάνια της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2022

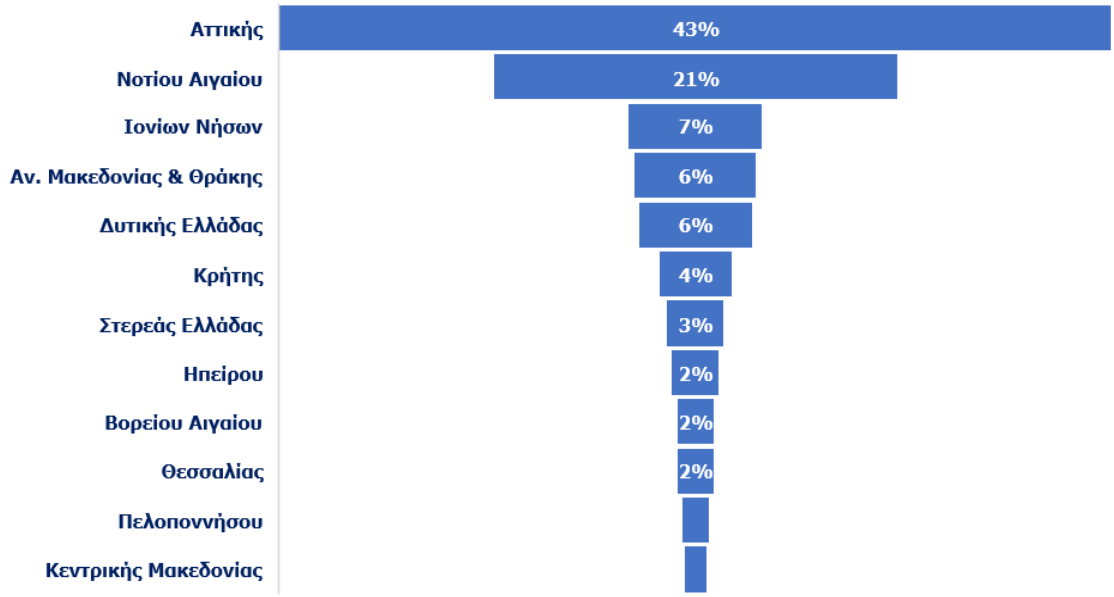

4.3.2 Ακτοπλοϊκή κίνηση εσωτερικού στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Αττικής για το 2022, αντιπροσωπεύει το 43% των διακινηθέντων εσωτερικού της χώρας. Την περίοδο 2019-2021, οι λιμένες της Περιφέρειας σημείωσαν πτώση κατά -24% (από 30,5 εκατ. το 2019 σε 23,2 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφερειακές Ενότητες κατέγραψαν μείωση: Πειραιώς (-25%, από 15,8 εκατ. το 2019 σε 11,8 εκατ. το 2021), Νήσων (-20%, από 11,2 εκατ. το 2019 σε 8,9 εκατ. το 2021), Ανατολικής Αττικής (-29%, από 3,0 εκατ. το 2019 σε 2,1 εκατ. το 2021) και Δυτικής Αττικής (-24%, από 462 χιλ. το 2019 σε 349 χιλ. το 2021).

Την περίοδο 2019-2022, η διακίνηση επιβατών στα λιμάνια της Περιφέρειας κατέγραψε πτώση κατά -3% (από 30,5 εκατ. το 2019 σε 29,5 εκατ. το 2022). Επιμέρους, όλες οι Περιφερειακές Ενότητες κατέγραψαν μείωση, με εξαίρεση την Ενότητα Δυτικής Αττικής (+5%, από 462 χιλ. το 2019 σε 484 χιλ. το 2022). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφερειακές Ενότητες: Πειραιώς (-5%, από 15,8 εκατ. το 2019 σε 15,0 εκατ. το 2022), Νήσων (-0,3%, από 11,2 εκατ. το 2019 σε 11,2 εκατ. το 2022) και Ανατολικής Αττικής (-6%, από 3,0 εκατ. το 2019 σε 2,8 εκατ. το 2022).

Πίνακας 39: Διακινηθέντες εσωτερικού στα λιμάνια της Περιφέρειας Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019-2022

Περιφερειακή Ενότητα	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Πειραιώς	15.807.496	11.806.165	14.987.694	-25%	-5%
Νήσων	11.221.969	8.946.379	11.193.796	-20%	0%
Ανατολικής Αττικής	2.994.444	2.126.287	2.806.758	-29%	-6%
Δυτικής Αττικής	461.518	348.851	483.539	-24%	5%
Αττική	**30.485.427**	**23.227.682**	**29.471.787**	**-24%**	**-3%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στα λιμάνια της Περιφέρειας για το 2022, παρατηρούμε ότι η Ενότητα Πειραιώς αντιπροσωπεύει το 51% της επιβατικής κίνησης και ακολουθούν οι Ενότητες Νήσων (38%), Ανατολικής Αττικής (10%) και Δυτικής Αττικής (2%).

Διάγραμμα 50: Ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στα λιμάνια της Περιφέρειας Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2022

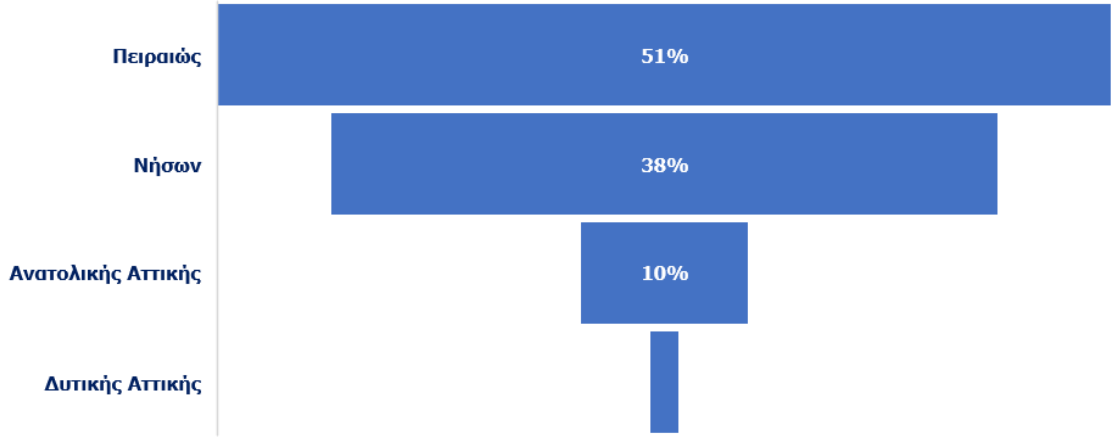

4.4 ΑΚΤΟΠΛΟΪΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ, 2019-2022

Οι διακινηθέντες εξωτερικού την περίοδο 2019-2021 σημείωσαν μείωση κατά -36% (από 1,8 εκατ. το 2019 σε 1,1 εκατ. το 2021). Συγκεκριμένα: Ηπείρου (λιμάνι Ηγουμενίτσας) (-24%, από 957 χιλ. το 2019 σε 726 χιλ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (λιμάνι Πάτρας) (-36%, από 482 χιλ. το 2019 σε 308 χιλ. το 2021), Ιονίων Νήσων (λιμάνι Κέρκυρας) (-69%, από 347 χιλ. το 2019 σε 109 χιλ. το 2021) και Λοιποί Λιμένες (-63%, από 7 χιλ. το 2019 σε 2 χιλ. το 2021).

Παρόμοια ήταν η εικόνα και την περίοδο 2019-2022, αν και με πιο ήπιους ρυθμούς μείωσης. Συγκεκριμένα, οι διακινηθέντες εξωτερικού την περίοδο 2019-2022 κατέγραψαν μείωση κατά -6% (από 1,8 εκατ. το 2019 σε 1,7 εκατ. το 2022). Επιμέρους, όλα τα λιμάνια σημείωσαν μείωση, με εξαίρεση το λιμάνι της Κέρκυρας (+20%, από 347 χιλ. το 2019 σε 419 χιλ. το 2022). Ενδεικτικά, τα υπόλοιπα λιμάνια: Ηπείρου (λιμάνι Ηγουμενίτσας) (-7%, από 957 χιλ. το 2019 σε 891 χιλ. το 2022), Δυτικής Ελλάδας (λιμάνι Πάτρας) (-22%, από 482 χιλ. το 2019 σε 377 χιλ. το 2022) και Λοιποί Λιμένες (-89%, από 7 χιλ. το 2019 σε 726 διακινηθέντες το 2022).

Πίνακας 40: Διακινηθέντες εξωτερικού στους λιμένες της χώρας ανά Περιφέρεια, 2019-2022

Περιφέρεια	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Ηπείρου	956.710	726.333	890.707	-24%	-7%
Ιονίων Νήσων	347.485	109.039	418.703	-69%	20%
Δυτικής Ελλάδας	482.198	308.125	376.517	-36%	-22%
Λοιπές	6.694	2.492	726	-63%	-89%
Ελλάδα	**1.793.087**	**1.145.989**	**1.686.653**	**-36%**	**-6%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εξωτερικού στις επιμέρους Περιφέρειες για το 2022, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό εντοπίζεται στην Περιφέρεια Ηπείρου (53%) και ακολούθως στις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (25%), Δυτικής Ελλάδας (22%) και Λοιπών (0,04%).

Διάγραμμα 51: Ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εξωτερικού στα λιμάνια της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2022

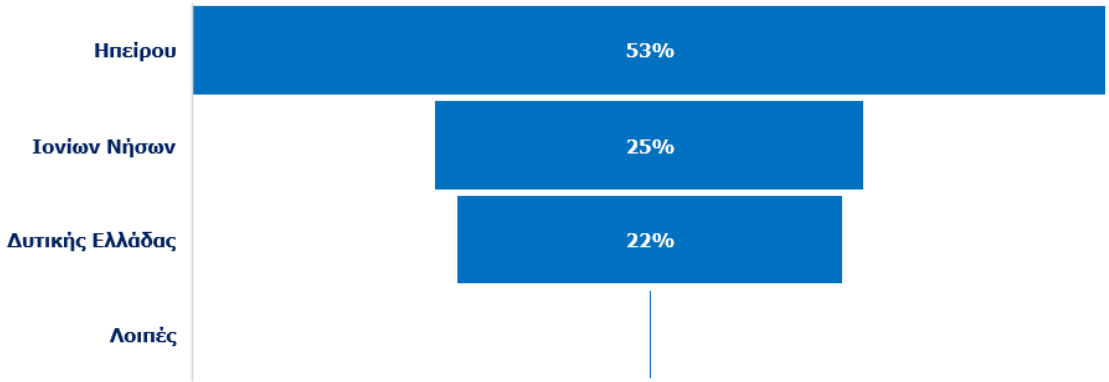

4.5 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΡΟΥΑΖΙΕΡΑΣ, 2019-2022

4.5.1 Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Η κίνηση των κρουαζιερόπλοιων στα λιμάνια της Ελλάδας την περίοδο 2019-2021 σημείωσε μείωση κατά -48% (από 3.979 το 2019 σε 2.064 το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αρνητική ποσοστιαία μεταβολή, με εξαίρεση την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (+183%, από 6 κρουαζιερόπλοια το 2019 σε 17 κρουαζιερόπλοια το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Νότιο Αιγαίο (-54%, από 1.778 το 2019 σε 821 το 2021), Αττική (-37%, από 677 το 2019 σε 426 το 2021), Ιόνια Νησιά (-58%, από 573 το 2019 σε 238 το 2021), Κρήτη (-39%, από 397 το 2019 σε 244 το 2021), Δυτική Ελλάδα (-33%, από 201 το 2019 σε 134 το 2021), Πελοπόννησο (-24%, από 182 το 2019 σε 138 το 2021), Θεσσαλία (-26%, από 35 το 2019 σε 26 το 2021), Αν. Μακεδονία & Θράκη (-57%, από 7 το 2019 σε 3 το 2021), Βόρειο Αιγαίο (-92%, από 62 το 2019 σε 5 το 2021), Ήπειρο (-81%, από 16 το 2019 σε 3 το 2021) και Στερεά Ελλάδα (-80%, από 45 το 2019 σε 9 το 2021).

Την περίοδο 2019-2022, η κίνηση των κρουαζιερόπλοιων στα λιμάνια της Ελλάδας κατέγραψε αύξηση κατά +20% (από 3.979 κρουαζιερόπλοια το 2019 σε 4.777 κρουαζιερόπλοια το 2022). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (-4%, από 573 το 2019 σε 550 το 2022), Βορείου Αιγαίου (-3%, από 62 το 2019 σε 60 το 2022) και Στερεάς Ελλάδας (-16%, από 45 το 2019 σε 38 το 2022). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Νότιο Αιγαίο (+24%, από 1.778 κρουαζιερόπλοια το 2019 σε 2.205 κρουαζιερόπλοια το 2022), Αττική (+27%, από 677 το 2019 σε 861 το 2022), Κρήτη (+1%, από 397 το 2019 σε 402 το 2022), Πελοπόννησο (+37%, από 182 το 2019 σε 249 το 2022), Δυτική Ελλάδα (+5%, από 201 το 2019 σε 211 το 2022), Θεσσαλία (+131%, από 35 το 2019 σε 81 το 2022), Κεντρική Μακεδονία (+917%, από 6 το 2019 σε 61 το 2022), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+400%, από 7 το 2019 σε 35 το 2022) και Ήπειρο (+50%, από 16 το 2019 σε 24 το 2022).

Πίνακας 41: Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019-2022

Περιφέρεια	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Νοτίου Αιγαίου	1.778	821	2.205	-54%	24%
Αττικής	**677**	**426**	**861**	**-37%**	**27%**
Ιονίων Νήσων	573	238	550	-58%	-4%
Κρήτης	397	244	402	-39%	1%
Πελοποννήσου	182	138	249	-24%	37%
Δυτικής Ελλάδας	201	134	211	-33%	5%
Θεσσαλίας	35	26	81	-26%	131%
Κεντρικής Μακεδονίας	6	17	61	183%	917%
Βορείου Αιγαίου	62	5	60	-92%	-3%
Στερεάς Ελλάδας	45	9	38	-80%	-16%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	7	3	35	-57%	400%
Ηπείρου	16	3	24	-81%	50%
Ελλάδα	**3.979**	**2.064**	**4.777**	**-48%**	**20%**

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή της κίνησης κρουαζιερόπλοιων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι το Νότιο Αιγαίο (46%), η Αττική (18%), τα Ιόνια Νησιά (12%) και η Κρήτη (8%) δέχονται τον μεγαλύτερο αριθμό κρουαζιερόπλοιων, αντιπροσωπεύοντας για το 2022 το 84% της κίνησης στην Ελλάδα.

Διάγραμμα 52: Ποσοστιαία κατανομή της κίνησης των κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2022

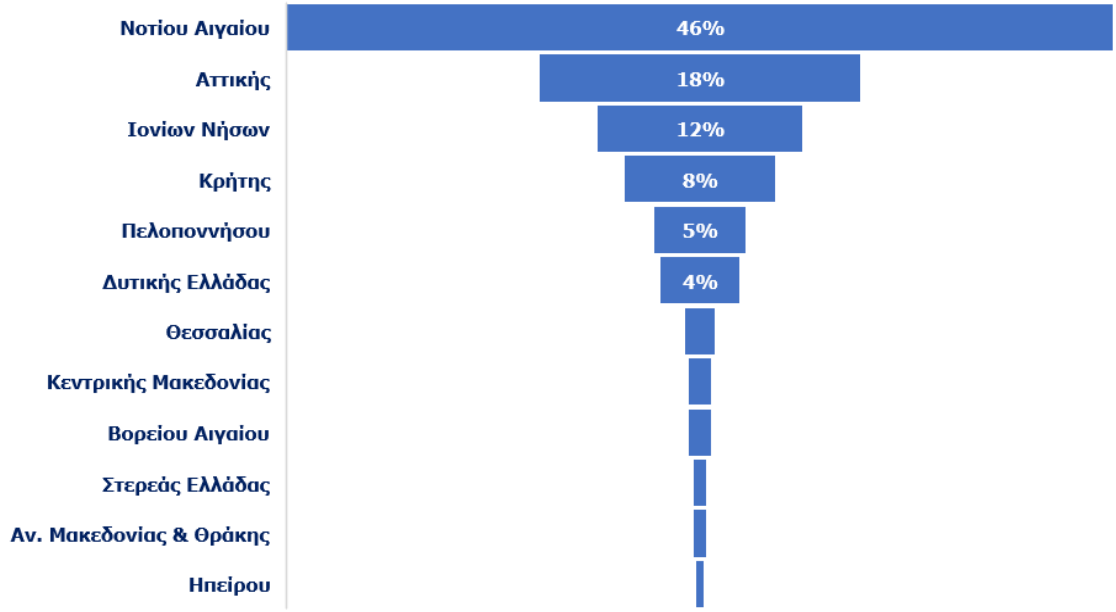

4.5.2 Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Περιφέρεια Αττικής ανά λιμάνι

Η Περιφέρεια Αττικής αντιπροσωπεύει το 2022 το 18% της κίνησης κρουαζιερόπλοιων της χώρας. Την περίοδο 2019-2021, τα λιμάνια της Περιφέρειας (Πειραιάς, Λαύριο, Ύδρα, Σπέτσες και Κύθηρα) κατέγραψαν οριακή μείωση στην κίνηση κρουαζιερόπλοιων κατά -37% (από 677 κρουαζιερόπλοια το 2019 σε 426 κρουαζιερόπλοια το 2021). Επιμέρους, η εικόνα είναι αρνητική: Πειραιάς (-39%, από 622 κρουαζιερόπλοια το 2019 σε 379 κρουαζιερόπλοια το 2021), Ύδρα (-54%, από 37 κρουαζιερόπλοια το 2019 σε 17 κρουαζιερόπλοια το 2021), Σπέτσες (-53%, από 15 κρουαζιερόπλοια το 2019 σε 7 κρουαζιερόπλοια το 2021) και Κύθηρα (-67%, από 3 κρουαζιερόπλοια το 2019 σε 1 κρουαζιερόπλοια το 2021). Στο λιμάνι του Λαυρίου ελλιμενίστηκαν 22 κρουαζιερόπλοια το 2021 ενώ το 2019 δεν καταγράφηκε κίνηση.

Την περίοδο 2019-2022, η κίνηση κρουαζιερόπλοιων στα λιμάνια της Περιφέρειας κατέγραψαν αύξηση κατά +27% (από 677 κρουαζιερόπλοια το 2019 σε 861 κρουαζιερόπλοια το 2022). Επιμέρους, όλα τα λιμάνια της Περιφέρειας σημείωσαν αύξηση: Πειραιάς (+8%, από 622 κρουαζιερόπλοια το 2019 σε 674 κρουαζιερόπλοια το 2022), Ύδρα (+46%, από 37 κρουαζιερόπλοια το 2019 σε 54 κρουαζιερόπλοια το 2022), Σπέτσες (+133%, από 15 κρουαζιερόπλοια το 2019 σε 35 κρουαζιερόπλοια το 2022) και Κύθηρα (+300%, από 3 κρουαζιερόπλοια το 2019 σε 12 κρουαζιερόπλοια το 2022). Στο λιμάνι του Λαυρίου ελλιμενίστηκαν 86 κρουαζιερόπλοια το 2022 ενώ το 2019 δεν καταγράφηκε κίνηση.

Πίνακας 42: Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Περιφέρεια Αττικής, 2019-2022

Λιμάνι	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Πειραιάς	622	379	674	-39%	8%
Λαύριο	0	22	86		
Ύδρα	37	17	54	-54%	46%
Σπέτσες	15	7	35	-53%	133%
Κύθηρα	3	1	12	-67%	300%
Αττική	**677**	**426**	**861**	**-37%**	**27%**

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή της κίνησης κρουαζιερόπλοιων στα επιμέρους λιμάνια για το 2022, παρατηρούμε ότι ο Πειραιάς (78%) δέχεται τον μεγαλύτερο όγκο κρουαζιερόπλοιων και ακολουθούν τα λιμάνια του Λαυρίου (10%), της Ύδρας (6%), των Σπετσών (4%) και των Κυθήρων (1%).

Διάγραμμα 53: Ποσοστιαία κατανομή της κίνησης των κρουαζιερόπλοιων στην Περιφέρεια Αττικής ανά λιμάνι, 2022

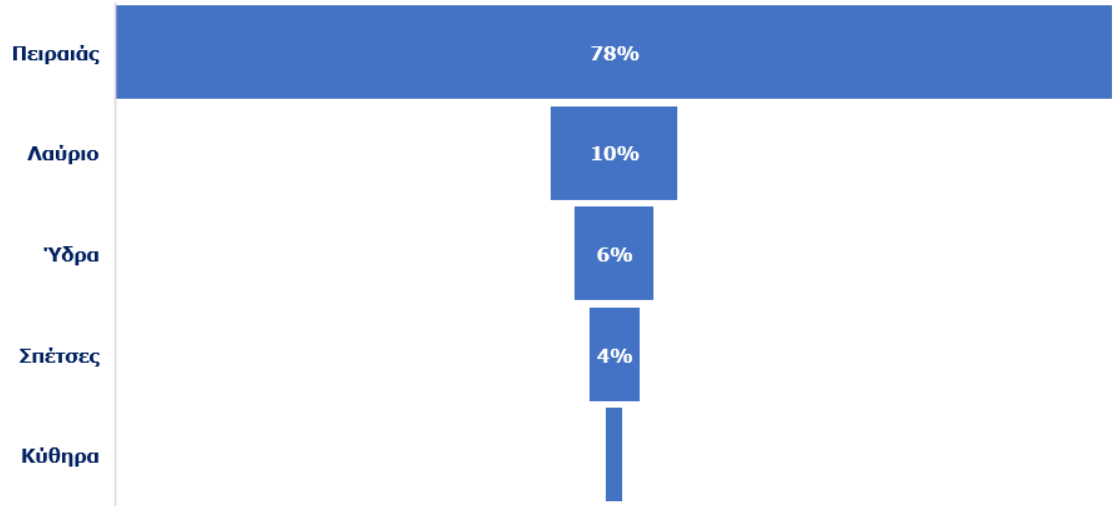

4.5.3 Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας στα λιμάνια της Ελλάδας την περίοδο 2019-2021 σημείωσαν μείωση κατά -74% (από 5,6 εκατ. το 2019 σε 1,4 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αρνητική ποσοστιαία μεταβολή, με εξαίρεση την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (+142%, από 5 χιλ. το 2019 σε 12 χιλ. το 2021). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Νότιο Αιγαίο (-79%, από 2,3 εκατ. το 2019 σε 475 χιλ. το 2021), Αττική (-71%, από 1,1 εκατ. το 2019 σε 323 χιλ. το 2021), Ιόνια Νησιά (-75%, από 1,0 εκατ. το 2019 σε 265 χιλ. το 2021), Κρήτη (-70%, από 607 χιλ. το 2019 σε 185 χιλ. το 2021), Δυτική Ελλάδα (-70%, από 415 χιλ. το 2019 σε 124 χιλ. το 2021), Πελοπόννησο (-66%, από 65 χιλ. το 2019 σε 22 χιλ. το 2021), Θεσσαλία (-47%, από 15 χιλ. το 2019 σε 8 χιλ. το 2021), Αν. Μακεδονία & Θράκη (-65%, από 3 χιλ. το 2019 σε 938 αφίξεις το 2021), Βόρειο Αιγαίο (-85%, από 17 χιλ. το 2019 σε 3 χιλ. το 2021), Ήπειρο (-69%, από 2 χιλ. το 2019 σε 655 αφίξεις το 2021) και Στερεά Ελλάδα (-91%, από 5 χιλ. το 2019 σε 443 αφίξεις το 2021).

Την περίοδο 2019-2022, οι αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας στα λιμάνια της χώρας σημείωσαν μείωση κατά -17% (από 5,6 εκατ. το 2019 σε 4,6 εκατ. το 2022). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-10%, από 2,3 εκατ. το 2019 σε 2,0 εκατ. 2022), Αττικής (-11%, από 1,1 εκατ. το 2019 σε 988 χιλ. το 2022), Ιονίων Νήσων (-34%, από 1,0 εκατ. το 2019 σε 693 χιλ. το 2022), Κρήτης (-18%, από 607 χιλ. το 2019 σε 500 χιλ. το 2022), Δυτικής Ελλάδας (-39%, από 415 χιλ. το 2019 σε 251 χιλ. το 2022), Πελοποννήσου (-27%, από 65 χιλ. το 2019 σε 48 χιλ. το 2022), Βορείου Αιγαίου (-37%, από 17 χιλ. το 2019 σε 11 χιλ. το 2022) και Στερεάς Ελλάδας (-30%, από 5 χιλ. το 2019 σε 4 χιλ. το 2022) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Θεσσαλίας (+188%, από 15 χιλ. το 2019 σε 45 χιλ. το 2022), Κεντρικής Μακεδονίας (+654%, από 5 χιλ. το 2019 σε 37 χιλ. το 2022), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+393%, από 3 χιλ. το 2019 σε 13 χιλ. το 2022) και Ηπείρου (+165%, από 2 χιλ. το 2019 σε 6 χιλ. το 2022) αύξηση. Τέλος, αξιοσημείωτο είναι ότι παρόλο που η κίνηση των κρουαζιερόπλοιων (+20%) για την περίοδο 2019-2022 σημείωσε αύξηση οι αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας για την ίδια περίοδο κατέγραψε μείωση (-17%).

Πίνακας 43: Αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019-2022

Περιφέρεια	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Νοτίου Αιγαίου	2.264.893	474.777	2.034.469	-79%	-10%
Αττικής	**1.108.221**	**322.896**	**987.864**	**-71%**	**-11%**
Ιονίων Νήσων	1.044.160	265.325	693.150	-75%	-34%
Κρήτης	607.268	184.507	500.392	-70%	-18%
Δυτικής Ελλάδας	414.935	123.846	251.478	-70%	-39%
Πελοποννήσου	65.392	22.270	47.668	-66%	-27%
Θεσσαλίας	15.429	8.232	44.512	-47%	188%
Κεντρικής Μακεδονίας	4.865	11.777	36.670	142%	654%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	2.699	938	13.315	-65%	393%
Βορείου Αιγαίου	17.217	2.649	10.862	-85%	-37%
Ηπείρου	2.137	655	5.671	-69%	165%
Στερεάς Ελλάδας	5.168	443	3.599	-91%	-30%
Ελλάδα	**5.552.384**	**1.418.315**	**4.629.650**	**-74%**	**-17%**

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή του αριθμού των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι το Νότιο Αιγαίο (44%), η Αττική (21%), τα Ιόνια Νησιά (15%) και η Κρήτη (11%) δέχονται τον μεγαλύτερο όγκο, αντιπροσωπεύοντας για το 2022 το 91% των συνολικών αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας.

Διάγραμμα 54: Ποσοστιαία κατανομή του αριθμού των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2022

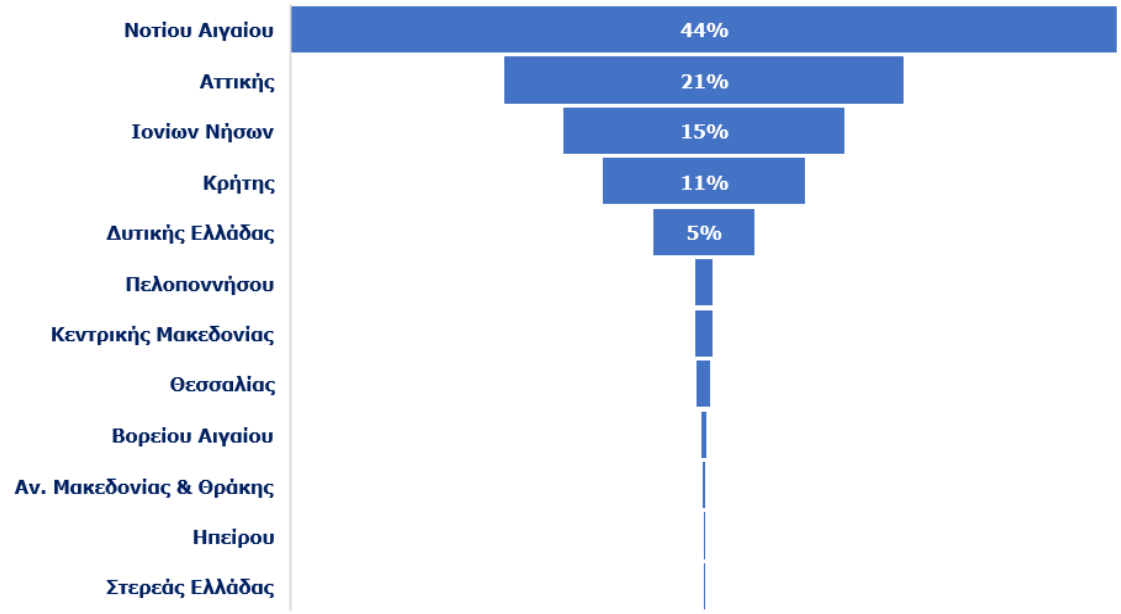

4.5.4 Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Αττικής αντιπροσωπεύει το 2022 το 21% των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας της χώρας. Την περίοδο 2019-2021 τα λιμάνια της Περιφέρειας (Πειραιάς, Λαύριο, Ύδρα, Σπέτσες και Κύθηρα) κατέγραψαν μείωση στις αφίξεις επιβατών κατά -71% (από 1,1 εκατ. το 2019 σε 323 χιλ. το 2021). Επιμέρους, η εικόνα είναι αρνητική: Πειραιάς (-72%, από 1,1 εκατ. το 2019 σε 304 χιλ. το 2021), Ύδρα (-56%, από 5 χιλ. το 2019 σε 2 χιλ. το 2021), Σπέτσες (-72%, από 5 χιλ. το 2019 σε 1 χιλ. το 2021) και Κύθηρα (-95%, από 500 αφίξεις το 2019 σε 26 αφίξεις το 2021). Στο λιμάνι του Λαυρίου αποβιβάστηκαν 16 χιλ. επιβάτες κρουαζιέρας το 2021 ενώ το 2019 δεν καταγράφηκαν αφίξεις.

Την περίοδο 2019-2022 η εικόνα είναι επίσης αρνητική, καταγράφοντας μείωση στις αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας κατά -11% (από 1,1 εκατ. το 2019 σε 988 χιλ. το 2022), λόγω της μείωσης που καταγράφει το λιμάνι του Πειραιά. Επιμέρους, η εικόνα είναι θετική, με εξαίρεση το λιμάνι του Πειραιά (-20%, από 1,1 εκατ. το 2019 σε 880 χιλ. το 2022). Ενδεικτικά, τα υπόλοιπα λιμάνια: Ύδρα (+37%, από 5 χιλ. το 2019 σε 7 χιλ. το 2022), Σπέτσες (+5%, από 5 χιλ. το 2019 σε 5 χιλ. το 2022) και Κύθηρα (+58%, από 500 αφίξεις το 2019 σε 788 αφίξεις το 2022). Στο λιμάνι του Λαυρίου αποβιβάστηκαν 95 χιλ. επιβάτες κρουαζιέρας το 2022 ενώ το 2019 δεν καταγράφηκαν αφίξεις.

Πίνακας 44: Αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας στην Περιφέρεια Αττικής, 2019-2022

Λιμάνι	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Πειραιάς	1.098.091	303.665	880.416	-72%	-20%
Λαύριο	0	15.735	94.948		
Ύδρα	4.947	2.174	6.775	-56%	37%
Σπέτσες	4.683	1.296	4.937	-72%	5%
Κύθηρα	500	26	788	-95%	58%
Αττική	**1.108.221**	**322.896**	**987.864**	**-71%**	**-11%**

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή του αριθμού των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στα επιμέρους λιμάνια για το 2022, παρατηρούμε ότι ο Πειραιάς (89%) δέχεται τον μεγαλύτερο όγκο και ακολουθούν το Λαύριο (10%), η Ύδρα (1%), οι Σπέτσες (0,5%) και τα Κύθηρα (0,1%).

Διάγραμμα 55: Ποσοστιαία κατανομή του αριθμού των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Περιφέρεια Αττικής ανά λιμάνι, 2022

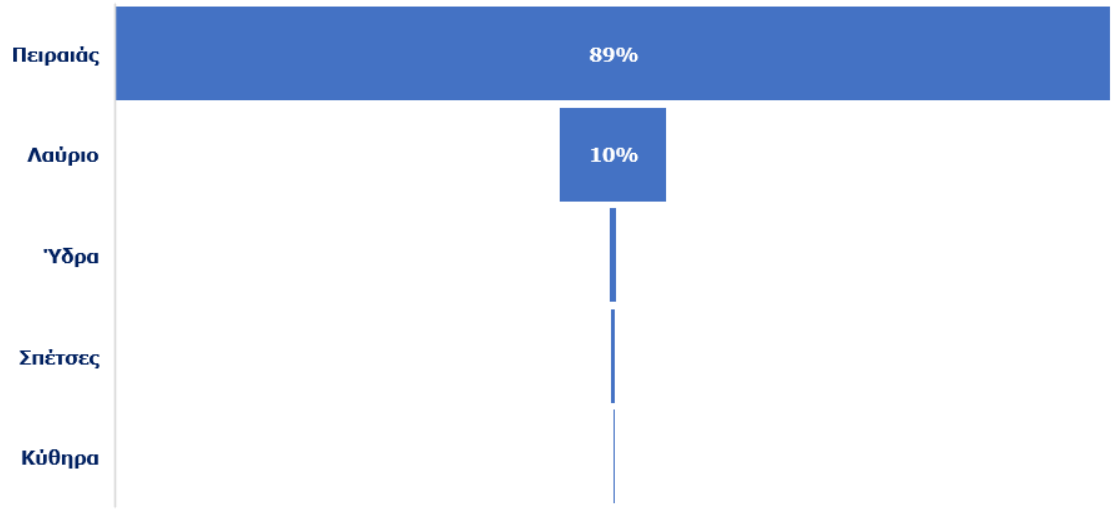

4.6 ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ ΣΕ ΜΟΥΣΕΙΑ, 2019-2022

4.6.1 Επισκέπτες σε μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Ο αριθμός των επισκεπτών στα μουσεία της Ελλάδας την περίοδο 2019-2021 σημείωσε μείωση κατά -65% (από 5,9 εκατ. το 2019 σε 2,0 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν πτώση, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτα μεγέθη να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (-63% ή -1,8 εκατ., από 2,8 εκατ. το 2019 σε 1,0 εκατ. το 2021), Κρήτης (-79% ή -668 χιλ., από 845 χιλ. το 2019 σε 178 χιλ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-70% ή -481 χιλ., από 688 χιλ. το 2019 σε 206 χιλ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-75% ή -294 χιλ., από 391 χιλ. το 2019 σε 96 χιλ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-43% ή -232 χιλ., από 536 χιλ. το 2019 σε 304 χιλ. το 2021), και Δυτικής Ελλάδας (-76% ή -170 χιλ., από 223 χιλ. το 2019 σε 53 χιλ. το 2021).

Την περίοδο 2019-2022, ο αριθμός των επισκεπτών στα μουσεία της Ελλάδας μειώθηκε κατά -21% (από 5,9 εκατ. το 2019 σε 4,6 εκατ. το 2022). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν πτώση, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (+0,1%, από 536 χιλ. το 2019 σε 536 χιλ. το 2022), Ιονίων Νήσων (+66%, από 81 χιλ. το 2019 σε 134 χιλ. το 2022), Ηπείρου (+8%, από 59 χιλ. το 2019 σε 64 χιλ. το 2022) και Δυτικής Μακεδονίας (+3%, από 17 χιλ. το 2019 σε 17 χιλ. το 2022) Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Αττική (-15%, από 2,8 εκατ. το 2019 σε 2,4 εκατ. το 2022), Κεντρική Μακεδονία (-26%, από 688 χιλ. το 2019 σε 510 χιλ. το 2022), Κρήτη (-53%, από 845 χιλ. το 2019 σε 396 χιλ. το 2022), Στερεά Ελλάδα (-39%, από 391 χιλ. το 2019 σε 239 χιλ. το 2022), Δυτική Ελλάδα (-38%, από 223 χιλ. το 2019 σε 138 χιλ. το 2022), Πελοπόννησο (-24%, από 103 χιλ. το 2019 σε 78 χιλ. το 2022), Θεσσαλία (-23%, από 69 χιλ. το 2019 σε 53 χιλ. το 2022), Βόρειο Αιγαίο (-3%, από 48 χιλ. το 2019 σε 46 χιλ. το 2022) και Αν. Μακεδονία & Θράκη (-16%, από 51 χιλ. το 2019 σε 43 χιλ. το 2022).

Πίνακας 45: Επισκέπτες σε μουσεία της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019-2022

Περιφέρεια	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Αττική	**2.785.289**	**1.021.057**	**2.381.160**	**-63%**	**-15%**
Νότιο Αιγαίο	535.992	304.008	536.474	-43%	0%
Κεντρική Μακεδονία	687.717	206.247	510.428	-70%	-26%
Κρήτη	845.477	177.770	396.459	-79%	-53%
Στερεά Ελλάδα	390.509	96.067	238.646	-75%	-39%
Δυτική Ελλάδα	223.303	53.051	137.823	-76%	-38%
Ιόνια Νησιά	80.883	55.625	134.240	-31%	66%
Πελοπόννησος	102.647	46.165	78.001	-55%	-24%
Ήπειρος	59.056	29.246	63.556	-50%	8%
Θεσσαλία	69.460	11.490	53.327	-83%	-23%
Βόρειο Αιγαίο	47.913	21.538	46.462	-55%	-3%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	50.866	17.423	42.964	-66%	-16%
Δυτική Μακεδονία	16.815	7.794	17.361	-54%	3%
Ελλάδα	**5.895.927**	**2.047.481**	**4.636.901**	**-65%**	**-21%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε μουσεία στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Αττική το 2022 αντιπροσωπεύει τις μισές περίπου επισκέψεις (51%) που καταγράφονται στην Ελλάδα και ακολουθούν το Νότιο Αιγαίο (12%), η Κεντρική Μακεδονία (11%) και η Κρήτη (9%). Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 82% των επισκέψεων στα Μουσεία της Ελλάδας που καταγράφηκαν το 2022.

Διάγραμμα 56: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε Μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2022

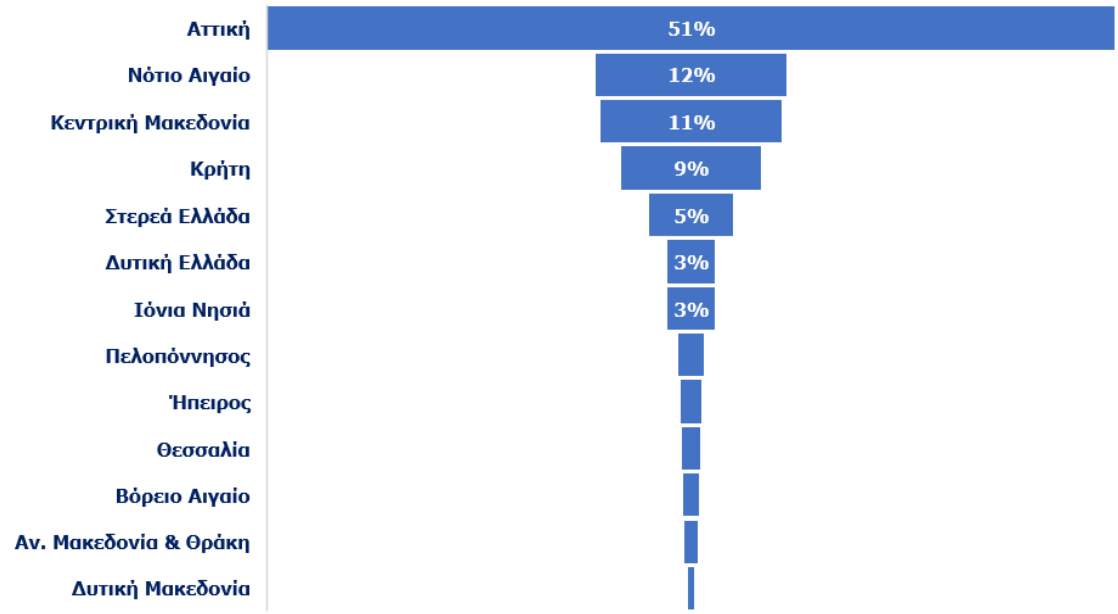

4.6.2 Επισκέπτες σε μουσεία στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Αττικής το 2022 αντιπροσωπεύει το 51% των επισκέψεων σε μουσεία της Ελλάδας. Την περίοδο 2019-2021, η Περιφέρεια Αττικής σημείωσε μείωση στην επισκεψιμότητα των μουσείων της κατά -63% (από 2,8 εκατ. το 2019 σε 1,0 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες σημείωσαν μείωση: Κεντρικός Τομέας Αθηνών (-63%, από 2,8 εκατ. το 2019 σε 1,0 εκατ. το 2021), Νήσων (-39%, από 13 χιλ. το 2019 σε 8 χιλ. το 2021), Πειραιώς (-70%, από 15 χιλ. το 2019 σε 5 χιλ. το 2021), Ανατολικής Αττικής (-58%, από 2 χιλ. το 2019 σε 817 επισκέπτες το 2021) και Δυτικής Αττικής (-75%, από 1 χιλ. το 2019 σε 359 επισκέπτες το 2021).

Την περίοδο 2019-2022, ο αριθμός των επισκεπτών σε μουσεία της Περιφέρειας κατέγραψε πτώση κατά -15% (από 2,8 εκατ. το 2019 σε 2,4 εκατ. το 2022). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες σημείωσαν μείωση, με εξαίρεση την Ενότητα Νήσων (+11%, από 13 χιλ. το 2019 σε 15 χιλ. το 2022). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Ενότητες: Κεντρικός Τομέας Αθηνών (-15%, από 2,8 εκατ. το 2019 σε 2,4 εκατ. το 2022), Πειραιώς (-16%, από 15 χιλ. το 2019 σε 13 χιλ. το 2022), Ανατολικής Αττικής (-8%, από 2 χιλ. το 2019 σε 2 χιλ. το 2022) και Δυτικής Αττικής (-37%, από 1 χιλ. το 2019 σε 903 επισκέπτες το 2022).

Πίνακας 46: Επισκέπτες σε μουσεία της Περιφέρειας Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019-2022

Ενότητα	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Κεντρικού Τομέα Αθηνών	2.753.385	1.007.109	2.350.952	-63%	-15%
Νήσων	13.400	8.233	14.810	-39%	11%
Πειραιώς	15.139	4.539	12.711	-70%	-16%
Ανατολικής Αττικής	1.942	817	1.784	-58%	-8%
Δυτικής Αττικής	1.423	359	903	-75%	-37%
Αττική	**2.785.289**	**1.021.057**	**2.381.160**	**-63%**	**-15%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε μουσεία για το 2022, παρατηρούμε ότι η Ενότητα Κεντρικού Τομέα Αθηνών (99%) καταγράφει σχεδόν το σύνολο των επισκέψεων σε μουσεία στην Περιφέρεια Αττικής και ακολουθούν οι Ενότητες Νήσων (1%), Πειραιώς (0,5%), Ανατολικής Αττικής (0,1%) και Δυτικής Αττικής (0,04%).

Διάγραμμα 57: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε Μουσεία στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2022

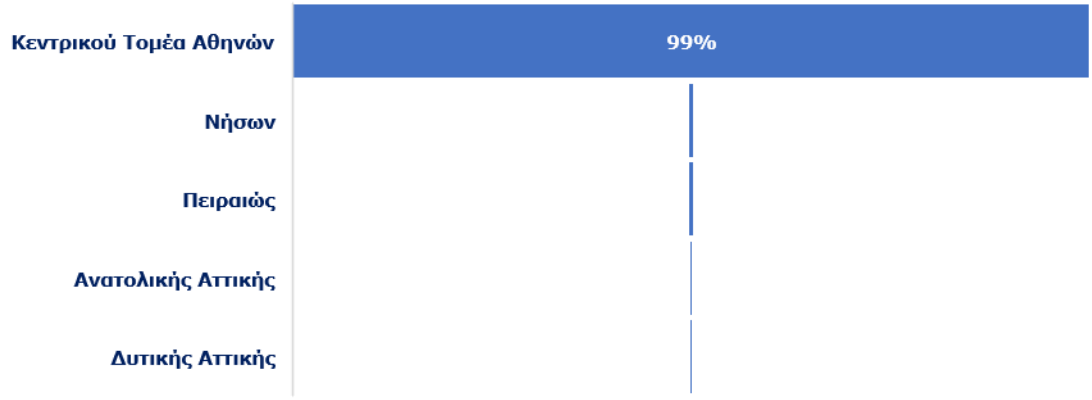

4.7 ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ ΣΕ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ, 2019-2022

4.7.1 Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Ο αριθμός των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας την περίοδο 2019-2021 σημείωσε μείωση κατά -61% (από 13,7 εκατ. το 2019 σε 5,3 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν πτώση, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτα μεγέθη να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (-70% ή -4,4 εκατ., από 6,2 εκατ. το 2019 σε 1,9 εκατ. το 2021), Πελοποννήσου (-61% ή -1,2 εκατ., από 1,9 εκατ. το 2019 σε 754 χιλ. το 2021), Κρήτης (-52% ή -1,1 εκατ., από 2,2 εκατ. το 2019 σε 1,0 εκατ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-42% ή -630 χιλ., από 1,5 εκατ. το 2019 σε 866 χιλ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (-64% ή -339 χιλ., από 532 χιλ. το 2019 σε 193 χιλ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-64% ή -260 χιλ., από 409 χιλ. το 2019 σε 149 χιλ. το 2021) και Κεντρικής Μακεδονίας (-64% ή -254 χιλ., από 398 χιλ. το 2019 σε 144 χιλ. το 2021).

Την περίοδο 2019-2022, ο αριθμός των επισκεπτών στους αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας μειώθηκε κατά -20% (από 13,7 εκατ. το 2019 σε 10,9 εκατ. το 2022). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν πτώση, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (+33%, από 237 χιλ. το 2019 σε 314 χιλ. το 2022), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+14%, από 79 χιλ. το 2019 σε 90 χιλ. το 2022) και Θεσσαλίας (+3%, από 19 χιλ. το 2019 σε 19 χιλ. το 2022). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Αττική (-30%, από 6,2 εκατ. το 2019 σε 4,3 εκατ. το 2022), Κρήτη (-13%, από 2,2 εκατ. το 2019 σε 1,9 εκατ. το 2022), Πελοπόννησος (-18%, από 1,9 εκατ. το 2019 σε 1,6 εκατ. το 2022), Νότιο Αιγαίο (-2%, από 1,5 εκατ. το 2019 σε 1,5 εκατ. το 2022), Δυτική Ελλάδα (-22%, από 532 χιλ. το 2019 σε 416 χιλ. το 2022), Κεντρική Μακεδονία (-14%, από 398 χιλ. το 2019 σε 341 χιλ. το 2022), Στερεά Ελλάδα (-18%, από 409 χιλ. το 2019 σε 337 χιλ. το 2022), Βόρειο Αιγαίο (-7%, από 92 χιλ. το 2019 σε 85 χιλ. το 2022), Ήπειρο (-5%, από 88 χιλ. το 2019 σε 84 χιλ. το 2022) και Δυτική Μακεδονία (-12%, από 2 χιλ. το 2019 σε 2 χιλ. το 2022).

Πίνακας 47: Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019-2022

Περιφέρεια	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Αττική	**6.234.154**	**1.859.098**	**4.335.887**	**-70%**	**-30%**
Κρήτη	2.155.260	1.027.230	1.879.905	-52%	-13%
Πελοπόννησος	1.922.164	754.106	1.571.397	-61%	-18%
Νότιο Αιγαίο	1.495.796	866.204	1.470.747	-42%	-2%
Δυτική Ελλάδα	532.089	193.421	416.051	-64%	-22%
Κεντρική Μακεδονία	398.153	143.964	340.746	-64%	-14%
Στερεά Ελλάδα	409.071	148.871	336.737	-64%	-18%
Ιόνια Νησιά	236.943	187.299	314.459	-21%	33%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	78.638	31.338	89.936	-60%	14%
Βόρειο Αιγαίο	92.014	47.264	85.388	-49%	-7%
Ήπειρος	88.471	46.732	84.471	-47%	-5%
Θεσσαλία	18.662	3.035	19.220	-84%	3%
Δυτική Μακεδονία	1.936	983	1.707	-49%	-12%
Ελλάδα	**13.663.351**	**5.309.545**	**10.946.651**	**-61%**	**-20%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Αττική αντιπροσωπεύει το 40% των επισκέψεων που καταγράφονται στην Ελλάδα και ακολουθούν η Κρήτη (17%), η Πελοπόννησος (14%) και το Νότιο Αιγαίο (13%). Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 85% των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας που καταγράφηκαν το 2022.

Διάγραμμα 58: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2022

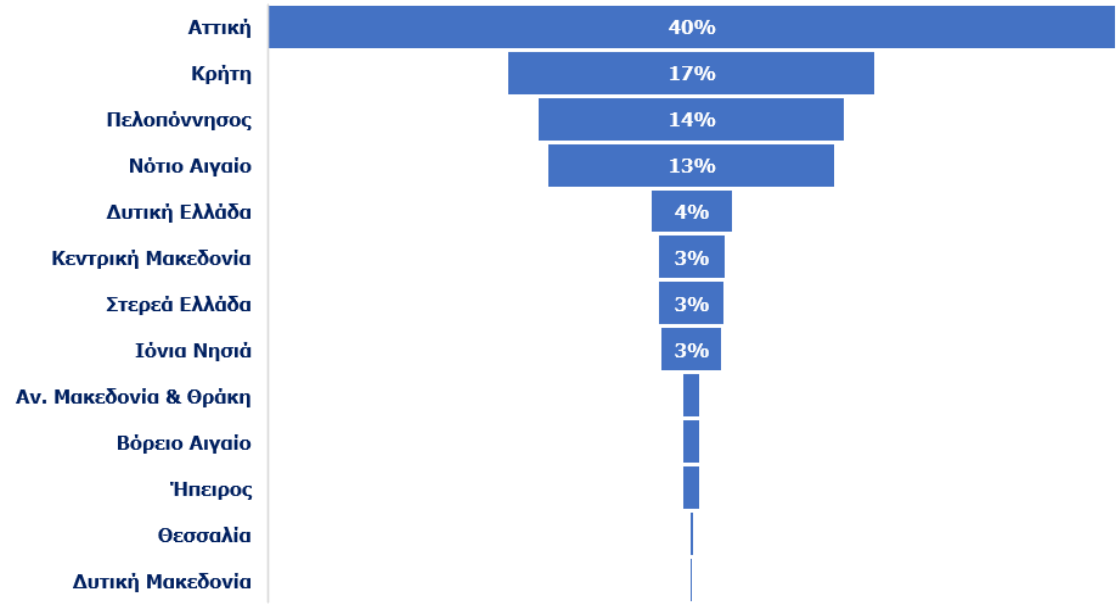

4.7.2 Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Αττικής το 2022 αντιπροσωπεύει το 40% των επισκέψεων σε αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας. Την περίοδο 2019-2021, η Περιφέρεια Αττικής σημείωσε μείωση στην επισκεψιμότητα των αρχαιολογικών της χώρων κατά -70% (από 6,2 εκατ. το 2019 σε 1,9 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες σημείωσαν μείωση: Κεντρικός Τομέας Αθηνών (-72%, από 5,7 εκατ. το 2019 σε 1,6 εκατ. το 2021), Ανατολική Αττική (-48%, από 397 χιλ. το 2019 σε 207 χιλ. το 2021), Νήσων (-55%, από 111 χιλ. το 2019 σε 50 χιλ. το 2021) και Δυτικής Αττικής (-70%, από 46 χιλ. το 2019 σε 14 χιλ. το 2021).

Την περίοδο 2019-2022, ο αριθμός των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους της Περιφέρειας κατέγραψε πτώση κατά -30% (από 6,2 εκατ. το 2019 σε 4,3 εκατ. το 2022). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες σημείωσαν μείωση: Κεντρικός Τομέας Αθηνών (-33%, από 5,7 εκατ. το 2019 σε 3,8 εκατ. το 2022), Ανατολική Αττική (-1%, από 397 χιλ. το 2019 σε 395 χιλ. το 2022), Νήσων (-7%, από 111 χιλ. το 2019 σε 104 χιλ. το 2022) και Δυτικής Αττικής (-47%, από 46 χιλ. το 2019 σε 24 χιλ. το 2022).

Πίνακας 48: Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους της Περιφέρειας Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019-2022

Ενότητα	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Κεντρικός Τομέας Αθηνών	5.679.636	1.587.804	3.812.812	-72%	-33%
Ανατολικής Αττικής	397.396	206.984	395.215	-48%	-1%
Νήσων	111.451	50.462	103.794	-55%	-7%
Δυτικής Αττικής	45.671	13.848	24.066	-70%	-47%
Αττική	**6.234.154**	**1.859.098**	**4.335.887**	**-70%**	**-30%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους για το 2022, παρατηρούμε ότι η Ενότητα Κεντρικός Τομέας Αθηνών (88%) καταγράφει την πλειοψηφία των επισκέψεων σε αρχαιολογικούς χώρους της Περιφέρειας και ακολουθούν οι Ενότητες Ανατολικής Αττικής (9%), Νήσων (2%) και Δυτικής Αττικής (1%).

Διάγραμμα 59: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2022

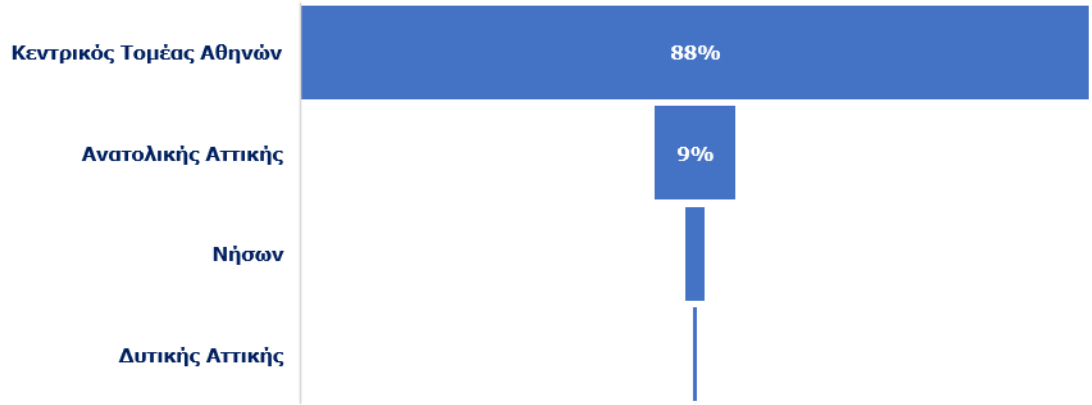

4.8 ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΣΕ ΜΟΥΣΕΙΑ (ΣΕ €), 2019-2022

4.8.1 Εισπράξεις σε μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι εισπράξεις στα μουσεία της Ελλάδας την περίοδο 2019-2021 σημείωσαν μείωση κατά -56% (από € 23,3 εκατ. το 2019 σε € 10,4 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν πτώση, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτα μεγέθη να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (-57% ή - € 7,7 εκατ., από € 13,5 εκατ. το 2019 σε € 5,8 εκατ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-77% ή - € 1,6 εκατ., από € 2,1 εκατ. το 2019 σε € 474 χιλ. το 2021), Κρήτης (-44% ή - € 1,0 εκατ., από € 2,3 εκατ. το 2019 σε € 1,3 εκατ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-40% ή - € 976 χιλ., από € 2,4 εκατ. το 2019 σε € 1,4 εκατ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (-76% ή - € 715 χιλ., από € 935 χιλ. το 2019 σε € 220 χιλ. το 2021) και Κεντρικής Μακεδονίας (-52% ή - € 712 χιλ., από € 1,4 εκατ. το 2019 σε € 669 χιλ. το 2021).

Την περίοδο 2019-2022, οι εισπράξεις στα μουσεία της Ελλάδας παρουσίασαν οριακή αύξηση κατά +0,1% (από € 23,3 εκατ. το 2019 σε € 23,4 εκατ. το 2022). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Στερεάς Ελλάδας (-45%, από € 2,1 εκατ. το 2019 σε € 1,1 εκατ. το 2022), Δυτικής Ελλάδας (-37%, από € 935 χιλ. το 2019 σε € 587 χιλ. το 2022) και Πελοποννήσου (-2%, από € 159 χιλ. το 2019 σε € 156 χιλ. το 2022). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Αττική (+4%, από € 13,5 εκατ. το 2019 σε € 14,1 εκατ. το 2022), Νότιο Αιγαίο (+10%, από € 2,4 εκατ. το 2019 σε € 2,7 εκατ. το 2022), Κρήτη (+8%, από € 2,3 εκατ. το 2019 σε € 2,4 εκατ. το 2022), Κεντρική Μακεδονία (8%, από € 1,4 εκατ. το 2019 σε € 1,5 εκατ. το 2022), Ιόνια Νησιά (+65%, από € 263 χιλ. το 2019 σε € 434 χιλ. το 2022), Ήπειρο (+41%, από € 79 χιλ. το 2019 σε € 111 χιλ. το 2022), Βόρειο Αιγαίο (+7%, από € 95 χιλ. το 2019 σε € 102 χιλ. το 2022), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+7%, από € 69 χιλ. το 2019 σε € 74 χιλ. το 2022), Θεσσαλία (+15%, από 26 χιλ. το 2019 σε 30 χιλ. το 2022) και Δυτική Μακεδονία (+13%, από € 13 χιλ. το 2019 σε € 15 χιλ. το 2022).

Πίνακας 49: Εισπράξεις σε μουσεία της Ελλάδας ανά Περιφέρεια (σε €), 2019-2022

Περιφέρεια	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Αττικής	**13.546.010**	**5.835.488**	**14.117.747**	**-57%**	**4%**
Νότιο Αιγαίο	2.410.001	1.434.381	2.651.530	-40%	10%
Κρήτης	2.277.840	1.266.613	2.449.235	-44%	8%
Κεντρικής Μακεδονίας	1.380.806	668.752	1.491.388	-52%	8%
Στερεάς Ελλάδας	2.088.808	474.007	1.143.663	-77%	-45%
Δυτικής Ελλάδας	935.207	219.906	587.280	-76%	-37%
Ιονίων Νήσων	262.705	209.368	433.667	-20%	65%
Πελοποννήσου	159.499	106.944	155.842	-33%	-2%
Ηπείρου	79.259	64.636	111.395	-18%	41%
Βορείου Αιγαίου	95.252	46.526	101.861	-51%	7%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	69.026	39.085	73.714	-43%	7%
Θεσσαλίας	25.730	11.555	29.537	-55%	15%
Δυτικής Μακεδονίας	12.883	8.383	14.606	-35%	13%
Σύνολο	**23.343.026**	**10.385.644**	**23.361.465**	**-56%**	**0%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων σε μουσεία στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Αττική το 2022 αντιπροσωπεύει πάνω από τις μισές εισπράξεις (60%) που καταγράφηκαν στην Ελλάδα και ακολουθούν το Νότιο Αιγαίο (11%), η Κρήτη (10%) και η Κεντρική Μακεδονία (6%). Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 89% των εισπράξεων στα μουσεία της Ελλάδας που καταγράφηκαν το 2022.

Διάγραμμα 60: Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων σε Μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2022

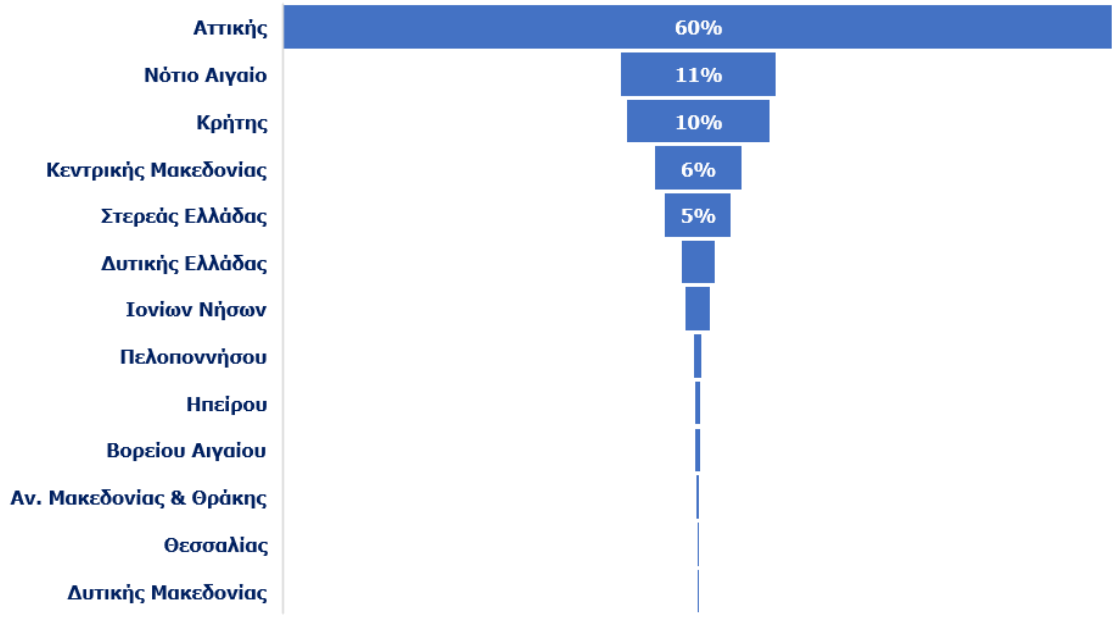

4.8.2 Εισπράξεις σε μουσεία στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Αττικής το 2022 αντιπροσωπεύει το 60% των εισπράξεων σε μουσεία της Ελλάδας. Την περίοδο 2019-2021, η Περιφέρεια Αττικής σημείωσε μείωση εισπράξεων κατά -57% (από € 13,5 εκατ. το 2019 σε € 5,8 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες σημείωσαν μείωση, με εξαίρεση την Ενότητα Νήσων (+2%, από € 17 χιλ. το 2019 σε € 17 χιλ. το 2021). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Ενότητες: Κεντρικός Τομέας Αθηνών (-57%, από € 13,5 εκατ. το 2019 σε € 5,8 εκατ. το 2021), Πειραιώς (-70%, από € 25 χιλ. το 2019 σε € 7 χιλ. το 2021), Ανατολικής Αττικής (-31%, από € 2 χιλ. το 2019 σε € 1 χιλ. το 2021) και Δυτικής Αττικής (-48%, από € 676 το 2019 σε € 351 το 2021).

Την περίοδο 2019-2022, οι εισπράξεις στα μουσεία της Περιφέρειας κατέγραψαν αύξηση κατά +4% (από € 13,5 εκατ. το 2019 σε € 14,1 εκατ. το 2022). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες σημείωσαν αύξηση, με εξαίρεση την Ενότητα Πειραιά (-16%, από € 25 χιλ. το 2019 σε € 21 χιλ. το 2022). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Ενότητες: Κεντρικός Τομέας Αθηνών (+4%, από € 13,5 εκατ. το 2019 σε € 14,1 εκατ. το 2022), Νήσων (+53%, από € 17 χιλ. το 2019 σε € 26 χιλ. το 2022), Ανατολικής Αττικής (+51%, από € 2 χιλ. το 2019 σε € 3 χιλ. το 2022) και Δυτικής Αττικής (+18%, από € 676 το 2019 σε € 801 το 2022).

Πίνακας 50: Εισπράξεις σε μουσεία της Περιφέρειας Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα (σε €), 2019-2022

Ενότητα	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Κεντρικός Τομέας Αθηνών	13.501.305	5.808.922	14.066.728	-57%	4%
Νήσων	17.113	17.388	26.198	2%	53%
Πειραιώς	24.748	7.336	20.756	-70%	-16%
Ανατολικής Αττικής	2.168	1.491	3.264	-31%	51%
Δυτικής Αττικής	676	351	801	-48%	18%
Αττική	**13.546.010**	**5.835.488**	**14.117.747**	**-57%**	**4%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων σε μουσεία για το 2022, παρατηρούμε ότι η Ενότητα Κεντρικού Τομέα Αθηνών (99,6%) καταγράφει σχεδόν το σύνολο των εισπράξεων σε μουσεία στην Περιφέρεια Αττικής και ακολουθούν οι Ενότητες Νήσων (0,2%), Πειραιώς (0,1%), Ανατολικής Αττικής (0,02%) και Δυτικής Αττικής (0,01%).

Διάγραμμα 61: Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων σε Μουσεία στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2022

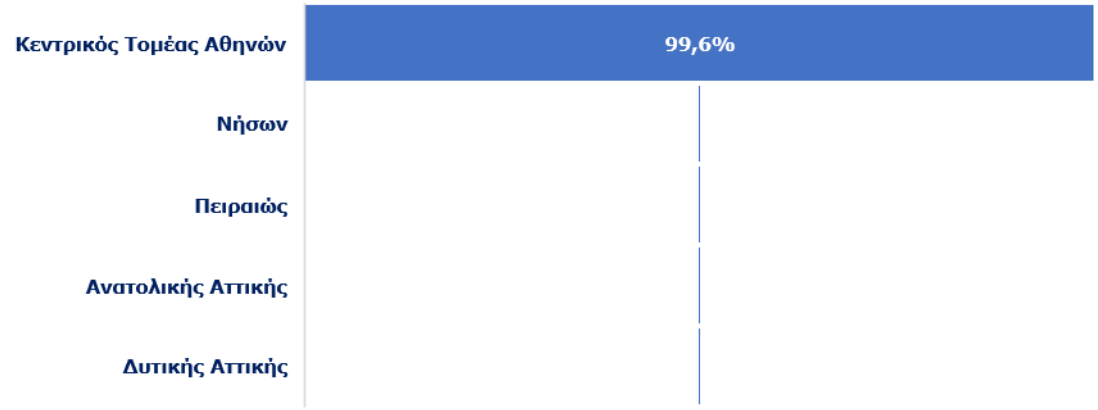

4.9 ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΣΕ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ (ΣΕ €), 2019-2022

4.9.1 Εισπράξεις σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι εισπράξεις στους αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας την περίοδο 2019-2021 σημείωσαν μείωση κατά -59% (από € 107,6 εκατ. το 2019 σε € 44,3 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν πτώση, με εξαίρεση την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας (+0,4%, από € 250 το 2019 σε € 251 το 2021). Οι υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτα μεγέθη καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (-63% ή - € 37,9 εκατ., από € 59,7 εκατ. το 2019 σε € 21,8 εκατ. το 2021), Κρήτης (-51% ή - € 7,9 εκατ., από € 15,4 εκατ. το 2019 σε € 7,5 εκατ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-47% ή - € 5,8 εκατ., από € 12,4 εκατ. το 2019 σε € 6,5 εκατ. το 2021), Πελοποννήσου (-58% ή - € 6,1 εκατ., από € 10,5 εκατ. το 2019 σε € 4,4 εκατ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (-67% ή - € 2,5 εκατ., από € 3,7 εκατ. το 2019 σε € 1,2 εκατ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-61% ή - € 1,7 εκατ., από € 2,8 εκατ. το 2019 σε € 1,1 εκατ. το 2021) και Κεντρικής Μακεδονίας (-55% ή - € 771 χιλ., από € 1,4 εκατ. το 2019 σε € 632 χιλ. το 2021).

Την περίοδο 2019-2022, οι εισπράξεις στους αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας μειώθηκαν κατά -9% (από € 107,6 εκατ. το 2019 σε € 98,2 εκατ. το 2022). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν πτώση, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (+29%, από € 908 χιλ. το 2019 σε € 1,2 εκατ. το 2022), Βορείου Αιγαίου (+10%, από € 233 χιλ. το 2019 σε € 257 χιλ. το 2022), Θεσσαλίας (+383%, από € 3 χιλ. το 2019 σε € 16 χιλ. το 2022) και Δυτικής Μακεδονίας (+248%, από € 250 το 2019 σε € 870 το 2022). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Αττική (-6%, από € 59,7 εκατ. το 2019 σε € 55,8 εκατ. το 2021), Κρήτη (-10%, από € 15,4 εκατ. το 2019 σε € 13,9 εκατ. το 2022), Νότιο Αιγαίο (-7%, από € 12,4 εκατ. το 2019 σε € 11,5 εκατ. το 2022), Πελοπόννησος (-19%, από € 10,5 εκατ. το 2019 σε € 8,5 εκατ. το 2022), Δυτική Ελλάδα (-26%, από € 3,7 εκατ. το 2019 σε € 2,7 εκατ. το 2022), Στερεά Ελλάδα (-12%, από € 2,8 εκατ. το 2019 σε € 2,5 εκατ. το 2022), Κεντρική Μακεδονία (-10%, από € 1,4 εκατ. το 2019 σε € 1,3 εκατ. το 2022), Ήπειρος (-2%, από € 249 χιλ. το 2019 σε € 243 χιλ. το 2022) και Αν. Μακεδονία & Θράκη (-16%, από € 268 χιλ. το 2019 σε € 224 χιλ. το 2022).

Πίνακας 51: Εισπράξεις σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε €), 2019-2022

Περιφέρεια	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Αττικής	**59.673.091**	**21.821.349**	**55.822.400**	**-63%**	**-6%**
Κρήτης	15.430.219	7.510.819	13.923.133	-51%	-10%
Νότιου Αιγαίου	12.392.739	6.543.037	11.482.280	-47%	-7%
Πελοποννήσου	10.495.760	4.436.045	8.534.107	-58%	-19%
Δυτικής Ελλάδας	3.720.409	1.220.578	2.745.826	-67%	-26%
Στερεάς Ελλάδας	2.817.993	1.098.161	2.491.640	-61%	-12%
Κεντρικής Μακεδονίας	1.403.192	632.230	1.260.791	-55%	-10%
Ιονίων Νήσων	907.794	667.884	1.171.647	-26%	29%
Βορείου Αιγαίου	233.466	140.448	257.408	-40%	10%
Ηπείρου	249.340	179.863	243.151	-28%	-2%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	268.184	95.721	224.050	-64%	-16%
Θεσσαλίας	3.383	3.164	16.345	-6%	383%
Δυτικής Μακεδονίας	250	251	870	0%	248%
Σύνολο	**107.595.820**	**44.349.550**	**98.173.648**	**-59%**	**-9%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων στους αρχαιολογικούς χώρους στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Αττική το 2022 αντιπροσωπεύει το 57% των εισπράξεων που καταγράφονται στην Ελλάδα και ακολουθούν η Κρήτη (14%), το Νότιο Αιγαίο (12%) και η Πελοπόννησος (9%). Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 91% των εισπράξεων σε αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας που καταγράφηκαν το 2022.

Διάγραμμα 62: Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2022

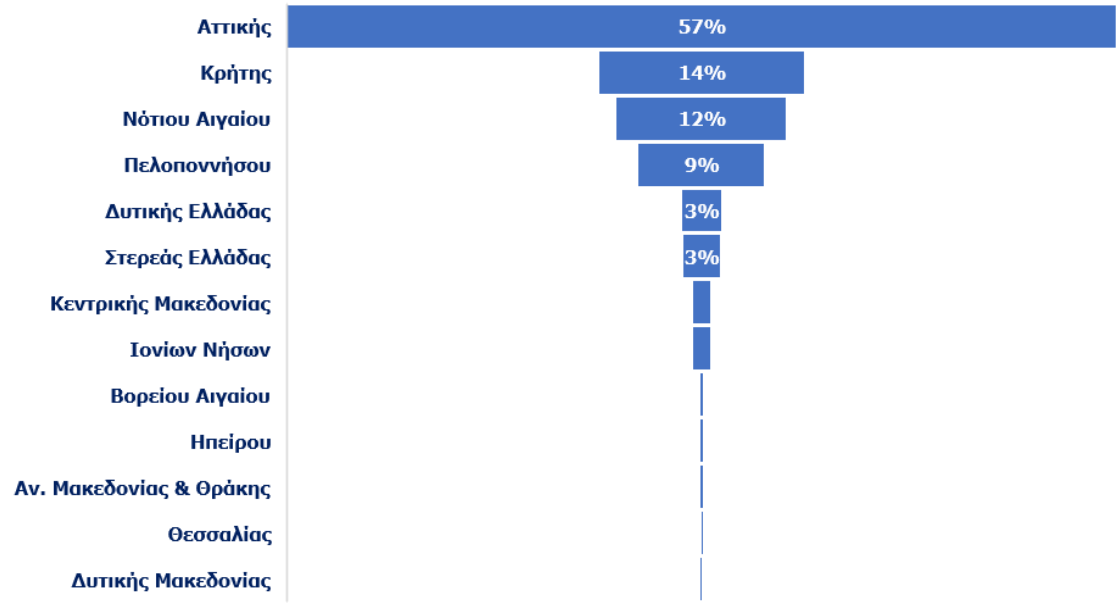

4.9.2 Εισπράξεις σε αρχαιολογικούς χώρους στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Αττικής το 2022 αντιπροσωπεύει το 57% των εισπράξεων σε αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας. Την περίοδο 2019-2021, η Περιφέρεια Αττικής σημείωσε μείωση εισπράξεων στους αρχαιολογικούς της χώρους κατά -63% (από € 59,7 εκατ. το 2019 σε € 21,8 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν πτώση: Κεντρικός Τομέας Αθηνών (-64%, από € 57,3 εκατ. το 2019 σε € 20,4 εκατ. το 2021), Ανατολική Αττική (-40%, από € 1,9 εκατ. το 2019 σε € 1,2 εκατ. το 2021), Νήσων (-49%, από € 356 χιλ. το 2019 σε € 183 χιλ. το 2021) και Δυτικής Αττικής (-58%, από € 48 χιλ. το 2019 σε € 20 χιλ. το 2021).

Την περίοδο 2019-2022, οι εισπράξεις στους αρχαιολογικούς χώρους της Περιφέρειας κατέγραψαν πτώση κατά -6% (από € 59,7 εκατ. το 2019 σε € 55,8 εκατ. το 2022). Επιμέρους, η εικόνα ήταν μικτή, με τις Περιφέρειες Κεντρικός Τομέας Αθηνών (-7%, από € 57,3 εκατ. το 2019 σε € 53,2 εκατ. το 2022) και Δυτικής Αττικής (-41%, από € 48 χιλ. το 2019 σε € 28 χιλ. το 2022) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι Ενότητες Ανατολικής Αττικής (+14%, από € 1,9 εκατ. το 2019 σε € 2,2 εκατ. το 2022) και Νήσων (+6%, από € 356 χιλ. το 2019 σε € 378 χιλ. το 2022) αύξηση.

Πίνακας 52: Εισπράξεις σε αρχαιολογικούς χώρους της Περιφέρειας Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα (σε €), 2019-2022

Ενότητα	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Κεντρικός Τομέας Αθηνών	57.321.889	20.442.002	53.198.765	-64%	-7%
Ανατολικής Αττικής	1.947.955	1.176.331	2.218.004	-40%	14%
Νήσων	355.715	182.817	377.782	-49%	6%
Δυτικής Αττικής	47.532	20.199	27.849	-58%	-41%
Αττική	**59.673.091**	**21.821.349**	**55.822.400**	**-63%**	**-6%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων σε αρχαιολογικούς χώρους για το 2022, παρατηρούμε ότι η Ενότητα του Κεντρικού Τομέα Αθηνών (95%) καταγράφει σχεδόν το σύνολο των εισπράξεων σε αρχαιολογικούς χώρους της Περιφέρειας Αττικής και ακολουθούν οι Ενότητες Ανατολικής Αττικής (4%), Νήσων (1%) και Δυτικής Αττικής (0,05%).

Διάγραμμα 63: Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων σε αρχαιολογικούς χώρους στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2022

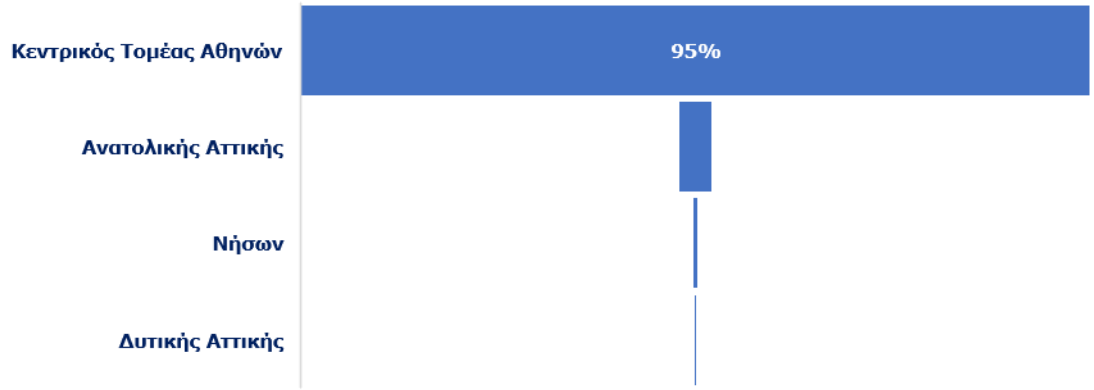

5 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ, 2019-2022

5.1 ΒΑΣΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ, 2019-2022

Η συγκέντρωση και επεξεργασία ταξιδιωτικών στοιχείων ανά Περιφέρεια, όπως αυτά συλλέγονται μέσω της Έρευνας Συνόρων[20], ξεκίνησε τον Ιανουάριο του 2016 και έκτοτε η Τράπεζα της Ελλάδος συγκεντρώνει στοιχεία για την περιφερειακή κατανομή των ταξιδιωτικών εισπράξεων, καθώς και των επισκέψεων και διανυκτερεύσεων των εισερχόμενων ταξιδιωτών[21]. Η ταξινόμηση των Περιφερειών γίνεται σύμφωνα με την επίσημη στατιστική ταξινόμηση της ΕΕ (NUTS 2013/EU-28) και συγκεκριμένα με το δεύτερο επίπεδο αυτής (NUTS 2), που συμπίπτει με την διοικητική διαίρεση της χώρας σε 13 Περιφέρειες. Ως επισκέψεις, ορίζονται οι επισκέψεις που κάνει ένας τουρίστας στις επιμέρους Περιφέρειες της χώρας. Για παράδειγμα ένας τουρίστας που ταξιδεύει στην Ελλάδα και επισκέπτεται δύο Περιφέρειες (π.χ. Αττικής και Νοτίου Αιγαίου) στην Έρευνα Συνόρων καταγράφεται ως μια **άφιξη** και δύο **επισκέψεις**.

5.1.1 Επισκέψεις στην Ελλάδα

Οι επισκέψεις στην Ελλάδα την περίοδο 2019-2021 κατέγραψαν μείωση κατά -55% (από 36,6 εκατ. το 2019 σε 16,4 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στον αριθμό των επισκέψεων τους, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτους αριθμούς να καταγράφονται στις Περιφέρειες: Κεντρικής Μακεδονίας (-57% ή -3,8 εκατ., από 6,8 εκατ. το 2019 σε 2,9 εκατ. το 2021), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-91% ή -3,5 εκατ., από 3,8 εκατ. το 2019 σε 333 χιλ. το 2021), Αττικής (-55% ή -3,3 εκατ., από 5,9 εκατ. το 2019 σε 2,6 εκατ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-47% ή -3,3 εκατ., από 6,9 εκατ. το 2019 σε 3,6 εκατ. το 2021), Κρήτης (-40% ή -2,1 εκατ., από 5,3 εκατ. το 2019 σε 3,1 εκατ. το 2021) και Ιονίων Νήσων (-43% ή -1,3 εκατ., από 3,0 εκατ. το 2019 σε 1,7 εκατ. το 2021).

Την περίοδο 2019-2022, οι επισκέψεις στην Ελλάδα κατέγραψαν μείωση κατά -14% (από 36,6 εκατ. το 2019 σε 31,4 εκατ. το 2022). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στον αριθμό των επισκέψεων τους, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (+4%, από 3,0 εκατ. το 2019 σε 3,2 εκατ. το 2022) και Ηπείρου (+5%, από 1,0 εκατ. το 2019 σε 1,1 εκατ. το 2022). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες:

[20] Για συνοπτική παρουσίαση της μεθοδολογίας της Έρευνας Συνόρων βλ. εδώ.

[21] Δεν περιλαμβάνονται μεγέθη από κρουαζιέρες, πέραν όσων καταγράφονται από την Έρευνα Συνόρων.

Νότιο Αιγαίο (-3%, από 6,9 εκατ. το 2019 σε 6,7 εκατ. το 2022), Αττική (-5%, από 5,9 εκατ. το 2019 σε 5,6 εκατ. το 2022), Κεντρική Μακεδονία (-18%, από 6,8 εκατ. το 2019 σε 5,6 εκατ. το 2022), Κρήτη (-3%, από 5,3 εκατ. το 2019 σε 5,1 εκατ. το 2022), Αν. Μακεδονία & Θράκη (-71%, από 3,8 εκατ. το 2019 σε 1,1 εκατ. το 2022), Πελοπόννησο (-1%, από 899 χιλ. το 2019 σε 891 χιλ. το 2022), Θεσσαλία (-20%, από 806 χιλ. το 2019 σε 646 χιλ. το 2022), Δυτική Ελλάδα (-29%, από 817 χιλ. το 2019 σε 582 χιλ. το 2022), Στερεά Ελλάδα (-23%, από 679 χιλ. το 2019 σε 521 χιλ. το 2022), Βόρειο Αιγαίο (-45%, από 359 χιλ. το 2019 σε 196 χιλ. το 2022) και Δυτική Μακεδονία (-43%, από 304 χιλ. το 2019 σε 174 χιλ. το 2022).

Πίνακας 53: Επισκέψεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε χιλ.), 2019-2022

Περιφέρειες	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Νότιο Αιγαίο	6.893	3.624	6.696	-47%	-3%
Αττικής	**5.923**	**2.640**	**5.624**	**-55%**	**-5%**
Κεντρική Μακεδονία	6.761	2.934	5.568	-57%	-18%
Κρήτη	5.288	3.148	5.114	-40%	-3%
Ιόνια Νησιά	3.048	1.742	3.176	-43%	4%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	3.833	333	1.096	-91%	-71%
Ήπειρος	1.033	425	1.083	-59%	5%
Πελοπόννησος	899	477	891	-47%	-1%
Θεσσαλία	806	274	646	-66%	-20%
Δυτική Ελλάδα	817	351	582	-57%	-29%
Στερεά Ελλάδα	679	240	521	-65%	-23%
Βόρειο Αιγαίο	359	99	196	-72%	-45%
Δυτική Μακεδονία	304	88	174	-71%	-43%
Ελλάδα	**36.643**	**16.376**	**31.367**	**-55%**	**-14%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των επισκέψεων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι το Νότιο Αιγαίο (21%), η Αττική (18%), η Κεντρική Μακεδονία (18%), η Κρήτη (16%) και τα Ιόνια Νησιά (10%) δέχονται το μεγαλύτερο ποσοστό επισκεπτών, αντιπροσωπεύοντας για το 2022 το 83% των συνολικών επισκέψεων στην Ελλάδα.

Διάγραμμα 64: Ποσοστιαία κατανομή των επισκέψεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2022

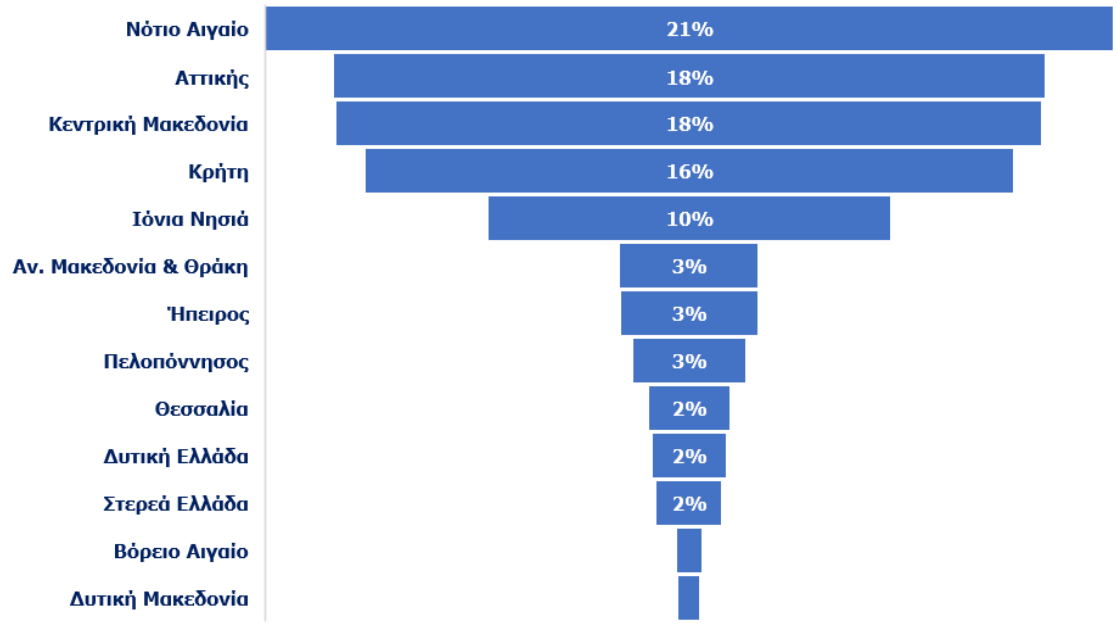

5.1.2 Επισκέψεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Αττικής

Η Περιφέρεια Αττικής αντιπροσωπεύει το 18% των επισκέψεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2022. Την περίοδο 2019-2021, η Περιφέρεια κατέγραψε πτώση κατά -55% (από 5,9 εκατ. το 2019 σε 2,6 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι αγορές κατέγραψαν αρνητικό πρόσημο: Ην. Βασίλειο (-32%, από 514 χιλ. το 2019 σε 348 χιλ. το 2021), Γαλλία (-3%, από 321 χιλ. το 2019 σε 311 χιλ. το 2021), Γερμανία (-32%, από 420 χιλ. το 2019 σε 286 χιλ. το 2021), Κύπρος (-46%, από 450 χιλ. το 2019 σε 243 χιλ. το 2021), ΗΠΑ (-73%, από 836 χιλ. το 2019 σε 223 χιλ. το 2021), Ιταλία (-66%, από 298 χιλ. το 2019 σε 101 χιλ. το 2021), Τουρκία (-61%, από 165 χιλ. το 2019 σε 64 χιλ. το 2021) και Λοιπές (-61%, από 2,7 εκατ. το 2019 σε 1,1 εκατ. το 2021). Στοιχεία για την αγορά της Αυστραλίας το 2021 δεν δημοσιεύτηκαν λόγω χαμηλής αντιπροσωπευτικότητας.

Την περίοδο 2019-2022, οι επισκέψεις στην Περιφέρεια Αττικής σημείωσαν πτώση κατά -5% (από 5,9 εκατ. το 2019 σε 5,6 εκατ. το 2022). Επιμέρους, η εικόνα ήταν μικτή, με τις αγορές των ΗΠΑ (-12%, από 836 χιλ. το 2019 σε 732 χιλ. το 2022), της Κύπρου (-11%, από 450 χιλ. το 2019 σε 402 χιλ. το 2022), της Ιταλίας (-14%, από 298 χιλ. το 2019 σε 256 χιλ. το 2022), της Τουρκίας (-26%, από 165 χιλ. το 2019 σε 121 χιλ. το 2022), της Αυστραλίας (-67%, από 213 χιλ. το 2019 σε 70 χιλ. το 2022) και των Λοιπών (-9%, από 2,7 εκατ. το 2019 σε 2,5 εκατ. το 2022) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι αγορές του Ην. Βασιλείου (+32%, από 514 χιλ. το 2019 σε 678 χιλ. το 2022), της Γερμανίας (+12%, από 420 χιλ. το 2019 σε 468 χιλ. το 2022) και της Γαλλίας (+34%, από 321 χιλ. το 2019 σε 431 χιλ. το 2022) αύξηση.

Πίνακας 54: Επισκέψεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Αττικής (σε χιλ.), 2019-2022

Χώρες Προέλευσης	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
ΗΠΑ	836	223	732	-73%	-12%
Ην. Βασίλειο	514	348	678	-32%	32%
Γερμανία	420	286	468	-32%	12%
Γαλλία	321	311	431	-3%	34%
Κύπρος	450	243	402	-46%	-11%
Ιταλία	298	101	256	-66%	-14%
Τουρκία	165	64	121	-61%	-26%
Αυστραλία	213	(:)	70		-67%
Λοιπές	2.707	1.065	2.467	-61%	-9%
Σύνολο	**5.923**	**2.640**	**5.624**	**-55%**	**-5%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Το σύμβολο (:) υποδηλώνει στοιχεία μη δημοσιευμένα λόγω χαμηλής αντιπροσωπευτικότητας

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2022, οι επισκέπτες από τις ΗΠΑ κατέχουν το υψηλότερο μερίδιο με 13% (14% το 2019) και ακολουθούν οι επισκέπτες από το Ην. Βασίλειο με 12% (από 9% το 2019), από την Γερμανία με 8% (από 7% το 2019), από την Γαλλία με 8% (5% το 2019), από την Κύπρο με 7% (8% το 2019), από την Ιταλία με 5% (αμετάβλητο σε σχέση με το 2019), από την Τουρκία με 2% (3% το 2019), από την Αυστραλία με 1% (από 4% το 2019) και από τις Λοιπές με 44% (46% το 2019).

Διάγραμμα 65: Ποσοστιαία κατανομή των επισκέψεων ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Αττικής, 2019-2022

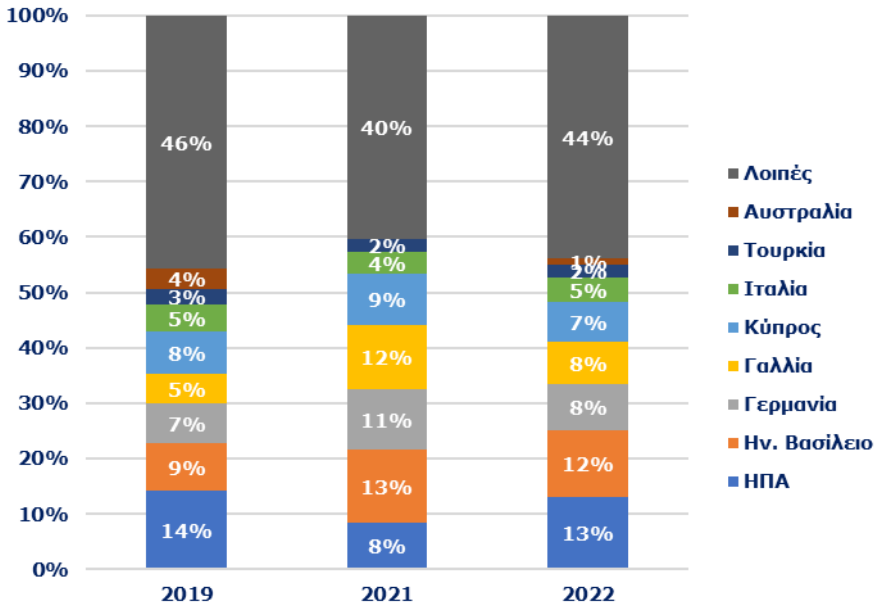

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.1.3 Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα την περίοδο 2019-2021 κατέγραψαν μείωση κατά -43% (από 232,5 εκατ. το 2019 σε 131,4 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στον αριθμό των διανυκετρεύσεων τους, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτους αριθμούς να καταγράφονται στις Περιφέρειες: Νοτίου Αιγαίου (-44% ή -23,3 εκατ., από 53,2 εκατ. το 2019 σε 29,9 εκατ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-48% ή -19,5 εκατ., από 40,8 εκατ. το 2019 σε 21,3 εκατ. το 2021), Κρήτης (-38% ή -16,4 εκατ., από 43,3 εκατ. το 2019 σε 26,9 εκατ. το 2021), Αττικής (-37% ή -12,6 εκατ., από 34,0 εκατ. το 2019 σε 21,4 εκατ. το 2021) και Ιονίων Νήσων (-39% ή -9,4 εκατ., από 23,7 εκατ. το 2019 σε 14,4 εκατ. το 2021).

Την περίοδο 2019-2022, οι διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα κατέγραψαν μείωση κατά -7% (από 232,5 εκατ. το 2019 σε 216,9 εκατ. το 2022). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στον αριθμό των διανυκετρεύσεων τους, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Αττικής (+3%, από 34,0 εκατ. το 2019 σε 35,1 εκατ. το 2022), Ιονίων Νήσων (+1%, από 23,7 εκατ. το 2019 σε 24,0 εκατ. το 2022) και Πελοποννήσου (+24%, από 6,5 εκατ. το 2019 σε 8,0 εκατ. το 2022). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Νότιο Αιγαίο (-3%, από 53,2 εκατ. το 2019 σε 51,4 εκατ. το 2022), Κρήτη (-3%, από 43,3 εκατ. το 2019 σε 41,9 εκατ. το 2022), Κεντρική Μακεδονία (-17%, από 40,8 εκατ. το 2019 σε 33,9 εκατ. το 2022), Αν. Μακεδονία & Θράκη (-42%, από 10,2 εκατ. το 2019 σε 5,9 εκατ. το 2022), Θεσσαλία (-9%, από 4,9 εκατ. το 2019 σε 4,6 εκατ. το 2022), Ήπειρο (-21%, από 4,0 εκατ. το 2019 σε 3,2 εκατ. το 2022), Δυτική Ελλάδα (-34%, από 4,5 εκατ. το 2019 σε 3,0 εκατ. το 2022), Στερεά Ελλάδα (-1%, από 3,0 εκατ. το 2019 σε 3,0 εκατ. το 2022), Βόρειο Αιγαίο (-26%, από 2,9 εκατ. το 2019 σε 2,1 εκατ. το 2022) και Δυτική Μακεδονία (-36%, από 1,5 εκατ. το 2019 σε 971 χιλ. το 2022).

Πίνακας 55: Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε χιλ.), 2019-2022

Περιφέρειες	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Νότιο Αιγαίο	53.169	29.914	51.371	-44%	-3%
Κρήτη	43.256	26.872	41.891	-38%	-3%
Αττικής	**34.028**	**21.432**	**35.135**	**-37%**	**3%**
Κεντρική Μακεδονία	40.808	21.296	33.926	-48%	-17%
Ιόνια Νησιά	23.744	14.391	24.026	-39%	1%
Πελοπόννησος	6.466	4.093	8.042	-37%	24%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	10.171	2.539	5.891	-75%	-42%
Θεσσαλία	4.889	2.410	4.436	-51%	-9%
Ήπειρος	4.003	1.972	3.178	-51%	-21%
Δυτική Ελλάδα	4.530	2.372	2.977	-48%	-34%
Στερεά Ελλάδα	2.978	1.796	2.962	-40%	-1%
Βόρειο Αιγαίο	2.902	1.270	2.144	-56%	-26%
Δυτική Μακεδονία	1.520	1.002	971	-34%	-36%
Ελλάδα	**232.464**	**131.357**	**216.949**	**-43%**	**-7%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά καταγράφονται στο Νότιο Αιγαίο (24%), την Κρήτη (19%), την Αττική (16%), την Κεντρική Μακεδονία (16%) και τα Ιόνια Νησιά (11%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 86% των διανυκτερεύσεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2022.

Διάγραμμα 66: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2022

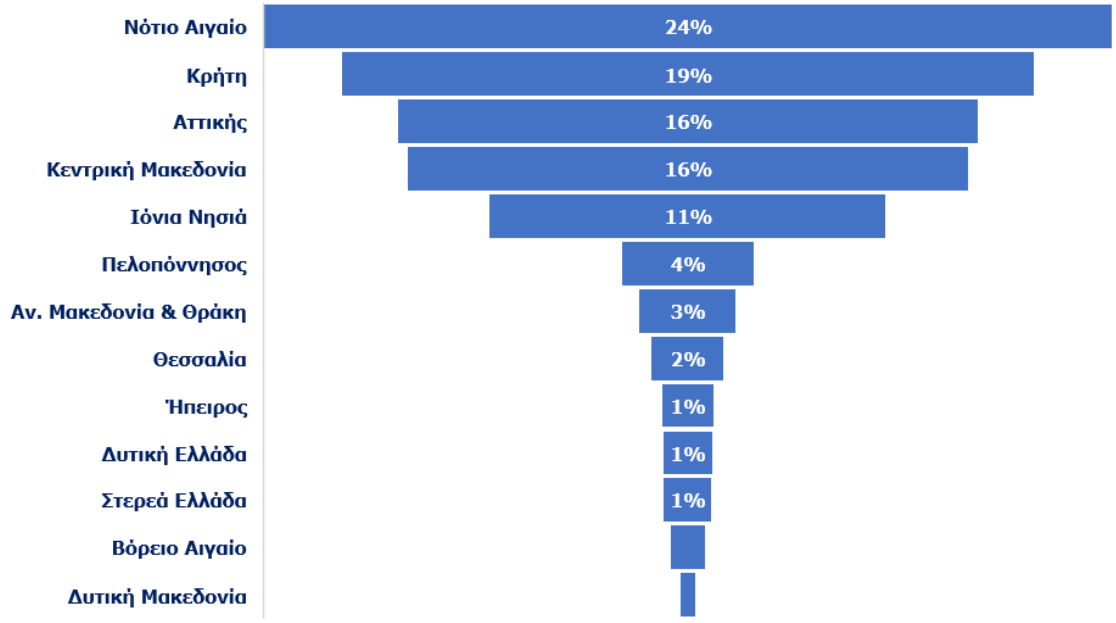

5.1.4 Διανυκτερεύσεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Αττικής

Η Περιφέρεια Αττικής αντιπροσωπεύει το 16% των διανυκτερεύσεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2022. Την περίοδο 2019-2021, η Περιφέρεια κατέγραψε πτώση κατά -37% (από 34,0 εκατ. το 2019 σε 21,4 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι αγορές κατέγραψαν αρνητικό πρόσημο, με εξαίρεση τις αγορές της Γερμανίας (+1%, από 2,4 εκατ. το 2019 σε 2,4 εκατ. το 2021) και Γαλλίας (+10%, από 1,9 εκατ. το 2019 σε 2,1 εκατ. το 2021). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες αγορές: Ην. Βασίλειο (-13%, από 3,9 εκατ. το 2019 σε 3,4 εκατ. το 2021), Κύπρος (-49%, από 3,8 εκατ. το 2019 σε 2,0 εκατ. το 2021), ΗΠΑ (-59%, από 4,4 εκατ. το 2019 σε 1,8 εκατ. το 2021), Ιταλία (-34%, από 1,2 εκατ. το 2019 σε 762 χιλ. το 2021), Τουρκία (-56%, από 833 χιλ. το 2019 σε 368 χιλ. το 2021) και Λοιπές (-41%, από 14,8 εκατ. το 2019 σε 8,7 εκατ. το 2021). Στοιχεία για την αγορά της Αυστραλίας το 2021 δεν δημοσιεύτηκαν λόγω χαμηλής αντιπροσωπευτικότητας.

Την περίοδο 2019-2022, οι διανυκτερεύσεις στην Περιφέρεια Αττικής σημείωσαν αύξηση κατά +3% (από 34,0 εκατ. το 2019 σε 35,1 εκατ. το 2022). Επιμέρους, η εικόνα ήταν μικτή, με τις αγορές των ΗΠΑ (-6%, από 4,4 εκατ. το 2019 σε 4,1 εκατ. το 2022), της Κύπρου (-17%, από 3,8 εκατ. το 2019 σε 3,2 εκατ. το 2022), της Τουρκίας (-15%, από 833 χιλ. το 2019 σε 707 χιλ. το 2022) και της Αυστραλίας (-45%, από 843 χιλ. το 2019 σε 462 χιλ. το 2022) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι αγορές του Ην. Βασιλείου (+0,4%, από 3,9 εκατ. το 2019 σε 3,9 εκατ. το 2022), της Γερμανίας (+53%, από 2,4 εκατ. το 2019 σε 3,6 εκατ. το 2022), της Γαλλίας (+36%, από 1,9 εκατ. το 2019 σε 2,6 εκατ. το 2022), της Ιταλίας (+20%, από 1,2 εκατ. το 2019 σε 1,4 εκατ. το 2022) και των Λοιπών (+3%, από 14,8 εκατ. το 2019 σε 15,2 εκατ. το 2022) αύξηση.

Πίνακας 56: Διανυκτερεύσεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Αττικής (σε χιλ.), 2019-2022

Χώρες Προέλευσης	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
ΗΠΑ	4.379	1.802	4.111	-59%	-6%
Ην. Βασίλειο	3.922	3.403	3.938	-13%	0%
Γερμανία	2.368	2.383	3.620	1%	53%
Κύπρος	3.837	1.976	3.172	-49%	-17%
Γαλλία	1.894	2.082	2.568	10%	36%
Ιταλία	1.162	762	1.394	-34%	20%
Τουρκία	833	368	707	-56%	-15%
Αυστραλία	843	(:)	462		-45%
Λοιπές	14.791	8.656	15.163	-41%	3%
Σύνολο	**34.028**	**21.432**	**35.135**	**-37%**	**3%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Το σύμβολο (:) υποδηλώνει στοιχεία μη δημοσιευμένα λόγω χαμηλής αντιπροσωπευτικότητας

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2022, οι επισκέπτες από τις ΗΠΑ κατέχουν το υψηλότερο μερίδιο με 12% (από 13% το 2019) και ακολουθούν οι επισκέπτες από το Ην. Βασίλειο με 11% (12% το 2019), από την Γερμανία με 10% (7% το 2019), από την Κύπρο με 9% (11% το 2019), από την Γαλλία με 7% (6% το 2019), από την Ιταλία με 4% (3% το 2019), από την Τουρκία με 2% (αμετάβλητο σε σχέση με το 2019), από την Αυστραλία με 1% (2% το 2019) και από τις Λοιπές με 43% (αμετάβλητο σε σχέση με το 2019).

Διάγραμμα 67: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Αττικής, 2019-2022

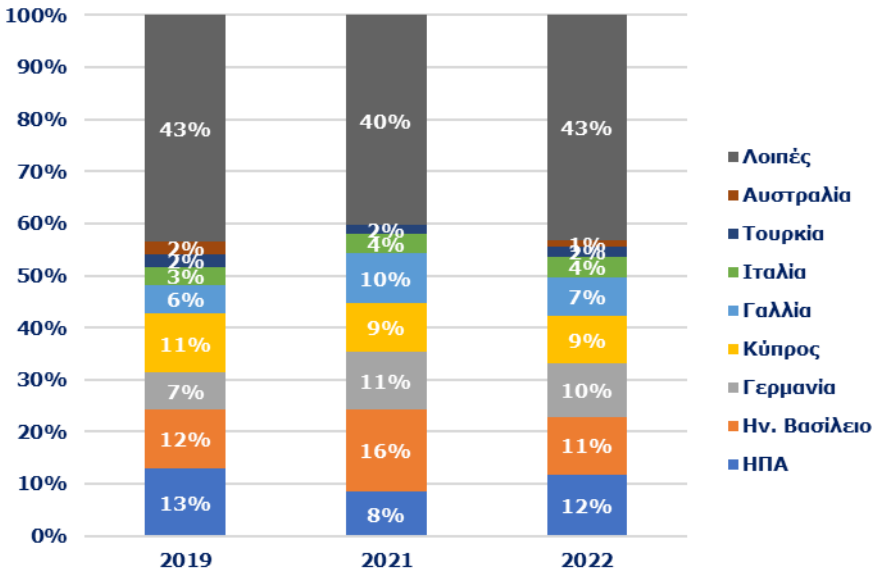

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.1.5 Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι εισπράξεις στην Ελλάδα την περίοδο 2019-2021 σημείωσαν πτώση κατά -42% (από € 17,7 δισ. το 2019 σε € 10,3 δισ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτους αριθμούς να καταγράφονται στις Περιφέρειες: Νοτίου Αιγαίου (-40% ή - € 2,1 δισ., από € 5,2 δισ. το 2019 σε € 3,1 δισ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-55% ή - € 1,2 δισ., από € 2,3 δισ. το 2019 σε € 1,0 δισ. το 2021), Κρήτης (-33% ή - € 1,2 δισ., από € 3,6 δισ. το 2019 σε € 2,4 δισ. το 2021), Αττικής (-43% ή - € 1,1 δισ., από € 2,6 δισ. το 2019 σε € 1,5 δισ. το 2021) και Ιονίων Νήσων (-32% ή - € 614 εκατ., από € 1,9 δισ. το 2019 σε € 1,3 δισ. το 2021).

Την περίοδο 2019-2022, οι εισπράξεις στην Ελλάδα κατέγραψαν πτώση κατά -2% (από € 17,7 δισ. το 2019 σε € 17,3 δισ. το 2022). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κρήτης (+2%, από € 3,6 δισ. το 2019 σε € 3,7 δισ. το 2022), Αττικής (+10%, από € 2,6 δισ. το 2019 σε € 2,8 δισ. το 2022, Ιονίων Νήσων (+36%, από € 1,9 δισ. το 2019 σε € 2,6 δισ. το 2022), Πελοποννήσου (+9%, από € 417 εκατ. το 2019 σε € 453 εκατ. το 2022) και Στερεάς Ελλάδας (+20%, από € 180 εκατ. το 2019 σε € 217 εκατ. το 2022). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Νότιο Αιγαίο (-9%, από € 5,2 δισ. το 2019 σε € 4,7 δισ. το 2022), Κεντρική Μακεδονία (-33%, από € 2,3 δισ. το 2019 σε € 1,5 δισ. το 2022), Αν. Μακεδονία & Θράκη (-17%, από € 440 εκατ. το 2019 σε € 367 εκατ. το 2022), Ήπειρο (-0,4%, από € 261 εκατ. το 2019 σε € 260 εκατ. το 2022), Θεσσαλία (-35%, από € 355 εκατ. το 2019 σε € 231 εκατ. το 2022), Δυτική Ελλάδα (-14%, από € 257 εκατ. το 2019 σε € 221 εκατ. το 2022), Βόρειο Αιγαίο (-24%, από € 165 εκατ. το 2019 σε € 125 εκατ. το 2022) και Δυτική Μακεδονία (-36%, από € 76 εκατ. το 2019 σε € 49 εκατ. το 2022).

Πίνακας 57: Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε εκατ. €), 2019-2022

Περιφέρειες	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Νότιο Αιγαίο	5.175	3.121	4.707	-40%	-9%
Κρήτη	3.601	2.395	3.661	-33%	2%
Αττικής	**2.592**	**1.466**	**2.849**	**-43%**	**10%**
Ιόνια Νησιά	1.911	1.297	2.608	-32%	36%
Κεντρική Μακεδονία	2.250	1.012	1.511	-55%	-33%
Πελοπόννησος	417	250	453	-40%	9%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	440	134	367	-69%	-17%
Ήπειρος	261	127	260	-51%	0%
Θεσσαλία	355	179	231	-50%	-35%
Δυτική Ελλάδα	257	128	221	-50%	-14%
Στερεά Ελλάδα	180	113	217	-37%	20%
Βόρειο Αιγαίο	165	68	125	-59%	-24%
Δυτική Μακεδονία	76	38	49	-50%	-36%
Ελλάδα	**17.680**	**10.328**	**17.257**	**-42%**	**-2%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων στις επιμέρους Περιφέρειες για το 2022, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά καταγράφονται στο Νότιο Αιγαίο (27%), την Κρήτη (21%), την Αττική (17%), τα Ιόνια Νησιά (15%) και την Κεντρική Μακεδονία (9%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 89% των εισπράξεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2022.

Διάγραμμα 68: Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2022

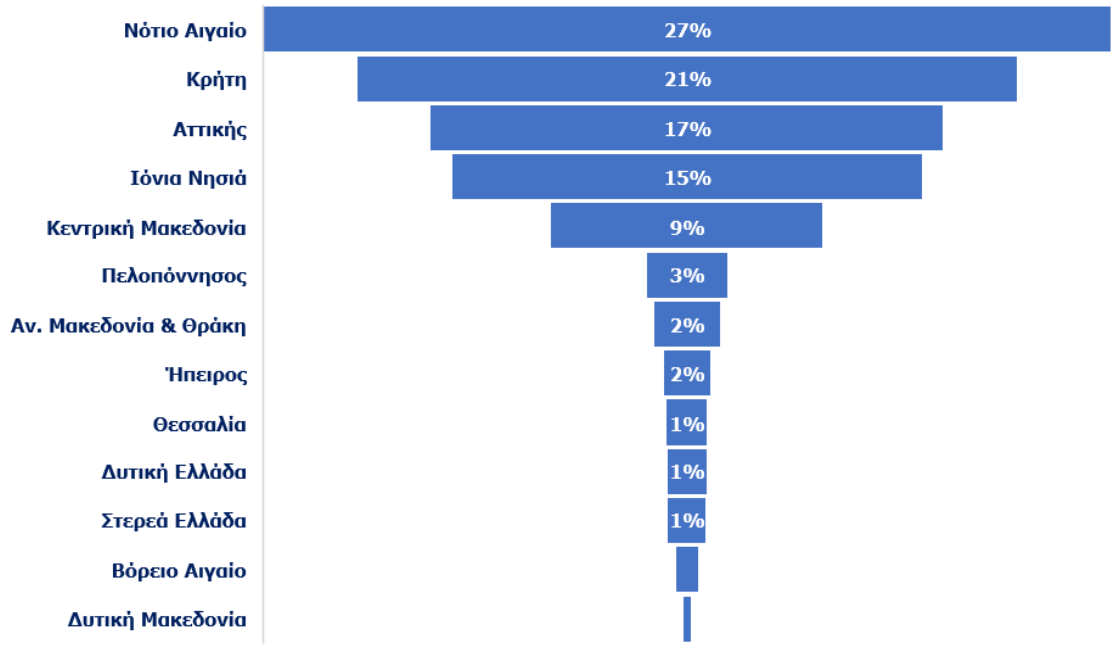

5.1.6 Εισπράξεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Αττικής

Η Περιφέρεια Αττικής αντιπροσωπεύει το 17% των εισπράξεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2022. Την περίοδο 2019-2021, η Περιφέρεια κατέγραψε πτώση κατά -43% (από € 2,6 δισ. το 2019 σε € 1,5 δισ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι αγορές κατέγραψαν αρνητικό πρόσημο, με εξαίρεση την αγορά της Γαλλίας (+7%, από € 150 εκατ. το 2019 σε € 160 εκατ. το 2021). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες αγορές: Ην. Βασίλειο (-16%, από € 251 εκατ. το 2019 σε € 212 εκατ. το 2021), ΗΠΑ (-52%, από € 397 εκατ. το 2019 σε € 189 εκατ. το 2021), Γερμανία (-26%, από € 183 εκατ. το 2019 σε € 136 εκατ. το 2021), Κύπρος (-50%, από € 227 εκατ. το 2019 σε € 113 εκατ. το 2021), Ιταλία (-56%, από € 98 εκατ. το 2019 σε € 43 εκατ. το 2021), Τουρκία (-50%, από € 67 εκατ. το 2019 σε € 34 εκατ. το 2021) και Λοιπές (-49%, από € 1,1 δισ. το 2019 σε € 579 εκατ. το 2021). Στοιχεία για την αγορά της Αυστραλίας το 2021 δεν δημοσιεύτηκαν λόγω χαμηλής αντιπροσωπευτικότητας.

Την περίοδο 2019-2022, οι εισπράξεις στην Περιφέρεια Αττικής σημείωσαν αύξηση κατά +10% (από € 2,6 δισ. το 2019 σε € 2,8 δισ. το 2022). Επιμέρους, όλες οι αγορές κατέγραψαν αύξηση, με εξαίρεση τις αγορές των ΗΠΑ (-2%, από € 397 εκατ. το 2019 σε € 391 εκατ. το 2022), της Κύπρου (-12%, από € 227 εκατ. το 2019 σε € 200 εκατ. το 2022) και της Αυστραλίας (-34%, από € 82 εκατ. το 2019 σε € 55 εκατ. το 2022). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες αγορές: Ην. Βασίλειο (+34%, από € 251 εκατ. το 2019 σε € 335 εκατ. το 2022), Γερμανία (+33%, από € 183 εκατ. το 2019 σε € 244 εκατ. το 2022), Γαλλία (+22%, από € 150 εκατ. το 2019 σε € 183 εκατ. το 2022), Ιταλία (+59%, από € 98 εκατ. το 2019 σε € 156 εκατ. το 2022), Τουρκία (+11%, από € 67 εκατ. το 2019 σε € 75 εκατ. το 2022) και Λοιπές (+7%, από € 1,1 δισ. το 2019 σε € 1,2 δισ. το 2022).

Πίνακας 58: Εισπράξεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Αττικής (σε εκατ. €), 2019-2022

Χώρες Προέλευσης	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
ΗΠΑ	397	189	391	-52%	-2%
Ην. Βασίλειο	251	212	335	-16%	34%
Γερμανία	183	136	244	-26%	33%
Κύπρος	227	113	200	-50%	-12%
Γαλλία	150	160	183	7%	22%
Ιταλία	98	43	156	-56%	59%
Τουρκία	67	34	75	-50%	11%
Αυστραλία	82	(:)	55		-34%
Λοιπές	1.136	579	1.211	-49%	7%
Σύνολο	**2.592**	**1.466**	**2.849**	**-43%**	**10%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Το σύμβολο (:) υποδηλώνει στοιχεία μη δημοσιευμένα λόγω χαμηλής αντιπροσωπευτικότητας

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2022, οι επισκέπτες από τις ΗΠΑ κατέχουν το υψηλότερο μερίδιο με 14% (15% το 2019) και ακολουθούν οι επισκέπτες από το Ην. Βασίλειο με 12% (10% το 2019), από την Γερμανία με 9% (7% το 2019), από την Κύπρο με 7% (9% το 2019), από την Γαλλία με 6% (αμετάβλητο σε σχέση με το 2019), από την Ιταλία με 5% (4% το 2019), από την Τουρκία με 3% (αμετάβλητο σε σχέση με το 2019), από την Αυστραλία με 2% (3% το 2019) και από τις Λοιπές με 43% (44% το 2019).

Διάγραμμα 69: Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Αττικής, 2019-2022

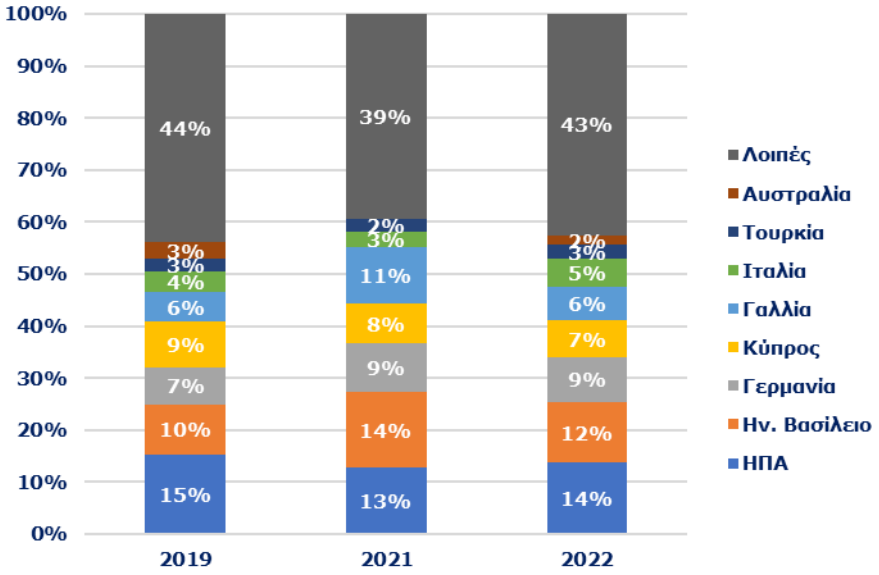

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2 ΒΑΣΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ, 2019-2022

5.2.1 Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα

Η Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα την περίοδο 2019-2021 σημείωσε αύξηση κατά (+31%, από € 482 το 2019 σε € 631 το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση: Νότιο Αιγαίο (+15%, από € 751 το 2019 σε € 861 το 2021), Κρήτη (+12%, από € 681 το 2019 σε € 761 το 2021), Ιόνια Νησιά (+19%, από € 627 το 2019 σε € 745 το 2021), Βόρειο Αιγαίο (+49%, από € 460 το 2019 σε € 683 το 2021), Θεσσαλία (+48%, από € 440 το 2019 σε € 654 το 2021), Αττική (+27%, από € 438 το 2019 σε € 555 το 2021), Πελοπόννησο (+13%, από € 464 το 2019 σε € 523 το 2021), Στερεά Ελλάδα (+77%, από € 265 το 2019 σε € 470 το 2021), Δυτική Μακεδονία (+72%, από € 248 το 2019 σε € 428 το 2021), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+251%, από € 115 το 2019 σε € 403 το 2021), Δυτική Ελλάδα (+16%, από € 315 το 2019 σε € 365 το 2021), Κεντρική Μακεδονία (+4%, από € 333 το 2019 σε € 345 το 2021) και Ήπειρος (+18%, από € 253 το 2019 σε € 299 το 2021).

Την περίοδο 2019-2022, η Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη σημείωσε αύξηση κατά (+14%, από € 482 το 2019 σε € 550 το 2022). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-6%, από € 751 το 2019 σε € 703 το 2022), Θεσσαλίας (-19%, από € 440 το 2019 σε € 357 το 2022), Κεντρικής Μακεδονίας (-18%, από € 333 το 2019 σε € 271 το 2022) και Ηπείρου (-5%, από € 253 το 2019 σε € 240 το 2022). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Ιόνια Νησιά (+31%, από € 627 το 2019 σε € 821 το 2022), Κρήτη (+5%, από € 681 το 2019 σε € 716 το 2022), Βόρειο Αιγαίο (+39%, από € 460 το 2019 σε € 638 το 2022), Πελοπόννησο (+10%, από € 464 το 2019 σε € 509 το 2022), Αττική (+16%, από € 438 το 2019 σε € 507 το 2022), Στερεά Ελλάδα (+57%, από € 265 το 2019 σε € 416 το 2022), Δυτική Ελλάδα (+20%, από € 315 το 2019 σε € 379 το 2022), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+192%, από € 115 το 2019 σε € 334 το 2022) και Δυτική Μακεδονία (+13%, από € 248 το 2019 σε € 280 το 2022).

Πίνακας 59: Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά Περιφέρεια (σε €), 2019-2022

Περιφέρειες	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Ιόνια Νησιά	627	745	821	19%	31%
Κρήτη	681	761	716	12%	5%
Νότιο Αιγαίο	751	861	703	15%	-6%
Βόρειο Αιγαίο	460	683	638	49%	39%
Πελοπόννησος	464	523	509	13%	10%
Αττικής	**438**	**555**	**507**	**27%**	**16%**
Στερεά Ελλάδα	265	470	416	77%	57%
Δυτική Ελλάδα	315	365	379	16%	20%
Θεσσαλία	440	654	357	48%	-19%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	115	403	334	251%	192%
Δυτική Μακεδονία	248	428	280	72%	13%
Κεντρική Μακεδονία	333	345	271	4%	-18%
Ήπειρος	253	299	240	18%	-5%
Ελλάδα	**482**	**631**	**550**	**31%**	**14%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη μικρότερη από τον Μέσο Όρο και για τα τρία έτη, με εξαίρεση τις Περιφέρειες: Ιονίων Νήσων (€ 627 το 2019, € 745 το 2021 και € 821 το 2022), Κρήτης (€ 681 το 2019, € 761 το 2021 και € 716 το 2022), Νοτίου Αιγαίου (€ 751 το 2019, € 861 το 2021 και € 703 το 2022), Βορείου Αιγαίου (μόνο το 2021 και το 2022, € 460 το 2019, € 683 το 2021 και € 638 το 2022) και Θεσσαλίας (μόνο το 2021, € 440 το 2019, € 654 το 2021 και € 357 το 2022).

Διάγραμμα 70: Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά Περιφέρεια (σε €), 2019-2022

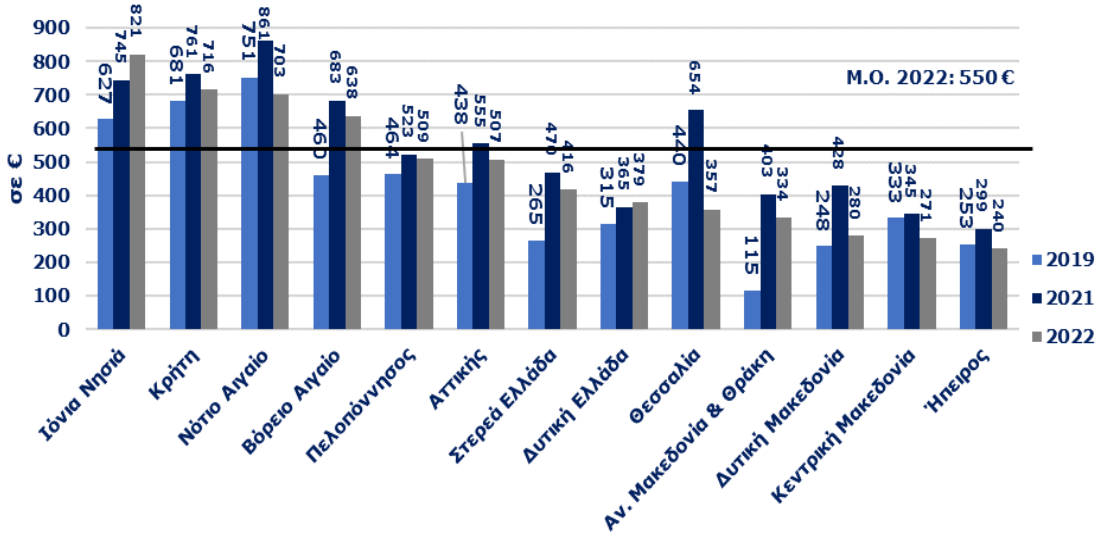

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.2 Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Αττικής

Η Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Περιφέρεια Αττικής κατέγραψε αύξηση την περίοδο 2019-2021 κατά +27% (από € 438 το 2019 σε € 555 το 2021). Η αύξηση αυτή είναι απόρροια της αύξησης της Μέσης Δαπάνης ανά Επίσκεψης που σημείωσαν όλες οι αγορές, με εξαίρεση την αγορά της Κύπρου (-7%, από € 505 το 2019 σε € 467 το 2021). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες αγορές: ΗΠΑ (+79%, από € 475 το 2019 σε € 850 το 2021), Ην. Βασίλειο (+25%, από € 488 το 2019 σε € 610 το 2021), Τουρκία (+30%, από € 409 το 2019 σε € 530 το 2021), Γαλλία (+10%, από € 466 το 2019 σε € 513 το 2021), Γερμανία (+9%, από € 436 το 2019 σε € 475 το 2021), Ιταλία (+30%, από € 331 το 2019 σε € 430 το 2021) και Λοιπές (+30%, από € 420 το 2019 σε € 544 το 2021). Στοιχεία για την αγορά της Αυστραλίας το 2021 δεν δημοσιεύτηκαν λόγω χαμηλής αντιπροσωπευτικότητας.

Την περίοδο 2019-2022, η Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη της Περιφέρειας Αττικής σημείωσε αύξηση κατά +16% (από € 438 το 2019 σε € 507 το 2022). Η αύξηση αυτή είναι απόρροια της αύξησης της Μέσης Δαπάνης ανά Επίσκεψης που σημείωσαν όλες οι αγορές, με εξαίρεση τις αγορές της Κύπρου (-2%, από € 505 το 2019 σε € 497 το 2022) και της Γαλλίας (-9%, από € 466 το 2019 σε € 424 το 2022). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες αγορές: Αυστραλία (+103%, από € 386 το 2019 σε € 785 το 2022), Τουρκία (+50%, από € 409 το 2019 σε € 614 το 2022), Ιταλία (+85%, από € 331 το 2019 σε € 612 το 2022), ΗΠΑ (+12%, από € 475 το 2019 σε € 534 το 2022), Γερμανία (+20%, από € 436 το 2019 σε € 522 το 2022), Ην. Βασίλειο (+1%, από € 488 το 2019 σε € 494 το 2022) και Λοιπές (+17%, από € 420 το 2019 σε € 491 το 2022). Επίσης, θα πρέπει να σημειώσουμε ότι η Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη της Περιφέρειας Αττικής υπολείπεται κατά -9%, -12% και -8% της συνολικής Μέσης Δαπάνης ανά Επίσκεψης που καταγράφηκε στην Ελλάδα τα έτη 2019, 2021 και 2022 αντίστοιχα.

Πίνακας 60: Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Αττικής (σε €), 2019-2022

Χώρες Προέλευσης	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Αυστραλία	386	(:)	785		103%
Τουρκία	409	530	614	30%	50%
Ιταλία	331	430	612	30%	85%
ΗΠΑ	475	850	534	79%	12%
Γερμανία	436	475	522	9%	20%
Κύπρος	505	467	497	-7%	-2%
Ην. Βασίλειο	488	610	494	25%	1%
Γαλλία	466	513	424	10%	-9%
Λοιπές	420	544	491	30%	17%
Σύνολο	**438**	**555**	**507**	**27%**	**16%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Το σύμβολο (:) υποδηλώνει στοιχεία μη δημοσιευμένα λόγω χαμηλής αντιπροσωπευτικότητας

Η εικόνα στη Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στις επιμέρους αγορές σε σύγκριση με το σύνολο της Περιφέρειας ήταν μικτή, με την αγορά των ΗΠΑ (€ 475 το 2019, € 850 το 2021 και € 534 το 2022) να καταγράφει υψηλότερη ΜΔΕ και για τα τρία έτη, το Ην. Βασίλειο (€ 488 το 2019, € 610 το 2021 και € 494 το 2022) μόνο τα έτη 2019 και 2021, την Αυστραλία (€ 386 το 2019 και € 785 το 2022), την Τουρκία (€ 409 το 2019, € 530 το 2021 και € 614 το 2022), την Ιταλία (€ 331 το 2019, € 430 το 2021 και € 612 το 2022) και την Γερμανία (€ 436 το 2019, € 475 το 2021 και € 522 το 2022) μόνο το 2022, την Κύπρο (€ 505 το 2019, € 467 το 2021 και € 497 το 2022) και την Γαλλία (€ 466 το 2019, € 513 το 2021 και € 424 το 2022) μόνο το 2019, ενώ αντίθετα οι Λοιπές Χωρες (€ 420 το 2019, € 544 το 2021 και € 491 το 2022) κατέγραψαν χαμηλότερη ΜΔΕ και για τα 3 έτη σε σύγκριση με το Μέσο Όρο της Περιφέρειας.

Διάγραμμα 71: Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Αττικής (σε €), 2019-2022

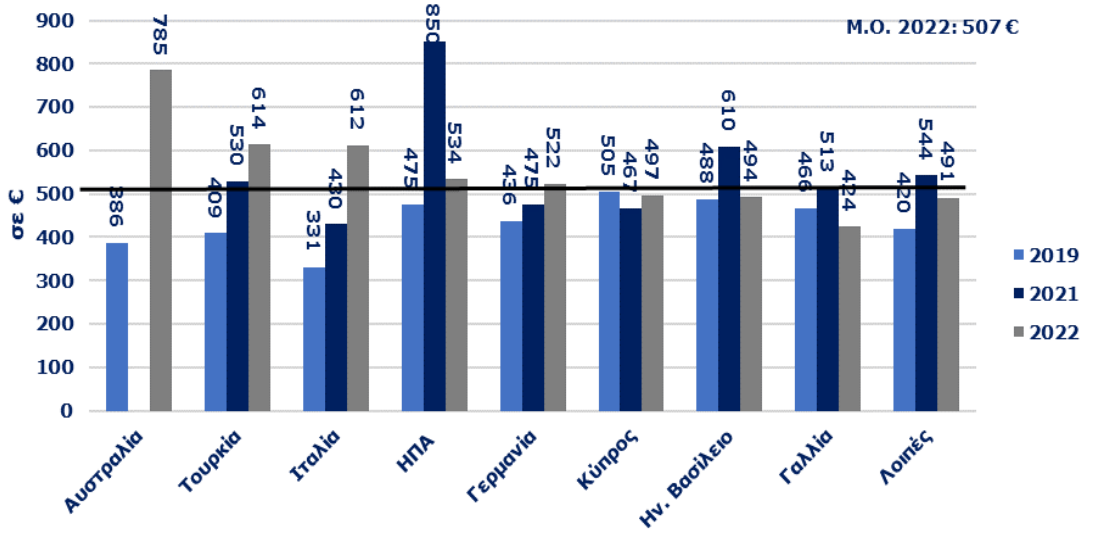

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.3 Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση στην Ελλάδα την περίοδο 2019-2021 σημείωσε αύξηση κατά +3% (από € 76 το 2019 σε € 79 το 2021). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή με τις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (+7%, από € 97 το 2019 σε € 104 το 2021), Ιονίων Νήσων (+12%, από € 80 το 2019 σε € 90 το 2021), Κρήτης (+7%, από € 83 το 2019 σε € 89 το 2021), Θεσσαλίας (+2%, από € 73 το 2019 σε € 74 το 2021), Στερεάς Ελλάδας (+4%, από € 60 το 2019 σε € 63 το 2021) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+22%, από € 43 το 2019 σε € 53 το 2021) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Αττικής (-10%, από € 76 το 2019 σε € 68 το 2021), Ηπείρου (-1%, από € 65 το 2019 σε € 64 το 2021), Πελοποννήσου (-5%, από € 64 το 2019 σε € 61 το 2021), Δυτικής Ελλάδας (-5%, από € 57 το 2019 σε € 54 το 2021), Βορείου Αιγαίου (-6%, από € 57 το 2019 σε € 53 το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-14%, από € 55 το 2019 σε € 48 το 2021) και Δυτικής Μακεδονίας (-24%, από € 50 το 2019 σε € 38 το 2021) μείωση.

Την περίοδο 2019-2022 η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση κατέγραψε αύξηση κατά +5% (από € 76 το 2019 σε € 80 το 2022). Επιμέρους, η εικόνα είναι θετική, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-6%, από € 97 το 2019 σε € 92 το 2022), Πελοποννήσου (-13%, από € 64 το 2019 σε € 56 το 2022), Θεσσαλίας (-28%, από € 73 το 2019 σε € 52 το 2022) και Κεντρικής Μακεδονίας (-19%, από € 55 το 2019 σε € 45 το 2022). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Ιονίων Νήσων (+35%, από € 80 το 2019 σε € 109 το 2022), Κρήτης (+5%, από € 83 το 2019 σε € 87 το 2022), Ηπείρου (+25%, από € 65 το 2019 σε € 82 το 2022), Αττικής (+6%, από € 76 το 2019 σε € 81 το 2022), Δυτικής Ελλάδας (+30%, από € 57 το 2019 σε € 74 το 2022), Στερεάς Ελλάδας (+21%, από € 60 το 2019 σε € 73 το 2022), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+44%, από € 43 το 2019 σε € 62 το 2022), Βορείου Αιγαίου (+2%, από € 57 το 2019 σε € 58 το 2022) και Δυτικής Μακεδονίας (+1%, από € 50 το 2019 σε € 50 το 2022).

Πίνακας 61: Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά Περιφέρεια (σε €), 2019-2022

Περιφέρειες	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Ιόνια Νησιά	80	90	109	12%	35%
Νότιο Αιγαίο	97	104	92	7%	-6%
Κρήτη	83	89	87	7%	5%
Ήπειρος	65	64	82	-1%	25%
Αττικής	**76**	**68**	**81**	**-10%**	**6%**
Δυτική Ελλάδα	57	54	74	-5%	30%
Στερεά Ελλάδα	60	63	73	4%	21%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	43	53	62	22%	44%
Βόρειο Αιγαίο	57	53	58	-6%	2%
Πελοπόννησος	64	61	56	-5%	-13%
Θεσσαλία	73	74	52	2%	-28%
Δυτική Μακεδονία	50	38	50	-24%	1%
Κεντρική Μακεδονία	55	48	45	-14%	-19%
Ελλάδα	**76**	**79**	**80**	**3%**	**5%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση μικρότερη από τον Μέσο Όρο και για τα τρία έτη, με εξαίρεση τις Περιφέρειες: Ιονίων Νήσων (€ 80 το 2019, € 90 το 2021 και € 109 το 2022), Νοτίου Αιγαίου (€ 97 το 2019, € 104 το 2021 και € 92 το 2022), Κρήτης (€ 83 το 2019, € 89 το 2021 και € 87 το 2022), Ηπείρου (μόνο το 2022, € 65 το 2019, € 64 το 2021 και € 82 το 2022) και Αττικής (μόνο το 2019 και το 2022, € 76 το 2019, € 68 το 2021 και € 81 το 2022).

Διάγραμμα 72: Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά Περιφέρεια (σε €), 2019-2022

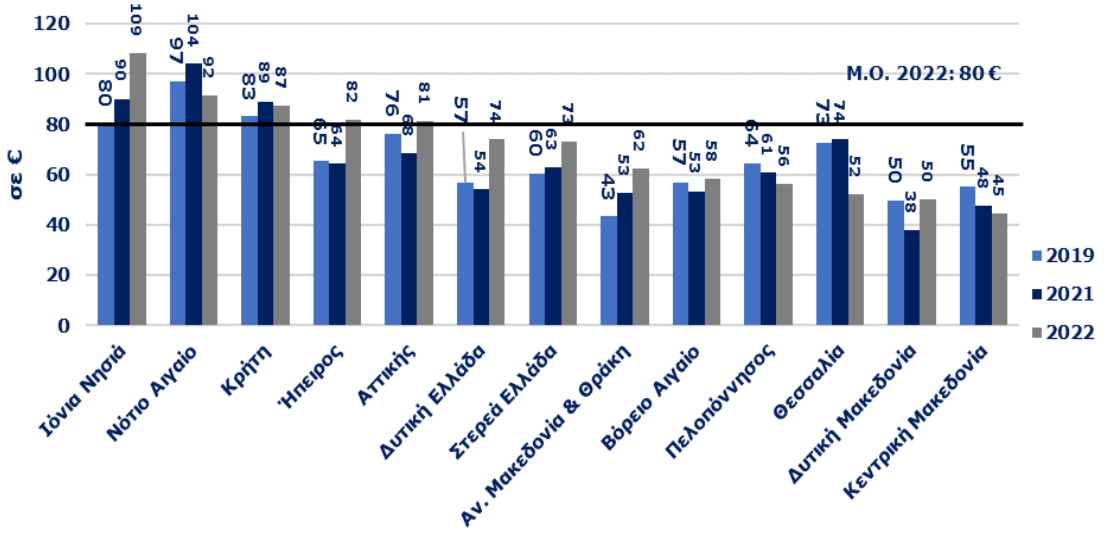

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.4 Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Αττικής

Η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση στην Περιφέρεια Αττικής κατέγραψε μείωση την περίοδο 2019-2021 κατά -10% (από € 76 το 2019 σε € 68 το 2021). Η μείωση αυτή είναι απόρροια της μείωσης της Μέσης Δαπάνης ανά Διανυκτέρευση που σημείωσαν όλες οι επιμέρους αγορές, με εξαίρεση την αγορά των ΗΠΑ (+16%, από € 91 το 2019 σε € 105 το 2021) και της Τουρκίας (+14%, από € 81 το 2019 σε € 92 το 2021). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες αγορές: Γαλλλία (-3%, από € 79 το 2019 σε € 77 το 2021), Ην. Βασίλειο (-3%, από € 64 το 2019 σε € 62 το 2021), Κύπρος (-3%, από € 59 το 2019 σε € 57 το 2021), Γερμανία (-26%, από € 77 το 2019 σε € 57 το 2021), Ιταλία (-33%, από € 85 το 2019 σε € 57 το 2021) και Λοιπές (-13%, από € 77 το 2019 σε € 67 το 2021). Στοιχεία για την αγορά της Αυστραλίας το 2021 δεν δημοσιεύτηκαν λόγω χαμηλής αντιπροσωπευτικότητας.

Αντίθετα, την περίοδο 2019-2022, η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση της Περιφέρειας Αττικής σημείωσε αύξηση κατά +6% (από € 76 το 2019 σε € 81 το 2022). Η μείωση αυτή είναι απόρροια της μείωσης της Μέσης Δαπάνης ανά Διανυκτέρευση που σημείωσαν όλες οι επιμέρους αγορές, με εξαίρεση τις αγορές της Γαλλίας (-10%, από € 79 το 2019 σε € 71 το 2022) και της Γερμανίας (-13%, από € 77 το 2019 σε € 67 το 2022). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες αγορές: Αυστραλία (+21%, από € 98 το 2019 σε € 118 το 2022), Ιταλία (+33%, από € 85 το 2019 σε € 112 το 2022), Τουρκία (+31%, από € 81 το 2019 σε € 105 το 2022), ΗΠΑ (+5%, από € 91 το 2019 σε € 95 το 2022), Ην. Βασίλειο (+33%, από € 64 το 2019 σε € 85 το 2022), Κύπρος (+6%, από € 59 το 2019 σε € 63 το 2022) και Λοιπές (+4%, από € 77 το 2019 σε € 80 το 2022). Επίσης, θα πρέπει να σημειώσουμε ότι η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση της Περιφέρειας Αττικής υπολείπεται κατά -13% της συνολικής Μέσης Δαπάνης ανά Διανυκτέρευση που καταγράφηκε στην Ελλάδα το 2021 ενώ έχει υπερκεράσει τον Μ.Ο. της χώρας κατά 0,1% και 2% τα έτη 2019 και 2022 αντίστοιχα.

Πίνακας 62: Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Αττικής (σε €), 2019-2022

Χώρες Προέλευσης	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Αυστραλία	98	(:)	118		21%
Ιταλία	85	57	112	-33%	33%
Τουρκία	81	92	105	14%	31%
ΗΠΑ	91	105	95	16%	5%
Ην. Βασίλειο	64	62	85	-3%	33%
Γαλλία	79	77	71	-3%	-10%
Γερμανία	77	57	67	-26%	-13%
Κύπρος	59	57	63	-3%	6%
Λοιπές	77	67	80	-13%	4%
Σύνολο	**76**	**68**	**81**	**-10%**	**6%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Το σύμβολο (:) υποδηλώνει στοιχεία μη δημοσιευμένα λόγω χαμηλής αντιπροσωπευτικότητας

Σε σύγκριση με τον Μέσο Όρο της Περιφέρειας η εικόνα είναι μικτή, με τις αγορές των ΗΠΑ (€ 91 το 2019, € 105 το 2021 και € 95 το 2022) και της Τουρκίας (€ 81 το 2019, € 92 το 2021 και € 105 το 2022) να καταγράφουν υψηλότερη Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση από το σύνολο της Περιφέρειας και για τα 3 έτη, της Αυστραλίας (€ 98 το 2019 και € 118 το 2022) και της Ιταλίας (€ 85 το 2019, € 57 το 2021 και € 112 το 2022) μόνο τα έτη 2019 και 2022, της Γαλλίας (€ 79 το 2019, € 77 το 2021 και € 71 το 2022) μόνο τα έτη 2019 και 2021, της Γερμανίας (€ 77 το 2019, € 57 το 2021 και € 67 το 2022) και των Λοιπών (€ 77 το 2019, € 67 το 2021 και € 80 το 2022) μόνο το 2019, του Ην. Βασιλείου (€ 64 το 2019, € 62 το 2021 και € 85 το 2022) μόνο το 2022 ενώ αντίθετα η αγορά της Κύπρου (€ 59 το 2019, € 57 το 2021 και € 63 το 2022) κατέγραψε χαμηλότερη ΜΔΔ από τον Μ.Ο. της Περιφέρειας και για τα τρία έτη.

Διάγραμμα 73: Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Αττικής (σε €), 2019-2022

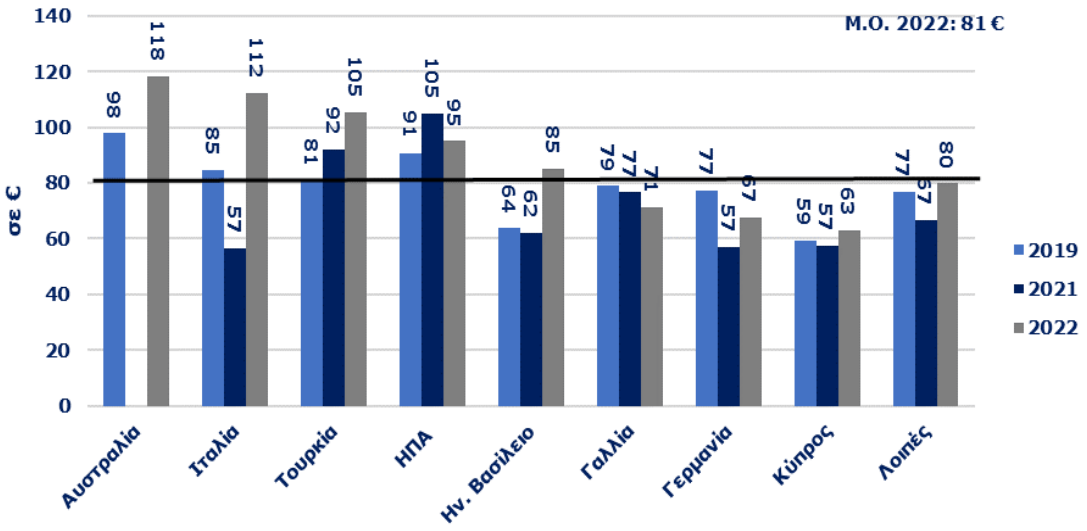

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.5 Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Περιφέρεια στην Ελλάδα

Η Μέση Διάρκεια Παραμονής στην Ελλάδα την περίοδο 2019-2021 σημείωσε αύξηση κατά +26% (από 6,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 8,0 διανυκτερεύσεις το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση, με τις υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις να σημειώνονται στις Περιφέρειες Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+187%, από 2,7 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 7,6 διανυκτερεύσεις το 2021), Δυτικής Μακεδονίας (+127%, από 5,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 11,3 διανυκτερεύσεις το 2021), Στερεάς Ελλάδας (+71%, από 4,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 7,5 διανυκτερεύσεις το 2021), Βορείου Αιγαίου (+58%, από 8,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 12,8 διανυκτερεύσεις το 2021), Θεσσαλίας (+45%, από 6,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 8,8 διανυκτερεύσεις το 2021), Αττικής (+41%, από 5,7 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 8,1 διανυκτερεύσεις το 2021), Δυτικής Ελλάδας (+22%, από 5,5 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 6,7 διανυκτερεύσεις το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (+20%, από 6,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 7,3 διανυκτερεύσεις το 2021), Ηπείρου (+20%, από 3,9 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,6 διανυκτερεύσεις το 2021) και Πελοποννήσου (+19%, από 7,2 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 8,6 διανυκτερεύσεις το 2021).

Την περίοδο 2019-2022, η Μέση Διάρκεια Παραμονής κατέγραψε αύξηση κατά +9% (από 6,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 6,9 διανυκτερεύσεις το 2022). Επιμέρους, η εικόνα είναι θετική, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-1%, από 7,7 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 7,7 διανυκτερεύσεις το 2022), Ιονίων Νήσων (-3%, από 7,8 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 7,6 διανυκτερεύσεις το 2022), Δυτικής Ελλάδας (-8%, από 5,5 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,1 διανυκτερεύσεις το 2022) και Ηπείρου (-24%, από 3,9 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,9 διανυκτερεύσεις το 2022). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Βόρειο Αιγαίο (+35%, από 8,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 10,9 διανυκτερεύσεις το 2022), Πελοπόννησος (+25%, από 7,2 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 9,0 διανυκτερεύσεις το 2022), Κρήτη (+0,1%, από 8,2 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 8,2 διανυκτερεύσεις το 2022), Θεσσαλία (+13%, από 6,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 6,9 διανυκτερεύσεις το 2022), Αττική (+9%, από 5,7 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 6,2 διανυκτερεύσεις το 2022), Κεντρική Μακεδονία (+1%, από 6,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 6,1 διανυκτερεύσεις το 2022), Στερεά Ελλάδα (+30%, από 4,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,7 διανυκτερεύσεις το 2022), Δυτική Μακεδονία (+12%, από 5,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,6 διανυκτερεύσεις το 2022) και Αν. Μακεδονία & Θράκη (+103%, από 2,7 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,4 διανυκτερεύσεις το 2022).

Πίνακας 63: Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Περιφέρεια (σε διανυκτερεύσεις), 2019-2022

Περιφέρειες	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Βόρειο Αιγαίο	8,1	12,8	10,9	58%	35%
Πελοπόννησος	7,2	8,6	9,0	19%	25%
Κρήτη	8,2	8,5	8,2	4%	0%
Νότιο Αιγαίο	7,7	8,3	7,7	7%	-1%
Ιόνια Νησιά	7,8	8,3	7,6	6%	-3%
Θεσσαλία	6,1	8,8	6,9	45%	13%
Αττικής	**5,7**	**8,1**	**6,2**	**41%**	**9%**
Κεντρική Μακεδονία	6,0	7,3	6,1	20%	1%
Στερεά Ελλάδα	4,4	7,5	5,7	71%	30%
Δυτική Μακεδονία	5,0	11,3	5,6	127%	12%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	2,7	7,6	5,4	187%	103%
Δυτική Ελλάδα	5,5	6,7	5,1	22%	-8%
Ήπειρος	3,9	4,6	2,9	20%	-24%
Ελλάδα	**6,3**	**8,0**	**6,9**	**26%**	**9%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Η εικόνα στην Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Επίσκεψη είναι μικτή με τις Περιφέρειες του Βορείου Αιγαίου (8,1 διανυκτερεύσεις το 2019, 12,8 διανυκτερεύσεις το 2021 και 10,9 διανυκτερεύσεις το 2022), της Πελοποννήσου (7,2 διανυκτερεύσεις το 2019, 8,6 διανυκτερεύσεις το 2021 και 9,0 διανυκτερεύσεις το 2022), της Κρήτης (8,2 διανυκτερεύσεις το 2019, 8,5 διανυκτερεύσεις το 2021 και 8,2 διανυκτερεύσεις το 2022), του Νοτίου Αιγαίου (7,7 διανυκτερεύσεις το 2019, 8,3 διανυκτερεύσεις το 2021 και 7,7 διανυκτερεύσεις το 2022) και των Ιονίων Νήσων (7,8 διανυκτερεύσεις το 2019, 8,3 διανυκτερεύσεις το 2021 και 7,6 διανυκτερεύσεις το 2022) να καταγράφουν υψηλότερη Μέση Διάρκεια Παραμονής από τον Μέσο Όρο της χώρας και για τα 3 έτη, της Θεσσαλίας (6,1 διανυκτερεύσεις το 2019, 8,8 διανυκτερεύσεις το 2021 και 6,9 διανυκτερεύσεις το 2022), της Αττικής (5,7 διανυκτερεύσεις το 2019, 8,1 διανυκτερεύσεις το 2021 και 6,2 διανυκτερεύσεις το 2022) και της Δυτικής Μακεδονίας (5,0 διανυκτερεύσεις το 2019, 11,3 διανυκτερεύσεις το 2021 και 5,6 διανυκτερεύσεις το 2022) μόνο το 2019, ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (6,0 διανυκτερεύσεις το 2019, 7,3 διανυκτερεύσεις το 2021 και 6,1 διανυκτερεύσεις το 2022), Στερεάς Ελλάδας (4,4 διανυκτερεύσεις το 2019, 7,5 διανυκτερεύσεις το 2021 και 5,7 διανυκτερεύσεις το 2022), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (2,7 διανυκτερεύσεις το 2019, 7,6 διανυκτερεύσεις το 2021 και 5,4 διανυκτερεύσεις το 2022), Δυτικής Ελλάδας (5,5 διανυκτερεύσεις το 2019, 6,7 διανυκτερεύσεις το 2021 και 5,1 διανυκτερεύσεις το 2022) και Ηπείρου (3,9 διανυκτερεύσεις το 2019,

4,6 διανυκτερεύσεις το 2021 και 2,9 διανυκτερεύσεις το 2022) σημείωσαν χαμηλότερη Μέση Διάρκεια Παραμονής από τον Μ.Ο της χώρας και για τα 3 έτη.

Διάγραμμα 74: Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Περιφέρεια (σε διανυκτερεύσεις), 2019-2022

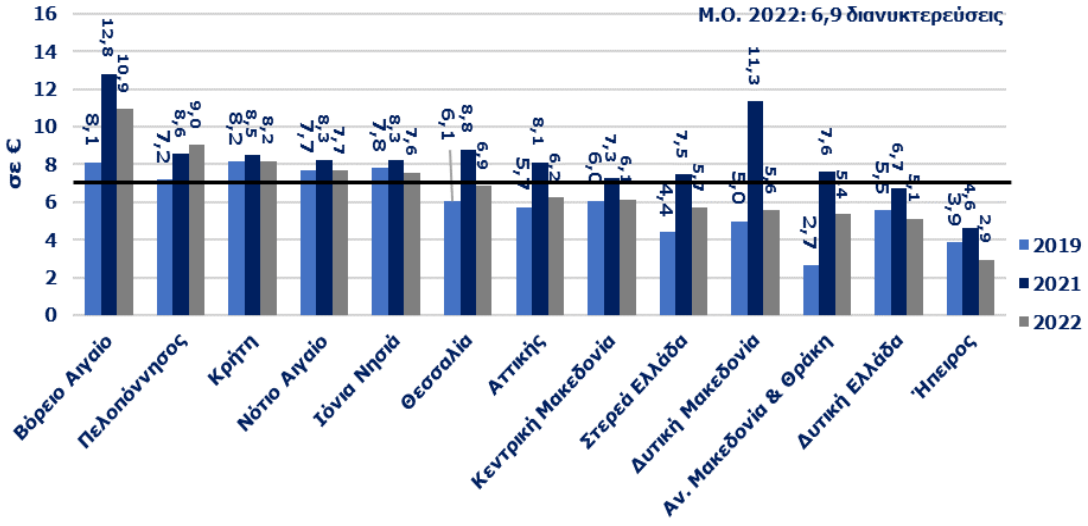

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.6 Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Αττικής

Η Μέση Διάρκεια Παραμονής στην Περιφέρεια Αττικής κατέγραψε αύξηση την περίοδο 2019-2021 κατά +41% (από 5,7 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 8,1 διανυκτερεύσεις το 2021). Η αύξηση αυτή είναι απόρροια της αύξησης της Μέσης Διάρκειας Παραμονής που σημείωσαν όλες οι επιμέρους αγορές, με εξαίρεση την αγορά της Κύπρου (-5%, από 8,5 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 8,1 διανυκτερεύσεις το 2021). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες αγορές: Ην. Βασίλειο (+28%, από 7,6 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 9,8 διανυκτερεύσεις το 2021), Γερμανία (+48%, από 5,6 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 8,3 διανυκτερεύσεις το 2021), ΗΠΑ (+55%, από 5,2 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 8,1 διανυκτερεύσεις το 2021), Ιταλία (+94%, από 3,9 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 7,6 διανυκτερεύσεις το 2021), Γαλλία (+13%, από 5,9 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 6,7 διανυκτερεύσεις το 2021), Τουρκία (+14%, από 5,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,8 διανυκτερεύσεις το 2021) και Λοιπές (+49%, από 5,5 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 8,1 διανυκτερεύσεις το 2021). Στοιχεία για την αγορά της Αυστραλίας το 2021 δεν δημοσιεύτηκαν λόγω χαμηλής αντιπροσωπευτικότητας.

Την περίοδο 2019-2022, η Μέση Διάρκεια Παραμονής της Περιφέρειας Αττικής σημείωσε αύξηση κατά +9% (από 5,7 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 6,2 διανυκτερεύσεις το 2022). Η αύξηση αυτή είναι απόρροια της αύξησης της Μέσης Διάρκειας Παραμονής που σημείωσαν όλες οι επιμέρους αγορές, με εξαίρεση τις αγορές της Κύπρου (-7%, από 8,5 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 7,9 διανυκτερεύσεις το 2022) και του Ην. Βασιλείου (-24%, από 7,6 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,8 διανυκτερεύσεις το 2022). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες αγορές: Γερμανία (+37%, από 5,6 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 7,7 διανυκτερεύσεις το 2022), Αυστραλία (+68%, από 4,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 6,6 διανυκτερεύσεις το 2022), Γαλλία (+1%, από 5,9 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 6,0 διανυκτερεύσεις το 2022), Τουρκία (+15%, από 5,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,8 διανυκτερεύσεις το 2022), ΗΠΑ (+7%, από 5,2 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,6 διανυκτερεύσεις το 2022), Ιταλία (+40%, από 3,9 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,5 διανυκτερεύσεις το 2022) και Λοιπές (+13%, από 5,5 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 6,1 διανυκτερεύσεις το 2022). Επίσης, θα πρέπει να σημειώσουμε ότι η Μέση Διάρκεια Παραμονής της Περιφέρειας Αττικής υπολείπεται κατά -9% και -10% της συνολικής Μέσης Διάρκειας Παραμονής που καταγράφηκε στην Ελλάδα τα έτη 2019 και 2022 αντίστοιχα ενώ το 2021 την έχει υπερκεράσει κατά 1%.

Πίνακας 64: Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Αττικής (σε διανυκτερεύσεις), 2019-2022

Χώρες Προέλευσης	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Κύπρος	8,5	8,1	7,9	-5%	-7%
Γερμανία	5,6	8,3	7,7	48%	37%
Αυστραλία	4,0	(:)	6,6		68%
Γαλλία	5,9	6,7	6,0	13%	1%
Τουρκία	5,1	5,8	5,8	14%	15%
Ην. Βασίλειο	7,6	9,8	5,8	28%	-24%
ΗΠΑ	5,2	8,1	5,6	55%	7%
Ιταλία	3,9	7,6	5,5	94%	40%
Λοιπές	5,5	8,1	6,1	49%	13%
Σύνολο	**5,7**	**8,1**	**6,2**	**41%**	**9%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Το σύμβολο (:) υποδηλώνει στοιχεία μη δημοσιευμένα λόγω χαμηλής αντιπροσωπευτικότητας

Η εικόνα στη Μέση Διάρκεια Παραμονής στις επιμέρους αγορές σε σύγκριση με το σύνολο της Περιφέρειας ήταν μικτή, με την αγορά της Κύπρου (8,5 διανυκτερεύσεις το 2019, 8,1 διανυκτερεύσεις το 2021 και 7,9 διανυκτερεύσεις το 2022) να καταγράφει υψηλότερη ΜΔΠ και για τα τρία έτη σε σύγκριση με το σύνολο της Περιφέρειας, του Ην. Βασιλείου (7,6 διανυκτερεύσεις το 2019, 9,8 διανυκτερεύσεις το 2021 και 5,8 διανυκτερεύσεις το 2022) τα έτη 2019 και 2021, της Γερμανίας (5,6 διανυκτερεύσεις το 2019, 8,3 διανυκτερεύσεις το 2021 και 7,7 διανυκτερεύσεις το 2022) μόνο τα έτη 2021 και 2022, της Γαλλίας (5,9 διανυκτερεύσεις το 2019, 6,7 διανυκτερεύσεις το 2021 και 6,0 διανυκτερεύσεις το 2022) μόνο για το 2019, των Λοιπών (5,5 διανυκτερεύσεις το 2019, 8,1 διανυκτερεύσεις το 2021 και 6,1 διανυκτερεύσεις το 2022) μόνο το 2021, της Αυστραλίας (4,0 διανυκτερεύσεις το 2019 και 6,6 διανυκτερεύσεις το 2022) μόνο το 2022, ενώ αντίθετα οι αγορές των ΗΠΑ (5,2 διανυκτερεύσεις το 2019, 8,1 διανυκτερεύσεις το 2021 και 5,6 διανυκτερεύσεις το 2022), της Ιταλίας (3,9 διανυκτερεύσεις το 2019, 7,6 διανυκτερεύσεις το 2021 και 5,5 διανυκτερεύσεις το 2022) και της Τουρκίας (5,1 διανυκτερεύσεις το 2019, 5,8 διανυκτερεύσεις το 2021 και 5,8 διανυκτερεύσεις το 2022) κατέγραψαν χαμηλότερη Μέση Διάρκεια Παραμονής και για τα τρία έτη σε σύγκριση με το σύνολο της Περιφέρειας.

Διάγραμμα 75: Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Αττικής (σε διανυκτερεύσεις), 2019-2022

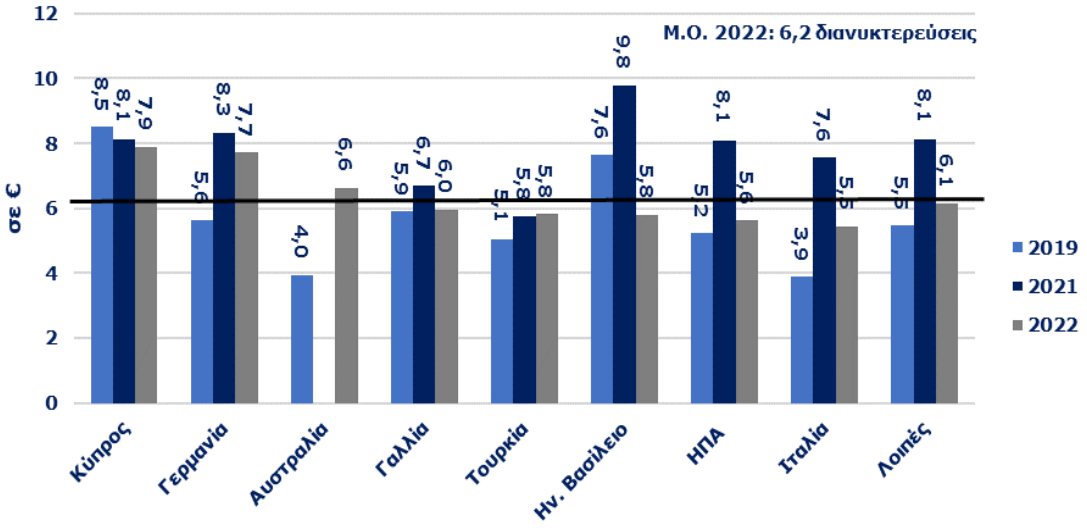

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.3 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΦΙΞΕΩΝ–ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΩΝ–ΜΕΣΗΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ- ΠΛΗΡΟΤΗΤΑΣ ΣΕ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ, 2019-2022

Τα στοιχεία για τις αφίξεις και διανυκτερεύσεις πελατών στα καταλύματα ξενοδοχειακού τύπου και κάμπινγκ της χώρας συγκεντρώνονται από την Έρευνα Κίνησης Καταλυμάτων Ξενοδοχειακού Τύπου και Κάμπινγκ που διενεργείται σε μηνιαία βάση από την ΕΛΣΤΑΤ, με τη συμπλήρωση ειδικού δελτίου από κάθε κατάλυμα, για κάθε μήνα λειτουργίας του. Τα στοιχεία για τις αφίξεις και διανυκτερεύσεις στα καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα καταλύματα) της χώρας (NACE Rev. 2, 55.2), ως το έτος 2019 συγκεντρώνονταν από δειγματοληπτική έρευνα. Από το έτος αναφοράς 2020 λόγω των συνθηκών που διαμορφώθηκαν από την πανδημία της νόσου του κορονοϊού, η συλλογή των στοιχείων γίνεται από το σύνολο των καταλυμάτων που λειτούργησαν σε μηνιαία βάση. Οι πληροφορίες για τις μονάδες αναφοράς (καταλύματα ξενοδοχειακού τύπου και κάμπινγκ, NACE Rev. 2, 55.1 & 55.3) προέρχονται από το μητρώο του ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου της Ελλάδας, στο οποίο περιλαμβάνονται περίπου 10.000 ξενοδοχεία και 300 κάμπινγκ, ενώ για τα καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια, NACE Rev. 2, 55.2) προέρχονται από το Στατιστικό Μητρώο καταλυμάτων σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) της ΕΛΣΤΑΤ, το οποίο ενημερώνεται από τα στοιχεία του αντίστοιχου μητρώου του Υπουργείου Τουρισμού και περιλαμβάνει περίπου 27.000 καταλύματα. Τα αποτελέσματα της έρευνας αναφέρονται στο 100% των συνολικών διαθέσιμων κλινών.

5.3.1 Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα (αλλοδαπών και ημεδαπών) την περίοδο 2019-2021 κατέγραψαν πτώση κατά -46% (από 27,1 εκατ. το 2019 σε 14,6 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν μείωση: Νότιο Αιγαίο (-43%, από 5,8 εκατ. το 2019 σε 3,3 εκατ. το 2021), Κρήτη (-41%, από 5,0 εκατ. το 2019 σε 3,0 εκατ. το 2021), Αττική (-53%, από 4,8 εκατ. το 2019 σε 2,3 εκατ. το 2021), Κεντρική Μακεδονία (-46%, από 3,1 εκατ. το 2019 σε 1,7 εκατ. το 2021), Ιόνια Νησιά (-42%, από 2,3 εκατ. το 2019 σε 1,3 εκατ. το 2021), Πελοπόννησο (-46%, από 1,5 εκατ. το 2019 σε 805 χιλ. το 2021), Θεσσαλία (-51%, από 1,1 εκατ. το 2019 σε 556 χιλ. το 2021), Στερεά Ελλάδα (-48%, από 817 χιλ. το 2019 σε 425 χιλ. το 2021), Δυτική Ελλάδα (-47%, από 705 χιλ. το 2019 σε 374 χιλ. το 2021), Αν. Μακεδονία & Θράκη (-50%, από 720 χιλ. το 2019 σε 360 χιλ. το 2021), Ήπειρο (-44%, από 611 χιλ. το 2019 σε 340 χιλ. το 2021), Βόρειο Αιγαίο (-54%, από 402

χιλ. το 2019 σε 183 χιλ. το 2021) και Δυτική Μακεδονία (-48%, από 152 χιλ. το 2019 σε 79 χιλ. το 2021).

Την περίοδο 2019-2022, οι αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα (αλλοδαποί και ημεδαποί) σημείωσαν πτώση κατά -8% (από 27,1 εκατ. το 2019 σε 24,9 εκατ. το 2022). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν μείωση: Νότιο Αιγαίο (-6%, από 5,8 εκατ. το 2019 σε 5,4 εκατ. το 2022), Κρήτη (-3%, από 5,0 εκατ. το 2019 σε 4,9 εκατ. το 2022), Αττική (-10%, από 4,8 εκατ. το 2019 σε 4,4 εκατ. το 2022), Κεντρική Μακεδονία (-10%, από 3,1 εκατ. το 2019 σε 2,8 εκατ. το 2022), Ιόνια Νησιά (-7%, από 2,3 εκατ. το 2019 σε 2,1 εκατ. το 2022), Πελοπόννησο (-16%, από 1,5 εκατ. το 2019 σε 1,3 εκατ. το 2022), Θεσσαλία (-18%, από 1,1 εκατ. το 2019 σε 941 χιλ. το 2022), Στερεά Ελλάδα (-10%, από 817 χιλ. το 2019 σε 735 χιλ. το 2022), Δυτική Ελλάδα (-5%, από 705 χιλ. το 2019 σε 668 χιλ. το 2022), Αν. Μακεδονία & Θράκη (-12%, από 720 χιλ. το 2019 σε 631 χιλ. το 2022), Ήπειρο (-3%, από 611 χιλ. το 2019 σε 592 χιλ. το 2022), Βόρειο Αιγαίο (-12%, από 402 χιλ. το 2019 σε 354 χιλ. το 2022) και Δυτική Μακεδονία (-17%, από 152 χιλ. το 2019 σε 126 χιλ. το 2022).

Πίνακας 65: Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019-2022

Περιφέρεια	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Νοτίου Αιγαίου	5.756.216	3.253.906	5.422.141	-43%	-6%
Κρήτης	5.033.786	2.970.799	4.868.120	-41%	-3%
Αττικής	**4.844.993**	**2.265.178**	**4.379.766**	**-53%**	**-10%**
Κεντρικής Μακεδονίας	3.092.167	1.658.459	2.793.746	-46%	-10%
Ιονίων Νήσων	2.290.210	1.325.386	2.129.309	-42%	-7%
Πελοποννήσου	1.492.741	805.477	1.252.734	-46%	-16%
Θεσσαλίας	1.145.714	556.126	940.753	-51%	-18%
Στερεάς Ελλάδας	817.403	424.945	735.320	-48%	-10%
Δυτικής Ελλάδας	704.592	373.859	668.379	-47%	-5%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	720.197	360.118	630.606	-50%	-12%
Ηπείρου	611.459	340.259	591.962	-44%	-3%
Βορείου Αιγαίου	401.790	182.843	353.857	-54%	-12%
Δυτικής Μακεδονίας	152.498	78.556	126.390	-48%	-17%
Ελλάδα	**27.063.766**	**14.595.911**	**24.893.083**	**-46%**	**-8%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2022, παρατηρούμε ότι ο μεγαλύτερος όγκος αφίξεων καταγράφεται στα ξενοδοχειακά καταλύματα των Περιφερειών του Νοτίου Αιγαίου (22%), της Κρήτης (20%), της Αττικής (18%), της Κεντρικής Μακεδονίας (11%) και των Ιονίων Νήσων (9%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες

αντιπροσωπεύουν για το 2022 το 79% των συνολικών αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα.

Διάγραμμα 76: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα ανά Περιφέρεια, 2022

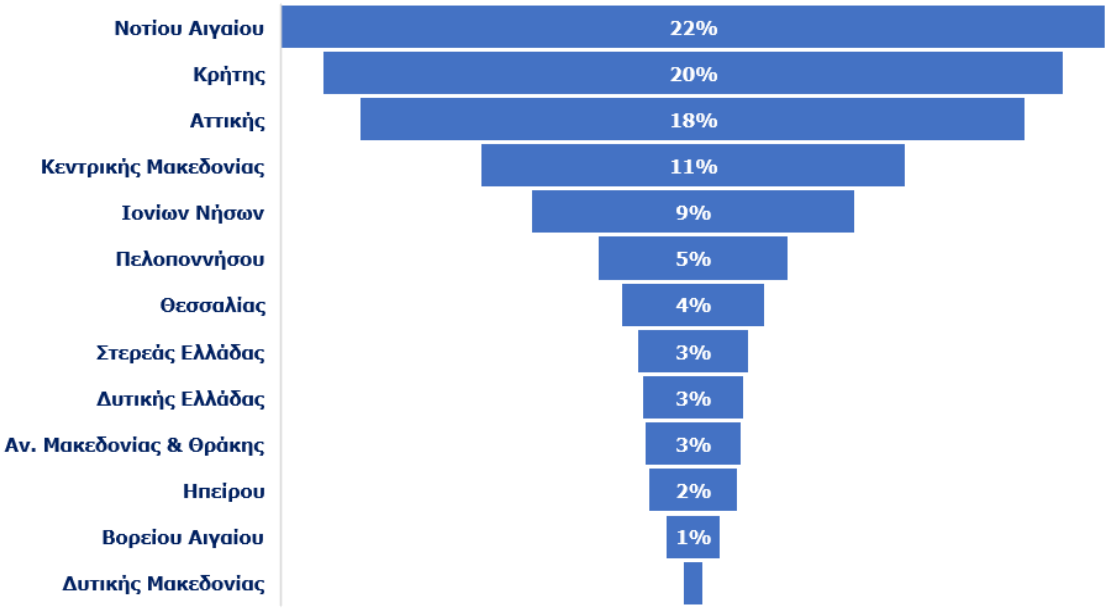

Επιπροσθέτως, την περίοδο 2019-2021, οι αφίξεις αλλοδαπών σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα μειώθηκαν σε υψηλότερο βαθμό (-49%, από 19,7 εκατ. το 2019 σε 10,1 εκατ. το 2021) απ' ότι αυτές των ημεδαπών (-39%, από 7,4 εκατ. το 2019 σε 4,5 εκατ. το 2021). Τέλος, την περίοδο 2019-2021, το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους αφίξεων μειώθηκε (από 73% το 2019 σε 69% το 2021) σε αντίθεση με των ημεδαπών που αυξήθηκε (από 27% το 2019 σε 31% το 2021).

Την περίοδο 2019-2022, οι αφίξεις αλλοδαπών μειώθηκαν σε μικρότερο βαθμό (-7%, από 19,7 εκατ. το 2019 σε 18,2 εκατ. το 2022) απ' ότι αυτές των ημεδαπών (-10%, από 7,4 εκατ. το 2019 σε 6,7 εκατ. το 2022). Τέλος, την περίοδο 2019-2022, το μερίδιο των αλλοδαπών και των ημεδαπών σε όρους αφίξεων παρέμεινε αμετάβλητο (73% και 27% αντίστοιχα).

5.3.2 Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Αττικής την περίοδο 2019-2021 σημείωσε μείωση αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα κατά -53% σε σύγκριση με το 2019 (από 4,8 εκατ. το 2019 σε 2,3 εκατ. το 2021). Οι αφίξεις αλλοδαπών σε ξενοδοχεία της Περιφέρειας σημείωσαν μείωση κατά -58% (από 3,5 εκατ. το 2019 σε 1,5 εκατ. το 2021) ενώ των ημεδαπών μείωση κατά -43% (από 1,4 εκατ. το 2019 σε 796 χιλ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν αρνητική ποσοστιαία μεταβολή: Κεντρικός Τομέας Αθηνών (-58%, από 3,2 εκατ. το 2019 σε 1,3 εκατ. το 2021), Ανατολικής Αττικής (-48%, από 667 χιλ. το 2019 σε 346 χιλ. το 2021), Νότιος Τομέας Αθηνών (-51%, από 370 χιλ. το 2019 σε 182 χιλ. το 2021), Πειραιώς (-48%, από 268 χιλ. το 2019 σε 140 χιλ. το 2021), Νήσων (-19%, από 150 χιλ. το 2019 σε 121 χιλ. το 2021), Βόρειος Τομέας Αθηνών (-45%, από 151 χιλ. το 2019 σε 83 χιλ. το 2021), Δυτικής Αττικής (-27%, από 68 χιλ. το 2019 σε 50 χιλ. το 2021) και Δυτικός Τομέας Αθηνών (-24%, από 11 χιλ. το 2019 σε 9 χιλ. το 2021). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2021 οι αφίξεις αλλοδαπών (65%) σε ξενοδοχειακά καταλύματα υπερτερούν αυτές των ημεδαπών (35%).

Η Περιφέρεια Αττικής αντιπροσώπευε το 2022 το 18% των αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα, σημειώνοντας μείωση κατά -10% σε σύγκριση με το 2019 (από 4,8 εκατ. το 2019 σε 4,4 εκατ. το 2022). Οι αφίξεις αλλοδαπών σε ξενοδοχεία της Περιφέρειας σημείωσαν μείωση κατά -8% (από 3,5 εκατ. το 2019 σε 3,2 εκατ. το 2022) ενώ των ημεδαπών μείωση κατά -13% (από 1,4 εκατ. το 2019 σε 1,2 εκατ. το 2022). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν αρνητική ποσοστιαία μεταβολή: Κεντρικός Τομέας Αθηνών (-9%, από 3,2 εκατ. το 2019 σε 2,9 εκατ. το 2022), Ανατολικής Αττικής (-13%, από 667 χιλ. το 2019 σε 582 χιλ. το 2022), Νότιος Τομέας Αθηνών (-20%, από 370 χιλ. το 2019 σε 295 χιλ. το 2022), Πειραιώς (-6%, από 268 χιλ. το 2019 σε 252 χιλ. το 2022), Νήσων (-1%, από 150 χιλ. το 2019 σε 148 χιλ. το 2022), Βόρειος Τομέας Αθηνών (-3%, από 151 χιλ. το 2019 σε 146 χιλ. το 2022), Δυτικής Αττικής (-13%, από 68 χιλ. το 2019 σε 60 χιλ. το 2022) και Δυτικός Τομέας Αθηνών (-39%, από 11 χιλ. το 2019 σε 7 χιλ. το 2022). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2022 οι αφίξεις αλλοδαπών (72%) σε ξενοδοχειακά καταλύματα υπερτερούν αυτές των ημεδαπών (28%).

Πίνακας 66: Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019-2022

Ενότητα		2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Κεντρικός Τομέας Αθηνών	Αλλοδαποί	2.438.305	964.685	2.265.247	-60%	-7%
	Ημεδαποί	721.854	370.572	625.253	-49%	-13%
Ανατολικής Αττικής	Αλλοδαποί	480.794	242.461	440.320	-50%	-8%
	Ημεδαποί	185.710	103.674	141.344	-44%	-24%
Νότιος Τομέας Αθηνών	Αλλοδαποί	209.470	85.404	162.434	-59%	-22%
	Ημεδαποί	160.618	96.437	132.742	-40%	-17%
Πειραιώς	Αλλοδαποί	163.750	79.243	151.889	-52%	-7%
	Ημεδαποί	104.224	60.695	100.032	-42%	-4%
Νήσων	Αλλοδαποί	59.550	41.363	59.165	-31%	-1%
	Ημεδαποί	90.142	79.926	89.002	-11%	-1%
Βόρειος Τομέας Αθηνών	Αλλοδαποί	61.529	23.729	52.603	-61%	-15%
	Ημεδαποί	89.538	58.844	93.292	-34%	4%
Δυτικής Αττικής	Αλλοδαποί	43.897	31.499	39.349	-28%	-10%
	Ημεδαποί	24.481	18.135	20.275	-26%	-17%
Δυτικός Τομέας Αθηνών	Αλλοδαποί	1.379	326	1.033	-76%	-25%
	Ημεδαποί	9.752	8.185	5.786	-16%	-41%
Σύνολο	**Αλλοδαποί**	**3.458.674**	**1.468.710**	**3.172.040**	**-58%**	**-8%**
	Ημεδαποί	**1.386.319**	**796.468**	**1.207.726**	**-43%**	**-13%**
Σύνολο Περιφέρειας		**4.844.993**	**2.265.178**	**4.379.766**	**-53%**	**-10%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2022, η Ενότητα Κεντρικού Τομέα Αθηνών (66%) καταγράφει το υψηλότερο μερίδιο αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα και ακολουθούν οι Ενότητες Ανατολικής Αττικής (13%), Νοτίου Τομέα Αθηνών (7%), Πειραιώς (6%), Νήσων (3%), Βορείου Τομέα Αθηνών (3%), Δυτικής Αττικής (1%) και Δυτικού Τομέα Αθηνών (0,2%).

Διάγραμμα 77: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2022

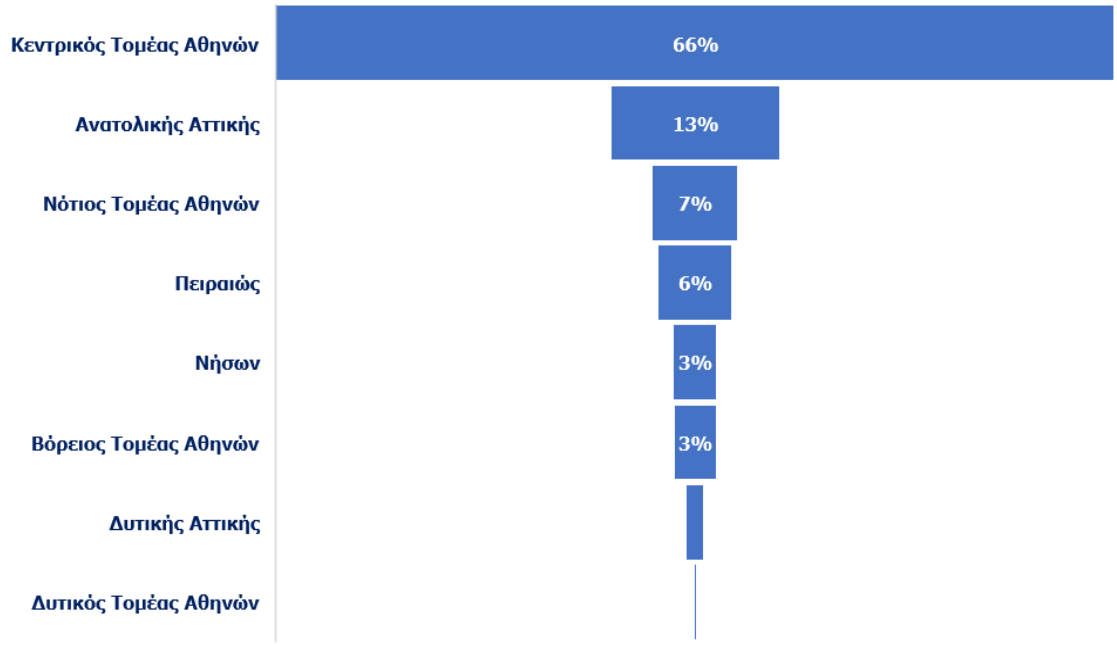

5.3.3 Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα (αλλοδαπών και ημεδαπών) την περίοδο 2019-2021 κατέγραψαν μείωση κατά -47% (από 109,2 εκατ. το 2019 σε 58,3 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν πτώση: Νότιο Αιγαίο (-46%, από 30,6 εκατ. το 2019 σε 16,5 εκατ. το 2021), Κρήτη (-45%, από 28,0 εκατ. το 2019 σε 15,4 εκατ. το 2021), Ιόνια Νησιά (-47%, από 12,8 εκατ. το 2019 σε 6,8 εκατ. το 2021), Κεντρική Μακεδονία (-46%, από 10,8 εκατ. το 2019 σε 5,8 εκατ. το 2021), Αττική (-52%, από 10,3 εκατ. το 2019 σε 4,9 εκατ. το 2021), Πελοπόννησο (-45%, από 3,9 εκατ. το 2019 σε 2,2 εκατ. το 2021), Θεσσαλία (-46%, από 2,7 εκατ. το 2019 σε 1,4 εκατ. το 2021), Αν. Μακεδονία & Θράκη (-42%, από 2,2 εκατ. το 2019 σε 1,2 εκατ. το 2021), Στερεά Ελλάδα (-49%, από 2,2 εκατ. το 2019 σε 1,1 εκατ. το 2021), Δυτική Ελλάδα (-47%, από 2,0 εκατ. το 2019 σε 1,1 εκατ. το 2021), Βόρειο Αιγαίο (-53%, από 2,0 εκατ. το 2019 σε 943 χιλ. το 2021), Ήπειρο (-48%, από 1,6 εκατ. το 2019 σε 803 χιλ. το 2021) και Δυτική Μακεδονία (-46%, από 313 χιλ. το 2019 σε 168 χιλ. το 2021).

Την περίοδο 2019-2022, οι διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα (αλλοδαποί και ημεδαποί) κατέγραψαν μείωση κατά -7% (από 109,2 εκατ. το 2019 σε 101,9 εκατ. το 2022). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν πτώση: Νότιο Αιγαίο (-7%, από 30,6 εκατ. το 2019 σε 28,5 εκατ. το 2022), Κρήτη (-4%, από 28,0 εκατ. το 2019 σε 26,8 εκατ. το 2022), Ιόνια Νησιά (-6%, από 12,8 εκατ. το 2019 σε 12,1 εκατ. το 2022), Κεντρική Μακεδονία (-9%, από 10,8 εκατ. το 2019 σε 9,8 εκατ. το 2022), Αττική (-6%, από 10,3 εκατ. το 2019 σε 9,7 εκατ. το 2022), Πελοπόννησο (-13%, από 3,9 εκατ. το 2019 σε 3,4 εκατ. το 2022), Θεσσαλία (-9%, από 2,7 εκατ. το 2019 σε 2,4 εκατ. το 2022), Αν. Μακεδονία & Θράκη (-5%, από 2,2 εκατ. το 2019 σε 2,0 εκατ. το 2022), Στερεά Ελλάδα (-11%, από 2,2 εκατ. το 2019 σε 1,9 εκατ. το 2022), Βόρειο Αιγαίο (-11%, από 2,0 εκατ. το 2019 σε 1,8 εκατ. το 2022), Δυτική Ελλάδα (-13%, από 2,0 εκατ. το 2019 σε 1,7 εκατ. το 2022), Ήπειρο (-6%, από 1,6 εκατ. το 2019 σε 1,5 εκατ. το 2022) και Δυτική Μακεδονία (-20%, από 313 χιλ. το 2019 σε 249 χιλ. το 2022).

Πίνακας 67: Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019-2022

Περιφέρεια	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Νοτίου Αιγαίου	30.592.824	16.522.661	28.478.737	-46%	-7%
Κρήτης	27.962.541	15.438.808	26.827.274	-45%	-4%
Ιονίων Νήσων	12.790.429	6.769.045	12.058.229	-47%	-6%
Κεντρικής Μακεδονίας	10.809.343	5.792.499	9.835.772	-46%	-9%
Αττικής	**10.260.847**	**4.926.062**	**9.657.945**	**-52%**	**-6%**
Πελοποννήσου	3.936.868	2.151.118	3.441.825	-45%	-13%
Θεσσαλίας	2.661.626	1.428.986	2.414.483	-46%	-9%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	2.152.142	1.238.431	2.036.923	-42%	-5%
Στερεάς Ελλάδας	2.163.593	1.102.170	1.919.741	-49%	-11%
Βορείου Αιγαίου	2.005.706	942.827	1.777.231	-53%	-11%
Δυτικής Ελλάδας	1.999.273	1.061.237	1.741.135	-47%	-13%
Ηπείρου	1.558.985	803.131	1.462.910	-48%	-6%
Δυτικής Μακεδονίας	312.803	167.669	248.818	-46%	-20%
Ελλάδα	**109.206.980**	**58.344.644**	**101.901.023**	**-47%**	**-7%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2022, παρατηρούμε ότι ο μεγαλύτερος όγκος διανυκτερεύσεων καταγράφεται στα ξενοδοχειακά καταλύματα των Περιφερειών του Νοτίου Αιγαίου (28%), της Κρήτης (26%), των Ιονίων Νήσων (12%), της Κεντρικής Μακεδονίας (10%) και της Αττικής (9%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσώπευαν για το 2022 το 85% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα της χώρας.

Διάγραμμα 78: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2022

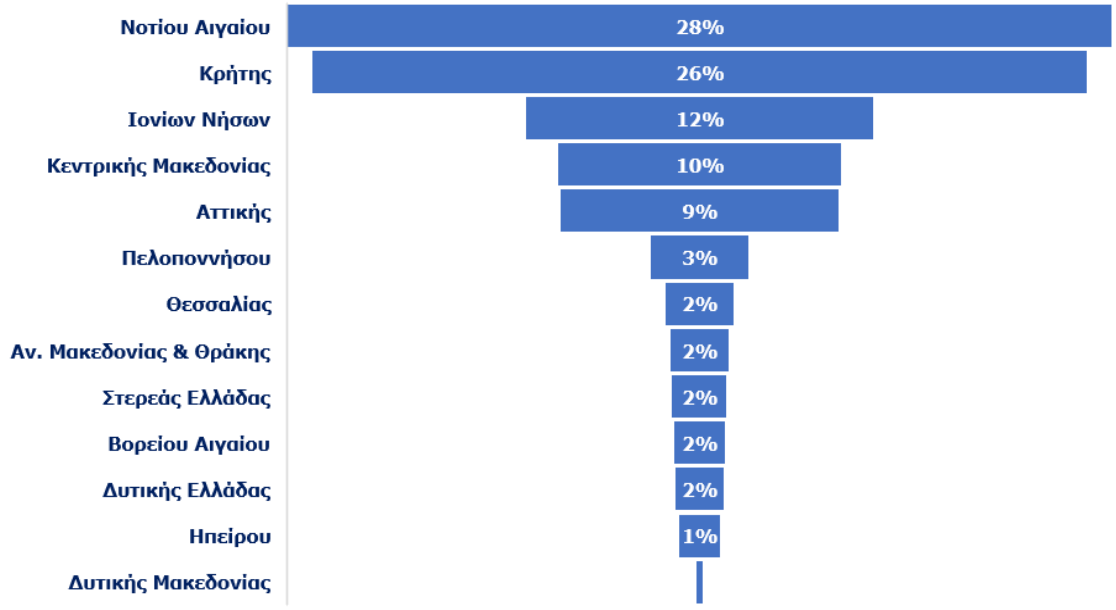

Επιπροσθέτως, την περίοδο 2019-2021, οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα μειώθηκαν σε υψηλότερο βαθμό (-49%, από 92,4 εκατ. το 2019 σε 47,6 εκατ. το 2021) απ' ότι αυτές των ημεδαπών (-36%, από 16,8 εκατ. το 2019 σε 10,8 εκατ. το 2021). Τέλος, την περίοδο 2019-2021, το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους διανυκτερεύσεων μειώθηκε (από 85% το 2019 σε 82% το 2021) σε αντίθεση με των ημεδαπών που αυξήθηκε (από 15% το 2019 σε 18% το 2021).

Την περίοδο 2019-2022, οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών μειώθηκαν σε υψηλότερο βαθμό (-6%, από 92,4 εκατ. το 2019 σε 86,6 εκατ. το 2022) απ' ότι αυτές των ημεδαπών (-9%, από 16,8 εκατ. το 2019 σε 15,3 εκατ. το 2022). Τέλος, την περίοδο 2019-2022, το μερίδιο των αλλοδαπών και των ημεδαπών σε όρους διανυκτερεύσεων παρέμεινε αμετάβλητο (85% και 15% αντίστοιχα).

5.3.4 Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Αττικής την περίοδο 2019-2021 σημείωσε μείωση διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα κατά -52% σε σύγκριση με το 2019 (από 10,3 εκατ. το 2019 σε 4,9 εκατ. το 2021). Οι αφίξεις αλλοδαπών σε ξενοδοχεία της Περιφέρειας σημείωσαν μείωση κατά -56% (από 7,6 εκατ. το 2019 σε 3,3 εκατ. το 2021) ενώ των ημεδαπών μείωση κατά -39% (από 2,7 εκατ. το 2019 σε 1,6 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν αρνητική ποσοστιαία μεταβολή: Κεντρικός Τομέας Αθηνών (-56%, από 6,5 εκατ. το 2019 σε 2,9 εκατ. το 2021), Ανατολικής Αττικής (-51%, από 1,5 εκατ. το 2019 σε 763 χιλ. το 2021), Νότιος Τομέας Αθηνών (-46%, από 828 χιλ. το 2019 σε 445 χιλ. το 2021), Νήσων (-22%, από 417 χιλ. το 2019 σε 325 χιλ. το 2021), Πειραιώς (-46%, από 480 χιλ. το 2019 σε 258 χιλ. το 2021), Βόρειος Τομέας Αθηνών (-41%, από 275 χιλ. το 2019 σε 161 χιλ. το 2021), Δυτικής Αττικής (-54%, από 160 χιλ. το 2019 σε 74 χιλ. το 2021) και Δυτικός Τομέας Αθηνών (-37%, από 23 χιλ. το 2019 σε 15 χιλ. το 2021). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2021 το μερίδιο των ημεδαπών σε όρους διανυκτερεύσεων ήταν υψηλότερο των αλλοδαπών (67% έναντι 33%).

Η Περιφέρεια Αττικής αντιπροσώπευε το 2022 το 9% των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα, σημειώνοντας μείωση κατά -6% σε σύγκριση με το 2019 (από 10,3 εκατ. το 2019 σε 9,7 εκατ. το 2022). Οι αφίξεις αλλοδαπών σε ξενοδοχεία της Περιφέρειας σημείωσαν μείωση κατά -4% (από 7,6 εκατ. το 2019 σε 7,3 εκατ. το 2022) ενώ των ημεδαπών μείωση κατά -11% (από 2,7 εκατ. το 2019 σε 2,4 εκατ. το 2022). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν αρνητική ποσοστιαία μεταβολή, με εξαίρεση την Ενότητα Βορείου Τομέα Αθηνών (+2%, από 275 χιλ. το 2019 σε 281 χιλ. το 2022). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Ενότητες: Κεντρικός Τομέας Αθηνών (-4%, από 6,5 εκατ. το 2019 σε 6,3 εκατ. το 2022), Ανατολικής Αττικής (-14%, από 1,5 εκατ. το 2019 σε 1,3 εκατ. το 2022), Νότιος Τομέας Αθηνών (-12%, από 828 χιλ. το 2019 σε 727 χιλ. το 2022), Πειραιώς (-2%, από 480 χιλ. το 2019 σε 469 χιλ. το 2022), Νήσων (-5%, από 417 χιλ. το 2019 σε 397 χιλ. το 2022), Δυτικής Αττικής (-9%, από 160 χιλ. το 2019 σε 147 χιλ. το 2022) και Δυτικός Τομέας Αθηνών (-44%, από 23 χιλ. το 2019 σε 13 χιλ. το 2022). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2022 το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους διανυκτερεύσεων ήταν υψηλότερο των ημεδαπών (75% έναντι 25%).

Πίνακας 68: Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019-2022

Ενότητα		2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Κεντρικός Τομέας Αθηνών	Αλλοδαποί	5.180.449	2.144.825	5.098.300	-59%	-2%
	Ημεδαποί	1.353.886	741.334	1.203.095	-45%	-11%
Ανατολικής Αττικής	Αλλοδαποί	1.181.840	554.147	1.044.376	-53%	-12%
	Ημεδαποί	361.353	208.398	277.764	-42%	-23%
Νότιος Τομέας Αθηνών	Αλλοδαποί	509.270	245.337	451.922	-52%	-11%
	Ημεδαποί	318.859	199.494	275.021	-37%	-14%
Πειραιώς	Αλλοδαποί	285.915	140.176	270.883	-51%	-5%
	Ημεδαποί	194.520	117.381	198.266	-40%	2%
Νήσων	Αλλοδαποί	196.215	130.320	181.109	-34%	-8%
	Ημεδαποί	220.303	195.066	216.028	-11%	-2%
Βόρειος Τομέας Αθηνών	Αλλοδαποί	119.940	54.217	118.207	-55%	-1%
	Ημεδαποί	154.637	106.447	163.089	-31%	5%
Δυτικής Αττικής	Αλλοδαποί	127.391	48.375	117.983	-62%	-7%
	Ημεδαποί	33.101	25.986	28.843	-21%	-13%
Δυτικός Τομέας Αθηνών	Αλλοδαποί	2.930	640	2.343	-78%	-20%
	Ημεδαποί	20.238	13.919	10.716	-31%	-47%
Σύνολο	**Αλλοδαποί**	**7.603.950**	**3.318.037**	**7.285.123**	**-56%**	**-4%**
	Ημεδαποί	**2.656.897**	**1.608.025**	**2.372.822**	**-39%**	**-11%**
Σύνολο Περιφέρειας		**10.260.847**	**4.926.062**	**9.657.945**	**-52%**	**-6%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή, η Ενότητα Κεντρικού Τομέα Αθηνών εμφάνισε το 2022 το υψηλότερο ποσοστό (65%) διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα και ακολουθούν οι Ενότητες Ανατολικής Αττικής (14%), Νοτίου Τομέα Αθηνών (8%), Πειραιώς (5%), Νήσων (4%), Βορείου Τομέα Αθηνών (3%), Δυτικής Αττικής (2%) και Δυτικού Τομέα Αθηνών (0,1%).

Διάγραμμα 79: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2022

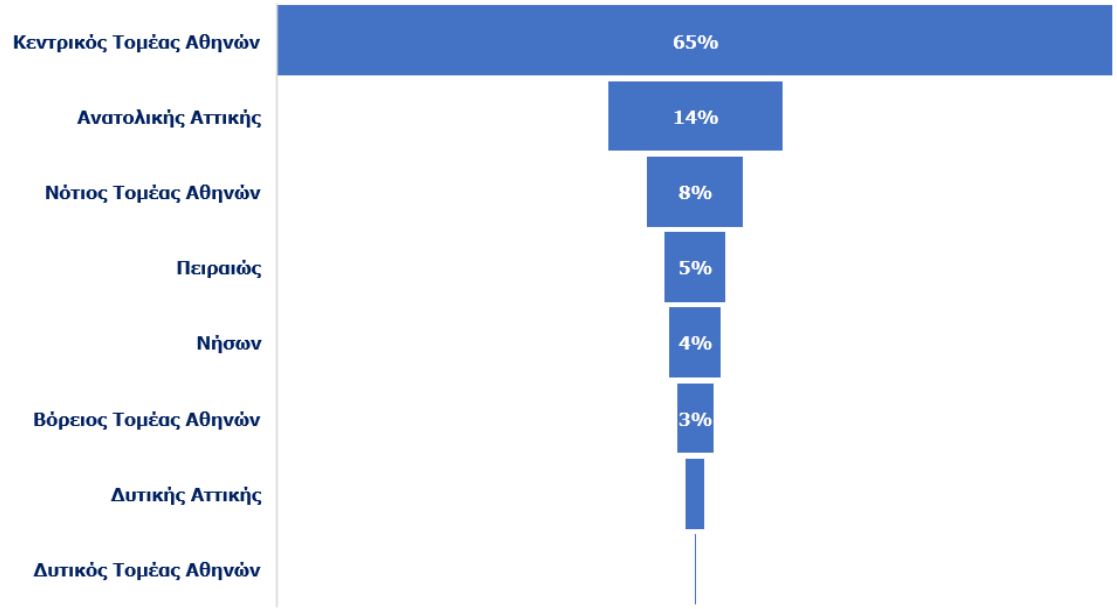

5.3.5 Μέση Διάρκεια Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Η Μέση Διάρκεια Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα (αλλοδαπών και ημεδαπών) την περίοδο 2019-2021 κατέγραψε οριακή μείωση κατά -1% (από 4,04 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,0 διανυκτερεύσεις το 2021). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφέρειες της Κρήτης (-6%, από 5,6 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,2 διανυκτερεύσεις το 2021), των Ιονίων Νήσων (-9%, από 5,6 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,1 διανυκτερεύσεις το 2021), του Νοτίου Αιγαίου (-4%, από 5,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,1 διανυκτερεύσεις το 2021), της Κεντρικής Μακεδονίας (-0,1%, από 3,5 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,5 διανυκτερεύσεις το 2021), της Στερεάς Ελλάδας (-2%, από 2,6 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,6 διανυκτερεύσεις το 2021) και της Ηπείρου (-7%, από 2,5 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,4 διανυκτερεύσεις το 2021) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες του Βορείου Αιγαίου (+3%, από 5,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,2 διανυκτερεύσεις το 2021), της Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+15%, από 3,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,4 διανυκτερεύσεις το 2021), της Δυτικής Ελλάδας (+0,04%, από 2,8 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,8 διανυκτερεύσεις το 2021), της Πελοποννήσου (+1%, από 2,6 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,7 διανυκτερεύσεις το 2021), της Θεσσαλίας (+11%, από 2,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,6 διανυκτερεύσεις το 2021), της Αττικής (+3%, από 2,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,2 διανυκτερεύσεις το 2021) και της Δυτικής Μακεδονίας (+4%, από 2,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,1 διανυκτερεύσεις το 2021) να καταγράφουν αύξηση. Επίσης, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι και για τα τρία εξεταζόμενα έτη μόνο οι νησιωτικές Περιφέρειες καταγράφουν Μέση Διάρκεια Παραμονής υψηλότερη από τον Εθνικό Μέσο Όρο.

Την περίοδο 2019-2022, η Μέση Διάρκεια Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα (αλλοδαποί και ημεδαποί) κατέγραψαν αύξηση κατά +1% (από 4,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,1 διανυκτερεύσεις το 2022). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Κρήτης (-1%, από 5,6 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,5 διανυκτερεύσεις το 2022), Νοτίου Αιγαίου (-1%, από 5,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,3 διανυκτερεύσεις το 2022), Δυτικής Ελλάδας (-8%, από 2,8 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,6 διανυκτερεύσεις το 2022), Στερεάς Ελλάδας (-1%, από 2,6 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,6 διανυκτερεύσεις το 2022), Ηπείρου (-3%, από 2,5 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,5 διανυκτερεύσεις το 2022) και Δυτικής Μακεδονίας (-4%, από 2,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,0 διανυκτερεύσεις το 2022) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες του Βορείου Αιγαίου (+1%, από 5,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,0 διανυκτερεύσεις το 2022), των Ιονίων Νήσων (+1%, από 5,6 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,7 διανυκτερεύσεις το 2022), της

Κεντρικής Μακεδονίας (+1%, από 3,5 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,5 διανυκτερεύσεις το 2022), της Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+8%, από 3,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,2 διανυκτερεύσεις το 2022), της Πελοποννήσου (+4%, από 2,6 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,7 διανυκτερεύσεις το 2022), της Θεσσαλίας (+10%, από 2,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,6 διανυκτερεύσεις το 2022) και της Αττικής (+4%, από 2,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,2 διανυκτερεύσεις το 2022) αύξηση. Επίσης, για το 2022 θα πρέπει να αναφέρουμε ότι και για τα τρία εξεταζόμενα έτη μόνο οι νησιωτικές Περιφέρειες καταγράφουν Μέση Διάρκεια Παραμονής υψηλότερη από τον Εθνικό Μέσο Όρο.

Πίνακας 69: Μέση Διάρκεια Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019-2022

Περιφέρεια	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Ιονίων Νήσων	5,6	5,1	5,7	-9%	1%
Κρήτης	5,6	5,2	5,5	-6%	-1%
Νοτίου Αιγαίου	5,3	5,1	5,3	-4%	-1%
Βορείου Αιγαίου	5,0	5,2	5,0	3%	1%
Κεντρικής Μακεδονίας	3,5	3,5	3,5	0%	1%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	3,0	3,4	3,2	15%	8%
Πελοποννήσου	2,6	2,7	2,7	1%	4%
Στερεάς Ελλάδας	2,6	2,6	2,6	-2%	-1%
Δυτικής Ελλάδας	2,8	2,8	2,6	0%	-8%
Θεσσαλίας	2,3	2,6	2,6	11%	10%
Ηπείρου	2,5	2,4	2,5	-7%	-3%
Αττικής	**2,1**	**2,2**	**2,2**	**3%**	**4%**
Δυτικής Μακεδονίας	2,1	2,1	2,0	4%	-4%
Ελλάδα	**4,0**	**4,0**	**4,1**	**-1%**	**1%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.3.6 Μέση Διάρκεια Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Αττικής την περίοδο 2019-2021 σημείωσε αύξηση στη Μέση Διάρκεια Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα κατά +3% (από 2,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,2 διανυκτερεύσεις το 2021). Η Μέση Διάρκεια Παραμονής των αλλοδαπών σε ξενοδοχεία της Περιφέρειας σημείωσε αύξηση κατά +3% (από 2,2 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,3 διανυκτερεύσεις το 2021) ενώ των ημεδαπών αύξηση κατά +5% (από 1,9 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,0 διανυκτερεύσεις το 2021). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Ενότητες Νήσων (-4%, από 2,8 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,7 διανυκτερεύσεις το 2021), Ανατολικής Αττικής (-5%, από 2,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,2 διανυκτερεύσεις το 2021), Δυτικού Τομέα Αθηνών (-18%, από 2,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 1,7 διανυκτερεύσεις το 2021) και Δυτικής Αττικής (-36%, από 2,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 1,5 διανυκτερεύσεις το 2021) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι Ενότητες Νοτίου Τομέα Αθηνών (+9%, από 2,2 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,4 διανυκτερεύσεις το 2021), Κεντρικού Τομέα Αθηνών (+5%, από 2,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,2 διανυκτερεύσεις το 2021), Βορείου Τομέα Αθηνών (+7%, από 1,8 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 1,9 διανυκτερεύσεις το 2021) και Πειραιώς (+3%, από 1,8 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 1,8 διανυκτερεύσεις το 2021) αύξηση.

Η Περιφέρεια Αττικής την περίοδο 2019-2022 σημείωσε αύξηση στη Μέση Διάρκεια Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα κατά +4% (από 2,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,2 διανυκτερεύσεις το 2022). Η Μέση Διάρκεια Παραμονής των αλλοδαπών σε ξενοδοχεία της Περιφέρειας σημείωσε αύξηση κατά +4% (από 2,2 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,3 διανυκτερεύσεις το 2022) ενώ των ημεδαπών αύξηση κατά +3% (από 1,9 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,0 διανυκτερεύσεις το 2022). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Ενότητες Νήσων (-4%, από 2,8 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,7 διανυκτερεύσεις το 2022), Ανατολικής Αττικής (-2%, από 2,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,3 διανυκτερεύσεις το 2022) και Δυτικού Τομέα Αθηνών (-8%, από 2,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 1,9 διανυκτερεύσεις το 2022) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι Ενότητες Νοτίου Τομέα Αθηνών (+10%, από 2,2 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,5 διανυκτερεύσεις το 2022), Κεντρικού Τομέα Αθηνών (+5%, από 2,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,2 διανυκτερεύσεις το 2022), Βορείου Τομέα Αθηνών (+6%, από 1,8 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 1,9 διανυκτερεύσεις το 2022), Δυτικής Αττικής (+5%, από 2,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,5 διανυκτερεύσεις το 2022) και Πειραιώς (+4%, από 1,8 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 1,9 διανυκτερεύσεις το 2022) αύξηση. Το 2022, η Περιφέρεια Αττικής κατέγραψε την 2η χαμηλότερη Μέση Διάρκεια Παραμονής στο σύνολο των 13 Περιφερειών της χώρας.

Πίνακας 70: Μέση Διάρκεια Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019-2022

Ενότητα		2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Νήσων	Αλλοδαποί	3,3	3,2	3,1	-4%	-7%
	Ημεδαποί	2,4	2,4	2,4	0%	-1%
Νότιος Τομέας Αθηνών	Αλλοδαποί	2,4	2,9	2,8	18%	14%
	Ημεδαποί	2,0	2,1	2,1	4%	4%
Ανατολικής Αττικής	Αλλοδαποί	2,5	2,3	2,4	-7%	-4%
	Ημεδαποί	1,9	2,0	2,0	3%	1%
Κεντρικός Τομέας Αθηνών	Αλλοδαποί	2,1	2,2	2,3	5%	6%
	Ημεδαποί	1,9	2,0	1,9	7%	3%
Δυτικός Τομέας Αθηνών	Αλλοδαποί	2,1	2,0	2,3	-8%	7%
	Ημεδαποί	2,1	1,7	1,9	-18%	-11%
Βόρειος Τομέας Αθηνών	Αλλοδαποί	1,9	2,3	2,2	17%	15%
	Ημεδαποί	1,7	1,8	1,7	5%	1%
Δυτικής Αττικής	Αλλοδαποί	2,9	1,5	3,0	-47%	3%
	Ημεδαποί	1,4	1,4	1,4	6%	5%
Πειραιώς	Αλλοδαποί	1,7	1,8	1,8	1%	2%
	Ημεδαποί	1,9	1,9	2,0	4%	6%
Σύνολο	**Αλλοδαποί**	**2,2**	**2,3**	**2,3**	**3%**	**4%**
	Ημεδαποί	**1,9**	**2,0**	**2,0**	**5%**	**3%**
Σύνολο Περιφέρειας		**2,1**	**2,2**	**2,2**	**3%**	**4%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.3.7 Πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Η πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Ελλάδας την περίοδο 2019-2021 σημείωσε επιδείνωση (από 49% το 2019 σε 43% το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν επιδείνωση, με εξαίρεση την Ενότητα Δυτικής Μακεδονίας (από 15% το 2019 σε 16% το 2021). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Ενότητες: Ιόνια Νησιά (από 57% το 2019 σε 53% το 2021), Νότιο Αιγαίο (από 58% το 2019 σε 51% το 2021), Κρήτη (από 57% το 2019 σε 51% το 2021), Κεντρική Μακεδονία (από 44% το 2019 σε 39% το 2021), Αττική (από 49% το 2019 σε 34% το 2021), Πελοπόννησο (από 32% το 2019 σε 31% το 2021), Θεσσαλία (από 32% το 2019 σε 31% το 2021), Αν. Μακεδονία & Θράκη (από 34% το 2019 σε 31% το 2021), Δυτική Ελλάδα (από 33% το 2019 σε 30% το 2021), Βόρειο Αιγαίο (από 35% το 2019 σε 29% το 2021), Ήπειρο (από 30% το 2019 σε 26% το 2021) και Στερεά Ελλάδα (από 27% το 2019 σε 25% το 2021).

Την περίοδο 2019-2022, η πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Ελλάδας σημείωσε βελτίωση (από 49% το 2019 σε 51% το 2022). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν βελτίωση, με εξαίρεση τις Ενότητες Νοτίου Αιγαίου (από 58% το 2019 σε 56% το 2022) και Αττικής (από 49% το 2019 σε 48% το 2022). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Ενότητες: Ιόνια Νησιά (από 57% το 2019 σε 61% το 2022), Κρήτη (από 57% το 2019 σε 59% το 2022), Κεντρική Μακεδονία (από 44% το 2019 σε 49% το 2022), Αν. Μακεδονία & Θράκη (από 34% το 2019 σε 40% το 2022), Πελοπόννησο (από 32% το 2019 σε 37% το 2022), Θεσσαλία (από 32% το 2019 σε 37% το 2022), Βόρειο Αιγαίο (από 35% το 2019 σε 37% το 2022), Δυτική Ελλάδα (από 33% το 2019 σε 34% το 2022), Ήπειρο (από 30% το 2019 σε 33% το 2022), Στερεά Ελλάδα (από 27% το 2019 σε 32% το 2022) και Δυτική Μακεδονία (από 15% το 2019 σε 16% το 2022).

Πίνακας 71: Πληρότητα ξενοδοχειακών καταλυμάτων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019-2022

Περιφέρεια	2019	2021	2022
Ιονίων Νήσων	57%	53%	61%
Κρήτης	57%	51%	59%
Νοτίου Αιγαίου	58%	51%	56%
Κεντρικής Μακεδονίας	44%	39%	49%
Αττικής	**49%**	**34%**	**48%**
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	34%	31%	40%
Πελοποννήσου	32%	31%	37%
Θεσσαλίας	32%	31%	37%
Βορείου Αιγαίου	35%	29%	37%
Δυτικής Ελλάδας	33%	30%	34%
Ηπείρου	30%	26%	33%
Στερεάς Ελλάδας	27%	25%	32%
Δυτικής Μακεδονίας	15%	16%	16%
Ελλάδα	**49%**	**43%**	**51%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.3.8 Πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Περιφέρειας Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Περιφέρειας Αττικής την περίοδο 2019-2021 σημείωσε επιδείνωση (από 49% το 2019 σε 34% το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφερειακές Ενότητες σημείωσαν επιδείνωση, με εξαίρεση την Ενότητα Νήσων (από 22% το 2019 σε 37% το 2021). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Ενότητες: Κεντρικός Τομέας Αθηνών (από 60% το 2019 σε 35% το 2021), Πειραιώς (από 43% το 2019 σε 34% το 2021), Νότιος Τομέας Αθηνών (από 46% το 2019 σε 33% το 2021), Ανατολικής Αττικής (από 39% το 2019 σε 32% το 2021), Δυτικής Αττικής (από 40% το 2019 σε 31% το 2021), Βόρειος Τομέας Αθηνών (από 35% το 2019 σε 26% το 2021) και Δυτικός Τομέας Αθηνών (από 9% το 2019 σε 9% το 2021).

Την περίοδο 2019-2022, η πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλύματων της Περιφέρειας σημείωσε οριακή επιδείνωση (από 49% το 2019 σε 48% το 2022). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφερειακές Ενότητες του Κεντρικού Τομέα Αθηνών (από 60% το 2019 σε 56% το 2022), του Νοτίου Τομέα Αθηνών (από 46% το 2019 σε 44% το 2022), της Ανατολικής Αττικής (από 39% το 2019 σε 39% το 2022) και του Δυτικού Τομέα Αθηνών (από 9% το 2019 σε 8% το 2022) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι Ενότητες Πειραιώς (από 43% το 2019 σε 46% το 2022), Δυτικής Αττικής (από 40% το 2019 σε 46% το 2022), Βορείου Τομέα Αθηνών (από 35% το 2019 σε 36% το 2022) και Νήσων (από 22% το 2019 σε 28% το 2022) αύξηση.

Πίνακας 72: Πληρότητα ξενοδοχειακών καταλυμάτων στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019-2022

Ενότητα	2019	2021	2022
Κεντρικός Τομέας Αθηνών	60%	35%	56%
Πειραιώς	43%	34%	46%
Δυτικής Αττικής	40%	31%	46%
Νότιος Τομέας Αθηνών	46%	33%	44%
Ανατολικής Αττικής	39%	32%	39%
Βόρειος Τομέας Αθηνών	35%	26%	36%
Νήσων	22%	37%	28%
Δυτικός Τομέας Αθηνών	9%	9%	8%
Σύνολο Περιφέρειας	**49%**	**34%**	**48%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.4 ΑΦΙΞΕΙΣ-ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ-ΜΕΣΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ ΣΕ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ ΣΥΝΤΟΜΗΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ, 2019-2022

Η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ) διενεργεί και την Έρευνα συλλογικών καταλυμάτων σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια). Η έρευνα διενεργείται σύμφωνα με τον κανονισμό 692/2011 της Ε.Ε. Τα στοιχεία για τις αφίξεις και τις διανυκτερεύσεις πελατών (αλλοδαπών και ημεδαπών) στα καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) της χώρας συγκεντρώνονται από δειγματοληπτική έρευνα που πραγματοποιείται στα καταλύματα αυτά.

5.4.1 Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) την περίοδο 2019-2021 κατέγραψαν μείωση κατά -53% (από 6,7 εκατ. το 2019 σε 3,1 εκατ. το 2021). Επιμέρους, οι αφίξεις αλλοδαπών σημείωσαν μείωση κατά -59% (από 5,0 εκατ. το 2019 σε 2,1 εκατ. το 2021) και των ημεδαπών μείωση κατά -35% (από 1,6 εκατ. το 2019 σε 1,1 εκατ. το 2021).

Σε Περιφερειακό επίπεδο, την περίοδο 2019-2021, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στις αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής, με τις υψηλότερες μείωσεις σε απόλυτες διαφορές να σημειώνονται στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-53% ή -1,0 εκατ., από 1,9 εκατ. το 2019 σε 889 χιλ. το 2021), Κρήτης (-62% ή -682 χιλ., από 1,1 εκατ. το 2019 σε 414 χιλ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-61% ή -645 χιλ., από 1,1 εκατ. το 2019 σε 410 χιλ. το 2021) και Ιονίων Νήσων (-46% ή -307 χιλ., από 671 χιλ. το 2019 σε 364 χιλ. το 2021). Οι τέσσερις αυτές Περιφέρειες αντιπροσώπευαν για το 2021 το 66% των συνολικών αφίξεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

Οι αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) την περίοδο 2019-2022 σημείωσαν μείωση κατά -8% (από 6,7 εκατ. το 2019 σε 6,1 εκατ. το 2022). Επιμέρους, οι αφίξεις αλλοδαπών σημείωσαν μείωση κατά -9% (από 5,0 εκατ. το 2019 σε 4,6 εκατ. το 2022) και των ημεδαπών μείωση κατά -8% (από 1,6 εκατ. το 2019 σε 1,5 εκατ. το 2022).

Σε Περιφερειακό επίπεδο, την περίοδο 2019-2022, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στις αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής: Νότιο Αιγαίο (-10%, από 1,9 εκατ. το 2019 σε 1,7 εκατ. το 2022), Κρήτης (-7%, από 1,1 εκατ. το 2019 σε 1,0 εκατ. το 2022), Κεντρικής Μακεδονίας (-7%, από 1,1 εκατ. το 2019 σε 986 χιλ. το 2022), Ιονίων Νήσων (-6%, από 671 χιλ. το 2019 σε 633 χιλ. το 2022), Πελοποννήσου (-9%, από 373 χιλ. το 2019 σε 340 χιλ. το 2022), Ηπείρου (-11%,

από 364 χιλ. το 2019 σε 322 χιλ. το 2022), Θεσσαλίας (-11%, από 325 χιλ. το 2019 σε 288 χιλ. το 2022), Αττικής (-3%, από 278 χιλ. το 2019 σε 268 χιλ. το 2022), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-9%, από 204 χιλ. το 2019 σε 186 χιλ. το 2022), Στερεάς Ελλάδας (-8%, από 159 χιλ. το 2019 σε 146 χιλ. το 2022), Βορείου Αιγαίου (-10%, από 155 χιλ. το 2019 σε 139 χιλ. το 2022), Δυτικής Ελλάδας (-13%, από 70 χιλ. το 2019 σε 60 χιλ. το 2022) και Δυτικής Μακεδονίας (-32%, από 21 χιλ. το 2019 σε 14 χιλ. το 2022). Οι Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου, Κρήτης, Κεντρικής Μακεδονίας και Ιονίων Νήσων αντιπροσώπευαν για το 2022 το 71% των συνολικών αφίξεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

Πίνακας 73: Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019-2022

Περιφέρεια		2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Νοτίου Αιγαίου	Αλλοδαποί	1.360.945	655.038	1.206.148	-52%	-11%
	Ημεδαποί	532.027	233.980	492.005	-56%	-8%
Κρήτης	Αλλοδαποί	1.015.320	355.993	949.200	-65%	-7%
	Ημεδαποί	80.885	58.125	74.181	-28%	-8%
Κεντρικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	938.572	313.867	876.377	-67%	-7%
	Ημεδαποί	116.185	96.008	109.212	-17%	-6%
Ιονίων Νήσων	Αλλοδαποί	632.395	331.812	596.336	-48%	-6%
	Ημεδαποί	38.368	32.184	36.818	-16%	-4%
Πελοποννήσου	Αλλοδαποί	183.670	81.929	164.902	-55%	-10%
	Ημεδαποί	189.212	152.710	175.116	-19%	-7%
Ηπείρου	Αλλοδαποί	258.685	59.335	227.229	-77%	-12%
	Ημεδαποί	105.475	86.026	95.105	-18%	-10%
Θεσσαλίας	Αλλοδαποί	179.517	58.630	156.019	-67%	-13%
	Ημεδαποί	145.396	113.281	131.824	-22%	-9%
Αττικής	**Αλλοδαποί**	**123.797**	**82.614**	**121.349**	**-33%**	**-2%**
	Ημεδαποί	**153.976**	**102.200**	**146.845**	**-34%**	**-5%**
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Αλλοδαποί	166.972	73.274	155.146	-56%	-7%
	Ημεδαποί	36.952	29.740	31.250	-20%	-15%
Στερεάς Ελλάδας	Αλλοδαποί	36.765	12.403	32.218	-66%	-12%
	Ημεδαποί	121.832	93.240	114.118	-23%	-6%
Βορείου Αιγαίου	Αλλοδαποί	105.432	32.132	91.832	-70%	-13%
	Ημεδαποί	49.253	36.206	46.944	-26%	-5%
Δυτικής Ελλάδας	Αλλοδαποί	24.186	9.378	20.279	-61%	-16%
	Ημεδαποί	45.720	26.757	40.218	-41%	-12%
Δυτικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	3.620	1.064	2.164	-71%	-40%
	Ημεδαποί	17.466	5.401	12.232	-69%	-30%
	Αλλοδαποί	**5.029.876**	**2.067.469**	**4.599.199**	**-59%**	**-9%**
	Ημεδαποί	**1.632.747**	**1.065.858**	**1.505.868**	**-35%**	**-8%**
Σύνολο Χώρας		**6.662.623**	**3.133.327**	**6.105.067**	**-53%**	**-8%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Τέλος, το 2022, το μερίδιο των αλλοδαπών και των ημεδαπών σε σύγκριση με το 2019 παρέμεινε αμετάβλητο (75% αλλοδαποί και 25% ημεδαποί). Αξιοσημείωτο είναι ότι το 2021 το μερίδιο των αλλοδαπών σε καταλύματα σύντομης διαμονής ήταν χαμηλότερο του 2022 ενώ των ημεδαπών υψηλότερο (66% έναντι 34%).

Διάγραμμα 80: Εξέλιξη των αφίξεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019, 2021 και 2022

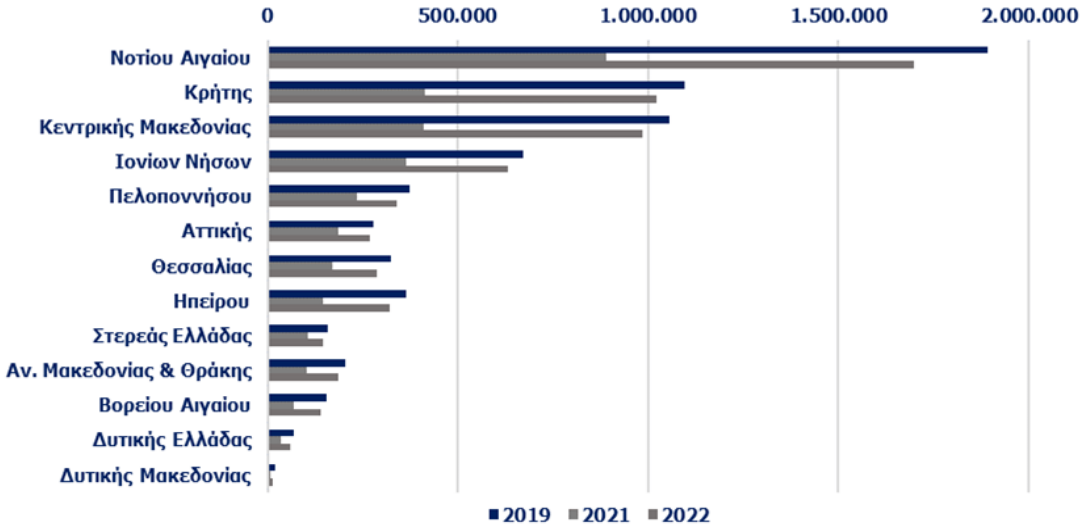

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η Περιφέρεια Αττικής την περίοδο 2019-2021, κατέγραψε μείωση στις αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής κατά -33% (από 278 χιλ. το 2019 σε 185 χιλ. το 2021). Επιμέρους, οι αλλοδαποί σημείωσαν μείωση κατά -33% (από 124 χιλ. το 2019 σε 83 χιλ. το 2021) και οι ημεδαποί μείωση κατά -34% (από 154 χιλ. το 2019 σε 102 χιλ. το 2021). Την περίοδο 2019-2022, η Περιφέρεια Αττικής σημείωσε μείωση στις αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής κατά -3% (από 278 χιλ. το 2019 σε 268 χιλ. το 2022). Επιμέρους, οι αλλοδαποί σημείωσαν μείωση κατά -2% (από 124 χιλ. το 2019 σε 121 χιλ. το 2022) και οι ημεδαποί μείωση κατά -5% (από 154 χιλ. το 2019 σε 147 χιλ. το 2022). Το 2022, η Περιφέρεια Αττικής αντιπροσώπευε το 4% των συνολικών αφίξεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

5.4.2 Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) την περίοδο 2019-2021 κατέγραψαν μείωση κατά -56% (από 32,3 εκατ. το 2019 σε 14,3 εκατ. το 2021). Επιμέρους, οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σημείωσαν μείωση κατά -60% (από 26,4 εκατ. το 2019 σε 10,7 εκατ. το 2021) και των ημεδαπών μείωση κατά -39% (από 5,9 εκατ. το 2019 σε 3,6 εκατ. το 2021).

Σε Περιφερειακό επίπεδο, την περίοδο 2019-2021, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στις διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής, με τις υψηλότερες μείωσεις σε απόλυτες διαφορές να σημειώνονται στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-61% ή -5,1 εκατ., από 8,4 εκατ. το 2019 σε 3,3 εκατ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-60% ή -3,4 εκατ., από 5,6 εκατ. το 2019 σε 2,3 εκατ. το 2021), Κρήτης (-55% ή -3,1 εκατ., από 5,6 εκατ. το 2019 σε 2,5 εκατ. το 2021) και Ιονίων Νήσων (-52% ή -2,6 εκατ., από 5,0 εκατ. το 2019 σε 2,4 εκατ. το 2021). Οι τέσσερις αυτές Περιφέρειες αντιπροσώπευαν για το 2021 το 74% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

Οι διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) την περίοδο 2019-2022 σημείωσαν μείωση κατά -10% (από 32,3 εκατ. το 2019 σε 29,0 εκατ. το 2022). Επιμέρους, οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σημείωσαν μείωση κατά -10% (από 26,4 εκατ. το 2019 σε 23,9 εκατ. το 2022) και των ημεδαπών μείωση κατά -12% (από 5,9 εκατ. το 2019 σε 5,2 εκατ. το 2022).

Σε Περιφερειακό επίπεδο, την περίοδο 2019-2022, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στις διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής: Νότιο Αιγαίο (-10%, από 8,4 εκατ. το 2019 σε 7,5 εκατ. το 2022), Κεντρικής Μακεδονίας (-6%, από 5,6 εκατ. το 2019 σε 5,3 εκατ. το 2022), Κρήτης (-8%, από 5,6 εκατ. το 2019 σε 5,2 εκατ. το 2022), Ιονίων Νήσων (-14%, από 5,0 εκατ. το 2019 σε 4,3 εκατ. το 2022), Ηπείρου (-13%, από 1,7 εκατ. το 2019 σε 1,5 εκατ. το 2022), Θεσσαλίας (-14%, από 1,4 εκατ. το 2019 σε 1,2 εκατ. το 2022), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-7%, από 1,1 εκατ. το 2019 σε 973 χιλ. το 2022), Πελοποννήσου (-10%, από 1,0 εκατ. το 2019 σε 926 χιλ. το 2022), Βορείου Αιγαίου (-13%, από 885 χιλ. το 2019 σε 767 χιλ. το 2022), Αττικής (-11%, από 715 χιλ. το 2019 σε 636 χιλ. το 2022), Στερεάς Ελλάδας (-11%, από 622 χιλ. το 2019 σε 554 χιλ. το 2022), Δυτικής Ελλάδας (-18%, από 231 χιλ. το 2019 σε 189 χιλ. το 2022) και Δυτικής Μακεδονίας (-26%, από 42 χιλ. το 2019 σε 31 χιλ. το 2022). Οι Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου, Κεντρικής Μακεδονίας, Κρήτης και

Ιονίων Νήσων αντιπροσώπευαν για το 2022 το 77% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

Πίνακας 74: Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019-2022

Περιφέρεια		2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Νοτίου Αιγαίου	Αλλοδαποί	6.081.967	2.456.750	5.538.643	-60%	-9%
	Ημεδαποί	2.282.470	844.489	1.949.784	-63%	-15%
Κεντρικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	5.217.908	1.943.792	4.893.776	-63%	-6%
	Ημεδαποί	415.978	329.655	387.520	-21%	-7%
Κρήτης	Αλλοδαποί	5.253.003	2.318.695	4.872.208	-56%	-7%
	Ημεδαποί	338.956	193.923	284.453	-43%	-16%
Ιονίων Νήσων	Αλλοδαποί	4.772.731	2.196.233	4.091.957	-54%	-14%
	Ημεδαποί	264.017	219.538	250.276	-17%	-5%
Ηπείρου	Αλλοδαποί	1.404.505	343.787	1.199.531	-76%	-15%
	Ημεδαποί	317.732	283.605	300.585	-11%	-5%
Θεσσαλίας	Αλλοδαποί	865.636	254.665	731.434	-71%	-16%
	Ημεδαποί	489.003	387.850	427.699	-21%	-13%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Αλλοδαποί	907.484	344.155	853.137	-62%	-6%
	Ημεδαποί	142.932	112.483	120.296	-21%	-16%
Πελοποννήσου	Αλλοδαποί	553.012	256.384	498.245	-54%	-10%
	Ημεδαποί	474.427	372.492	428.232	-21%	-10%
Βορείου Αιγαίου	Αλλοδαποί	646.245	246.527	569.037	-62%	-12%
	Ημεδαποί	238.649	162.951	198.131	-32%	-17%
Αττικής	**Αλλοδαποί**	**361.572**	**232.365**	**335.263**	**-36%**	**-7%**
	Ημεδαποί	**353.863**	**261.245**	**300.920**	**-26%**	**-15%**
Στερεάς Ελλάδας	Αλλοδαποί	242.460	63.704	195.037	-74%	-20%
	Ημεδαποί	379.992	335.937	358.702	-12%	-6%
Δυτικής Ελλάδας	Αλλοδαποί	84.228	19.080	68.626	-77%	-19%
	Ημεδαποί	146.720	67.930	120.577	-54%	-18%
Δυτικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	6.355	1.982	4.847	-69%	-24%
	Ημεδαποί	35.720	14.069	26.161	-61%	-27%
	Αλλοδαποί	**26.397.106**	**10.678.119**	**23.851.741**	**-60%**	**-10%**
	Ημεδαποί	**5.880.459**	**3.586.167**	**5.153.336**	**-39%**	**-12%**
Σύνολο Χώρας		**32.277.565**	**14.264.286**	**29.005.077**	**-56%**	**-10%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η αναλογία αλλοδαπών και ημεδαπών στα μερίδια των διανυκτερεύσεων το 2022, επανήλθε στα προ πανδημίας επίπεδα (82% αλλοδαποί έναντι 18% ημεδαποί).

Διάγραμμα 81: Εξέλιξη των διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019, 2021 και 2022

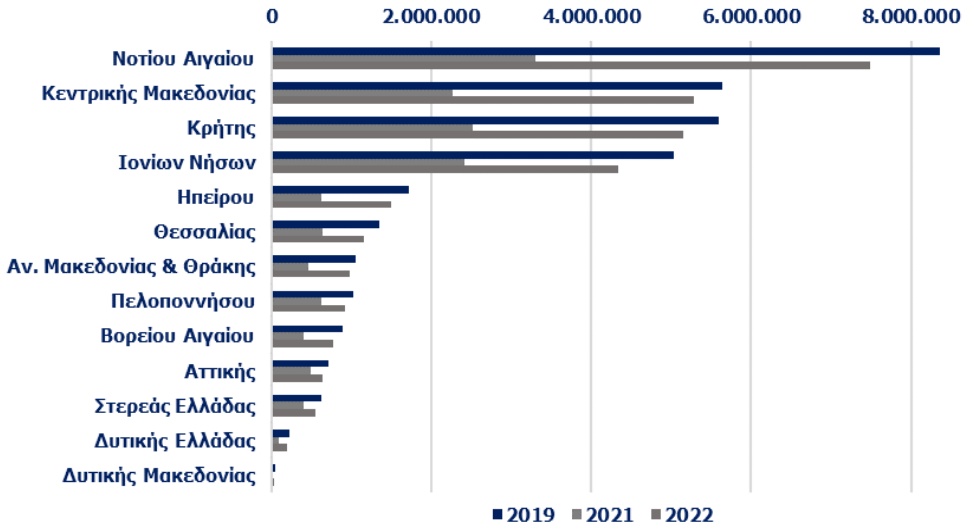

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η Περιφέρεια Αττικής την περίοδο 2019-2021, κατέγραψε μείωση στις διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής κατά -31% (από 715 χιλ. το 2019 σε 494 χιλ. το 2021). Επιμέρους, οι αλλοδαποί εμφάνισαν μείωση κατά -36% (από 362 χιλ. το 2019 σε 232 χιλ. το 2021) και οι ημεδαποί μείωση κατά -26% (από 354 χιλ. το 2019 σε 261 χιλ. το 2021). Την περίοδο 2019-2022, η Περιφέρεια Αττικής σημείωσε μείωση στις διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής κατά -11% (από 715 χιλ. το 2019 σε 636 χιλ. το 2022). Επιμέρους, οι αλλοδαποί εμφάνισαν μείωση κατά -7% (από 362 χιλ. το 2019 σε 335 χιλ. το 2022) και οι ημεδαποί μείωση κατά -15% (από 354 χιλ. το 2019 σε 301 χιλ. το 2022). Το 2022, η Περιφέρεια Αττικής αντιπροσώπευε το 2% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

5.4.3 Μέση Διάρκεια Παραμονής σε καταλύματα σύντομης διαμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Η Μέση Διάρκεια Παραμονής σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) την περίοδο 2019-2021 κατέγραψε μείωση κατά -6% (από 4,8 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,6 διανυκτερεύσεις το 2021). Επιμέρους, οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σημείωσαν μείωση κατά -2% (από 5,2 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,2 διανυκτερεύσεις το 2021) και των ημεδαπών μείωση κατά -7% (από 3,6 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,4 διανυκτερεύσεις το 2021).

Σε Περιφερειακό επίπεδο, την περίοδο 2019-2021, η εικόνα ήταν μικτή, με τις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (-12%, από 7,5 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 6,6 διανυκτερεύσεις το 2021), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-14%, από 5,2 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,4 διανυκτερεύσεις το 2021), Ηπείρου (-9%, από 4,7 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,3 διανυκτερεύσεις το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-4%, από 3,9 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,8 διανυκτερεύσεις το 2021), Θεσσαλίας (-10%, από 4,2 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,7 διανυκτερεύσεις το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-16%, από 4,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,7 διανυκτερεύσεις το 2021), Πελοποννήσου (-3%, από 2,8 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,7 διανυκτερεύσεις το 2021) και Δυτικής Ελλάδας (-27%, από 3,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,4 διανυκτερεύσεις το 2021) να καταγράφουν μείωση στην Μέση Διάρκεια Παραμονής σε καταλύματα σύντομης διαμονής ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Κρήτης (+19%, από 5,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 6,1 διανυκτερεύσεις το 2021), Βορείου Αιγαίου (+5%, από 5,7 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 6,0 διανυκτερεύσεις το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (+4%, από 5,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,5 διανυκτερεύσεις το 2021), Αττικής (+4%, από 2,6 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,7 διανυκτερεύσεις το 2021) και Δυτικής Μακεδονίας (+24%, από 2,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,5 διανυκτερεύσεις το 2021) αύξηση.

Η Μέση Διάρκεια Παραμονής σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) την περίοδο 2019-2022 κατέγραψε μείωση κατά -2% (από 4,8 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,8 διανυκτερεύσεις το 2022). Επιμέρους, οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σημείωσαν μείωση κατά -1% (από 5,2 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,2 διανυκτερεύσεις το 2022) και των ημεδαπών μείωση κατά -5% (από 3,6 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,4 διανυκτερεύσεις το 2022).

Σε Περιφερειακό επίπεδο, την περίοδο 2019-2022, η εικόνα ήταν μικτή, με τις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (-9%, από 7,5 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 6,9 διανυκτερεύσεις το 2022), Βορείου Αιγαίου (-3%, από 5,7 διανυκτερεύσεις το 2019

σε 5,5 διανυκτερεύσεις το 2022), Κρήτης (-1%, από 5,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,0 διανυκτερεύσεις το 2022), Ηπείρου (-2%, από 4,7 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,7 διανυκτερεύσεις το 2022), Νοτίου Αιγαίου (-0,2%, από 4,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,4 διανυκτερεύσεις το 2022), Θεσσαλίας (-3%, από 4,2 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,0 διανυκτερεύσεις το 2022), Στερεάς Ελλάδας (-4%, από 3,9 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,8 διανυκτερεύσεις το 2022), Δυτικής Ελλάδας (-5%, από 3,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,1 διανυκτερεύσεις το 2022), Πελοποννήσου (-1%, από 2,8 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,7 διανυκτερεύσεις το 2022) και Αττικής (-8%, από 2,6 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,4 διανυκτερεύσεις το 2022) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (+0,3%, από 5,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,4 διανυκτερεύσεις το 2022), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+1%, από 5,2 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,2 διανυκτερεύσεις το 2022) και Δυτικής Μακεδονίας (+8%, από 2,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,2 διανυκτερεύσεις το 2022) αύξηση.

Πίνακας 75: Μέση Διάρκεια Παραμονής σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019-2022

Περιφέρεια		2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Ιονίων Νήσων	Αλλοδαποί	7,5	6,6	6,9	-12%	-9%
	Ημεδαποί	6,9	6,8	6,8	-1%	-1%
Κρήτης	Αλλοδαποί	5,2	6,5	5,1	26%	-1%
	Ημεδαποί	4,2	3,3	3,8	-20%	-8%
Βορείου Αιγαίου	Αλλοδαποί	6,1	7,7	6,2	25%	1%
	Ημεδαποί	4,8	4,5	4,2	-7%	-13%
Κεντρικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	5,6	6,2	5,6	11%	0%
	Ημεδαποί	3,6	3,4	3,5	-4%	-1%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Αλλοδαποί	5,4	4,7	5,5	-14%	1%
	Ημεδαποί	3,9	3,8	3,8	-2%	0%
Ηπείρου	Αλλοδαποί	5,4	5,8	5,3	7%	-3%
	Ημεδαποί	3,0	3,3	3,2	9%	5%
Στερεάς Ελλάδας	Αλλοδαποί	6,6	5,1	6,1	-22%	-8%
	Ημεδαποί	3,1	3,6	3,1	16%	1%
Θεσσαλίας	Αλλοδαποί	4,8	4,3	4,7	-10%	-3%
	Ημεδαποί	3,4	3,4	3,2	2%	-4%
Νοτίου Αιγαίου	Αλλοδαποί	4,5	3,8	4,6	-16%	3%
	Ημεδαποί	4,3	3,6	4,0	-16%	-8%
Πελοποννήσου	Αλλοδαποί	3,0	3,1	3,0	4%	0%
	Ημεδαποί	2,5	2,4	2,4	-3%	-2%
Αττικής	**Αλλοδαποί**	**2,9**	**2,8**	**2,8**	**-4%**	**-5%**
	Ημεδαποί	**2,3**	**2,6**	**2,0**	**11%**	**-11%**
Δυτικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	1,8	1,9	2,2	6%	28%
	Ημεδαποί	2,0	2,6	2,1	27%	5%
Δυτικής Ελλάδας	Αλλοδαποί	3,5	2,0	3,4	-42%	-3%
	Ημεδαποί	3,2	2,5	3,0	-21%	-7%
Σύνολο Χώρας	**Αλλοδαποί**	**5,2**	**5,2**	**5,2**	**-2%**	**-1%**
	Ημεδαποί	**3,6**	**3,4**	**3,4**	**-7%**	**-5%**
		4,8	**4,6**	**4,8**	**-6%**	**-2%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η Περιφέρεια Αττικής την περίοδο 2019-2021, κατέγραψε αύξηση στη Μέση Διάρκεια Παραμονής σε καταλύματα σύντομης διαμονής κατά +4% (από 2,6 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,7 διανυκτερεύσεις το 2021). Επιμέρους, οι αλλοδαποί εμφάνισαν μείωση κατά -4% (από 2,9 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,8 διανυκτερεύσεις το 2021) και οι ημεδαποί αύξηση κατά +11% (από 2,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,6 διανυκτερεύσεις το 2021). Την περίοδο 2019-2022, η Περιφέρεια Αττικής σημείωσε μείωση στη Μέση Διάρκεια Παραμονής σε καταλύματα σύντομης διαμονής κατά -8% (από 2,6 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,4 διανυκτερεύσεις το 2022). Επιμέρους, οι αλλοδαποί εμφάνισαν μείωση κατά -5% (από 2,9 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,8 διανυκτερεύσεις το 2022) και οι ημεδαποί μείωση κατά -11% (από 2,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,0 διανυκτερεύσεις το 2022).

5.5 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΦΙΞΕΩΝ-ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΩΝ-ΜΕΣΗΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ ΣΕ ΚΑΜΠΙΝΓΚ, 2019-2022

5.5.1 Αφίξεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι αφίξεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα (αλλοδαπών και ημεδαπών) την περίοδο 2019-2021 κατέγραψαν μείωση κατά -40% (από 476 χιλ. το 2019 σε 286 χιλ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν πτώση: Κεντρική Μακεδονία (-18%, από 135 χιλ. το 2019 σε 112 χιλ. το 2021), Πελοπόννησο (-35%, από 88 χιλ. το 2019 σε 57 χιλ. το 2021), Νότιο Αιγαίο (-63%, από 58 χιλ. το 2019 σε 22 χιλ. το 2021), Θεσσαλία (-32%, από 29 χιλ. το 2019 σε 20 χιλ. το 2021), Δυτική Ελλάδα (-52%, από 32 χιλ. το 2019 σε 15 χιλ. το 2021), Ιόνια Νησιά (-43%, από 26 χιλ. το 2019 σε 15 χιλ. το 2021), Στερεά Ελλάδα (-40%, από 22 χιλ. το 2019 σε 13 χιλ. το 2021), Αν. Μακεδονία & Θράκη (-68%, από 34 χιλ. το 2019 σε 11 χιλ. το 2021), Ήπειρο (-52%, από 22 χιλ. το 2019 σε 11 χιλ. το 2021), Κρήτη (-51%, από 14 χιλ. το 2019 σε 7 χιλ. το 2021), Αττική (-71%, από 14 χιλ. το 2019 σε 4 χιλ. το 2021) και Βόρειο Αιγαίο (-100%, από 791 αφίξεις το 2019 σε 0 αφίξεις το 2021).

Την περίοδο 2019-2022, οι αφίξεις σε κάμπινγκ της Ελλάδας (αλλοδαπών και ημεδαπών) σημείωσαν μείωση κατά -13% (από 476 χιλ. το 2019 σε 415 χιλ. το 2022). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν πτώση: Κεντρική Μακεδονία (-13%, από 135 χιλ. το 2019 σε 118 χιλ. το 2022), Πελοπόννησο (-6%, από 88 χιλ. το 2019 σε 83 χιλ. το 2022), Νότιο Αιγαίο (-0,2%, από 58 χιλ. το 2019 σε 58 χιλ. το 2022), Θεσσαλία (-9%, από 29 χιλ. το 2019 σε 27 χιλ. το 2022), Δυτική Ελλάδα (-18%, από 32 χιλ. το 2019 σε 27 χιλ. το 2022), Αν. Μακεδονία & Θράκη (-24%, από 34 χιλ. το 2019 σε 26 χιλ. το 2022), Ιόνια Νησιά (-11%, από 26 χιλ. το 2019 σε 23 χιλ. το 2022), Στερεά Ελλάδα (-20%, από 22 χιλ. το 2019 σε 17 χιλ. το 2022), Ήπειρο (-37%, από 22 χιλ. το 2019 σε 14 χιλ. το 2022), Κρήτη (-5%, από 14 χιλ. το 2019 σε 14 χιλ. το 2022), Αττική (-38%, από 14 χιλ. το 2019 σε 9 χιλ. το 2022) και Βόρειο Αιγαίο (-12%, από 791 αφίξεις το 2019 σε 698 αφίξεις το 2022).

Πίνακας 76: Αφίξεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019-2022

Περιφέρεια	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Κεντρικής Μακεδονίας	135.377	111.571	118.085	-18%	-13%
Πελοποννήσου	88.410	57.308	83.032	-35%	-6%
Νοτίου Αιγαίου	58.152	21.633	58.027	-63%	0%
Θεσσαλίας	29.276	20.032	26.784	-32%	-9%
Δυτικής Ελλάδας	32.208	15.414	26.563	-52%	-18%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	34.058	10.900	25.818	-68%	-24%
Ιονίων Νήσων	25.622	14.674	22.897	-43%	-11%
Στερεάς Ελλάδας	21.616	13.047	17.270	-40%	-20%
Ηπείρου	22.027	10.570	13.837	-52%	-37%
Κρήτης	14.345	6.998	13.636	-51%	-5%
Αττικής	**13.786**	**3.962**	**8.559**	**-71%**	**-38%**
Βορείου Αιγαίου	791	0	698	-100%	-12%
Ελλάδα	**475.668**	**286.109**	**415.206**	**-40%**	**-13%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή, παρατηρούμε ότι ο μεγαλύτερος όγκος αφίξεων καταγράφεται στα κάμπινγκ των Περιφερειών της Κεντρικής Μακεδονίας (28%), της Πελοποννήσου (20%) και του Νοτίου Αιγαίου (14%). Δηλαδή οι τρεις αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν για το 2022 το 62% των συνολικών αφίξεων σε κάμπινγκ.

Διάγραμμα 82: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων σε κάμπινγκ ανά Περιφέρεια, 2022

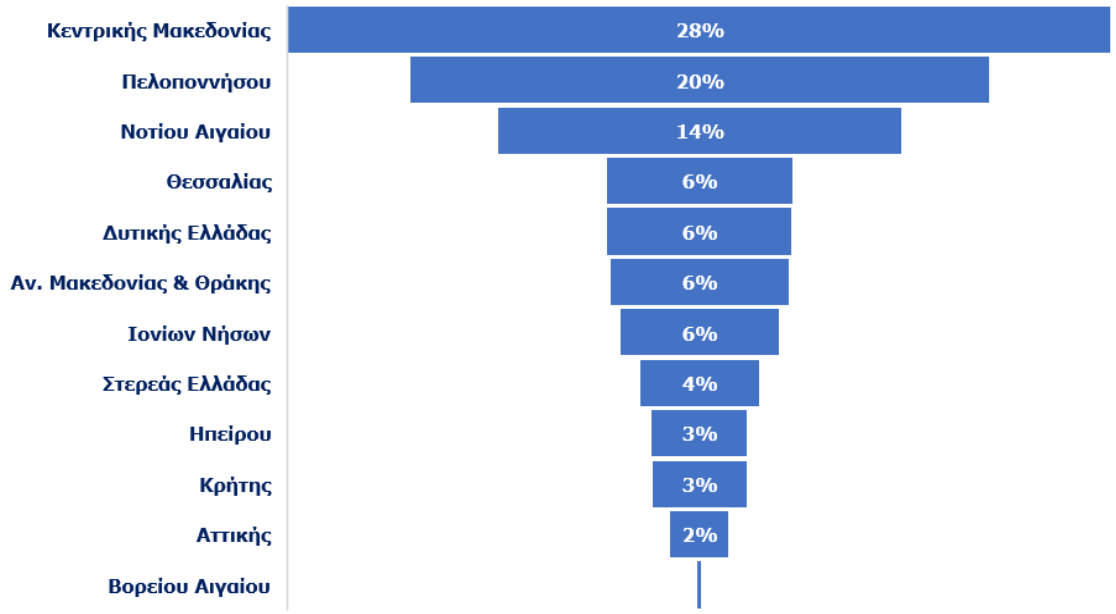

5.5.2 Αφίξεις σε κάμπινγκ στην Περιφέρεια Αττικής ανά Ενότητα

Η Περιφέρεια Αττικής την περίοδο 2019-2021 σημείωσε μείωση κατά -71% σε σύγκριση με το 2019 (από 14 χιλ. το 2019 σε 4 χιλ. το 2021). Οι αφίξεις αλλοδαπών σε κάμπινγκ της Περιφέρειας σημείωσαν μείωση κατά -68% (από 12 χιλ. το 2019 σε 4 χιλ. το 2021) ενώ των ημεδαπών μείωση κατά -89% (από 2 χιλ. το 2019 σε 223 αφίξεις το 2021). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν αρνητική ποσοστιαία μεταβολή: Δυτικός Τομέας Αθηνών (-60%, από 9 χιλ. το 2019 σε 3 χιλ. το 2021), Ανατολική Αττική (-82%, από 3 χιλ. το 2019 σε 551 αφίξεις το 2021), Βόρειος Τομέας Αθηνών (-100%, από 1 χιλ. το 2019 σε 0 αφίξεις το 2021) και Δυτικής Αττικής (-100%, από 1 χιλ. το 2019 σε 0 αφίξεις το 2021). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2021 το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους αφίξεων σε κάμπινγκ της Περιφέρειας ήταν υψηλότερο των ημεδαπών (94% έναντι 6%).

Η Περιφέρεια Αττικής αντιπροσώπευε το 2022 το 2% των συνολικών αφίξεων σε κάμπινγκ, σημειώνοντας μείωση κατά -38% σε σύγκριση με το 2019 (από 14 χιλ. το 2019 σε 9 χιλ. το 2022). Οι αφίξεις αλλοδαπών σε κάμπινγκ της Περιφέρειας σημείωσαν μείωση κατά -36% (από 12 χιλ. το 2019 σε 8 χιλ. το 2022) ενώ των ημεδαπών μείωση κατά -49% (από 2 χιλ. το 2019 σε 998 αφίξεις το 2022). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν αρνητική ποσοστιαία μεταβολή, με εξαίρεση την Ενότητα Νήσων (από 0 αφίξεις το 2019 σε 8 αφίξεις το 2022). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Ενότητες: Ανατολικής Αττικής (-22%, από 3 χιλ. το 2019 σε 2 χιλ. το 2022), Βόρειος Τομέας Αθηνών (-100%, από 1 χιλ. το 2019 σε 0 αφίξεις το 2022), Δυτικής Αττικής (-100%, από 1 χιλ. το 2019 σε 0 αφίξεις το 2022) και Δυτικός Τομέας Αθηνών (-100%, από 9 χιλ. το 2019 σε 0 αφίξεις το 2022). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2022 το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους αφίξεων σε κάμπινγκ της Περιφέρειας ήταν υψηλότερο των ημεδαπών (88% έναντι 12%), αν και μειούμενο σε σύγκριση με το 2021.

Πίνακας 77: Αφίξεις σε κάμπινγκ στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019-2022

Ενότητα		2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Ανατολικής Αττικής	Αλλοδαποί	1.846	331	1.368	-82%	-26%
	Ημεδαποί	1.162	220	990	-81%	-15%
Βορείου Τομέα Αθηνών	Αλλοδαποί	1.135	0	0	-100%	-100%
	Ημεδαποί	12	0	0	-100%	-100%
Δυτικής Αττικής	Αλλοδαποί	292	0	0	-100%	-100%
	Ημεδαποί	765	0	0	-100%	-100%
Δυτικού Τομέα Αθηνών	Αλλοδαποί	8.567	3.408	0	-60%	-100%
	Ημεδαποί	7	3	0	-57%	-100%
Νήσων	Αλλοδαποί	0	0	4		
	Ημεδαποί	0	0	4		
Σύνολο	**Αλλοδαποί**	**11.840**	**3.739**	**7.561**	**-68%**	**-36%**
	Ημεδαποί	**1.946**	**223**	**998**	**-89%**	**-49%**
Σύνολο Περιφέρειας		**13.786**	**3.962**	**8.559**	**-71%**	**-38%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Για το 2022 δεν παρέχονται στοιχεία για τις ΠΕ Βορείου Τομέα Αθηνών και Δυτικού Τομέα Αθηνών για λόγους εμπιστευτικότητας

5.5.3 Διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα (αλλοδαπών και ημεδαπών) την περίοδο 2019-2021 κατέγραψαν μείωση κατά -39% (από 2,1 εκατ. το 2019 σε 1,3 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν πτώση: Κεντρική Μακεδονία (-29%, από 865 χιλ. το 2019 σε 616 χιλ. το 2021), Πελοπόννησο (-30%, από 327 χιλ. το 2019 σε 228 χιλ. το 2021), Νότιο Αιγαίο (-61%, από 193 χιλ. το 2019 σε 75 χιλ. το 2021), Ιόνια Νησιά (-43%, από 127 χιλ. το 2019 σε 73 χιλ. το 2021), Θεσσαλία (-34%, από 101 χιλ. το 2019 σε 67 χιλ. το 2021), Αν. Μακεδονία & Θράκη (-64%, από 165 χιλ. το 2019 σε 59 χιλ. το 2021), Ήπειρο (-40%, από 75 χιλ. το 2019 σε 45 χιλ. το 2021), Δυτική Ελλάδα (-59%, από 108 χιλ. το 2019 σε 45 χιλ. το 2021), Στερεά Ελλάδα (-43%, από 71 χιλ. το 2019 σε 40 χιλ. το 2021), Κρήτη (-50%, από 44 χιλ. το 2019 σε 22 χιλ. το 2021), Αττική (-73%, από 31 χιλ. το 2019 σε 8 χιλ. το 2021) και Βόρειο Αιγαίο (-100%, από 2 χιλ. το 2019 σε 0 διανυκτερεύσεις το 2021).

Την περίοδο 2019-2022, οι διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ της Ελλάδας (αλλοδαπών και ημεδαπών) σημείωσαν μείωση κατά -13% (από 2,1 εκατ. το 2019 σε 1,8 εκατ. το 2022). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν πτώση: Κεντρική Μακεδονία (-11%, από 865 χιλ. το 2019 σε 773 χιλ. το 2022), Πελοπόννησο (-6%, από 327 χιλ. το 2019 σε 307 χιλ. το 2022), Νότιο Αιγαίο (-0,03%, από 193 χιλ. το 2019 σε 193 χιλ. το 2022), Αν. Μακεδονία & Θράκη (-31%, από 165 χιλ. το 2019 σε 114 χιλ. το 2022), Ιόνια Νησιά (-12%, από 127 χιλ. το 2019 σε 112 χιλ. το 2022), Θεσσαλία (-8%, από 101 χιλ. το 2019 σε 93 χιλ. το 2022), Δυτική Ελλάδα (-34%, από 108 χιλ. το 2019 σε 72 χιλ. το 2022), Ήπειρο (-22%, από 75 χιλ. το 2019 σε 58 χιλ. το 2022), Στερεά Ελλάδα (-21%, από 71 χιλ. το 2019 σε 56 χιλ. το 2022), Κρήτη (-7%, από 44 χιλ. το 2019 σε 41 χιλ. το 2022), Αττική (-38%, από 31 χιλ. το 2019 σε 19 χιλ. το 2022) και Βόρειο Αιγαίο (-26%, από 2 χιλ. το 2019 σε 1 χιλ. το 2022).

Πίνακας 78: Διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019-2022

Περιφέρεια	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Κεντρικής Μακεδονίας	864.520	615.988	772.666	-29%	-11%
Πελοποννήσου	327.337	227.824	306.870	-30%	-6%
Νοτίου Αιγαίου	192.891	74.705	192.837	-61%	0%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	164.664	59.121	114.427	-64%	-31%
Ιονίων Νήσων	127.343	72.794	112.172	-43%	-12%
Θεσσαλίας	101.474	66.702	93.057	-34%	-8%
Δυτικής Ελλάδας	108.484	44.643	71.602	-59%	-34%
Ηπείρου	75.119	45.357	58.495	-40%	-22%
Στερεάς Ελλάδας	70.681	40.173	55.778	-43%	-21%
Κρήτης	44.344	22.240	41.212	-50%	-7%
Αττικής	**31.049**	**8.336**	**19.191**	**-73%**	**-38%**
Βορείου Αιγαίου	2.017	0	1.497	-100%	-26%
Ελλάδα	**2.109.923**	**1.277.883**	**1.839.804**	**-39%**	**-13%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή, παρατηρούμε ότι ο μεγαλύτερος όγκος διανυκτερεύσεων καταγράφεται στα κάμπινγκ των Περιφερειών της Κεντρικής Μακεδονίας (42%), της Πελοποννήσου (17%) και του Νοτίου Αιγαίου (10%). Δηλαδή οι 3 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν για το 2022 το 69% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε κάμπινγκ της χώρας.

Διάγραμμα 83: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2022

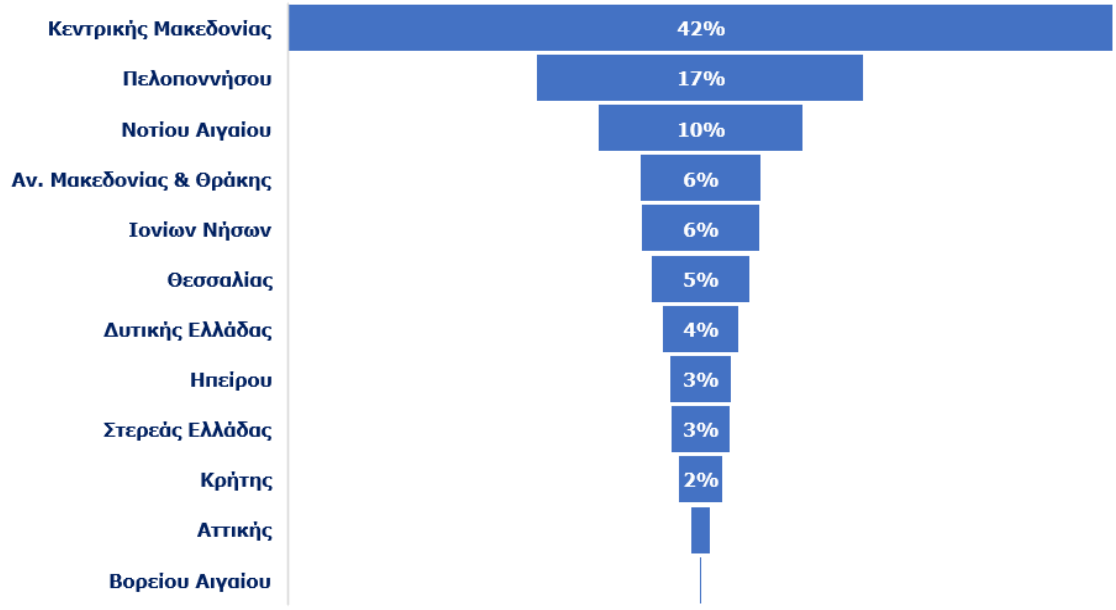

5.5.4 Διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Αττικής την περίοδο 2019-2021 σημείωσε μείωση διανυκτερεύσεων σε κάμπινγκ κατά -73% σε σύγκριση με το 2019 (από 31 χιλ. το 2019 σε 8 χιλ. το 2021). Οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σε κάμπινγκ της Περιφέρειας σημείωσαν μείωση κατά -71% (από 26 χιλ. το 2019 σε 7 χιλ. το 2021) ενώ των ημεδαπών μείωση κατά -82% (από 5 χιλ. το 2019 σε 964 διανυκτερεύσεις το 2021). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν αρνητική ποσοστιαία μεταβολή: Δυτικός Τομέας Αθηνών (-63%, από 18 χιλ. το 2019 σε 7 χιλ. το 2021), Ανατολική Αττική (-75%, από 7 χιλ. το 2019 σε 2 χιλ. το 2021), Βόρειος Τομέας Αθηνών (-100%, από 3 χιλ. το 2019 σε 0 διανυκτερεύσεις το 2021) και Δυτικής Αττικής (-100%, από 3 χιλ. το 2019 σε 0 διανυκτερεύσεις το 2021). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2021 το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους διανυκτερεύσεων σε κάμπινγκ της Περιφέρειας ήταν υψηλότερο των ημεδαπών (88% έναντι 12%).

Η Περιφέρεια Αττικής αντιπροσώπευε το 2022 το 1% των διανυκτερεύσεων σε κάμπινγκ, σημειώνοντας μείωση κατά -38% σε σύγκριση με το 2019 (από 31 χιλ. το 2019 σε 19 χιλ. το 2022). Οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σε κάμπινγκ της Περιφέρειας σημείωσαν μείωση κατά -36% (από 26 χιλ. το 2019 σε 16 χιλ. το 2022) ενώ των ημεδαπών μείωση κατά -47% (από 5 χιλ. το 2019 σε 3 χιλ. το 2022). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν αρνητική ποσοστιαία μεταβολή, με εξαίρεση την Ενότητα Νήσων (από 0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 44 διανυκτερεύσεις το 2022). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Ενότητες: Δυτικός Τομέας Αθηνών (-23%, από 18 χιλ. το 2019 σε 14 χιλ. το 2022), Ανατολική Αττική (-23%, από 7 χιλ. το 2019 σε 6 χιλ. το 2022), Βόρειος Τομέας Αθηνών (-98%, από 3 χιλ. το 2019 σε 53 διανυκτερεύσεις το 2022) και Δυτικής Αττικής (-100%, από 3 χιλ. το 2019 σε 0 διανυκτερεύσεις το 2022). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2022 το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους διανυκτερεύσεων σε κάμπινγκ της Περιφέρειας ήταν υψηλότερο των ημεδαπών (85% έναντι 15%).

Πίνακας 79: Διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019-2022

Ενότητα		2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Δυτικού Τομέα Αθηνών	Αλλοδαποί	17.720	6.561	13.571	-63%	-23%
	Ημεδαποί	12	27	7	125%	-42%
Ανατολικής Αττικής	Αλλοδαποί	3.774	811	2.742	-79%	-27%
	Ημεδαποί	3.357	937	2.774	-72%	-17%
Βορείου Τομέα Αθηνών	Αλλοδαποί	2.736	0	35	-100%	-99%
	Ημεδαποί	45	0	18	-100%	-60%
Νήσων	Αλλοδαποί	0	0	14		
	Ημεδαποί	0	0	30		
Δυτικής Αττικής	Αλλοδαποί	1.484	0	0		
	Ημεδαποί	1.921	0	0		
Σύνολο	**Αλλοδαποί**	**25.714**	**7.372**	**16.362**	**-71%**	**-36%**
	Ημεδαποί	**5.335**	**964**	**2.829**	**-82%**	**-47%**
Σύνολο Περιφέρειας		**31.049**	**8.336**	**19.191**	**-73%**	**-38%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή, η Ενότητα Δυτικού Τομέα Αθηνών το 2022 αντιπροσώπευε το 71% των διανυκτερεύσεων σε κάμπινγκ της Περιφέρειας με τις Ενότητες Ανατολικής Αττικής (29%), Βορείου Τομέα Αθηνών (0,3%) και Νήσων (0,2%) να ακολουθούν.

Διάγραμμα 84: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων σε κάμπινγκ στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2022

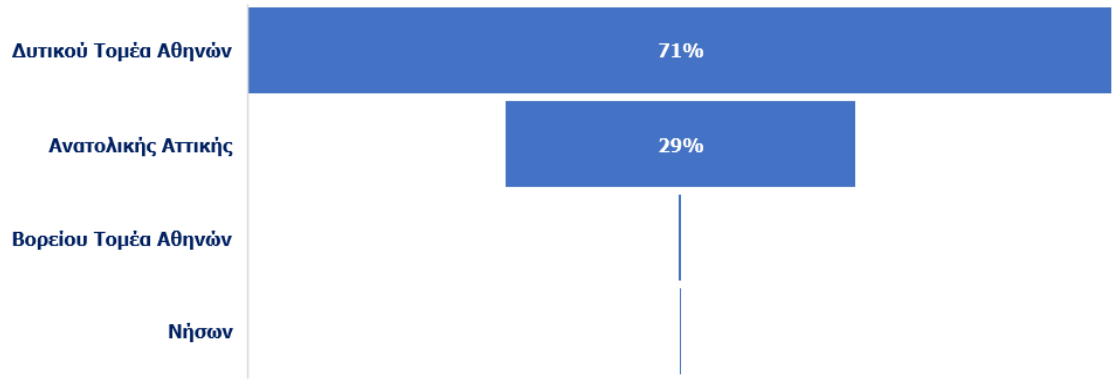

5.5.5 Μέση Διάρκεια Παραμονής σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Η Μέση Διάρκεια Παραμονής σε κάμπινγκ στην Ελλάδα (αλλοδαπών και ημεδαπών) την περίοδο 2019-2021 κατέγραψε αύξηση κατά +1% (από 4,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,5 διανυκτερεύσεις το 2021). Επιμέρους, η εικόνα ήταν μικτή, με τις Περιφέρεις Κεντρικής Μακεδονίας (-14%, από 6,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,5 διανυκτερεύσεις το 2021), Ιονίων Νήσων (-0,2%, από 5,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,0 διανυκτερεύσεις το 2021), Θεσσαλίας (-4%, από 3,5 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,3 διανυκτερεύσεις το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-6%, από 3,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,1 διανυκτερεύσεις το 2021), Δυτικής Ελλάδας (-14%, από 3,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,9 διανυκτερεύσεις το 2021), Αττικής (-7%, από 2,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,1 διανυκτερεύσεις το 2021) και Βορείου Αιγαίου (-100%, από 2,5 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 0 διανυκτερεύσεις το 2021) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+12%, από 4,8 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,4 διανυκτερεύσεις το 2021), Ηπείρου (+26%, από 3,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,3 διανυκτερεύσεις το 2021), Πελοποννήσου (+7%, από 3,7 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,0 διανυκτερεύσεις το 2021), Νοτίου Αιγαίου (+4%, από 3,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,5 διανυκτερεύσεις το 2021) και Κρήτης (+3%, από 3,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,2 διανυκτερεύσεις το 2021) αύξηση.

Την περίοδο 2019-2022, η Μέση Διάρκεια Παραμονής σε κάμπινγκ της Ελλάδας (αλλοδαπών και ημεδαπών) σημείωσε οριακή μείωση κατά -0,1% (από 4,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,4 διανυκτερεύσεις το 2022). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφέρεις Κεντρικής Μακεδονίας (+2%, από 6,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 6,5 διανυκτερεύσεις το 2022), Ηπείρου (+24%, από 3,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,2 διανυκτερεύσεις το 2022), Θεσσαλίας (+0,2%, από 3,5 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,5 διανυκτερεύσεις το 2022) και Νοτίου Αιγαίου (+0,2%, από 3,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,3 διανυκτερεύσεις το 2022) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (-1%, από 5,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,9 διανυκτερεύσεις το 2022), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-8%, από 4,8 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,4 διανυκτερεύσεις το 2022), Πελοποννήσου (-0,2%, από 3,7 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,7 διανυκτερεύσεις το 2022), Στερεάς Ελλάδας (-1%, από 3,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,2 διανυκτερεύσεις το 2022), Κρήτης (-2%, από 3,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,0 διανυκτερεύσεις το 2022), Δυτικής Ελλάδας (-20%, από 3,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,7 διανυκτερεύσεις το 2022), Αττικής (-0,4%, από 2,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,2 διανυκτερεύσεις το 2022)

και Βορείου Αιγαίου (-16%, από 2,5 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,1 διανυκτερεύσεις το 2022) μείωση.

Πίνακας 80: Μέση Διάρκεια Παραμονής σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019-2022

Περιφέρεια	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Κεντρικής Μακεδονίας	6,4	5,5	6,5	-14%	2%
Ιονίων Νήσων	5,0	5,0	4,9	0%	-1%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	4,8	5,4	4,4	12%	-8%
Ηπείρου	3,4	4,3	4,2	26%	24%
Πελοποννήσου	3,7	4,0	3,7	7%	0%
Θεσσαλίας	3,5	3,3	3,5	-4%	0%
Νοτίου Αιγαίου	3,3	3,5	3,3	4%	0%
Στερεάς Ελλάδας	3,3	3,1	3,2	-6%	-1%
Κρήτης	3,1	3,2	3,0	3%	-2%
Δυτικής Ελλάδας	3,4	2,9	2,7	-14%	-20%
Αττικής	**2,3**	**2,1**	**2,2**	**-7%**	**0%**
Βορείου Αιγαίου	2,5	-	2,1		-16%
Ελλάδα	**4,4**	**4,5**	**4,4**	**1%**	**0%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.5.6 Μέση Διάρκεια Παραμονής σε κάμπινγκ στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Αττικής την περίοδο 2019-2021 σημείωσε μείωση στη Μέση Διάρκεια Παραμονής σε κάμπινγκ κατά -7% (από 2,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,1 διανυκτερεύσεις το 2021). Η Μέση Διάρκεια Παραμονής των αλλοδαπών σημείωσε μείωση κατά -9% (από 2,2 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,0 διανυκτερεύσεις το 2021) ενώ των ημεδαπών αύξηση κατά +58% (από 2,7 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,3 διανυκτερεύσεις το 2021). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν αρνητική ποσοστιαία μεταβολή, με εξαίρεση την Ενότητα Ανατολικής Αττικής (+34%, από 2,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,2 διανυκτερεύσεις το 2021). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Ενότητες: Δυτικός Τομέας Αθηνών (-7%, από 2,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 1,9 διανυκτερεύσεις το 2021), Βόρειος Τομέας Αθηνών (-100%, από 2,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 0 διανυκτερεύσεις το 2021) και Δυτικής Αττικής (-100%, από 3,2 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 0 διανυκτερεύσεις το 2021).

Η Περιφέρεια Αττικής την περίοδο 2019-2022 σημείωσε μείωση στην Μέση Διάρκεια Παραμονής στα καμπινγκ της επικράτειας της κατά -0,4% (από 2,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,2 διανυκτερεύσεις το 2022). Η Μέση Διάρκεια Παραμονής των αλλοδαπών σημείωσε μείωση κατά -0,4% (από 2,2 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,2 διανυκτερεύσεις το 2022) ενώ των ημεδαπών αύξηση κατά +3% (από 2,7 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,8 διανυκτερεύσεις το 2022). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες που διαθέτουμε στοιχεία σημείωσαν μείωση στη Μέση Διάρκεια Παραμονής, με εξαίρεση την Ενότητα Νήσων (από 0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,5 διανυκτερεύσεις το 2022). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Ενότητες: Ανατολική Αττική (-1%, από 2,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,3 διανυκτερεύσεις το 2022) και Δυτική Αττική (-100%, από 3,2 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 0 διανυκτερεύσεις το 2022). Για τις Ενότητες του Βορείου Τομέα Αθηνών και του Δυτικού Τομέα Αθηνών δεν μπορεί να παραχθεί ο δείκτης ΜΔΠ μιας και για λόγους εμπιστευτικότητας δεν δίνονται στοιχεία αφίξεων.

Πίνακας 81: Μέση Διάρκεια Παραμονής σε κάμπινγκ στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019-2022

Ενότητα		2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Ανατολικής Αττικής	Αλλοδαποί	2,0	2,5	2,0	20%	-2%
	Ημεδαποί	2,9	4,3	2,8	47%	-3%
Νήσων	Αλλοδαποί	0,0	0,0	3,5		
	Ημεδαποί	0,0	0,0	7,5		
Βορείου Τομέα Αθηνών	Αλλοδαποί	2,4	0,0	0,0		
	Ημεδαποί	3,8	0,0	0,0		
Δυτικής Αττικής	Αλλοδαποί	5,1	0,0	0,0	-100%	-100%
	Ημεδαποί	2,5	0,0	0,0	-100%	-100%
Δυτικού Τομέα Αθηνών	Αλλοδαποί	3,8	10,9	0,0	189%	
	Ημεδαποί	2,1	1,9	0,0	-7%	
Σύνολο	**Αλλοδαποί**	**2,2**	**2,0**	**2,2**	**-9%**	**0%**
	Ημεδαποί	**2,7**	**4,3**	**2,8**	**58%**	**3%**
Σύνολο Περιφέρειας		**2,3**	**2,1**	**2,2**	**-7%**	**-0,4%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Για το 2022 δεν παρέχονται στοιχεία για τις ΠΕ Βορείου Τομέα Αθηνών και Δυτικού Τομέα Αθηνών για λόγους εμπιστευτικότητας

6 ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ

6.1 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ, 2021

Η ανάλυση των οικονομικών δεικτών απόδοσης βασίζεται σε στοιχεία ισολογισμών 2.005 εταιρειών, για τις οποίες βρέθηκε ισολογισμός για το 2021, οι οποίες ταυτοποιήθηκαν με τα 2.095 ξενοδοχεία[22] τα οποία τους ανήκουν και τα οποία διαθέτουν 158.138 δωμάτια στις κατηγορίες 2*, 3*, 4* και 5*. Με τον τρόπο αυτό κατέστη δυνατό να αναλυθούν όχι μόνο χρηματοοικονομικοί αλλά και λειτουργικοί δείκτες ανά κατηγορία και ανά προορισμό[23].

Το δείγμα αντιπροσωπεύει το 47% των μονάδων και το 57% των δωματίων των 5* ξενοδοχείων, το 32% των μονάδων και το 45% των δωματίων των 4* ξενοδοχείων, το 22% των μονάδων και το 30% των δωματίων των 3* ξενοδοχείων και το 17% των μονάδων και το 22% των δωματίων των 2* ξενοδοχείων.

Για τις Περιφέρειες Αν. Μακεδονίας & Θράκης, Βορείου Αιγαίου, Δυτικής Ελλάδας, Δυτικής Μακεδονίας, Ηπείρου και Στερεάς Ελλάδας για τα ξενοδοχεία 5* και Δυτικής Μακεδονίας για τα ξενοδοχεία 4*, δεν υπήρχε επαρκές δείγμα για την ανάλυση των ισολογισμών των ξενοδοχείων που ευρίσκονται σε αυτές. Στις περιπτώσεις αυτές προβήκαμε μόνο σε εκτίμηση του Κύκλου Εργασιών τους -λαμβάνοντας υπόψη τον κύκλο εργασιών ξενοδοχείων άλλων Περιφερειών με παρόμοια χαρακτηριστικά-, ενώ τα μεγέθη ΚΠΦΤΑ[24], ΚΠΦ[25], Καθαρά Πάγια, Ίδια Κεφάλαια και Μακροπρόθεσμα Δάνεια δεν εκτιμήθηκαν. Εκτιμούμε όμως ότι λόγω του μικρού αριθμού δωματίων στις εν λόγω Περιφέρειες, η παράλειψή τους δεν αλλοιώνει ουσιωδώς την εκτίμηση των συνολικών μεγεθών που προαναφέρθηκαν, ανά κατηγορία.

[22] Λόγω μη δημοσίευσης πλέον των στοιχείων του ΜΗΤΕ, η ταυτοποίηση των ξενοδοχείων έγινε αποκλειστικά και μόνο από την βάση του ΞΕΕ, ενώ την προηγούμενη χρονιά (2018) στα στοιχεία συμπεριλαμβάνονταν και τα στοιχεία του ΜΗΤΕ.

[23] Για αναλυτική μεθοδολογία βλ. σελ. 8 και 9 αντίστοιχης μελέτης με στοιχεία 2015.

[24] Κέρδη Προ Φόρων Τόκων και Αποσβέσεων.

[25] Κέρδη Προ Φόρων

6.1.1 Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στην Ελλάδα

Πίνακας 82: Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες ξενοδοχείων στην Ελλάδα, 2021

Κατηγορία	5*	4*	3*	2*
Δωμάτια	97.342	124.955	102.357	92.524
Κύκλος Εργασιών	2.876.914.941	1.455.095.778	598.495.622	347.055.135
ΚΠΦΤΑ	1.120.566.964	542.407.004	202.462.669	107.018.630
ως % του Κύκλου Εργασιών	39%	37%	34%	31%
ΚΠΦ	381.041.980	181.242.185	71.378.062	41.699.882
ως % του Κύκλου Εργασιών	13%	12%	12%	12%
Καθαρά Πάγια	11.358.920.130	4.338.944.710	1.092.422.376	434.449.693
Ίδια Κεφάλαια	5.946.199.720	3.540.648.776	1.980.343.445	1.648.197.640
Μακροπρόθεσμα Δάνεια	8.407.346.746	2.652.308.822	719.450.121	240.016.156
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Ίδια Κεφάλαια	1,4	0,7	0,4	0,1
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/ΚΠΦΤΑ	7,5	4,9	3,6	2,2

Πηγή: ICAP, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Από τα παραπάνω στοιχεία προκύπτει ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία του 2021:

- Υπάρχει μια αρκετά ισομερής κατανομή δωματίων στα ξενοδοχεία 5*, 4*, 3* και 2*.
- Ο κύκλος εργασιών των ξενοδοχείων 2*, 3*, 4* και 5* υπερβαίνει τα € 5,2 δισ. αθροιστικά ενώ τα συνολικά επενδεδυμένα Ίδια Κεφάλαια ανήλθαν σε περίπου € 13,1 δισ. και ο Μακροπρόθεσμος Δανεισμός τα € 12,0 δισ. Η αξία των Παγίων μετά τις Αποσβέσεις (Καθαρά Πάγια) ανέρχεται σε € 17,2 δισ. περίπου.
- Αν και τα ξενοδοχεία 5* έχουν μικρότερο συνολικό αριθμό δωματίων από τα ξενοδοχεία 3* και 4*, έχουν σημαντικά μεγαλύτερη οικονομική σημασία με όρους Κύκλου Εργασιών, Κερδοφορίας (ΚΠΦΤΑ και ΚΠΦ), Επενδεδυμένων Παγίων και Επενδεδυμένων Κεφαλαίων, τόσο Ιδίων όσο και Δανείων.
- Τα 5* ξενοδοχεία, έχουν επίσης καλύτερο δείκτη κερδοφορίας ΚΠΦΤΑ σε σύγκριση με τις υπόλοιπες κατηγορίες ξενοδοχείων και οριακά καλύτερο δείκτη ΚΠΦ. Συγκεκριμένα, οι δείκτες κερδοφορίας ΚΠΦΤΑ και ΚΠΦ κρίνονται ως πολύ ικανοποιητικοί σε όλες τις κατηγορίες ξενοδοχείων.
- Τέλος, η χρηματοοικονομική επάρκεια (βάσει των δεικτών Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς Ίδια Κεφάλαια και Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς ΚΠΦΤΑ) κρίνεται ως υγιής σε όλες τις κατηγορίες ξενοδοχείων, με εξαίρεση τα 5* ξενοδοχεία για τον δείκτη Μακροπρόθεσμα Δάνεια/ΚΠΦΤΑ που κρίνεται ως υψηλός.

Πίνακας 83: Βασικοί δείκτες ξενοδοχείων ανά δωμάτιο στην Ελλάδα, 2021

Κατηγορία	5*	4*	3*	2*
Κύκλος Εργασιών/Δωμάτιο	29.555	11.645	5.847	3.751
Καθαρά Πάγια/Δωμάτιο	116.691	34.724	10.673	4.696
Ίδια Κεφάλαια/Δωμάτιο	61.086	28.335	19.347	17.814
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Δωμάτιο	86.369	21.226	7.029	2.594

Πηγή: ICAP, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σύμφωνα με τον πίνακα 83, προκύπτει ότι, ανά Δωμάτιο, τόσο ο Κύκλος Εργασιών όσο και τα επενδεδυμένα Πάγια, τα Ίδια Κεφάλαια και τα Μακροπρόθεσμα Δάνεια είναι σημαντικά υψηλότερα όσο υψηλότερη είναι η κατηγορία του ξενοδοχείου.

Αξιοσημείωτο είναι επίσης ότι ενώ ο Κύκλος Εργασιών ανά Δωμάτιο στα ξενοδοχεία 5* είναι περίπου διπλάσιος των 4* (που με τη σειρά τους είναι περίπου διπλάσιος των 3* και περίπου τριπλάσιος των 2*), τα Επενδεδυμένα Κεφάλαια και Πάγια ανά Δωμάτιο είναι υπερδιπλάσια στα ξενοδοχεία 5* σε σχέση με τα αντίστοιχα 4*. Δηλαδή η απόδοση, με όρους Κύκλου Εργασιών ανά Δωμάτιο σε σχέση με τα Επενδεδυμένα Κεφάλαια και Πάγια ανά Δωμάτιο στα ξενοδοχεία 5* υπολείπεται αυτής των ξενοδοχείων 4*. Η εικόνα αυτή συνάδει και με την εικόνα στους δείκτες χρηματοοικονομικής επάρκειας του Πίνακα 82.

6.1.2 Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Αττικής

Η ανάλυση των οικονομικών δεικτών απόδοσης στην Περιφέρεια Αττικής βασίζεται στην ταυτοποίηση 148 ξενοδοχείων τα οποία διαθέτουν 14.044 δωμάτια στις κατηγορίες 5*, 4*, 3* και 2*.

Το δείγμα αντιπροσωπεύει το 56% των μονάδων και το 70% των δωματίων των 5* ξενοδοχείων, το 40% των μονάδων και το 54% των δωματίων των 4* ξενοδοχείων, το 26% των μονάδων και το 31% των δωματίων των 3* ξενοδοχείων και το 10% των μονάδων και το 14% των δωματίων των 2* ξενοδοχείων.

Πίνακας 84: Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Αττικής, 2021

Κατηγορία	5*	4*	3*	2*
Δωμάτια	7.536	10.195	7.024	7.290
Κύκλος Εργασιών	323.369.442	116.958.291	39.506.269	26.724.355
ΚΠΦΤΑ	128.154.745	38.991.963	3.029.238	2.742.132
ως % του Κύκλου Εργασιών	40%	33%	8%	10%
ΚΠΦ	22.871.179	11.845.937	-1.988.141	-1.082.119
ως % του Κύκλου Εργασιών	7%	10%	-5%	-4%
Καθαρά Πάγια	1.568.404.560	412.871.356	98.177.267	35.084.856
Ίδια Κεφάλαια	637.850.795	225.825.158	125.128.950	92.338.796
Μακροπρόθεσμα Δάνεια	1.340.173.184	304.660.400	27.767.066	13.983.791
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Ίδια Κεφάλαια	2,1	1,3	0,2	0,2
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/ΚΠΦΤΑ	10,5	7,8	9,2	5,1

Πηγή: ICAP, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Από τα παραπάνω στοιχεία προκύπτει ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία του 2021:

- Ο κύκλος εργασιών των ξενοδοχείων 2*, 3*, 4* και 5* ανέρχεται σε € 507 εκατ. περίπου ενώ τα συνολικά Επενδεδυμένα Ίδια Κεφάλαια ανήλθαν σε περίπου € 1,1 δισ. και ο Μακροπρόθεσμος Δανεισμός στα € 1,7 δισ. Η αξία των Παγίων μετά τις Αποσβέσεις (Καθαρά Πάγια) ανήλθε σε € 2,1 δισ. περίπου.
- Αν και τα ξενοδοχεία 5* έχουν μικρότερο συνολικό αριθμό δωματίων από την κατηγορία 4*, εντούτοις έχουν σημαντικά μεγαλύτερο Κύκλο Εργασιών, Κερδοφορία (ΚΠΦΤΑ και ΚΠΦ), Καθαρά Πάγια, Ίδια Κεφάλαια και Μακροπρόθεσμα Δάνεια. Αναφορικά με τους δείκτες Κερδοφορίας (ΚΠΦΤΑ και ΚΠΦ), όλες οι κατηγορίες ξενοδοχείων καταγράφουν θετικό δείκτη ΚΠΦΤΑ ενώ στον δείκτη ΚΠΦ, θετική εικόνα καταγράφουν μόνο τα 5* και 4* ξενοδοχεία και αρνητική τα 3* και 2*.

- Ο δείκτης ΚΠΦΤΑ ως ποσοστό του Κύκλου Εργασιών των ξενοδοχείων 5* και 4* κρίνεται ως πολύ ικανοποιητικός ενώ των 3* και 2* ως χαμηλός. Παράλληλα, ο δείκτης ΚΠΦ ως ποσοστό του Κύκλου Εργασιών των ξενοδοχείων 5* και 4* κρίνεται ως ικανοποιητικός ενώ των 3* και 2* ήταν αρνητικός.
- Τέλος, ο δείκτης Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς Ίδια Κεφάλαια κρίνεται ως υγιής σε όλες τις κατηγορίες ξενοδοχείων ενώ ο δείκτης Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς ΚΠΦΤΑ κρίνεται ως υψηλός στις κατηγορίες 4*, 3* και 2* και πολύ υψηλός στα 5*.

Πίνακας 85: Βασικοί δείκτες ξενοδοχείων ανά δωμάτιο στην Περιφέρεια Αττικής, 2021

Κατηγορία	5*	4*	3*	2*
Κύκλος Εργασιών/Δωμάτιο	42.910	11.472	5.624	3.666
Καθαρά Πάγια/Δωμάτιο	208.122	40.497	13.977	4.813
Ίδια Κεφάλαια/Δωμάτιο	84.640	22.151	17.814	12.667
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Δωμάτιο	177.836	29.883	3.953	1.918

Πηγή: ICAP, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σύμφωνα με τον πίνακα 85, προκύπτει ότι, ανά Δωμάτιο, τόσο ο Κύκλος Εργασιών όσο και τα επενδεδυμένα Πάγια, τα Ίδια Κεφάλαια και τα Μακροπρόθεσμα Δάνεια είναι σημαντικά υψηλότερα όσο υψηλότερη είναι η κατηγορία του ξενοδοχείου.

Συγκριτικά με τους αντίστοιχους δείκτες για το σύνολο της χώρας (βλ. Πίνακα 83) παρατηρούμε ότι τα 5* ξενοδοχεία της Περιφέρειας Αττικής εμφανίζουν υψηλότερες τιμές σε όλες τις κατηγορίες, τα 4* μόνο στις κατηγορίες Καθαρά Πάγια και Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Δωμάτιο ενώ οι κατηγορίες 3* και 2* υπολείπονται σε όλες τις κατηγορίες, με εξαίρεση τα Καθαρά Πάγια.

Αξιοσημείωτο είναι επίσης ότι ενώ ο Κύκλος Εργασιών ανά Δωμάτιο στα ξενοδοχεία 5* είναι περίπου 3,7 φορές υψηλότερος των 4* (που με τη σειρά τους είναι σχεδόν διπλάσιος των 3* και περίπου τριπλάσιος των 2*), τα Πάγια και Επενδεδυμένα Κεφάλαια ανά Δωμάτιο είναι περίπου 3,8 και 6,0 φορές υψηλότερα στα ξενοδοχεία 5* σε σύγκριση με τα αντίστοιχα 4*. Δηλαδή η απόδοση, με όρους Κύκλου Εργασιών ανά Δωμάτιο σε σχέση με τα Πάγια και Επενδεδυμένα Κεφάλαια ανά Δωμάτιο στα ξενοδοχεία 5* υπολείπεται αυτής των ξενοδοχείων 4*. Η εικόνα αυτή συνάδει και με την εικόνα στους δείκτες χρηματοοικονομικής επάρκειας του Πίνακα 82.

6.2 ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ, 2019-2022

Ο Γενικός Δείκτης Ικανοποίησης (GRI) πελατών ξενοδοχείων υπολογίζεται από την ReviewPro, εταιρεία που ειδικεύεται στην μέτρηση της online φήμης των ξενοδοχείων. Ο δείκτης αυτός υπολογίζεται για κάθε ξενοδοχείο, μέσω ανάλυσης των μεταβλητών που συνδέονται με τις αναρτήσεις σχολίων πελατών σε εκατοντάδες πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης, ιστοσελίδες σχολιασμού ξενοδοχείων και ιστοσελίδες OTAs (online travel agents – διαδικτυακά ταξιδιωτικά γραφεία). Επίσης, λαμβάνει υπόψιν όχι μόνο τις ημερήσιες κριτικές αλλά και τα ιστορικά δεδομένα των τελευταίων 365 ημερών δίνοντας μεγαλύτερη βαρύτητα στις πιο πρόσφατες κριτικές. Δείκτες άνω του 80% υποδηλώνουν θετική εμπειρία. Ο δείκτης είναι ποιοτικός και μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την αξιολόγηση της εξέλιξης της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Για τον υπολογισμό έχουν αναλυθεί τα στοιχεία 1.086 ξενοδοχείων από την Ελλάδα, διαφόρων κατηγοριών και από διαφορετικές περιοχές της χώρας. Χαρακτηριστικά αναφέρουμε ότι τα στοιχεία που παρουσιάζονται για το 2022 βασίζονται σε 379.043 αξιολογήσεις από πελάτες ελληνικών ξενοδοχείων. Συνεπώς, ο δείκτης GRI αποτυπώνει το ανταγωνιστικό επίπεδο του ελληνικού ξενοδοχειακού προϊόντος.

6.2.1 Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Πίνακας 86: Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019-22

Περιφέρεια	2019	2022
Ήπειρος	91,0%	90,8%
Κυκλάδες	90,5%	90,2%
Δυτική Μακεδονία	Μ.Δ.	88,6%
Βόρειο Αιγαίο	87,1%	88,0%
Πελοπόννησος	86,2%	87,2%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	86,7%	87,0%
Κεντρική Μακεδονία	86,9%	87,0%
Θεσσαλία	87,0%	86,7%
Κρήτη	87,1%	86,5%
Στερεά Ελλάδα	85,8%	86,3%
Δωδεκάνησα	86,4%	86,1%
Αττική	**85,9%**	**85,0%**
Ιόνια Νησιά	85,3%	84,5%
GRI	**87,1%**	**87,0%**

Πηγή: Review Pro - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Στον Πίνακα 86 καταγράφεται ο Γενικός Δείκτης Ικανοποίησης (GRI) των πελατών ξενοδοχείων τόσο στο σύνολο της χώρας όσο και ανά Περιφέρεια (με εξαίρεση την Δυτική Μακεδονία για το 2019 και την Δυτική Ελλάδα) και ανά κατηγορία αστεριού (με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Αν. Μακεδονίας & Θράκης, Δυτικής Μακεδονίας και Δυτικής Ελλάδας). Από τα στοιχεία, παρατηρούμε ότι οι πελάτες που επέλεξαν για την διαμονή τους ξενοδοχεία έμειναν ικανοποιημένοι από τις παρεχόμενες υπηρεσίες τους τόσο στο σύνολο της χώρας όσο και στις επιμέρους Περιφέρειες.

Συγκεκριμένα, το επίπεδο ικανοποίησης των πελατών ξενοδοχείων στο σύνολο της Ελλάδας, σημείωσε οριακή επιδείνωση την περίοδο 2019-2022 (από 87,1% το 2019 σε 87,0% το 2022). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφέρειες της Ηπείρου (από 91,0% το 2019 σε 90,8% το 2022), των Κυκλάδων (από 90,5% το 2019 σε 90,2% το 2022), της Θεσσαλίας (από 87,0% το 2019 σε 86,7% το 2022), της Κρήτης (από 87,1% το 2019 σε 86,5% το 2022), των Δωδεκανήσων (από 86,4% το 2019 σε 86,1% το 2022), της Αττικής (από 85,9% το 2019 σε 85,0% το 2022) και των Ιονίων Νήσων (από 85,3% το 2019 σε 84,5% το 2022) να καταγράφουν επιδείνωση ενώ αντιθετα οι Περιφέρειες Βορείου Αιγαίου (από 87,1% το 2019 σε 88,0% το 2022), Πελοποννήσου (από 86,2% το 2019 σε 87,2% το 2022), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (από 86,7% το 2019 σε 87,0% το 2022), Κεντρικής Μακεδονίας (από 86,9% το 2019 σε 87,0% το 2022) και Στερεάς Ελλάδας (από 85,8% το 2019 σε 86,3% το 2022) βελτίωση. Για την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας δεν διατίθενται στοιχεία για το 2019 ενώ για το 2022 το επίπεδο Ικανοποίησης των πελατών της ανήλθε στο 88,6%. Τέλος, αξιοσημείωτο είναι ότι η Ήπειρος και οι Κυκλάδες εμφάνισαν τα υψηλότερα επίπεδα ικανοποίησης ενώ η Αττική και τα Ιόνια Νησιά τα χαμηλότερα.

6.2.2 Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Αττικής ανά κατηγορία αστεριού

Πίνακας 87: Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Αττικής ανά κατηγορία αστεριού, 2019-22

	2019	2022
5*	88,8%	87,5%
4*	85,7%	85,1%
3*	85,4%	84,4%
1*- 2*	84,6%	83,9%
GRI	**85,9%**	**85,0%**

Πηγή: Review Pro-Επεξεργασία INSETE Intelligence

Ο Γενικός Δείκτης Ικανοποίησης (GRI) των πελατών ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Αττικής σημείωσε επιδείνωση την περίοδο 2019-2022 (από 85,9% το 2019 σε 85,0% το 2022). Αξιοσημείωτο για την Περιφέρεια Αττικής είναι ότι καταγράφει το δεύτερο χαμηλότερο επίπεδο ικανοποίησης από όλες τις εξεταζόμενες Περιφέρειες, πίσω μόνο από την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων.

Επιμέρους, την περίοδο 2019-2022, όλες οι κατηγορίες αστεριών σημείωσαν επιδείνωση: 5* (από 88,8% το 2019 σε 87,5% το 2022), 4* (από 85,7% το 2019 σε 85,1% το 2022), 3* (από 85,4% το 2019 σε 84,4% το 2022) και 1*-2* (από 84,6% το 2019 σε 83,9% το 2022).

7 ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα ενότητα περιλαμβάνει την συνοπτική καταγραφή επιλεγμένων **βασικών στρατηγικών κατευθύνσεων και προβλέψεων που έχουν άμεση σχέση με την τουριστική ανάπτυξη,** όπως έχουν θεσμοθετηθεί και προωθούνται στο πλαίσιο του **Περιφερειακού Χωροταξικού Πλαισίου (ΠΧΠ)** για την Περιφέρεια Αττικής (βλ. ΦΕΚ 156/Α/1.8.2014).

Τα **ΠΧΠ** θεσμοθετούνται με Απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας μετά από δημόσια διαβούλευση. **Αποτελούν τα βασικά εργαλεία άσκησης χωροταξικού σχεδιασμού αλλά και αναπτυξιακής πολιτικής σε Περιφερειακό επίπεδο**, παρέχοντας κατευθύνσεις για την χωρική οργάνωση και την ανάπτυξη των Περιφερειών της Χώρας και δίνοντας στρατηγικές κατευθύνσεις στα υποκείμενα επίπεδα σχεδιασμού που έχουν ρυθμιστικό χαρακτήρα.

Στις επόμενες ενότητες περιγράφονται στρατηγικές κατευθύνσεις που έχουν σχέση με:

- **πρότυπα χωρικής οργάνωσης, αναπτυξιακούς πόλους και άξονες, κόμβους και πύλες μεταφορών** καθώς και με
- ειδικές **πρόνοιες και κατευθύνσεις** σε ότι αφορά στην **τουριστική ανάπτυξη ανά χωρική/ γεωγραφική ενότητες, θεματικές μορφές τουρισμού και ειδικές κατηγορίες του χώρου** (πχ. παράκτιος και νησιωτικός χώρος, ορεινός χώρος, κλπ.) καθώς και **όρους δόμησης** (πχ. αρτιότητες, επιτρεπόμενες χρήσεις, πυκνότητα κλινών).

Πρακτικά, οι πρόνοιες και οι κατευθύνσεις αυτές λαμβάνουν υπόψη μία σειρά επιτελικών σχεδίων και προγραμμάτων όπως Εθνικές Πολιτικές (πχ. Σύμφωνο Εταιρικής Σχέσης, ενίσχυση ιδιωτικών επενδύσεων), τα οικεία Περιφερειακά και Τομεακά (πχ. υποδομές μεταφορών, περιβάλλον και αειφόρος ανάπτυξη) Επιχειρησιακά Προγράμματα, αλλά και τις επηρεάζουν. Παράλληλα **έχουν άμεση και στενή σχέση τόσο με τον σχεδιασμό του χώρου ρυθμιστικού χαρακτήρα** (πχ. πολεοδομικά σχέδια) όσο και **με τον σχεδιασμό και την υλοποίηση δημόσιων και ιδιωτικών έργων** (πχ. μέσω της διαδικασίας της χωροθέτησης και της περιβαλλοντικής αδειοδότησης) στους τομείς – μεταξύ άλλων – των μεταφορών, των υποδομών και του τουρισμού.

Άρθρο 1 - Ορισμός και περιεχόμενο του νέου Ρυθμιστικού Σχεδίου Αθήνας – Αττικής

Το νέο ΡΣΑ επέχει ταυτόχρονα και θέση Περιφερειακού Χωροταξικού Πλαισίου Αττικής, σύμφωνα με την παρ. 8α του άρθρου 6 του ν. 4269/2014 (Α΄ 142).

Άρθρο 2 - Χρονική διάρκεια

Το νέο ΡΣΑ στηρίζεται σε προβολές πληθυσμιακών και οικονομικών μεγεθών και αναπτυξιακών προβλέψεων με χρονική διάρκεια έως και το έτος 2021.

Άρθρο 4 - Ισόρροπη οικονομική ανάπτυξη, ενίσχυση του διεθνούς ρόλου της Αθήνας – Αττικής, βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, αύξηση της παραγωγής και της απασχόλησης σε όλους τους τομείς δραστηριοτήτων

Η ενίσχυση του διεθνούς ρόλου της Αθήνας–Αττικής και η χωρικά στοχευμένη εξειδίκευση σε σχέση με τα συγκριτικά της πλεονεκτήματα επιδιώκεται μεταξύ άλλων με:

δ) ενίσχυση της βιομηχανίας και της επιχειρηματικότητας με παράλληλη προστασία του περιβάλλοντος και επιδίωξη οργάνωσης των επιχειρήσεων σε συστάδες ομοειδών ή και συμπληρωματικών (clusters),

ε) αύξηση της ελκυστικότητας της Αθήνας–Αττικής ως τουριστικού προορισμού με διεθνή ακτινοβολία, με:

αα) ενίσχυση της τουριστικής υποδομής, διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος, επέκταση της τουριστικής περιόδου και

ββ) δικτύωση των πολιτιστικών πόλων και του φυσικού περιβάλλοντος.

Άρθρο 9 - Κατευθύνσεις για την οργάνωση Χωρικών Ενοτήτων

1.1. Χωρική Υποενότητα Κεντρικής Αθήνας:

Το Μητροπολιτικό κέντρο Αθήνας αποτελεί το επιτελικό κέντρο της Μητροπολιτικής Περιοχής και της χώρας. Επιδιώκεται, σε όλους τους τομείς η γενικότερη ενίσχυση του ρόλου του σε εθνικό και διεθνές επίπεδο. Στο πλαίσιο αυτό επιδιώκεται η αναβάθμιση των πολιτιστικών της πόρων, η συμπλήρωση και η αναβάθμιση των πολιτιστικών υποδομών Μητροπολιτικού επιπέδου στην κατεύθυνση προώθησης του αστικού τουρισμού, όπως συνεδριακού, εκθεσιακού, αθλητικού, επιχειρηματικού, πολιτιστικού, αναψυχής, υγείας, καθώς και η βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος και της εικόνας της πόλης και η αναβάθμιση του κοινωνικού εξοπλισμού.

1.5. Χωρική Υποενότητα Νότιας Αθήνας:

Διατηρείται ο χαρακτήρας της ως περιοχής κυρίως κατοικίας, αλλά και τουρισμού, αναψυχής και εμπορίου.

2. Χωρική Ενότητα Ανατολικής Αττικής:

2.1. Χωρική Υποενότητα Μεσογείων

α) Η Χωρική Υποενότητα Μεσογείων συνιστά την ευρύτερη περιοχή του Διεθνούς Αερολιμένα Αθηνών, του οποίου ο ρόλος ως κυρίας από αέρος πύλης εισόδου στη χώρα απαιτεί τη διασφάλιση υψηλού επιπέδου περιβάλλοντος χώρου.

δ) Κατεύθυνση για τη Χωρική Υποενότητα αποτελεί επίσης η προώθηση κατά προτεραιότητα του συνεδριακού, επιχειρηματικού, πολιτιστικού και περιηγητικού τουρισμού.

2.2. Χωρική Υποενότητα Λαυρεωτικής

β) Με βάση τον ιδιαίτερο χαρακτήρα του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής και την ύπαρξη πολιτιστικής κληρονομιάς διεθνούς ακτινοβολίας, βασική προωθητική δραστηριότητα για την περιοχή αποτελεί η ανάδειξη αυτών των στοιχείων και η αναβάθμιση της τουριστικής δραστηριότητας στην περιοχή μέσω και της σύνδεσής τους με το Λιμένα του Λαυρίου.

δ) Προωθείται η ισχυροποίηση της δυναμικής του Λαυρίου με ανάδειξη της βιομηχανικής κληρονομιάς του και σύνδεσή της με την έρευνα και καινοτομία, η οργάνωση των δραστηριοτήτων και η ενίσχυση υποδομών του τουρισμού.

3. Χωρική Ενότητα Δυτικής Αττικής

3.1. Χωρική Υποενότητα Θριασίου

Μεταξύ άλλων άξονας προτεραιότητας είναι:

ζ) η ενίσχυση του πολιτιστικού και τουριστικού χαρακτήρα της Ελευσίνας, η οποία αποτελεί περιοχή αρχαιολογικών μνημείων διεθνούς ακτινοβολίας.

3.2. Χωρική Υποενότητα Μεγαρίδας

α) Επιδιώκεται η ανάπτυξη νέων δραστηριοτήτων στον πρωτογενή τομέα, η διασφάλιση και ενίσχυση του πρωτογενούς τομέα, στις περιοχές Μεγάρων, Ερυθρών και Οινόης με προοπτική πρωτογενούς καθετοποίησης και σύνδεση της αγροτικής παραγωγής με την τουριστική ανάπτυξη.

4. Χωρική Ενότητα Νησιωτικής Αττικής

α) Προωθείται η ανάπτυξη του τουρισμού υπό το πρίσμα της δικτύωσης με την περιοχή της Αθήνας–Αττικής, προκειμένου ο νησιωτικός χώρος της Περιφέρειας να αποτελεί συνδυασμένο προορισμό διεθνούς εμβέλειας.

β) Προκρίνεται η ήπια ανάπτυξη, ανάλογα με τα κατά τόπους συγκριτικά πλεονεκτήματα, με έμφαση στο σεβασμό της ευαισθησίας του νησιώτικου και παράκτιου τοπίου και περιβάλλοντος. Η ήπια οικιστική ανάπτυξη πρέπει να συσχετίζεται με την αναζωογόνηση των φθινόντων οικισμών και την περιορισμένη επέκταση των υπαρχόντων.

γ) Προωθούνται ειδικά επιλεγμένες μορφές τουρισμού και η διασύνδεσή τους με δίκτυο πολιτισμικών και τουριστικών, χερσαίων και θαλάσσιων διαδρομών.

Άρθρο 10 - Οικιστικό Δίκτυο και Δίκτυο Πολεοδομικών Κέντρων

3.1. Μητροπολιτικά Κέντρα Αθήνας – Πειραιά

α) Για το Μητροπολιτικό Κέντρο Αθήνας, επιδιώκεται μεταξύ άλλων:

εε) Ο καθορισμός του ως αυτοτελούς τουριστικού προορισμού.

Άρθρο 16 - Ολοκληρωμένος σχεδιασμός και διαχείριση του παράκτιου χώρου

2. Οι στόχοι και κατευθύνσεις γενικά για τον παράκτιο χώρο περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων:

α) Αξιοποίηση, προκειμένου να συμβάλλει στην ανάδειξη της Αθήνας-Αττικής σε τουριστικό πόλο διεθνούς ακτινοβολίας, με δραστηριότητες τουρισμού και αναψυχής.

3. Εκπονείται από τον Οργανισμό Αθήνας **Σχέδιο-Πλαίσιο Ολοκληρωμένης Διαχείρισης των Ακτών της Αττικής (ΣΟΔΑΑ)**, το οποίο μπορεί να αναφέρεται είτε στη στενή ζώνη δημόσιου χαρακτήρα (κρίσιμη ζώνη), είτε σε ευρύτερες ζώνες επιρροής του παράκτιου χώρου (δυναμική ζώνη), είτε και στις δύο. Τα ΣΟΔΑΑ εκπονούνται κατά Χωρικές Ενότητες, περιέχουν κατευθύνσεις προς τα υποκείμενα επίπεδα σχεδιασμού, το δε περιεχόμενό τους αναλύεται στο Παράρτημα VI.

Άρθρο 30 - Οργάνωση Συστήματος Μεταφορών

1. Διευρωπαϊκά και Υπεραστικά Δίκτυα Μεταφορών: αεροδρόμια, λιμάνια και τερματικοί σταθμοί.

α) **Κύριος επιβατικός– εμπορευματικός Αερολιμένας** είναι ο διεθνής αερολιμένας «Ελευθέριος Βενιζέλος», ως κόμβος εθνικής, ευρωπαϊκής και διηπειρωτικής σημασίας.
β) **Κύριοι επιβατικοί λιμένες** είναι ο κεντρικός επιβατικός λιμένας Πειραιά και συμπληρωματικά οι επιβατικοί λιμένες Λαυρίου και Ραφήνας.
γ) **Κύριοι επιβατικοί σιδηροδρομικοί σταθμοί** είναι οι Αθηνών – Πειραιά, καθώς και το σιδηροδρομικό κέντρο Αχαρνών (ΣΚΑ).
δ) **Κύριοι σιδηροδρομικοί άξονες** είναι ο κλάδος σιδηροδρομικού σταθμού Πειραιά, σιδηροδρομικού σταθμού Αθηνών ΣΚΑ – Βόρεια Ελλάδα, ο κλάδος ΣΚΑ – Κόρινθος – Κιάτο – Πάτρα στη νέα χάραξη Σιδηροδρομικής Γραμμής Υψηλής Ταχύτητας (ΣΓΥΤ).
ε) Νέος **κεντρικός σταθμός υπεραστικών λεωφορείων εξωτερικού και εσωτερικού**, όπως ΚΤΕΛ: πλησίον του σταθμού Μετρό Ελαιώνας και σε άμεση γειτνίαση με το εθνικό οδικό δίκτυο.

2. Δίκτυα Δημόσιας Συγκοινωνίας, Μέσα Σταθερής Τροχιάς

Οι δημόσιες συγκοινωνίες μητροπολιτικής εξυπηρέτησης οργανώνονται σε δύο (2) βασικά δίκτυα, το πρωτεύον και το δευτερεύον.

3. Συγκοινωνιακά κέντρα, σταθμοί μετεπιβίβασης και αμαξοστάσια

4. Κύριο Οδικό Δίκτυο Αττικής

β) Οι άξονες που συγκροτούν το κύριο οδικό δίκτυο Αττικής ιεραρχούνται σε άξονες διαπεριφερειακής σημασίας και σε πρωτεύοντες και δευτερεύοντες άξονες μητροπολιτικής σημασίας.

γ) Οι άξονες διαπεριφερειακής σημασίας, οι οποίοι έχουν χαρακτηριστικά ελεύθερων και ταχειών λεωφόρων, διαχειρίζονται τις μεγαλύτερες ροές μετακινήσεων, αγαθών και προσώπων μεταξύ των κύριων πυλών – εισόδων στην Αττική.

δ) Οι πρωτεύοντες άξονες μητροπολιτικής σημασίας λειτουργούν ως βασικοί διανεμητήριοι για τις κυριότερες ροές εισόδου στον πυρήνα του πολεοδομικού συγκροτήματος. Στο σύνολό τους οι πρωτεύοντες άξονες μητροπολιτικής σημασίας, σε συνεργασία με τους άξονες διαπεριφερειακής σημασίας και, ιδιαίτερα, με την **Αττική Οδό**, συγκροτούν περιμετρικούς δακτυλίους, σε τρεις διαβαθμίσεις εγγύτητας ως προς την κεντρική περιοχή.

5. Πολιτική στάθμευσης

Οι βασικές κατευθύνσεις της πολιτικής στάθμευσης περιλαμβάνουν:

ε) Καθορισμός χώρων στάσης και στάθμευσης τουριστικών λεωφορείων, με πρωτοβουλία των εμπλεκόμενων δήμων σε συνεργασία με τα συναρμόδια Υπουργεία και τον Οργανισμό Αθήνας.

6. Παρεμβάσεις βιώσιμης κινητικότητας υπερτοπικού και τοπικού χαρακτήρα.

Άρθρο 33 - Οργανισμός Ρυθμιστικού Σχεδίου και Προστασίας Περιβάλλοντος Αθήνας

Η αρμοδιότητα επί του νέου Ρυθμιστικού Σχεδίου Αθήνας–Αττικής ανήκει στον Οργανισμό Ρυθμιστικού Σχεδίου και Προστασίας Περιβάλλοντος Αθήνας. Από την κατάργηση του ΟΡΣΑ, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 12 του ν. 4250/2014 (Α΄74), η ως άνω αρμοδιότητα μεταφέρεται στο Τμήμα Μητροπολιτικού Σχεδιασμού

Αθήνας-Αττικής που συστήθηκε με την παρ. 4α του άρθρου 12 του ν. 4250/2014 και υπάγεται στη Διεύθυνση Χωροταξίας της Γενικής Γραμματείας Χωροταξίας και Αστικού Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

Άρθρο 28 - Τουρισμός

1. Για την οργάνωση των δραστηριοτήτων του τουρισμού στην Αττική ισχύουν τα προβλεπόμενα στο Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τον Τουρισμό (ΑΠ 67659/2013, Β΄ 3155).

Βασικοί στόχοι για την ανάπτυξη του τομέα τουρισμού είναι οι εξής:

α) Ενδυνάμωση της ελκυστικότητας της Αθήνας–Αττικής ως ευρωπαϊκού μητροπολιτικού τουριστικού προορισμού με διεθνή και εθνική ακτινοβολία.
β) Εδραίωση του ρόλου της Αθήνας–Αττικής ως «Πόλης – Πύλης» σε επίπεδο χώρας για τον τουρισμό και συγκράτηση κατά το δυνατόν της τουριστικής κίνησης με συγκρότηση αναγνωρίσιμης τουριστικής ταυτότητας.
γ) Βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη με στόχους την οικονομική ευημερία, την κοινωνική και ενδοπεριφερειακή συνοχή και την περιβαλλοντική προστασία.

2. Επί μέρους στόχοι για την ανάπτυξη του τομέα τουρισμού είναι οι εξής:

α) Η εξασφάλιση της προστασίας και της βιωσιμότητας των φυσικών πόρων και περιβαλλοντική αναβάθμιση περιοχών τουριστικού ενδιαφέροντος.
β) Η ποιοτική αναβάθμιση του τουριστικού προϊόντος και η προώθηση του εκσυγχρονισμού και της αναβάθμισης των υφιστάμενων καταλυμάτων, καθώς και της ανάπτυξης νέων με όρους «πράσινης ανάπτυξης».
γ) Η βελτίωση της απόδοσης και της ανταγωνιστικότητας του τομέα στην Αττική, με την προσαρμογή και τον εμπλουτισμό του τουριστικού προϊόντος.
δ) Η διευκόλυνση της πρόσβασης στους τουριστικούς προορισμούς από το διεθνή και από τον εθνικό χώρο.
ε) Η ορθολογική οργάνωση και η ανάπτυξη του τομέα, βάσει των συγκριτικών πλεονεκτημάτων και χαρακτηριστικών των περιοχών, στα πλαίσια των επιμέρους χωρικών ενοτήτων.
στ) Η αξιοποίηση των ολυμπιακών εγκαταστάσεων.
ζ) Η προώθηση της Αττικής, ως προορισμού συνεδριακού τουρισμού (MICE), και η ενίσχυση της τουριστικής έλξης της Αττικής, ως αυτόνομου προορισμού αστικού τουρισμού σύντομης διάρκειας (city break), με κατάλληλες επενδύσεις

και εγκαταστάσεις που θα ενισχύσουν τη θέση της πόλης ως παγκόσμιου πόλου έλξης.

η) Η ανάπτυξη στην Αττική ειδικών και εναλλακτικών νέων μορφών τουρισμού, όπως ιδίως ο συνεδριακός, ο θαλάσσιος και ο ιατρικός τουρισμός. Οι νέες μορφές τουρισμού περιλαμβάνουν το συνεδριακό, τον ιατρικό τουρισμό. Οι υποδομές για την ανάπτυξη των νέων μορφών τουρισμού αναφέρονται ενδεικτικά στο Παράρτημα XIII.

θ) Η διερεύνηση της δυνατότητας δημιουργίας εγκαταστάσεων ελλιμενισμού κρουαζιερόπλοιων και εξυπηρέτησης των επιβατών τους, με σκοπό τη μεγιστοποίηση των ωφελειών από την ανάπτυξη της κρουαζιέρας στην Αττική, καθώς επίσης και η αντιμετώπιση πιθανών επιπτώσεων στους τόπους προορισμού και επισκέψεων. Κατευθύνσεις δίνονται στο Παράρτημα XIII.

<u>3. Οι κατευθύνσεις χωρικού σχεδιασμού για την ανάπτυξη του τουρισμού είναι οι εξής:</u>

α) Προωθείται η χωρική διαφοροποίηση της τουριστικής προσφοράς, ανάλογα με το χαρακτήρα και τις δυνατότητες κάθε χωροταξικής ενότητας και τις αλληλεξαρτήσεις με τις παρακείμενες Περιφέρειες Πελοποννήσου (Κορινθία, Αργολίδα) και Στερεάς Ελλάδας (Βοιωτία, Εύβοια, Φωκίδα), Κυκλάδων (Β–ΒΔ Κυκλάδες), με χωρική κατανομή των ανάλογων μέτρων τουριστικής πολιτικής για την ανάπτυξή της.

β) Ο κατεξοχήν τρόπος ανάπτυξης του τουρισμού είναι ο αστικός τουρισμός.

γ) Η αναβάθμιση και ο εκσυγχρονισμός της υφιστάμενης τουριστικής υποδομής, καθώς και η δημιουργία οργανωμένων υποδοχέων τουριστικών δραστηριοτήτων και σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων.

δ) Ειδικά για το κέντρο της Αθήνας, η ολοκληρωμένη αντιμετώπιση της υποβάθμισης του ιστορικού κέντρου της, πρόκειται να συμβάλει στην ανάδειξή του ως πυρήνα city break τουρισμού. Γι᾽ αυτό, οι όποιες πολιτικές και παρεμβάσεις στο κέντρο της Αθήνας οφείλουν να λαμβάνουν ως σημαντική συνιστώσα του σχεδιασμού την πολιτική για ανάδειξη του κέντρου ως τουριστικού πόλου.

ε) Ο σχεδιασμός και η ανάδειξη ειδικών διαδρομών περιπάτου και επισκέψεων που αναδεικνύουν τα ιστορικά χαρακτηριστικά σε συνδυασμό με τα ενδιαφέροντα της σύγχρονης πόλης.

στ) Η δημιουργία και η ανάδειξη διαδρομών και δικτύων περιοχών που συγκεντρώνουν στοιχεία φυσικού και πολιτιστικού ενδιαφέροντος. Κυριότερες τέτοιες περιοχές είναι ο Μαραθώνας, το Τατόι, η Μακρόνησος, το Σούνιο, η

ευρύτερη περιοχή της Λαυρεωτικής, η Ελευσίνα και το νησιωτικό σύμπλεγμα της Αττικής.

ζ) Η επανάχρηση του υφιστάμενου κτηριακού αποθέματος οποιασδήποτε χρήσης, για τη μετατροπή του σε τουριστικά καταλύματα.

η) Η κατασκευή νέων καταλυμάτων επιτρέπεται εντός των θεσμοθετημένων ζωνών των ΓΠΣ και ΖΟΕ ή σε οργανωμένες τουριστικές αναπτύξεις μεγάλης κλίμακας, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην επόμενη περίπτωση θ΄.

θ) Η χωροθέτηση των τουριστικών υποδομών μεγάλης κλίμακας γίνεται κατά προτεραιότητα εντός των θεσμοθετημένων ζωνών των ΓΠΣ και ΖΟΕ, όπου επιτρέπεται η χρήση ή με βάση τις διατάξεις για τους οργανωμένους υποδοχείς τουριστικών δραστηριοτήτων, όπως αυτοί ορίζονται στο άρθρο 1 του ν. 4179/2013.

ι) Η εξυπηρέτηση των θεματικών πάρκων επιτυγχάνεται κατά προτεραιότητα από μέσα σταθερής τροχιάς και σε συνέργεια με αναπτυξιακούς πόλους και χώρους πρασίνου, αστικού και περιαστικού.

4. Η ελκυστικότητα της Αθήνας ως παγκόσμιου τουριστικού προορισμού επιδιώκεται και μέσω παρεμβάσεων που αφορούν στη βελτίωση της ποιότητας ζωής και τη δικτύωση της περιφέρειας, όπως:

α) Αναπλάσεις σε περιοχές ολόκληρου του πολεοδομικού συγκροτήματος και κατά προτεραιότητα των ιστορικών κέντρων και του παράκτιου μετώπου.

β) Σύνδεση του θαλάσσιου μετώπου με τον οικιστικό ιστό και απόδοσή του στους κατοίκους και τους επισκέπτες.

γ) Αναπλάσεις των πυλών – εισόδων της Περιφέρειας, όπως τα λιμάνια, οι εθνικές οδοί και οι τερματικοί σταθμοί του δικτύου σιδηροδρόμων και υπεραστικών λεωφορείων.

δ) Προστασία, ανάδειξη και συνδυασμένη προβολή των πόρων του ευρύτερου περιαστικού χώρου.

ε) Βελτίωση της εικόνας των δημόσιων χώρων και της εικόνας των κτηρίων.

στ) Δικτύωση με μέσα σταθερής τροχιάς των προορισμών του αστικού τουρισμού και των μεγάλων πόλων τουριστικής έλξης στον εξωαστικό χώρο.

ζ) Διευκόλυνση της πρόσβασης στους τουριστικούς προορισμούς από τις βασικές διεθνείς και εθνικές πύλες εισόδου. Διαμόρφωση προϋποθέσεων για τη διακίνηση μεγαλύτερου ποσοστού επισκεπτών με ήπιους τρόπους μετακίνησης.

η) Η διαμόρφωση του συγκοινωνιακού και κυκλοφοριακού σχεδιασμού με τρόπο που να εξυπηρετεί και τις ανάγκες της τουριστικής δραστηριότητας. Προκειμένου η Αττική να καταστεί ελκυστικός προορισμός city break και

κρουαζιέρας και λόγω των συγκεκριμένων απαιτήσεων των ως άνω μορφών τουρισμού, προβλέπεται η κατάρτιση ειδικού σχεδίου με κατευθύνσεις κυκλοφοριακής οργάνωσης και πολεοδομικών παρεμβάσεων προς ενσωμάτωση στον υποκείμενο σχεδιασμό.

Παράρτημα ΙΙ - Άρθρο 12, Παράγραφος 5

Κατευθύνσεις πολιτικής και εργαλεία ανά κατηγορία περιοχών :

α) Ζώνες συγκέντρωσης **εντατικών αναπτυξιακών οικονομικών δραστηριοτήτων**, που περιλαμβάνουν λιμενικές ζώνες, περιοχές υφιστάμενων βιομηχανικών συγκεντρώσεων κλάδων που εξαρτώνται από τις θαλάσσιες μεταφορές, περιοχές διέλευσης δικτύων υποδομής και εν γένει περιοχές εντατικών αναπτυξιακών χρήσεων, η χωροθέτηση των οποίων είναι αναγκαία σε παράκτια ζώνη.

β) Πόλοι **σημειακής ανάπτυξης τουριστικής υποδομής και αναψυχής** που περιλαμβάνουν πυρήνες τουριστικής υποδομής και άλλων συμβατών με την ακτή χρήσεων υπερτοπικής αναψυχής, πολιτισμού και αθλητισμού που είναι δυνατόν να χωροθετούνται και σε περιοχές της κατηγορίας (γ).

- Εκσυγχρονισμός και βελτίωση των υποδομών των υφιστάμενων μαρινών, με έλεγχο των τάσεων εντατικοποίησης της χρήσης μετά από εκτίμηση της φέρουσας ικανότητας της περιοχής.
- Προστασία των υφιστάμενων μικρών αλιευτικών καταφυγίων από τουριστικές πιέσεις και εξειδικευμένη χωροθέτηση νέων, με την προϋπόθεση ότι εξυπηρετούν αποκλειστικά επαγγελματική αλιευτική δραστηριότητα.
- Οργάνωση των περιοχών συγκέντρωσης ξενοδοχειακών μονάδων με πολεοδομικά εργαλεία και έλεγχο των τάσεων εντατικοποίησης της χρήσης, μετά από εκτίμηση της φέρουσας ικανότητας του περιβάλλοντος αστικού ή φυσικού χώρου. Προσανατολισμός της ανάπτυξης νέων μονάδων μόνο σε οργανωμένες ζώνες προς πολεοδόμηση, που υποδεικνύονται από Σχέδια εξειδίκευσης του νέου ΡΣΑ, ή τα ΓΠΣ.
- Διαφύλαξη, προστασία και ανάδειξη της νεότερης πολιτιστικής κληρονομιάς, ιδίως στις ξενοδοχειακές μονάδες και τις ακτές κολύμβησης του ΕΟΤ. Ανακαίνισή τους με απομάκρυνση πρόσθετων χρήσεων και κατασκευών που αλλοιώνουν το χαρακτήρα και υποβαθμίζουν την ποιότητα της παράκτιας τουριστικής υποδομής.

- Επανάχρηση μνημείων βιομηχανικής αρχαιολογίας με στόχο την ανάδειξη της τοπικής ιστορίας και ταυτότητας του παράκτιου χώρου ως χωρικού κεφαλαίου της Αττικής και ένταξής του στο τουριστικό προϊόν.
- Θαλάσσια διασύνδεση των παράκτιων ιστορικών, πολιτισμικών και αρχαιολογικών μνημείων, καθώς και των σύγχρονων λιμενικών υποδομών.
- Ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων της ακόλουθης κατηγορίας (γ) ως προς την πρόσβαση του κοινού και τη διασφάλιση του κοινόχρηστου χαρακτήρα της ζώνης αιγιαλού και παραλίας.

γ) Ζώνες **ήπιας αναψυχής τουρισμού και παραθερισμού** που περιλαμβάνουν περιοχές κύριας και παραθεριστικής κατοικίας, με περιβάλλουσες ζώνες αστικού πρασίνου, ακτές κολύμβησης, αστικές παράκτιες ζώνες με τάσεις αποβιομηχάνισης ή ζώνες απελευθερωμένες από λιμενικές δραστηριότητες.

- Διεύρυνση και ενίσχυση του δημόσιου, κοινόχρηστου χαρακτήρα της κρίσιμης παράκτιας ζώνης για όσο το δυνατόν περισσότερες και πολυπληθέστερες ομάδες χρηστών.
- Ανάπτυξη τμημάτων της ως πόλων ήπιας αναψυχής, πολιτισμού και αθλητισμού με ανάπλαση, αναβάθμιση, συμπλήρωση, εξυγίανση των ήδη υπαρχουσών δραστηριοτήτων, χωρίς αλλοίωση του φυσικού χαρακτήρα του παράκτιου δημόσιου χώρου και χωρίς προσθήκη νέων εγκαταστάσεων στις ήδη διαμορφωμένες.
- Αύξηση της προσπελασιμότητας, βελτίωση ή εξασφάλιση κάθετων προσβάσεων σύνδεσης με τον αστικό ιστό και πριμοδότηση μετακινήσεων με θαλάσσια μαζική συγκοινωνία, όπου αυτό είναι εφικτό. Κυκλοφοριακή αποσυμφόρηση με την οργάνωση προσελεύσεων με δημόσια συγκοινωνία, αποθάρρυνση της χρήσης του αυτοκινήτου ΙΧ με πρόβλεψη χώρων στάθμευσης σε απόσταση από την ακτή και ειδική τιμολογιακή πολιτική.
- Εξασφάλιση της συνέχειας της ζώνης του Θαλάσσιου Μετώπου και αποτροπή της επέκτασης της οικιστικής χρήσης με φυσικά εμπόδια και διαμορφώσεις και κατάλληλη θεσμοθέτηση μέσω των Πολεοδομικών Μελετών. Μετατροπή των οδικών αξόνων ταχείας διέλευσης, οι οποίοι αναπτύσσονται μεταξύ ακτής και αστικού ιστού, σε Αστικές Λεωφόρους.
- Ανάλογη λειτουργική μετατροπή σε πεζόδρομο ή οδό ήπιας κυκλοφορίας των παράλληλων με την ακτή οδών με κατά προτεραιότητα διάνοιξη εξωτερικών, περιμετρικών του σχεδίου, δρόμων, ή λήψη άλλων μέτρων που θα αποφορτίσουν την οδική χρήση της παραλιακής οδού.
- Περιορισμό της πολεοδόμησης σε επίπεδο «οικιστικού συνεχούς» με την παρεμβολή ευρέων ζωνών πρασίνου και τη διασύνδεσή τους με το δίκτυο

πρασίνου του αστικού ιστού της εκάστοτε ενδοχώρας. Παράλληλος έλεγχος της ανάπτυξης στην περιβάλλουσα ζώνη με προστασία του φυσικού τοπίου και απαγόρευση πολεοδόμησης περιοχών μεγάλων κλίσεων. Προώθηση οργανωμένων μορφών πολεοδόμησης στις εκτάσεις των οποίων δεν έχει ακόμα εγκριθεί η ΠΜΕ με αποτροπή της κατάτμησης.

- Απομάκρυνση ασύμβατων με την ακτή και τον κοινόχρηστο χαρακτήρα της δραστηριοτήτων και αποσυμφόρησή της από εντατικές - αποκλειστικές χρήσεις. Μετεγκατάσταση των νομίμως υφιστάμενων εξ αυτών στο εσωτερικό της έκτασης, με πολεοδομικά εργαλεία, για να αποδεσμεύεται η έκταση εγγύτερα στην ακτή.
- Οργάνωση των τουριστικών υποδομών, όπως μαρινών και ξενοδοχείων, με λήψη μέτρων περιβαλλοντικής προστασίας και αναβάθμισης για το θαλάσσιο περιβάλλον και τον προσκείμενο αστικό ιστό.
- Εφαρμογή ήπιων τεχνικών για τα λιμενικά έργα, σε συνάρτηση με τη θαλάσσια δυναμική.
- Εξασφάλιση υψηλής ποιότητας και αισθητικής αστικού περιβάλλοντος και τοπίου, με έλεγχο των κατασκευών και της ηχορύπανσης στο δημόσιο και ιδιωτικό χώρο, τήρηση ειδικών προδιαγραφών για τη φύτευση, διατήρηση και ανάδειξη μνημείων νεότερης αρχιτεκτονικής.
- Επανάχρηση μνημείων βιομηχανικής αρχαιολογίας, με στόχο την ανάδειξη της τοπικής ιστορίας και ταυτότητας ως χωρικού κεφαλαίου της Αττικής.

Παράρτημα VI - Άρθρο 16, Παράγραφος 3

1. Το **Σχέδιο – Πλαίσιο Ολοκληρωμένης Διαχείρισης των Ακτών της Αττικής (ΣΟΔΑΑ)** εκπονείται από τον Οργανισμό Αθήνας και ρυθμίζει τις επιτρεπόμενες χρήσεις γης και όρους δόμησης με εξειδίκευση στην κρίσιμη ή στη δυναμική παράκτια ζώνη. Προβλέπει κατευθύνσεις σχεδιασμού για τα επόμενα στάδια και θεσπίζει ειδικά διαχειριστικά μέτρα, όπου τούτο είναι αναγκαίο.

2. Η παρακολούθηση και ο συντονισμός για την εφαρμογή των ΣΟΔΑΑ και των κατευθύνσεων του ΡΣΑ για τον παράκτιο χώρο αναλαμβάνεται από τον Οργανισμό Αθήνας.

Παράρτημα VI - Άρθρο 16, Παράγραφος 4

Για την εξειδίκευση των στόχων, αρχών και κατευθύνσεων του ΣΟΔΑΑ, διακρίνονται κατ' ελάχιστον οι ακόλουθες κατηγορίες περιοχών, που επιδέχονται και περαιτέρω εξειδίκευση. Οι κατηγορίες αυτές είναι:

1. Ζώνες συγκέντρωσης **αναπτυξιακών οικονομικών δραστηριοτήτων**.
2. Πόλοι **σημειακής ανάπτυξης τουριστικής υποδομής και αναψυχής**, οι οποίοι περιλαμβάνουν πυρήνες τουριστικής υποδομής, όπως είναι μαρίνες και ξενοδοχεία και άλλων συμβατών με την ακτή χρήσεων υπερτοπικής αναψυχής, πολιτισμού και αθλητισμού, όπως ο ναυταθλητισμός, το ενυδρείο.
3. Ζώνες **ήπιας αναψυχής, τουρισμού και παραθερισμού**.
4. Ζώνες **προστασίας και ανάδειξης φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος**, που περιλαμβάνουν ευαίσθητες περιβαλλοντικά περιοχές, δασικές εκτάσεις, βραχώδεις παράκτιους φυσικούς σχηματισμούς, εκτάσεις γεωργικής γης σε ακτίνα δύο (2) χιλιομέτρων από την ακτογραμμή και λοιπούς αστικούς και περιαστικούς ελεύθερους χώρους.
5. Τα **δημόσια ακίνητα**
   Τα δημόσια ακίνητα του παράκτιου χώρου αναπτύσσονται κατά προτεραιότητα ως υποδοχείς σύνθετων χρήσεων τουρισμού, αναψυχής και κατοικίας.

Οι ειδικότεροι στόχοι και κατευθύνσεις πολιτικής για τον παράκτιο χώρο, τους οποίους καλείται να εξειδικεύσει το ΣΟΔΑΑ, ανά υποπεριοχή ή ζώνη περιλαμβάνουν:

2. Πόλοι σημειακής ανάπτυξης τουριστικής υποδομής και αναψυχής

- Εκσυγχρονισμός και βελτίωση των υποδομών των υφιστάμενων μαρινών με έλεγχο των τάσεων εντατικοποίησης της χρήσης και με μέριμνα για να μην υποθηκεύονται οι στόχοι του παρόντος για τις περιβάλλουσες αστικές περιοχές.
- Εξασφάλιση πρόσβασης σε ζώνες περιπάτου, ή σε ακτές κολύμβησης, προώθηση μετακινήσεων με ΜΜΜ.
- Προστασία των υφιστάμενων μικρών αλιευτικών καταφυγίων από τουριστικές πιέσεις και εξειδικευμένη χωροθέτηση νέων με την προϋπόθεση ότι εξυπηρετούν επαγγελματική αλιευτική δραστηριότητα.
- Οργάνωση των περιοχών συγκέντρωσης υφιστάμενων ξενοδοχειακών μονάδων με πολεοδομικά εργαλεία και έλεγχο των τάσεων εντατικοποίησης της χρήσης στα πλαίσια των στόχων του παρόντος για τις περιβάλλουσες αστικές ή φυσικές περιοχές. Προσανατολισμός της ανάπτυξης νέων μονάδων

σε οργανωμένες ζώνες προς πολεοδόμηση (αποφυγή της εκτός σχεδίου δόμησης).

5. Δημόσια Ακίνητα:

- Προώθηση προγραμμάτων αξιοποίησης με τη μορφή οργανωμένων υποδοχέων ανάπτυξης.
- Ανάπλαση, εξυγίανση, αναβάθμιση, εκσυγχρονισμός και συμπλήρωση υφιστάμενων τουριστικών εγκαταστάσεων και υποδομών με στόχο την προσέλκυση τουρισμού υψηλού επιπέδου και τη δημιουργία θυλάκων τουριστικής καινοτομίας και πρότυπης αναψυχής σε συνδυασμό με κατοικία.
- Προώθηση νέων μορφών θεματικού τουρισμού με συνδυασμό υποδομών, εγκαταστάσεων και δράσεων τουρισμού, αναψυχής, αθλητισμού και πολιτισμού και εξασφάλιση κατασκευών και εγκαταστάσεων υψηλής ποιότητας και αισθητικής με ένταξη στον περιβάλλοντα χώρο και το τοπίο και με ειδική μέριμνα για την ανάδειξη, προβολή και διατήρηση του υπάρχοντος φυσικού και πολιτιστικού κεφαλαίου.

Παράρτημα XIII - Άρθρο 28, Παράγραφος 2

1.Προωθούνται υποδομές, κατά προτεραιότητα, για την ανάπτυξη των εξής μορφών τουρισμού:

Πολιτιστικός, περιηγητικός, συνεδριακός, εκθεσιακός, επιχειρηματικός, θαλάσσιος, κρουαζιέρα, τουρισμός φύσης, παραθεριστικός, αθλητικός – προπονητικός, τουρισμός μεγάλων γεγονότων (mega events), τουρισμός σπορ αέρος, προσκυνηματικός, αγροτοτουρισμός, γαστριμαργικός, ιαματικός και θεραπευτικός, αναψυχής και διασκέδασης.

2. Οι τουριστικές υποδομές λειτουργούν συμπληρωματικά και δημιουργούν συνέργειες με τις υποδομές αναψυχής και αθλητισμού. Αναλυτικότερα:

α) **Πολιτιστικός και Περιηγητικός**: Βρίσκεται σε άμεση συνάρτηση με τους πολιτιστικούς πόρους. Στο πλαίσιο προώθησης του πολιτιστικού τουρισμού, ενδυναμώνεται ο ρόλος της Αθήνας ως αφετηρίας των περιηγήσεων.

β) **Συνεδριακός τουρισμός**: Προωθείται η δημιουργία διεθνούς συνεδριακού κέντρου στο Φαληρικό Όρμο (κτίριο tae-kwon-do), καθώς και ο εκσυγχρονισμός των υφιστάμενων και η δημιουργία νέων εγκαταστάσεων μικρότερης κλίμακας σε συνδυασμό με καταλύματα υψηλών προδιαγραφών ή σε συνδυασμό με εγκαταστάσεις ΑΕΙ ή ερευνητικών κέντρων.

γ) **Θαλάσσιος τουρισμός και αναψυχή**: Προβλέπεται η ολοκλήρωση του προγράμματος έργων λιμένων, η συμπλήρωση, αναβάθμιση και ο εκσυγχρονισμός των υπόλοιπων λιμένων αναψυχής, η δημιουργία νέων λιμένων αναψυχής και καταφυγίων τουριστικών σκαφών. Δίδεται έμφαση στις κρουαζιέρες και αναβαθμίζεται σχετικά ο ρόλος των Επιβατικών Λιμένων Πειραιά και Λαυρίου, όπως αναφέρεται και στην παρ. 1β του άρθ. 30. Υποστηρίζεται ο καταδυτικός τουρισμός και ο ναυταθλητισμός.

δ) **Γήπεδα Γκολφ**: Για τη δημιουργία νέων γηπέδων, πλην του υφιστάμενου στη Γλυφάδα, πρέπει να εξασφαλίζονται οι αναγκαίοι υδάτινοι πόροι από αφαλάτωση και επεξεργασία λυμάτων.

ε) **Τουρισμός – ημερήσια αναψυχή**: Αναπτύσσεται στους υπερτοπικούς πόλους αναψυχής, στα Θεματικά Πάρκα, στους χώρους πρασίνου, στο παράκτιο μέτωπο σε συνδυασμό με θαλάσσια αναψυχή και κολύμβηση, καθώς και στους ορεινούς όγκους, σε συνδυασμό με τον τουρισμό φύσης και τον ήπιο ορεινό τουρισμό.

στ) **Θεματικά Πάρκα**: Τα Περιαστικά Μητροπολιτικά Πάρκα πρασίνου, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του άρθρου 18, ιδιαίτερα του Τατοΐου, των αρχαίων λατομείων Πεντέλης, των αρχαίων μεταλλείων Σουνίου, του πολιτιστικού πάρκου της Βραυρώνας θα αποτελέσουν θεματικά πάρκα. Επίσης προωθούνται, καταρχήν Θεματικά Πάρκα, σε συνάρτηση με τις Περιφέρειες Πελοποννήσου και Στερεάς Ελλάδας και σε κόμβους μεταφορών σε συνδυασμό και με το απόθεμα πολιτιστικών και φυσικών πόρων στις Χωρικές Ενότητες Δυτικής και Βόρειας Αττικής.

ζ) **Ζωολογικό Πάρκο**: Χωροθετείται στα Μεσόγεια – Σπάτα σε συνέχεια του υφιστάμενου Επιχειρηματικού Πάρκου. Το όριο και οι όροι δόμησης καθορίζονται με απόφαση Υπουργού ΠΕΚΑ, μετά από γνώμη της Εκτελεστικής Επιτροπής του ΟΡΣΑ.

η) **Αθλητικός τουρισμός**: Προωθείται η ανάπτυξη του προπονητικού τουρισμού μέσω της αξιοποίησης της ολυμπιακής αθλητικής υποδομής για μεγάλες διοργανώσεις και του Ολυμπιακού Πάρκου ως αξιοθέατου. Προωθείται, επίσης, η ανάπτυξη σπορ αέρος με χρήση του αεροδρομίου Τατοΐου και των αερολεσχών. Προωθείται η ανάδειξη της διοργάνωσης των Μαραθωνίων.

θ) **Παραθεριστικός τουρισμός**: Κυρίως στη Χωρική Ενότητα Νησιωτικής Αττικής και στο παράκτιο χώρο.

ι) **Τουρισμός φύσης – ήπιος ορεινός τουρισμός**: Προωθείται η διαμόρφωση ενιαίου περιαστικού πάρκου αναψυχής, πολιτισμού και πεζοπορίας στους ορεινούς όγκους του Υμηττού και του Αιγάλεω, η δημιουργία διαδρομών και δραστηριοτήτων (δημιουργία υποδομών παρατήρησης της φύσης), δικτύου

μονοπατιών στους ορεινούς όγκους Αιγάλεω, Υμηττού, Πάρνηθας, Πεντέλης, Λαυρεωτικής, Γερανείων, Πάστρα, Πατέρα, στο περιαστικό πράσινο και σε ενδιαφέρουσες περιβαλλοντικά ή αρχαιολογικά περιοχές, όπως τα αρχαία λατομεία Πεντέλης, οι αρχαιολογικοί χώροι Αιγοσθένων και Ελευθερών.

ια) **Ιαματικός τουρισμός**: Προωθείται κυρίως στα Μέθανα και στη Λίμνη Βουλιαγμένης.

ιβ) **Τουρισμός Υγείας**: Ενθαρρύνεται, όπως αναφέρεται στο άρθρο 9 παράγραφος 2.1.δ.

ιγ) **Αγροτουρισμός**: Ενθαρρύνεται με τη στήριξη αγροτικών δραστηριοτήτων φιλικών
προς το περιβάλλον. Ειδικότερα, έμφαση δίνεται στα νησιά της Περιφέρειας.

3. Για την ανάπτυξη της **κρουαζιέρας** και τη μεγιστοποίηση των ωφελειών που προκύπτουν από αυτή, συνυπολογίζονται στα κατώτερα επίπεδα σχεδιασμού οι απαιτήσεις και επιπτώσεις στους τόπους προορισμού και επισκέψεων. Ειδικότερα για τις περιπτώσεις που επιδιώκεται η δημιουργία κόμβου αφετηρίας – επιβίβασης και αποβίβασης, η οποία πρόκειται να έχει πολλαπλασιαστικά οφέλη ανά επισκέπτη σε σχέση με την απλή επίσκεψη, πρέπει να διαμορφωθεί ελκυστικό περιβάλλον και εναλλακτικοί προορισμοί με σκοπό τη διάχυση στην Αττική των θετικών επιπτώσεων των επισκέψεων και την άμβλυνση της κυκλοφοριακής επιβάρυνσης, αλλά και άλλων πιέσεων που δημιουργούνται όταν οι προορισμοί είναι περιορισμένοι. Για το λόγο αυτόν, προτείνεται η δυνατότητα κατάρτισης ειδικών σχεδίων εμπλουτισμού και διαχείρισης προορισμών, τα οποία θα περιλαμβάνουν την ανάπτυξη στρατηγικών και προτάσεων για την ενσωμάτωσή τους στα κατώτερα επίπεδα σχεδιασμού, αλλά και για την κατάρτιση προγράμματος δράσης δεσμευτικού προς τους εμπλεκόμενους φορείς.

8 ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ/ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ

Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζονται συνοπτικά στοιχεία σχετικά με την στρατηγική ανάπτυξης του τουρισμού στην Περιφέρεια Αττικής τα οποία προέρχονται από την μελέτη Σχέδια Δράσης για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του τουριστικού τομέα και η οποία περιέχει τα σχετικά αναλυτικά στοιχεία στην ενότητα «Περιφέρεια Αττικής».

Η Περιφέρεια Αττικής αποτελεί έναν από τους πιο εδραιωμένους, δημοφιλείς και εμβληματικούς προορισμούς της χώρας, με σημαντική αναπτυξιακή δυναμική σε όλα τα προϊόντα λόγω της εξαιρετικά καλής προσβασιμότητας και των σημαντικών πόρων και υποδομών που διαθέτει, ως το μεγαλύτερο αστικό κέντρο της χώρας, ενώ τα σημαντικά έργα και οι επενδύσεις που έχουν ξεκινήσει/αναμένεται να υλοποιηθούν στο παραλιακό μέτωπο πρόκειται να συμβάλλουν στην ανάπλαση αυτού και στην περαιτέρω τουριστική του αξιοποίηση. Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται τα προϊόντα που μπορούν να υποστηρίξουν την τουριστική ανάπτυξη της Αττικής και ο βαθμός ωριμότητάς τους. Η Περιφέρεια Αττικής μπορεί να προσφέρει μια ολοκληρωμένη τουριστική εμπειρία σε επιμέρους προορισμούς όπως η μητροπολιτική Αθήνα και οι περί αυτήν περιοχές της Αττικής, η Αθηναϊκή Ριβιέρα και τα Νησιά του Αργοσαρωνικού.

Πίνακας 88: Προϊοντική εστίαση στην Περιφέρεια Αττικής

Εδραιωμένα / ιδιαίτερα ανεπτυγμένα	Δυνατότητα ανάπτυξης / ανάδειξης σε εδραιωμένα / ιδιαίτερα ανεπτυγμένα	Υφιστάμενα ή προς ανάπτυξη υποστηρικτικά / δευτερεύοντα
Ναυτικός Τουρισμός (κρουαζιέρα)	Sun & Beach	Οικοτουρισμός
Ναυτικός Τουρισμός (yachting)	Αθλητικός Τουρισμός	Τουρισμός Ευεξίας
Πολιτιστικός & Θρησκευτικός Τουρισμός	Γαστρονομικός Τουρισμός	
City Break		
MICE		

Πηγή: Σχέδια δράσης για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του τουριστικού τομέα, ΙΝΣΕΤΕ, Αύγουστος 2021

Η περαιτέρω ανάπτυξη των προϊόντων του πίνακα προϋποθέτει την υλοποίηση επενδύσεων και δράσεων όπως:

- Η δημιουργία Διεθνούς Συνεδριακού Κέντρου για την ανάπτυξη του συνεδριακού τουρισμού και την καθιέρωση της Ελλάδας ως σημαντικού διεθνούς συνεδριακού προορισμού
- Η ανάπλαση του παραλιακού μετώπου και η περιβαλλοντική προστασία του
- Η ανάπτυξη του Ελληνικού
- Η αναβάθμιση του κέντρου της πόλης των Αθηνών και του Πειραιά
- Δράσεις βελτίωσης υποστηρικτικών υποδομών μουσείων, αρχαιολογικών χώρων και λοιπών πόρων πολιτιστικού και θρησκευτικού ενδιαφέροντος
- Δράσεις αποκατάστασης και επανένταξης στην πόλη του κτιριακού αποθέματος της Αθήνας, του Πειραιά και των νησιών του Αργοσαρωνικού
- Δράσεις βελτίωσης, ανάδειξης και προστασίας πολιτιστικών πόρων και υποδομών της Αθήνας, του Πειραιά και των νησιών του Αργοσαρωνικού
- Βελτίωση λιμενικών υποδομών και ελλιμενισμού σκαφών αναψυχής
- Δημιουργία DMO για την Περιφέρεια που θα αναδείξει τον προορισμό και θα ενισχύσει την εξωστρέφεια φορέων που διαχειρίζονται πόρους που μπορούν να συμβάλλουν καθοριστικά στην ανάπτυξη του τουρισμού της Περιφέρειας
- Δημιουργία ενιαίας διαδικτυακής τουριστικής πύλης για την Περιφέρεια Αττικής

Η υλοποίηση των προτεινόμενων δράσεων και επενδύσεων θα επιτρέψει την περαιτέρω ανάπτυξη τόσο σε εδραιωμένες αγορές της Περιφέρειας όσο και σε νέες αγορές, όπως αυτές παρουσιάζονται στον κατωτέρω πίνακα. Οι προτεινόμενες αγορές προς ανάπτυξη διακρίνονται για την υψηλή τουριστική δαπάνη τους και μπορούν να συμβάλλουν θετικά στην μεγέθυνση των τουριστικών μεγεθών της Περιφέρειας. Επιπλέον, η περαιτέρω στόχευση στην εγχώρια αγορά μπορεί να βοηθήσει στην αύξηση των πληροτήτων και στην άμβλυνση της εποχικότητας.

Πίνακας 89: Υφιστάμενες αγορές και αγορές στόχοι για την Περιφέρεια Αττικής

Πηγή: Σχέδια δράσης για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του τουριστικού τομέα, ΙΝΣΕΤΕ, Αύγουστος 2021

Σύμφωνα με την μελέτη των Σχεδίων Δράσης (βλ. αν.), στόχος των παραπάνω είναι η βελτίωση των τουριστικών ροών και εισπράξεων στην Περιφέρεια αλλά και η μείωση της εποχικότητας και η αύξηση της Δαπάνης και της Διάρκειας Παραμονής. Στον κατωτέρω πίνακα, παρουσιάζονται:

- τα μεγέθη του 2019 και οι Στόχοι για την Περιφέρεια για το 2030 και η κατανομή τους ανά τρίμηνο,
- καθώς και οι αντίστοιχοι Δείκτες Μέσης Δαπάνης ανά Διανυκτέρευση (ΜΔΔ), Μέσης Δαπάνης ανά Επίσκεψη στην Περιφέρεια (ΜΔΕ) και Μέσης Διάρκειας Παραμονής (ΜΔΠ), σε ετήσια βάση.

Από τα στοιχεία αυτά προκύπτει ότι στόχος των Σχεδίων Δράσης είναι:

- η περαιτέρω ανάπτυξη του τουριστικού ρεύματος (+29,2% επισκέψεις), με σημαντική όμως άμβλυνση της εποχικότητας (μείωση της συμμετοχής του 3ου τριμήνου κατά 5,4 π.μ. στις ετήσιες επισκεψεις)
- η αύξηση της Μέσης Δαπάνης ανά Επίσκεψη (+19,2%), που θα προκύψει κατά κύριο λόγο από την αύξηση της Μέσης Δαπάνης ανά Διανυκτέρευση (+13,9%) και δευτερευόντως από την αύξηση της Μέσης Διάρκειας Παραμονής (+4,7%)

- ως αποτέλεσμα, η αύξηση των διανυκτερεύσεων (+35,2%) και -κυρίως- των εισπράξεων (+54,0%) θα είναι σημαντικά μεγαλύτερη από αυτή των επισκέψεων, ενώ θα αμβλυνθεί η εποχικότητα και σε αυτά τα μεγέθη με παρόμοιο τρόπο όπως στις επισκέψεις (μείωση κατά 5,6 π.μ. αντίστοιχα).

Πίνακας 90: Βασικά Μεγέθη/Δείκτες της Περιφέρειας Αττικής για το 2019 και οι στόχοι για το 2030

Περιφέρεια Αττικής Ποσοστιαία κατανομή ανά τρίμηνο							
Βασικά Μεγέθη		**1ο τρίμηνο**	**2ο τρίμηνο**	**3ο τρίμηνο**	**4ο τρίμηνο**	**Σύνολο**	**% Δ Στόχος 2030/2019**
Επισκέψεις	2019	14,3%	26,5%	37,8%	21,4%	5.923.290	29,2%
	Στόχος	15,9%	29,3%	32,4%	22,3%	7.650.000	
Διανυκτερεύσεις	2019	16,6%	25,2%	36,4%	21,9%	34.028.020	35,2%
	Στόχος	18,3%	28,0%	30,7%	23,0%	46.013.179	
Έσοδα (σε €)	2019	15,2%	26,9%	36,7%	21,3%	2.591.771.728	54,0%
	Στόχος	16,7%	29,9%	31,1%	22,4%	3.990.539.003	

Περιφέρεια Αττικής			
Βασικοί Δείκτες	**2019**	**Στόχος**	**% Δ Στόχος 2030/2019**
ΜΔΕ (€)	438	522	19,2%
ΜΔΔ (€)	76	87	13,9%
ΜΔΠ (σε διανυκτερεύσεις)	5,7	6,0	4,7%

Πηγή: Σχέδια δράσης για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του τουριστικού τομέα, ΙΝΣΕΤΕ, Αύγουστος 2021

Η παρούσα μελέτη υλοποιήθηκε από το ΙΝΣΕΤΕ στο πλαίσιο της Πράξης:
«Δράσεις πρόγνωσης και παρακολούθησης μεταβολών του Τουριστικού Τομέα για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του»
με κωδικό MIS 5003333, η οποία εντάσσεται στο **Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία 2014-2020" και συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ)**